

در گذشت محمد مهیمنی عضو
محترم جامعه حسابداران
رسمی ایران را به بستگان
محترم و تمامی اعضای جامعه
تسلیم می‌گوییم
فصلنامه‌ی حسابدار رسمی

با کمال تأسف در روزهای پایانی انتشار فصلنامه
دکتر مهدی تقوی استاد پیش‌کسوت در گذشتند.
دکتر مهدی تقوی متولد سال ۱۳۲۴ در تهران، استاد
بازنشسته‌ی دانشکده‌ی اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی
صاحب ده‌ها تألیف در زمینه‌ی اقتصاد، حسابداری و علوم
مالی بودند. بسیاری از اعضای جامعه‌ی حسابداران رسمی
ایران سابقه‌ی شاگردی ایشان و بهره‌مندی از دانش و
تجربه‌ی ایشان را داشتند. دکتر تقوی که از سال‌های
پیش از انقلاب تدریس می‌کردند در دهه‌ی ۱۳۶۰
به‌عنوان مدیر مسئول نشریه‌ی «حسابدار» نقش مهمی
در توسعه‌ی دانش مدرن حسابداری ایفا کردند. وی در
تمامی دهه‌های اخیر کماکان در این زمینه فعال بودند.
متأسفانه وی در سال‌های پایانی درگیر بیماری‌هایی بودند
و در تاریخ نهم اردیبهشت‌ماه ایشان را برای همیشه از
دست دادیم. یادشان گرامی و راهشان پررهرو باد.

ISSN: ۱۷۵۸-۱۷۳۵

صاحب امتیاز:
جامعه حسابداران رسمی ایران

مدیر مسئول:
فرهاد پناهی

شورای سیاست‌گذاری
(به ترتیب الفبا):
مرتضی اسدی
فرهاد پناهی
محمد تقی رضایی
رحمت‌اله صادقیان
حجت‌اله صیدی

همکار تحریریه:
مژده کدخدایی

امور اجرایی:
سمیرا آراین‌نژاد

طراح و صفحه‌آرا:
علی قاصدی

لیتوگرافی و چاپ:
ایران چاپ

شماره شصت و پنج | بهار ۱۴۰۲
انتشار: خرداد ۱۴۰۳

نظرات و دیدگاه‌های مطرح‌شده،
در مقالات الزاماً دیدگاه جامعه
حسابداران رسمی ایران نیست؛
مگر در مواردی که قید می‌شود.

نشریه‌ی حسابدار رسمی در ارزیابی
مقالات، حسب‌مورد، از نظرگاه‌های
اعضای جامعه‌ی حسابداران
رسمی ایران و سایر خبرگان حرفه
حسابداری و حسابرسی سود می‌برد.
نشریه در اصلاح و ویرایش مطالب آزاد است.

نشانی: تهران، خیابان سپهبد
قرنی، نرسیده به پل کریم‌خان زند
خیابان شهید امانی، پلاک چهار،
جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

تلفن: ۴۲۹۲۵ نمابر: ۸۸۸۰۱۹۱۰

www.iacpa.ir
hesabdarrasmi@iacpa.ir

@iacpainfo

مقرء

مدیریت سهل و ممتنع مؤسسه‌ی حسابرسی
فرهاد پناهی

۴

میز تشریح

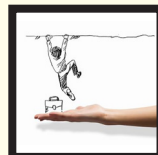
تا کجا «از ماست که برماست»؟ کنکاش چالش‌های مؤسسات حسابرسی
روح‌الله رجبی، محمد شوقیان، محمد جواد صفار، مریم علیشیری، محمدرضا گلچین‌پور، امیرحسین نریمانی

۵

دلایل زیان دهی و کاهش سود عملیاتی مؤسسات حسابرسی
حمزه پاک‌نیا

۲۰

نگاهی از درون

بودجه‌ی سال جاری و کیفیت مالیات‌ستانی
همایون مشیرزاده

۲۲

تأملاتی بر دوره‌ی زمانی شروع و خاتمه‌ی وظایف بازرس قانونی
حسن پورعبدالهیان

۲۷

کنکاش

مدل سه خط دفاعی در برابر ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی
یوناس شوت - ترجمه: مرتضی اسدی و آرشینا منتظری

۳۰

جستار

آیا تاکنون کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا مایل به پذیرش اظهارنظر مشروط
حسابرسی ناشی از انحراف از اصول پذیرفته‌شده حسابداری بوده است؟
وحید منتی، علی محمد گرگانی، شقایق ملکان

۴۸

دور دنیا

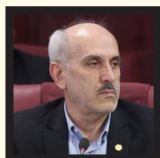

بهبود نحوه‌ی برخورد حساب‌رسان با تقلب: حساب‌رسان قضایی چه می‌گویند؟
مژده کدخدایی

۵۸

اطلاع‌رسانی

انتصاب رئیس جدید
هیأت عالی نظارت جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

۸۱

فهرست مؤسسات حسابرسی عضو جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران
(پیستم خردادماه ۱۴۰۳)

۸۴

فرهاد پناه‌ی

مدیریت سهل و ممتنع مؤسسه‌ی حسابرسی

حرفه‌ی حسابرسی امروز در ایران با چالش‌های متعددی روبه‌روست که بخشی از آن به سبب محیط کلان حاکم بر فعالیت و بخشی دیگر نیز به سبب معضلات درونی حرفه است. بخش مهمی از خدمات ارائه شده توسط مؤسسات حسابرسی به سبب الزامات قانونی از بازاری کم‌وبیش مطمئن برخوردار است و این چه‌بسا مهم‌ترین مزیت این مؤسسات در قیاس با سایر ارائه‌دهندگان خدمات حرفه‌ای باشد، از همین روست که از مدیریت «سهل» مؤسسه‌ی حسابرسی می‌توان نام برد. اما متقابلاً پایین بودن ضریب نفوذ حسابرسی در اقتصاد ایران و به تبع آن بازار محدود ارائه‌ی خدمات، سطح نازل درآمد و حق‌الزحمه‌ی خدمات حسابرسی با توجه به واقعیت‌های تورمی حاکم بر اقتصاد، عدم تنوع خدمات مؤسسات، تعدد این مؤسسات، و برخی عوامل دیگر شرایط دشواری برای مؤسسات حسابرسی ایجاد می‌کند. بدین ترتیب، آنچه در بدو امر سهل و آسان به نظر می‌رسد در نگاهی دقیق‌تر فرایندی پرچالش و گاه ممتنع می‌نماید.

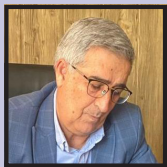
درون حرفه‌ی حسابرسی، تعدد مؤسسات حسابرسی در مواردی شرایط را برای بروز نوعی رقابت زیان‌آور و قیمت‌شکنی از سوی برخی مؤسسات فراهم نموده و همین امر مشکلات ناشی از سطح نازل درآمد و تبعات آن مانند سطح اندک توسعه‌ی این مؤسسات و مشکلات نیروی انسانی و عدم بهره‌برداری از فناوری‌های پیشرفته و جز آن را تشدید کرده است. این‌ها همه در شرایطی است که شاهد رشد روزافزون انتظارات نهادهای ناظر و ذی‌نفعان از حرفه‌ی حسابرسی هستیم.

استمرار چنین وضعیتی حاصلی ندارد جز تشدید فشار روی مؤسسات حسابرسی که پی‌آمد آن نیز ازجمله به صورت بروز مشکلات درونی مرتبط با نیروی انسانی و ایجاد شراکت‌های ناپایدار در مؤسسات هویدا می‌شود.

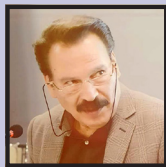
در چنین شرایطی پایین بودن نرخ ارائه‌ی خدمات حسابرسی و ضریب نفوذ نازل حسابرسی در بخش کسب‌وکار و عدم تنوع منابع درآمدی مؤسسات باعث شده است که درآمد مؤسسات حسابرسی در مقایسه با اقتصادهای مشابه در حال توسعه پایین‌تر باشد. همین فشارهای محیطی در عمل باعث بروز عارضه‌هایی مثل قیمت‌شکنی و رقابت مخرب در میان مؤسسات شده است.

تردید نیست که در شرایط حاکمیت ریسک‌های سیستمی بر فعالیت‌های اقتصادی به‌طور عام و فعالیت مؤسسات حسابرسی به‌مثابه بنگاه اقتصادی به‌طور خاص بسیاری از عواملی که سرنوشت کسب‌وکار مؤسسه را رقم می‌زند خارج از حیطه‌ی اختیارات و کنترل بنگاه است. اما این همه مانع از آن نمی‌شود که مؤسسه در مقام بنگاه اقتصادی فاقد برنامه‌ی کسب‌وکار باشد. قاعداً در شرایط یادشده می‌توان در این برنامه سناریوهای متعدد و گاه حتی متباین طراحی کرد اما همین امر هم گاهی چند از دست روی دست گذاشتن و ناظر منفعل رویدادها بودن جلوتر است. فراموش نکنیم که ثبات بخشی به جریان درآمدی مؤسسات حسابرسی، مستلزم غلبه بر ضعف‌ها و افزایش کارآمدی مؤسسات حسابرسی، برخورداری از تنوع بخشی به منابع درآمدی مؤسسه، و تعامل دایمی با سایر مؤسسات و نهادهای حرفه‌ای و ناظر است.

تاکجا «از ماست که برماست»؟ کنکاش در چالش‌های مؤسسات حسابرسی

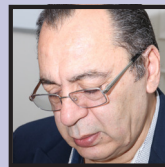
امیر حسین نریمانی

محمد رضا گلچین پور

مریم علیشیری

محمد جواد صفار

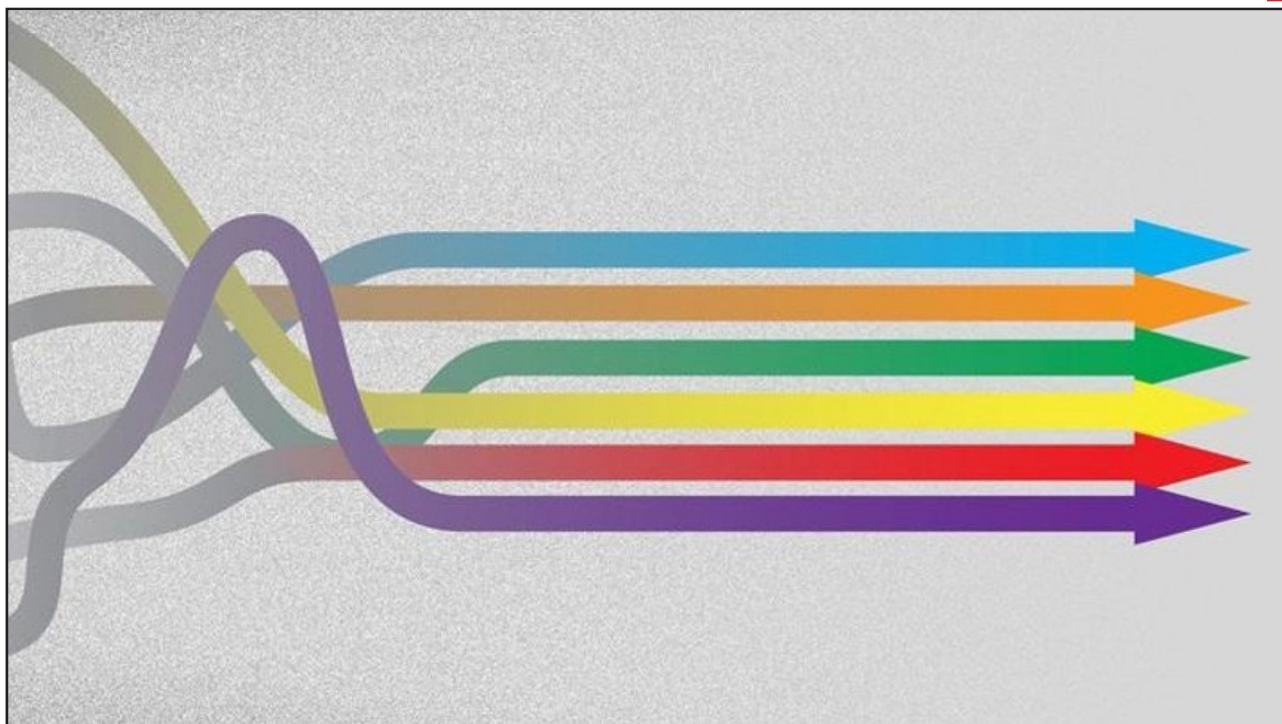

محمد شوقیان

روح‌الله رجبی

حرفه‌ی حسابرسی امروز در ایران با چالش‌های متعددی بیرونی و درونی مواجه است. بخش مهمی از خدمات ارائه شده توسط مؤسسات حسابرسی به سبب الزامات قانونی از بازاری کم‌بیش مطمئن برخوردار است و این چه‌بسا مهم‌ترین مزیت این مؤسسات در قیاس با سایر ارائه‌دهندگان خدمات حرفه‌ای باشد، اما متقابلاً پایین بودن ضریب نفوذ حسابرسی در اقتصاد ایران و به تبع آن بازار محدود ارائه‌ی خدمات، سطح نازل در آمد و حق‌الزحمه‌ی خدمات حسابرسی با توجه به واقعیت‌های تورمی حاکم بر اقتصاد، عدم تنوع خدمات مؤسسات، و برخی عوامل دیگر شرایط دشواری برای مؤسسات حسابرسی ایجاد می‌کند. مؤسسات حسابرسی در مقام بنگاه اقتصادی به‌طور معمول شاهد شرایط دشواری برای استمرار فعالیت هستند. پرسش اصلی پرونده‌ی اصلی این شماره‌ی «حسابدار رسمی» کنکاش در همین دشواری‌ها و شناسایی آن برنامه‌ها و راهکارهای عملی است که می‌تواند راهنمای عملی مؤسسات حسابرسی در غلبه بر چالش‌ها و مدیریت بحران در شرایط دشوار اقتصادی باشد.

اطلاعات وجود ندارد. این وضعیت در درازمدت نقش حسابرسی را وارد دور باطل می‌کند. این بخش بازار به این نتیجه می‌رسد که خدمات حسابرسی خلق ارزش نمی‌کند و کیفیت اهمیت چندانی ندارد پس مؤسسات حسابرسی باید منافع حداقلی داشته باشند و از طرف دیگر چون حرفه هم اقتصادی اداره نمی‌شود تلاشی برای خلق ارزش نمی‌کند. خروج از این دور باطل مستلزم تدبیری کلان و راهبردی است که بیان آن در این مجال نمی‌گنجد. در شرایط حاضر چالش‌هایی که عمده‌ی مؤسسات با آن مواجه هستند در سطح کسب‌وکار و عملیات به شرح زیر فهرست شده است.

- ۱- افزایش هزینه‌ی فرصت برای شرکا، مدیران و کارکنان مؤسسات و ناآرامی ذهنی و ادراکی ناشی از آن
- ۲- چالش‌های منابع انسانی و رضایت‌مندی آن‌ها ناشی از مشکلات تمامی زیرفرایندهای مدیریت منابع انسانی
- ۳- ماندگاری کم صاحب‌کاران و ناپایداری کسب‌وکار حسابرسی به دلیل فشار رقابت
- ۴- عدم تناسب قدرت مذاکره با صاحب‌کاران و فشار نظارت حرفه‌ای
- ۵- کاهش جذابیت تجربه‌ی حرفه‌ای برای دانش‌آموختگان حسابداری (تصویر بیرونی حرفه)
- ۶- افزایش جدی و نامتناسب مخارج مؤسسات خصوصاً منابع انسانی
- ۷- ناکافی بودن حق‌الزحمه‌های خدمات حسابرسی
- ۸- نبود ابزارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات برای مدیریت

۱

به نظر شما، مهم‌ترین چالش‌هایی که مؤسسات حسابرسی در حوزه‌ی کسب‌وکار، به‌عنوان یک بنگاه اقتصادی، با آن مواجه‌اند چه مواردی است؟ و چه راهکارهایی برای غلبه بر آن‌ها اندیشیده‌اید؟ «برنامه‌ی کسب‌وکار» مؤسسات حسابرسی چگونه می‌تواند این موضوعات را هدف قرار دهد؟

روح‌الله رجبی:

مهم‌ترین چالش در متن این سؤال نهفته است. اساساً نگاه بنگاه اقتصادی به کسب‌وکار مؤسسات حسابرسی مخدوش شده است. چالش اصلی اقتصادیات حسابرسی است. از حرفه‌ی حسابرسی انتظار می‌رود منافع عمومی را تأمین کند درحالی‌که تأمین منافع اقتصادی مستقیم فعالان حرفه با چالش جدی مواجه شده است. بخش عمده‌ای از منشاء تقاضا برای خدمات حسابرسی الزامات قانونی است و با این دیدگاه، گزارش حسابرسی صرفاً ابزاری برای مدیریت ریسک رعایت است و در بخش نه‌چندان کوچکی از بازار خدمات حسابرسی، جایگاه جدی برای حسابرسی به‌عنوان سازوکار مدیریت ریسک

عملیات و ریسک خدمات حسابرسی

- ۹- غافلگیری ناشی از تغییرات محیطی، قانونی و حرفه‌ای
- ۱۰- وجود رویکرد کنترل کیفیت در سطح مرجع حرفه‌ای به جای اطمینان بخشی کیفیت و ریسک تبعات ناشی از تغییرات در رویکرد و سازوکار نظارت حرفه‌ای

محمد شوقیان:

باید بر مهم‌ترین چالشش تأکید کرد که کسب درآمد با حق‌الزحمه‌های مناسب است به گونه‌ای که به مدد آن توان جذب نیروی متخصص در مؤسسات وجود داشته باشد.

محمد جواد صفار:

به نظرم چالش‌هایی که مؤسسات حسابرسی با آن درگیر هستند کمابیش شناخته شده و بارها و بارها مطرح شده و مورد بررسی قرار گرفته است و بازگویی آن می‌تواند تکرار مکررات باشد؛ مواردی چون کمبود نیروی کارآمد برای خدمات حسابرسی، ارزش افزوده قائل نشدن برای خدمات حسابرسی (از سوی حاکمیت)، پایین بودن حق‌الزحمه‌ها و عدم تنوع خدمات قابل انجام توسط حسابرسان. این چالش‌ها البته هیچ کدام راهکارهای کوتاه‌مدت و دم‌دستی ندارد؛ ضمن آن که این چالش‌ها ارتباطی تنگاتنگ نیز با یکدیگر دارند. مثلاً در برخی مؤسسات حسابرسی (برای نمونه مؤسسات حسابرسی دولتی و عمومی) چندان مشکل کمبود نیروی کار ندارند و در جذب نیرو هم دست‌شان باز است. مشکل مبالغ حق‌الزحمه ندارند و هم‌زمان امکانات مناسبی در آموزش همکاران خود دارند و قدرت بیشتری نیز در پاسخ‌گویی به دستگاه‌های نظارتی. بدین ترتیب چالش وجود نوعی رقابت بین مؤسسات حسابرسی خصوصی و این مؤسسات نیز مطرح می‌شود. فائق آمدن بر این چالش‌ها عزمی ملی را می‌طلبد که امیدی به آن نمی‌رود؛ اما آدمی به امید زنده است، حتی اگر این امید به اندازه‌ی سرسوزنی باشد. بی‌تردید، راه‌های برون‌رفت از این معضلات بعضاً در داخل حرفه است و بعضاً مسائلی فراتر از داخل حرفه است که حل آن چنان که گفتم مستلزم عزمی ملی است.

مریم علیشیری:

ضریب نفوذ پایین حسابرسی در اقتصاد کشور و به تبع آن بازار محدود ارائه‌ی خدمات حسابرسی و عدم تنوع خدمات قابل ارائه‌ی مؤسسات حسابرسی و سطح نازل حق‌الزحمه‌ی خدمات حرفه‌ای در شرایط تورمی، منجر شده که مؤسسات بسیار زیاد با درآمدهای پایین ایجاد شوند و کیک درآمدی مؤسسات کوچک شود. از تبعات این موارد، رقابت‌های منفی، نرخ‌شکنی و غیره است که در سطح حرفه شاهد آن هستیم. اهالی کسب‌وکار تأکید دارند که بخش قرمز بازار ارائه‌ی

خدمات حرفه‌ای حسابرسان، ارائه‌ی خدمات حسابرسی مستقل یا حسابرسی صورت‌های مالی است؛ اما بقای حرفه نیاز به ارائه خدمات دیگری دارد. بنابراین پیشنهاد مشخص بنده در زمینه‌ی ارائه‌ی اهداف عملیاتی در برنامه‌ی کسب‌وکار مؤسسات این است که می‌بایست تنوع‌بخشی به خدمات قابل ارائه جهت افزایش درآمد با استفاده از فناوری‌های نوین را پیگیری کنند. همچنین ضروریست نقش مؤثر و ظرفیت‌های جامعه‌ی حسابداران در شفافیت و ارتقای نظارت مالی در نظام مالی و اقتصادی کشور تبیین شده و با مراجع سیاست‌گذاری، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان بورس و اوراق بهادار، بانک مرکزی و دیگر ذی‌نفعان کلیدی تعامل صورت پذیرد و ارائه‌ی خدمات و انجام وظایفی که بر حسب مقررات به عهده حسابداران رسمی گذاشته می‌شود با دریافت حق‌الزحمه‌ی جداگانه و متناسب انجام شود.

محمد رضا گلچین‌پور:

اگر بخواهیم چالش‌های مؤسسات حسابرسی در حوزه‌ی کسب‌وکار را بدون توجه به رابطه‌ی علت و معلولی بیان کنم بهتر است ابتدا چالش‌ها را به دو بخش درون‌سازمانی و برون‌سازمانی تقسیم کرد.

در زمینه‌ی چالش‌های درون‌سازمانی می‌توان اشاره‌وار موارد ذیل را برشمرد:

- ۱- حفظ و نگهداری سرمایه‌ی انسانی باسابقه‌ی مؤسسه
- ۲- جذب سرمایه‌ی انسانی ماهر و با دانش مناسب، متناسب با تعهدات مؤسسات
- ۳- سنتی بودن روش‌های حسابرسی و عدم امکان تأمین سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای مناسب متناسب با تغییرات اساسی که در حجم عملیات و محیط حسابداری بنگاه‌های اقتصادی رخ داده است.
- ۴- کوچک بودن مؤسسات حسابرسی و عدم امکان ایجاد ساختارهای مناسب برای توسعه
- ۵- عدم ایجاد شرایط و زمینه‌ی مساعد برای تأمین محل مناسب برای فعالیت مؤسسات حسابرسی
- ۶- منحصر بودن خدمات مؤسسات حسابرسی به ارائه‌ی خدمات حسابرسی مستقل و بازرسی قانونی که ریسک بسیار بالایی دارد
- ۷- مناسب نبودن شرایط برای افزایش پرتفوی خدمات مؤسسات حسابرسی به دلیل عدم بلوغ بنگاه‌های اقتصادی و عدم درخواست بابت سایر خدمات که مؤسسات حسابرسی می‌توانند ارائه دهند از یک طرف، و از طرف دیگر عدم ایجاد تجربه و دانش لازم در مؤسسات حسابرسی برای انجام این گونه خدمات.
- ۸- در مواردی عدم وجود هماهنگی بین شرکای مؤسسات

ایران که مبدأ تأسیس بیشترین مؤسسات حسابرسی است این مؤسسات مشابهت‌های زیادی از نظر مواجهه با مشکلات داشته‌اند اما اکنون که بیش از دو دهه از تشکیل جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران می‌گذرد احتمالاً هر یک در مراحل مختلفی از رشد و بلوغ سازمانی هستند، فرصت‌ها و چالش‌های متفاوتی دارند و استراتژی‌شان نیز با هم یکسان نیست.

حرفه‌ی حسابرسی در کل با چالش‌های متعددی مواجه است که اگر بخواهیم فهرست‌وار به آن‌ها اشاره کنیم مهم‌ترین آن‌ها محدود بودن بازار خدمات حرفه‌ای، عدم ارتباط با مؤسسات معتبر بین‌المللی جهت برخورداری از دانش و تجربیات آن‌ها، پایین بودن سطح کیفی اکثر فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، تعدد دستگاه‌های نظارتی، پایین بودن حق‌الزحمه‌ها نسبت به هزینه‌ها و غیره است که در هر برهه یکی-دوتا از آن‌ها عمده می‌گردد. در مقطع کنونی جاماندن مبالغ قراردادهای حسابرسی از هزینه‌های دائم‌التزاید است. اگر فرض کنیم که میانگین مبلغ حق‌الزحمه‌ی حساب‌رسان در کشورهای پیشرفته یکصد و پنجاه دلار در ساعت است ده سال پیش میانگین حق‌الزحمه‌ی حساب‌رسان در ایران ساعتی ۱۰ دلار بوده و این میانگین امروزه به ساعتی ۵ دلار کاهش پیدا کرده است. البته اعداد بیان شده، برای توضیح مقصودم بود و دقت آماری و ریاضی ندارد. راهکار کنونی ما برای عبور از این چالش درنگ و تأمل بیشتر در پذیرش کارها است.

۳

شرایط رکود تورمی، استمرار نرخ‌های تورم‌های بالا و محدود بودن بازار خدمات حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی، طبیعتاً مشکل پایینی بودن نرخ حق‌الزحمه‌ها در برابر هزینه‌های مؤسسات و به تبع آن سایر مسائلی را که مؤسسات با آن مواجه‌اند (مانند مشکلات جذب و حفظ نیروی انسانی کارآمد، توسعه‌ی مؤسسه، گسترش بهره‌برداری از فناوری‌های نو و مانند آن را) تشدید می‌کند. در برابر این تهدید بزرگ مؤسسات حسابرسی چه راهکارهایی در برابر دارند؟

روح‌الله رجبی:

ریشه‌ی بخش عمده‌ای از موارد یاد شده، در مسایل زیربنایی و محیطی است که منابع مؤسسات حسابرسی

حسابرسی و اختلافات بین آن‌ها و تغییرات زیاد شرکا ۹- نهایتاً عامل مهمی که اثر اساسی در ایجاد چالش‌های فوق دارد، موضوع درآمد مؤسسات حسابرسی و نرخ حق‌الزحمه‌ی خدمات حسابرسی است.

در زمینه‌ی چالش‌های برون‌سازمانی نیز می‌توان به‌طور خلاصه به موارد زیر اشاره کرد:

۱- پیشنهاد حقوق‌های اغواکننده توسط شرکت‌های طرف قرارداد مؤسسات حسابرسی به پرسنل باسابقه و مؤثر مؤسسات و عدم امکان رقابت مؤسسات در این مورد.

۲- ضعف شدید مراکز آموزش عالی در تربیت دانشجویان حسابداری و حسابرسی متناسب با نیاز بازار کار

۳- متناسب نبودن آموزش‌های برنامه‌ریزی شده در مراکز آموزش حرفه‌ای با نیازهای مؤسسات حسابرسی

۴- ضعف قابل توجه مسئولان مالی بنگاه‌های اقتصادی و تغییرات متعدد با تغییر مدیران آن‌ها

۵- مشکلات متعدد بنگاه‌های اقتصادی و استفاده از روش‌های متنوع برای پوشاندن آن‌ها که عملاً ریسک حساب‌رسان را به‌شدت بالا می‌برد

۶- وجود نهادهای نظارتی متعدد و نحوه‌ی برخورد با مؤسسات

۷- انتظار نهادهای نظارتی به انجام کار حسابرسی با کیفیتی در سطح جهانی بدون توجه به شرایط و امکانات موجود مؤسسات حسابرسی و حق‌الزحمه‌ی خدمات حسابرسی در ایران.

۸- نبود امنیت شغلی با توجه به تصمیماتی که دستگاه‌های خارج از حرفه بدون انجام کار کارشناسی و بدون دخالت بازیگران اصلی حرفه یعنی مؤسسات حسابرسی و بی‌توجه به مشکلات این حرفه اتخاذ می‌کنند.

با عنایت به چالش‌های فوق و عامل اصلی آن‌ها حل آن عملاً توسط هر یک از اعضای جامعه به‌تنهایی میسر نیست و با توجه به ساختار جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، توانایی و شاید اراده‌ای برای حل مشکلات ناشی از آن‌ها برای مؤسسات حسابرسی وجود ندارد. از همین روست که مؤسسات حسابرسی عملاً روز‌به‌روز ضعیف‌تر شده و انگیزه‌های خود را از دست داده و خود را از حرفه کنار کشیده و یا فعالیت خود را به حداقل ممکن تقلیل داده و در این راستا بسیاری از بزرگان این حرفه منزوی شده و با عطای انجام کار حرفه‌ای حسابرسی رابه لقای آن بخشیده‌اند.

امیرحسین نریمانی:

پرسش از چالش‌هایی که مؤسسات حسابرسی با آن مواجه‌اند تکراری‌ترین سؤال طرح شده در سال‌های اخیر است. شاید در یکی دو دهه‌ی ابتدایی تشکیل جامعه‌ی حسابداران رسمی

از ارزش خلق شده می‌تواند مفید باشد. پیش‌شرط این راهکار نیز تنوع‌بخشی به ترکیب تخصصی مؤسسات حسابرسی در مرحله‌ی اول از طریق مشارکت و خرید خدمات و در مراحل بعد جذب و تجهیز منابع انسانی است. فرهنگ‌سازی و آموزش فعالان حرفه‌ای برای پذیرش تغییرات در محیط کسب‌وکار و نقش فناوری‌های نوظهور می‌تواند تهدید را به فرصت تبدیل کند. پیشگامی مؤسسات در پذیرش این تغییرات می‌تواند محیط کار را برای تازه‌واردان به حرفه‌ی حسابرسی جذاب کند.

◀ محمد شوقیان:

در خصوص کسب‌وکار لازم است از طریق جامعه و شورای عالی با نهادها و سازمان‌هایی که در زمینه‌ی تقاضای خدمات حسابرسی نقش عمده دارند صحبت و زمینه‌ی فراهم‌آوری کار ایجاد شود. برای مثال، بانک مرکزی در زمینه‌ی پیگیری مؤسسات حسابرسی در خصوص ارزهای تخصیص‌یافته به اشخاص حقیقی و حقوقی، سازمان برنامه و بودجه در مورد شرکت‌های پیمانکاری و وزارت امور اقتصادی و دارایی برای حسابرسی کلیه واحدهای صنفی ارائه‌ی خدمات و...

◀ محمد جواد صفار:

آنچه در محدوده‌ی مؤسسات حسابرسی و البته با هم‌داستانی جامعه‌ی حسابداران رسمی، قابل‌انجام به نظر می‌رسد، یکی تجدیدنظر مؤثر و کاربردی در دستورالعمل حسابرسی و

برای مواجهه با آن‌ها کافی نیست و اقدامات مؤسسات نیز در چارچوب محدودیت‌های آن‌ها صرفاً اقدامات مقطعی است که بنیادی محسوب نمی‌شود و صرفاً اثر تعویقی بر مشکلات دارد و بحران‌ها را اگرچه کمی به عقب می‌راند اما گلوله‌ی برفی است که با گذشت زمان حجیم‌تر و گسترده‌تر می‌شود.

مشکل منابع انسانی در کلیه‌ی زیرفرایندهای آن جدی است. از جذب، جامعه‌پذیری، نگهداشت، توسعه‌ی فردی، ارتقای جلب رضایت و حتی در مرحله‌ی خروج هم مشکل وجود دارد. بازار رقیب برای منابع انسانی جذاب و گاه اغواگرانه است، سطح پاسخ‌گویی و نظارت کم‌تری دارد و اوقات فراغت بیشتر. شواهد نشان می‌دهد مخارج در مؤسسات بیش از حد فشرده و از منطق خارج شده است و فرصت انعطاف بسیار کم است. در زنجیره‌ی آموزش منابع انسانی نیز در عمل بخشی از مخارج دانشگاه‌ها به مؤسسات منتقل شده است. در این فضا استراتژی مؤسسات به سمت بقای صرف تمایل پیدا می‌کند. راهکار بلندمدت اصلی، سرمایه‌گذاری بر روی فناوری‌های نوین و نوظهور است که در شرایط حاضر از بضاعت مالی مؤسسات خارج بوده و نیازمند حمایت مالی و فنی نهادهایی بیرون از حرفه با هدایت نهاد حرفه‌ای است.

تنوع‌بخشی به خدمات قابل ارائه توسط مؤسسات حسابرسی راهکار دیگر است. مؤسسات حسابرسی به دلیل اشراف عقابی بر کسب‌وکارهای صاحب‌کاران در موقعیت ممتازی برای ارائه‌ی خدمات غیرحسابرسی قرار دارند. نظیر تجربه‌های جهانی، خلق ارزش برای کسب‌وکارها و بهره‌مندی مستقیم و غیر مستقیم

دیگری بهره‌برداری از فناوری‌های اطلاعات است. باید توضیح دهم که دستورالعمل‌های موجود، برگردان فارسی از متون بین‌المللی، بدون در نظر گرفتن شرایط کشور و امکانات واقعی مؤسسات حسابرسی است.

◀ مریم علیشیری:

در پاسخی که به سؤال قبل دادم به دلیل درآمدهای پایین مؤسسات در شرایط تورمی، شرایط انجام کار دشوارتر می‌شود. در شرایط تورمی اهالی حرفه و مؤسسات در جذب و نگهداری نیروهای انسانی، سرمایه‌گذاری در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و فناوری‌های نوین در حرفه، قاعدتاً با مشکلات بسیار و مستمر مواجه خواهند شد. این امر باعث می‌شود که از تغییرات جهانی علم و فناوری عقب بمانند و بدین ترتیب عملکرد مؤسسات به‌عنوان اصلی‌ترین رکن حرفه، ضعیف خواهد شد. چنان‌که گفتم، تنوع‌بخشی به ارائه‌ی خدمات و استفاده از فناوری‌های نوین و سیاست‌گذاری مناسب به‌منظور محوریت بخشیدن به فناوری اطلاعات (IT) در ارائه‌ی خدمات حرفه‌ای می‌تواند به کاهش بهای تمام‌شده و افزایش تاب‌آوری مؤسسات در شرایط تورمی و رکورد تورمی موجود کمک کند.

◀ محمدرضا گلچین‌پور:

همان‌گونه که قبلاً اشاره کردم نرخ حق‌الزحمه‌ی پایین خدمات حسابرسی را می‌توان عامل اصلی بسیاری از چالش‌های پیش‌گفته دانست که در صورت عدم تغییر اساسی،

مؤسسات حسابرسی به دلیل عدم امکان جذب سرمایه‌ی انسانی مناسب و متناسب با تعهدات، عملاً ناگزیرند یا کمیت کار خود را کاهش دهند و یا در صورت الزام به انجام کار در عمل از اجرای کامل استانداردهای حسابرسی عدول کنند. این در حالی است که طی سنوات اخیر دستگاه‌های نظارتی وظایف و مسئولیت‌هایی به عهده‌ی حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت‌ها گذاشته‌اند که هزینه‌ی این گونه خدمات در حق‌الزحمه‌ی حسابرسی لحاظ نشده است. بر اساس بررسی برخی از همکاران برای صدور یک گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی تا پانصد و اندی صفحه چک‌لیست را باید تکمیل کرد که علی‌رغم افزایش قابل‌توجه ریسک حسابرسان، هیچ‌گونه حق‌الزحمه‌ای از این بابت برای مؤسسات حسابرسی لحاظ نشده است. بنابراین یکی از راه‌های افزایش درآمد مؤسسات حسابرسی انعقاد قراردادهای جداگانه برای هرگونه خدمت مورد نیاز دستگاه‌های نظارتی است.

موضوع دیگری که می‌تواند در این زمینه اثرگذار باشد. تفکیک وظایف بازرس قانونی و حسابرس مستقل است در صورت انجام یک کار کارشناسی در این مورد، می‌توان این تفکیک را به‌عنوان یک راهکار تلقی گردد. مضافاً آن‌که در محاسبه‌ی حق‌الزحمه‌ی حسابرسان به‌جز میزان کارکرد پرسنل می‌باید میزان ریسکی که حسابرسان با توجه به ماهیت و حجم فعالیت شرکت‌ها، می‌پذیرند نیز مورد توجه و اندازه‌گیری قرار گیرد.

«امیرحسین نریمانی:

به مهم‌ترین معضل کنونی مؤسسات حسابرسی اشاره کردید، به این موضوع باید از دو بُعد برخورد کرد مؤسسات حسابرسی از یک‌سو در افزایش مبالغ قراردادهای با مقاومت مشتریان مواجه‌اند. اگرچه هزینه‌ی حسابرسی بخش ناچیزی از هزینه‌های شرکت‌ها را شامل می‌شود، مشتریان به دلایل متفاوت که بیشترشان جنبه‌ی اقتصادی و کنترل هزینه ندارد، در برابر افزایش مبالغ قراردادهای مقاومت می‌کنند. ورود جامعه‌ی حسابداران رسمی به حمایت از حق‌الزحمه‌ی حسابرسی پارامتر مثبتی است و مؤسسات حسابرسی باید هماهنگی لازم را به‌منظور اثربخشی بیشتر آن را به عمل آورند. بُعد دیگر موضوع جذب و نگهداری و آموزش و ارتقای نیروی انسانی است که به‌مراتب پیچیده‌تر است. علاوه بر پایین بودن کیفیت آموزش دانشگاه‌ها که جذب نیروهای باکیفیت را سخت می‌کند ما با کاهش ماندگاری نیروهای جوان مواجه هستیم که به نظر من در تحلیل نهایی به پدیده‌ی تغییر نسل‌ها برمی‌گردد. امروزه ما با نسلی مواجه هستیم که به‌شدت عملگرا هستند با سرعت اطلاعات جمع می‌کنند و به‌سرعت تصمیم‌گیری می‌کنند. مؤسسات بین‌المللی نظیر PwC و دیلویت در سال‌های اخیر تحقیقات بسیاری در مورد نسل بعدی (next gen) به عمل آورده‌اند و فکر می‌کنم مراجع علمی و حرفه‌ای ما نیز باید در این زمینه کار کنند. اما این که مؤسسات چه راهکارهایی می‌توانند اتخاذ کنند نخست استفاده از فناوری اطلاعات و هوش مصنوعی در فرایندهای کاری‌شان است. دیگری فراهم کردن محیط کاری رضایت‌بخش برای همکاران است؛ محیطی که در آن همکاران احساس پیشرفت حرفه‌ای داشته باشند. این امر علاوه بر ترغیب آن‌ها برای ماندگاری بیشتر، بازدهی نیروی کار را در مؤسسه بالا می‌برد.

۳

در سال ۱۴۰۳ با توجه به شرایط کلان اقتصادی و اسناد بالادستی کدام تهدیدها و فرصت‌ها برای حرفه‌ی حسابرسی وجود دارد؟ ارزیابی شما از آن‌ها چیست؟ به‌طور مشخص در برابر تهدیدها چه باید کرد و آیا فرصت‌های احتمالی، امکانی برای ارتقای درآمد و تنوع‌بخشی به خدمات حرفه‌ای مؤسسات فراهم می‌کند؟

«روح‌الله رجبی:

به‌عنوان قاعده‌ی کلی، هرچه محدودیت منابع در اقتصاد بیشتر شود سازوکارهای نظارتی اهمیت بیشتری پیدا می‌کنند. این قاعده خصوصاً در اقتصادهای رانتی مبرم‌تر است. در موضوعات بانکی، بورسی، ارز و مالیات و غیره نیاز بیشتری به خدمات حسابرسی وجود دارد. پاسخ‌گویی به همه‌ی این نیازها از طریق حسابرسی مالی سالانه امکان‌پذیر نیست، مشارکت ارکان حرفه‌ای در تعریف خدمات گسترده‌تر اطمینان‌بخشی می‌تواند بازارهای جدید برای خدمات جدید در بازارهای موجود و منافع جدید در خدمات موجود برای مؤسسات حسابرسی خلق کند. این خدمات در مراحل مختلف استفاده از منابع نظیر درخواست، تخصیص، استفاده، توزیع منافع و بازیافت منابع می‌تواند ارائه شود. پراکندگی مناسب زمانی این خدمات نیز می‌تواند به مدیریت فعالیت مؤسسات حسابرسی کمک کند.

«محمد شوقیان:

به نظر کم‌کم عمده‌ترین تهدید خروج نیروهای متخصص از مؤسسات با پیشنهاد افزایش حقوق مناسب در بخش خصوصی است که این مورد با افزایش نرخ‌ها و حق‌الزحمه‌های حسابرسی و متعاقباً تأمین حقوق مناسب کارکنان قابل حل است.

«محمدجواد صفار:

به نظر می‌رسد شرایط کلان اقتصادی کشور از ثبات شکننده و کمی برخوردار است و وقایع اخیر آن را تشدید کرده است. در چنین شرایطی، هرچند مؤسسات حسابرسی نیز دچار روزمرگی خواهند بود، اما در عین حال مجبور خواهند بود نقدینگی و مسائل دیگر خود، از جمله وضعیت نیروی انسانی خود را تا زمان دستیابی به ثباتی نسبی مدیریت کنند. در این خصوص وضعیت مجامع عمومی شرکت‌ها و تسریع در برگزاری آن‌ها، به‌ویژه گروه شرکت‌های بزرگ و بورسی مشکل جدیدی است که در سال‌های اخیر خود را بیشتر نشان داده و نوعی تراکم شدیدی کاری را بر حساب‌رسان این بنگاه‌ها تحمیل کرده که از جمله تأثیری گریزناپذیر بر کیفیت کار دارد که خود معضل دیگری است!

«مریم علیشیری:

طرح مجلس که مصوب کمیسیون اقتصادی است و لایحه‌ی دولت که در سطح پیش نویس است، در خصوص ایجاد نهاد ناظر برای حرفه‌ی حسابرسی، مهم‌ترین موضوعی است که در اسناد بالادستی وجود دارد که می‌تواند هم تهدید شود و هم

۴

یکی از نخستین راه‌حل‌های ثبات بخشی به جریان درآمدی مؤسسات حسابرسی، تنوع بخشی به منابع درآمدی مؤسسه است. چه امکاناتی به صورت بالفعل و بالقوه برای این امر وجود دارد؟

«روح الله رجبی:

ارائه خدمات غیرحسابرسی در سایر حوزه‌های اطمینان بخشی و مشاوره‌ی مدیریت، مدیریت ریسک و حتی حسابرسی فناوری اطلاعات فرصت‌های ارزشمندی هستند که هم برای مؤسسات خلق ارزش می‌کند و هم برای صاحب کاران. همان گونه که در بخش‌های پیش‌خاطر نشان شد، مؤسسات حسابرسی نسبت به سایر مراجعی که خدمات عارضه‌یابی، آسیب شناسی، ارزیابی، گواهی‌دهی و غیره ارائه می‌کنند از اشراف و دانش تخصصی بیشتری برخوردارند. کمتر مرجعی در تحلیل ریسک و برآورد پیامدهای حاصل از ریسک‌های مختلف و ارزیابی احتمال وقوع ریسک‌ها، نظیر حسابرسان واجد چارچوب تشخیص در قالب دانش فنی و تجربه‌ی حرفه‌ای هستند. کنترل‌های داخلی حلقه‌ی گم‌شده‌ی بسیاری از فرایندها و نرم‌افزارهای شرکت‌هاست. ریسک‌های عملیاتی و رعایتی که مدیران در اجرای نقش روزمره‌ی خود متحمل می‌شوند بسیار زیاد است. در این زمینه و برای مقابله با این ریسک‌ها، دانش فنی حسابرسان در قالب خدمات طراحی، مشاوره، و اطمینان بخشی می‌تواند راه‌گشا باشد و خلق ارزش کند.

«محمد شوقیان:

در خصوص تنوع بخشی به درآمدها یکی از خدماتی که می‌تواند درآمد مناسبی برای مؤسسات حسابرسی داشته باشد حسابرسی عملیاتی و حسابرسی مدیریت است. می‌توان با صحبت و مذاکره با نهادها و سازمان‌های عمده زمینه‌ی ارائه این نوع خدمات حرفه‌ای را فراهم کرد.

«محمد جواد صفار:

با توجه به ابلاغ‌های جامعه در مورد حق الزحمه‌ی خدمات حسابرسی، اگرچه جریان درآمدی مؤسسات حسابرسی تسکین موقتی یافته، اما در بلندمدت مشکل کماکان باقی است. در این مورد کافی است به انتظارات دولت (از جمله

فرصتی برای حرفه به وجود بیاید.

در این خصوص نه فقط ارکان جامعه که تمامی اعضای حرفه نباید کوتاهی کنند و به اتکای خرد جمعی و بهره‌برداری از تمامی ظرفیت اعضای جامعه در خصوص جهت‌دهی به این دو سند، در راستای هرچه حرفه‌ای‌تر شدن آن اقدام کنند تا بدین ترتیب مقررات جدید از یک تهدید به یک فرصت برای تحکیم شدن جایگاه حرفه‌ی حسابرسی در کشور تبدیل شود. تأکید می‌کنم که تمامی حرفه و نه فقط ارکان جامعه وظیفه دارند در این خصوص مشارکت فعال داشته باشند و گام بردارند و هر اقدام مؤثری از دست‌شان بر می‌آید، از انجام آن دریغ نکنند.

«محمد رضا گلچین پور:

متأسفانه مجالی برای بررسی تفصیلی مسائل اقتصادی کلان و اسناد بالادستی نداشته‌ام اما به نظر می‌رسد در سال ۱۴۰۳ نه تنها زمینه‌ای برای بهبود وضعیت حرفه‌ی حسابرسی وجود ندارد بلکه در صورت اجرایی شدن طرح نهاد ناظر مطرح شده در مجلس شورای اسلامی با توجه به ایجاد ساختار جدیدی برای حرفه‌ی حسابرسی مشکلات تشدید خواهد شد. زیرا هر ساختاری برای این حرفه طراحی شود کار اجرایی آن می‌بایستی توسط مؤسسات حسابرسی انجام گردد و در صورت عدم توجه به و رفع ریشه‌ای مشکلات، وضعیت موجود بهبود نخواهد یافت و بی‌انگیزگی و گریز عده‌ای دیگر از افراد واجد شرایط حرفه‌ای را در پی خواهد داشت.

«امیر حسین نریمانی:

در چند سال گذشته طرح‌ها و لوایح چندی در مجلس شورای اسلامی و یا در هیأت دولت در خصوص تشکیل سازمانی برای نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی و همچنین حمایت و توسعه حرفه‌ی حسابرسی مطرح شد که هیچ‌یک به مرحله‌ی تصویب و اجرا درنیامد. نهایتاً در سال گذشته به موجب مصوبه‌ی هیأت دولت، وظایف نظارت و کنترل کیفیت و هیأت‌های انتظامی از جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران منتزع و به هیأت عالی نظارت جامعه واگذار شد. برای اکثریت قاطع مؤسسات حسابرسی که به اصول و ضوابط آیین رفتار حرفه‌ای و استانداردهای حسابرسی پایبند بوده‌اند این تغییر تهدید خاصی محسوب نمی‌شود. البته در کوتاه‌مدت هیچ فرصت خاص و جدیدی هم برای آن‌ها فراهم نمی‌آورد. در مورد سایر طرح‌ها و لوایحی که در مجلس یا هیأت دولت در دست بررسی هستند نیز به نظر نمی‌رسد که در آینده‌ی قابل پیش‌بینی به مرحله‌ی اجرا در آیند.

پیشاروی مؤسسات اقدام کنند، منجر به ثبات بخشی به جریان درآمدی مؤسسات می شود. به عنوان مثال، در خصوص بخشی از خدمات متنوع حرفه ای قابل ارائه که در اساسنامه ی جامعه به آن اشاره شده، ضعف دانش و ضعف آگاهی در مؤسسات حسابرسی وجود دارد. می توان از طریق آموزش شرکا و حسابداران رسمی و پرسنل مؤسسات بر این ضعف غلبه کرد. بخش هایی هم ممکن است نیاز به مقررات گذاری و پیگیری از سازمان ها و دستگاه های حاکمیتی داشته باشد و در این موارد می بایست به طور مستمر پیگیری شود. ظرفیت بالقوه ی انواع خدمات قابل ارائه، اگر بالفعل شود می تواند به شرایط تثبیت درآمدی مؤسسات بسیار کمک کند.

◀ محمد رضا گلچین پور:

تنوع بخشی به منابع درآمد علاوه بر طرقی که قبلاً اشاره شد و نیازی به افزایش پرسنل و تخصصی جدیدی نداشت، در سایر موارد مثلاً ارائه ی خدمات جدید مستلزم جذب و افزایش سرمایه ی انسانی متخصص در رده های مختلف در مؤسسات است. این امر خود یکی از چالش های اساسی مؤسسات حسابرسی در شرایط فعلی است. زیرا در حال حاضر به نظرم هیچ یک از مؤسسات حسابرسی نه تنها نیروی بیکار ندارد، بلکه همه از کمبود نیرو می نالند، بنابراین عملاً ظرفیت خالی برای کار جدید و یا ارائه ی خدمات جدید وجود ندارد. از طرفی تنوع بخشی به خدمات قابل ارائه توسط

در قبال مقررات مبارزه با پول شویی) و بورس (در زمینه ی خدمات مورد انتظار شرکت های پذیرفته شده در بورس و متقاضی ورود به این بازار) اشاره کرد که حرفه واکنش مناسبی با آن نداشته است. به نظر می رسد این الزامات و در کنار آن مسئولیت های ناشی از آن متناسب با وضع موجود بازار حسابرسی و حق الزحمه حسابرسی نیست. به واقع به این ترتیب خدمات و مسئولیت هایی تعریف شده، اما مابه ازای متناسب با آن پیش بینی نشده است.

از سوی دیگر مقررات جامعه نیز حاوی خدمات محدودی است و مؤسسات حسابرسی ناگزیرند برخی خدمات را در قالب به عنوان مثال «اجرای روش های توافقی» انجام دهند. جامعه ی حسابداران رسمی ایران، از یک سو نمونه قراردادهایی برای خدمات متنوع ارائه نکرده و از سوی دیگر جزییات روابط با مشتریان را به انحای مختلف و توسط ارکان مختلف خود- که گاه نظرات متفاوتی هم دارند- رصد می کند و با عرض معذرت به آن ها «گیر» می دهد!

◀ مریم علیشیری:

مهم ترین ظرفیت بالقوه ای که وجود دارد، شرح خدمات قابل ارائه توسط حسابداران رسمی در اساسنامه ی جامعه ی حسابداران رسمی است که به نظرم به بعضی از آن ها کم اعتنایی و بی مهری شده است. در این خصوص اگر ارکان و اعضای حرفه، در جهت حذف محدودیت های

۳

طبیعتاً بزرگ شدن مؤسسه از طریق ادغام، با کاهش نسبی برخی هزینه‌ها، و استفاده از صرفه‌های ناشی از مقیاس می‌تواند به بهبود وضعیت مالی مؤسسات بینجامد. اما تجربه‌ی سال‌های اخیر نشان داد که مؤسسات ادغام‌شده اغلب بار دیگر به مؤسسات جداگانه و منفرد تبدیل شدند. از این تجربه چه می‌آموزیم و چه باید کرد که تجربه‌ی موفق‌تری از ادغام پیدا کنیم؟

روح‌الله رجبی:

به نظر می‌رسد بزرگ‌ترین چالش ادغام‌ها در کامل نشدن فرآیند ادغام باشد نه در خود ادغام‌ها. صرفه‌ی مقیاس یکی از بزرگ‌ترین منافع ادغام است، اما اگر ادغام کامل و درست انجام نشود زیان‌ها در مقیاس بزرگ آسیب‌زا خواهد بود. انتخاب و انجام ادغام فرایند پیچیده‌ای است و نادیده گرفتن اقدامات تکمیلی در ادغام‌ها بوده که به ناکامی ادغام‌ها انجامیده است. درست مثل آن است که دلیل اصلی طلاق را ازدواج بدانیم. جست‌وجوی ساده‌ای در اینترنت در مورد کلید

مؤسسات مستلزم درخواست از طرف بنگاه‌های اقتصادی و دانش و تجربه‌ی لازم مؤسسات حسابرسی برای ارائه‌ی آن است و این دو لازم و ملزوم هم هستند، یعنی تا زمانی که بنگاه‌های اقتصادی ما به آن بلوغ و نیاز برای استفاده از این خدمات نرسیده‌اند، این تخصص و تجربه در مؤسسات حسابرسی نیز شکل نمی‌گیرد. بنابراین باز هم به این نقطه می‌رسیم که تا درآمد مؤسسات حسابرسی در سطحی نباشد که مؤسسات حسابرسی بتوانند برای جذب نیروی کیفی با سایر محیط‌های کسب‌وکار رقابت نمایند، عملاً این کار عملی نمی‌شود.

امیرحسین نریمانی:

نیاز بنگاه‌های اقتصادی و به‌ویژه بانک‌ها، بیمه‌ها، نهادهای مالی و شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به خدماتی و رای حسابرسی مستقل در شرایط کنونی رو به افزایش است و حتی می‌توان گفت در برخی از زمینه‌ها به‌طور مثال حسابرسی فناوری اطلاعات بیش از امکانات و توانایی‌های کنونی مؤسسات حسابرسی است. مؤسسات حسابرسی باید خود را برای ارائه‌ی باکیفیت چنین خدماتی آماده کنند. در صورت عدم دریافت خدمات باکیفیت از سوی مؤسسات، مشتریان از چنین درخواست‌هایی ناامید و منصرف می‌شوند و این به نفع حرفه نخواهد بود.

واژه‌ی (Post Merger Integration) PMI نشان می‌دهد علاوه بر وجود تمایز جدی در ادغام قانونی و ادغام عملیاتی، برای مراحل نظیر آمادگی روز اول پس از ادغام و اقدامات روز اول ادغام، اقدامات مربوط به ۳۰ روز اول ادغام تا دوران تکمیل فرایند ادغام، چک‌لیست‌های دقیق وجود دارد که مستلزم اقدامات بنیادی در سطح ارکان راهبری، استراتژی‌ها، ساختار، فرهنگ سازمانی، الزامات و فرایندها است. ساده‌نگاری در ادغام شرکت‌های تجاری نیز هم در کشور عزیزمان و هم در محیط‌های بین‌المللی ناکامی‌های زیادی به‌بار آورده است. در بسیاری از ادغام‌های برای بازه‌ی زمانی یک تا سه ساله دفتری تحت عنوان (IMO Integration Management Office) ایجاد می‌شود که مسئول آن از اختیارات ویژه برخوردار است. مؤسسات مشاوره‌ی جهانی مطالعات متعددی دارند تا به این سؤال پاسخ دهند که ادغام چه زمانی واقعاً کامل شده است؟ در صورتی که اصول علمی و دقیق ادغام‌ها و مراحل مربوطه دانش کافی وجود داشته باشد و در مراحل ابتدایی طراحی، تحلیل، مذاکره و توافق شود، طرح ادغام یا عملیاتی نمی‌شود یا به‌طور آگاهانه کامل پیاده‌سازی و اجرا می‌شود و قطعاً به نتیجه می‌رسد. بنابراین به نظر می‌رسد علت اصلی ناکامی‌ها در ادغام‌ها عدم تکمیل فرایند ادغام است.

محمد شوقیان:

به نظر اینجانب شراکت در مؤسسات حسابرسی در این چند سال چندان قوت و گسترش نیافته است. بهتر است در این زمینه بیشتر کار شود. همچنین، به‌نظرم ایجاد انبوهی کار مثل حسابرسی صنوف و سایر واحدها و مراکز فعالیت اقتصادی می‌تواند در این زمینه کمکی شایان بکند.

محمد جواد صفار:

ناکامی ادغام‌ها نشان می‌دهد که حرفه به رشد و بلوغی که بایسته‌ی آن است دست نیافته است؛ و البته با توجه به سن جامعه و مؤسسات عضو آن این بلوغ‌نیافتگی غیرعادی به نظر نمی‌رسد. افزون بر این هر یک از مؤسسات حسابرسی قبل از ادغام، دارای فرهنگ سازمانی متفاوتی بوده‌اند که پس از ادغام نیز به همان شکل باقی می‌ماند و موجب اختلاف‌نظرهای جدی در کار می‌شود. موضوعاتی چون ترکیب کارها، ترکیب شرکا و کادر حرفه‌ای (شامل پیشینه‌ی حرفه‌ای ایشان)، سیاست‌ها و روش‌های کنترل کیفیت، نوع اعمال مدیریت (برای نمونه، تمرکز یا عدم تمرکز تصمیم‌گیری‌ها) و روابط آنان با مشتریان، نمونه‌ای از این موارد است.

به‌هر حال مشارکت، به ویژه همراه با مسئولیت تضامنی شرکا، اساساً کار ساده‌ای نیست. حال که در مؤسسه‌ای روابط بین شرکا، به هر تقدیر، شکل گرفته است، در ادغام،

شکل‌گیری پیشین به هم می‌ریزد و تنظیم مناسباتی جدید - پس از ادغام - بسیار دشوار است. به‌نظرم پایداری ادغام‌های انجام شده، در حال ادغام، منتزع شده و در حال انتزاع، تنها در گرو گذشت زمان و کسب تجربه در این زمینه است. برایم دور از ذهن نیست و امیدوارم و مشتاقم که شاهد آن باشم که مؤسسات منتزع شده، با توجه به تجربیات و بازشناخت کسب شده، دوباره ادغام شوند!

مریم علیشیری:

ضروریست در خصوص ادغام ناموفق برخی از مؤسسات آسیب‌شناسی دقیق و علمی صورت پذیرد، بدون شک بخشی از این موضوع به دلیل فرهنگ ما ایرانیان است که اصولاً در کارهای گروهی و جمعی خیلی موفق نیستیم و ضعیف عمل می‌کنیم، اما قطعاً دلایل دیگری هم وجود دارد، مثلاً نداشتن یک چارچوب، ساختار و یا مدل مشخص در زمینه‌ی ادغام که تأمین‌کننده نیازهای شرکا و مؤسسات باشد و روابط آن‌ها و چگونگی توزیع منافع را شفاف کند. شاید هم اکنون مدل موفق کمی وجود دارد ولی باید به این سمت حرکت کنیم که اگر مدل موفق وجود دارد، آن را توسعه بدهیم و به مؤسسات حسابرسی توصیه کنیم تا بتوانند در یک فضای شفاف و بدون ابهام و با جذب شرکای جوان و جدید به انجام امور حرفه‌ای بپردازند.

محمد رضا گلچین‌پور:

قطعاً بزرگ شدن مؤسسات حسابرسی آثار مثبتی برای حرفه دربر دارد، مثلاً اگر ما به جای ۳۰۰ مؤسسه‌ی کوچک، ۳۰ مؤسسه‌ی بزرگ هر یک با ۳۰ شریک درحد ۶۰۰ نفر پرسنل داشته باشیم یعنی ۳۰ مؤسسه در حد سازمان حسابرسی ایجاد شود این امر هم جایگاه جامعه‌ی حسابداران رسمی را ارتقا می‌دهد و هم در عمل نادیده گرفتن آن به‌سادگی ممکن نخواهد بود.

یکی از راه‌های بزرگ شدن مؤسسات ادغام مؤسسات کوچک است و در این زمینه باید فاکتورهای متعددی مورد توجه قرار گیرد. یکی از مهم‌ترین فاکتورهای یک ادغام موفق، انتخاب مناسب شرکا (حقوقی و حقیقی) است. نزدیک بودن و اشتراک در اهداف، درک متقابل، هویت فرهنگی، باورها، ارزش‌ها و هنجارهای رفتاری شرکای ادغام، موجب انسجام و هم‌افزایی و تعهد قلبی به سازمان و درک شرایط پیش‌رو و نهایتاً کاهش ریسک عدم‌موفقیت خواهد شد. علاوه بر موارد پیش گفته که تماماً می‌تواند در واژه‌ی سازگاری خلاصه شود، موارد دیگری از جمله شاخص بودن شایستگی‌های اخلاقی و فنی و نزدیک بودن جایگاه حرفه‌ای شرکا می‌تواند عوامل مؤثری باشد. به‌علاوه، این انتخاب بایستی بتواند نقاط

کدام ضعف‌ها و ناکارآمدی‌های درونی مؤسسات حسابرسی که به نظر شما تا اندازه‌ای قابل برطرف کردن می‌بود باعث کوچک شدن بازار خدمات حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی شده است. به عبارت دیگر، نقش خود مؤسسات حسابرسی در کوچک ماندن بازار خدمات حرفه‌ای چه بوده است و کدام کوتاهی‌ها و قصورها برعهده‌ی خود مؤسسات است؟

روح‌الله رجبی:

اگر بخواهیم جانب انصاف را رعایت کنیم، باید حرفه‌ی حسابرسی و مؤسسات به‌عنوان پاسخ‌گوترین و جدی‌ترین رکن اطمینان‌بخشی در اقتصاد کشور معرفی کرد. پایداری و پایداری فعالان حرفه در تحمل محدودیت‌ها و ایفای نقش را در کم‌تر مرجعی می‌توان جست‌وجو کرد. اما طبیعتاً این خصیصه عاری از نقیصه هم نبوده است. مهم‌ترین مسئله به‌نظر بنده به رویکرد فعالان حرفه‌ای به اهمیت نقش و ارزش حرفه‌ای خودشان بر می‌گردد. نگرش و بینش فعالان حرفه‌ای به ارزش این نقش می‌تواند بر واکنش صاحب‌کاران، استفاده‌کنندگان و در نهایت کل جامعه اثرگذار باشد. قدرشناسی نقش حسابرسی توسط جامعه نمی‌تواند بیش از قدرشناسی فعالان حرفه‌ای نسبت به آن باشد. لذا از ماست که برماست! حرفه‌ای‌ها در تعریف، افرادی هستند که بیش از اعضای جامعه‌ی خود احساس تعهد و خردورزی دارند. ادبیات موضوع حرفه در این خصوص بسیار غنی است، طبق همین ادبیات، گروه‌های کلاسیک حرفه‌ای شامل مبلغین مذهبی، پزشکان، وکلا و حسابداران هستند که به ترتیب انتظار می‌رود سعادت، جان و سلامت، حق و عدالت و مال و دارایی انسان‌ها را با روش‌ها و اصول حرفه‌ای تأمین کنند. این‌ها چهار جنبه‌ی مهم زندگی اجتماعی انسان هستند که به مراجع حرفه‌ای سپرده شده است. قضاوت حرفه‌ای مختص این چهار گروه است. این ویژگی‌ها بسیار ارزشمند و فاخر هستند و از این‌رو افراد حرفه‌ای شایسته شأن و منزلت بالایی هستند اما به‌نظر می‌رسد باور خودمان در مورد اهمیت و ارزش این نقش مخدوش شده و وضعیت موجود پیامد طبیعی ناشی از این تغییر تدریجی در نگرش باشد.

ضعیف طرفین را پوشش دهد تا امکان توسعه و ارتقای جایگاه حرفه‌ای فراهم گردد. نبود هر یک از موارد فوق می‌تواند عامل عدم موفقیت ادغام باشد.

البته، راه دیگر برای بزرگ شدن مؤسسات، توسعه‌ی درونی است. به نظر من این روش با توجه به فرهنگ حاکم در این حرفه می‌تواند عملی‌تر و بادوام‌تر باشد.

امیرحسین نریمانی:

هزینه‌های مؤسسات حسابرسی عمدتاً هزینه‌های پرسنلی است و این پیش‌فرض که بزرگ شدن مؤسسات از طریق ادغام منجر به کاهش نسبی برخی هزینه‌ها می‌گردد. پیش‌فرضی است که بهتر است مؤسساتی که این تجربه را پیموده‌اند در مورد آن اظهارنظر کنند. ادغام مؤسسات حسابرسی در سال‌های میانی دهه‌ی نود با دو انگیزه صورت گرفت اولی تبصره ۵ ماده ۱۰ دستورالعمل مؤسسات حسابرسی سازمان بورس و اوراق بهادار بود که به موجب آن مؤسساتی که حداقل دارای ۲۰ شریک معتمد بودند از چرخش کارهای مشمول ماده ۱۰ این دستورالعمل در پایان یک دوره‌ی ۴ ساله معاف شدند. دومین انگیزه پس از «برجام» حاصل شد چراکه این انتظار ایجاد شده بود که مؤسسات بین‌المللی به‌زودی در ایران حاضر خواهند شد و طبیعتاً مؤسسات بزرگ‌تر شانس بیشتری برای عضویت یا همکاری با این مؤسسات خواهند داشت. این انگیزه به‌تبع از بین رفتن برجام از بین رفت و انگیزه‌ی رسیدن به بیست شریک معتمد بورس هم به‌استثنای یک مورد کوتاه‌مدت و زودگذر هرگز تحقق پیدا نکرد. از این‌رو، بهتر است تبصره‌ی ۵ ماده‌ی ۱۰ دستورالعمل مؤسسات حسابرسی معتمد توسط سازمان بورس حذف شود یا مورد تجدیدنظر قرار گیرد زیرا بیش از آن که به رشد و توسعه کیفی مؤسسات کمک کند منجر به بزرگ شدن اندازه‌ی کمی برخی از مؤسسات جزیره‌ای تحت لوای تابلوی مشترک می‌گردد. از طرف دیگر، با حضور ۲۰ شریک در یک مؤسسه محرز نیست که در پایان دوره‌ی ۴ ساله، کارها در درون مؤسسه مابین شرکا به شکل واقعی جابه‌جا شود. گفتنی است مؤسسات حسابرسی در سطح بین‌المللی علاوه بر عوامل کمی، نظیر درآمد و تعداد شرکا، هرساله بر مبنای عواملی نظیر پرستیژ، فرهنگ سازمانی، تعادل کار و زندگی و... رتبه‌بندی می‌شوند.

ادغام دو یا چند مؤسسه که همگی تخصص‌های مشابهی دارند و در بازار هدف مشترکی فعالیت می‌کنند بیش از آن که هزینه‌ها را کاهش دهد ریسک مؤسسه و شرکا را که مسئولیت تضامنی دارند افزایش می‌دهد. ادغامی موفق خواهد بود که مؤسسات ادغام‌شونده دارای تخصص‌ها و پتانسیل‌های متفاوتی باشند و ادغام منجر به هم‌افزایی این توانمندی‌ها گردد.

◀ محمد شوقیان:

بهتر است در خصوص مؤسسات، شراکت‌نامه یا تفاهم‌نامه که جایگاه هریک از شرکا و میزان سهم‌الشرکه‌ی هریک به‌درستی تعیین و مشخص شده است تهیه شود.

◀ محمدجواد صفار:

محافظه‌کاری و ترس از درگیرشدن با خدمات غیر حسابرسی مهم‌ترین ضعف درونی ماست. با این توضیح که منظورم خدماتی است که حسابرسان و مؤسسات حسابرسی کاملاً با آن آشنا هستند و نه دیگر خدمات. موضوع دیگر نیاز به آموزش در زمینه‌های نوین و متفاوت با خدمات حسابرسی است که نیازمند سرمایه‌گذاری در این زمینه‌ها است.

◀ مریم علیشیری:

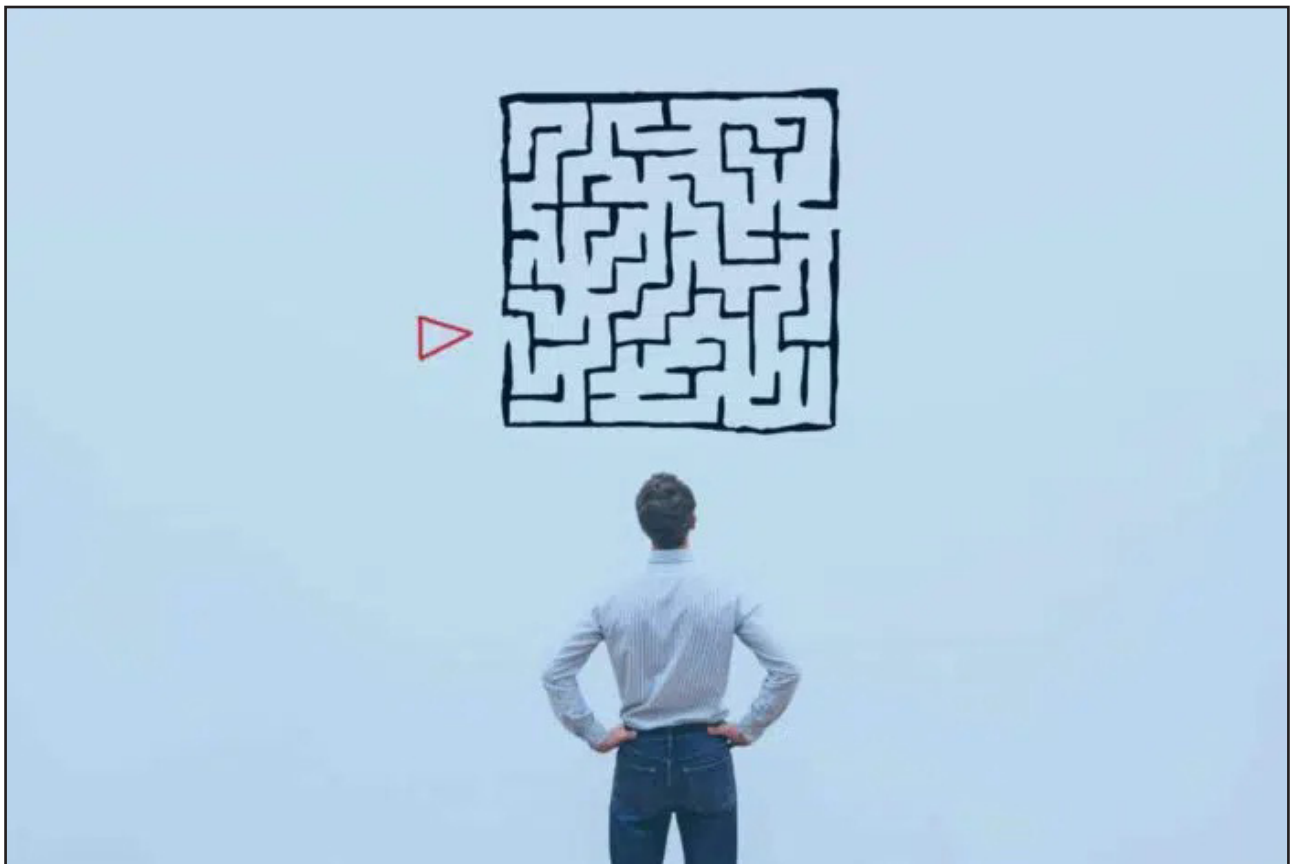
عدم توجه به تنوع خدمات قابل ارائه توسط مؤسسات حسابرسی و به تبع آن عدم ثبات درآمدی، بزرگ‌ترین قصوری است که مؤسسات در آن سهیم هستند. هر چند محدودیت‌هایی وجود دارد، لیکن اگر مؤسسات با تمام توان در جذب و آموزش نیروی انسانی و تنوع‌بخشی به خدمات گام برمی‌داشتند، شاید شرایط مناسب‌تری در سطح درآمد

مؤسسات حسابرسی وجود داشت.

مؤسسات حسابرسی نیازمند دگرگونی هستند و می‌بایست از فناوری اطلاعات استفاده کنند و از هوش بالا و دانش و استعداد نسل جوان امروز که غرق در فناوری است و معمولاً در این خصوص دانشی بیش از شرکای مؤسسه دارند، حداکثر استفاده را به عمل آورند.

◀ محمدرضا گلچین‌پور:

در یک بررسی که در کارگروه توسعه‌ی کسب‌وکار در گذشته انجام شد مشخص شد که عملاً تمامی بنگاه‌های اقتصادی مشمول حسابرسی در حال حاضر توسط اعضای جامعه‌ی حسابداران رسمی و سازمان حسابرسی در جریان رسیدگی است؛ آنچه باعث بزرگ شدن بازار خدمات حرفه‌ای می‌گردد در عرضه‌ی محصولات جدید و معرفی آن به بنگاه‌های اقتصادی و ایجاد رغبت برای خرید این گونه خدمات است که عملاً به دلایل مختلف ازجمله هزینه‌بر بودن معرفی خدمات جدید در ابتدای راه، جذب نیروی متخصص و گران‌قیمت، آموزش نیروهای جدید و... انجام نشده است و کماکان به خدمات حسابرسان مستقل و بازرسان قانونی که ناشی از اجبار قانونی است، اکتفا شده است و به دلیل چالش‌های مؤسسات

در وضعیت موجود هیچ‌گونه حرکت مؤثری از طرف مؤسسات انجام نشده است.

Y

جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، به‌عنوان تشکل حرفه‌ای حسابداران رسمی، چگونه می‌تواند به مؤسسات برای غلبه با چالش‌هایی که با آن مواجه‌اند یاری کند؟ آیا عملکرد تائکونونی آن رضایت‌بخش بوده است؟ در بستر بحث حاضر، چه ضعف‌هایی در عملکرد تائکونونی دیده‌اید و چه انتظاراتی از «جامعه» دارید؟

روح‌الله رجبی:

به‌نظر بنده مهم‌ترین اتفاقی که باید در جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران رخ دهد تغییر رویکرد از «کنترل

کیفیت» به «اطمینان‌بخشی کیفیت» است. موضوع کنترل کیفیت معطوف به محصول در انتهای زنجیره است. اطمینان‌بخشی کیفیت به چگونگی اجرای یک فرایند، کیفیت ورودی‌ها، کیفیت ابزار و حصول اطمینان از نهادینه‌سازی کیفیت در همه‌ی اجزاء مربوط می‌شود. در حال حاضر نقطه‌ی کانونی کنترل کیفیت حسابداران رسمی هستند که وارث بسیاری از مشکلات در زنجیره و فرایند محسوب می‌شوند. بخش عمده‌ای از عوامل کیفیت محصول خدمات حسابرسی بیرون از مؤسسات و حتی بیرون از حرفه وجود دارد که باید به آن‌ها توجه کرد. این موضوع به معنی انکار مسایل و فرصت‌های بهبود در درون مؤسسات حسابرسی نیست اما مشکلات مؤسسات عمده‌تالش‌های تبعی هستند نه اصل.

به‌طور مثال منابع انسانی با کیفیت، محصول نظام آموزشی است که مرجع حرفه‌ای باید بر کیفیت آن اثرگذار باشد. این مداخله و اثرگذاری از سرفصل‌های درسی و ترکیب و وزن درس‌ها تا کیفیت خروجی‌ها گسترش می‌یابد. در حوزه‌ی ابزار و فناوری هم خدمات حسابرسی نیازمند حمایت، تأمین منابع و نیز میدان‌داری مرجع حرفه‌ای است. ارتباطات مفید و مؤثر با ارکان قانون‌گذار، دولت و حاکمیت،

سایر نهادهای عمومی و سایر حوزه‌های تخصصی می‌توانند به گسترش اعتماد و گسترش بازار خدمات حسابرسی کمک کنند. جایگاه مرجع حرفه‌ای باید به سمت اثرگذاری بر این نهادها باشد. اگر بپذیریم بخشی از چالش‌هایی که ظهور و بروز آن در مؤسسات و گزارش‌های حسابرسی است، ریشه در محیط بیرونی حرفه دارد راه‌حل‌های آن‌ها را نیز باید همان جا جست‌وجو و چاره کرد. فلسفه‌ی اطمینان‌بخشی کیفیت ایجاب می‌کند، به همه‌ی عوامل درونی و بیرونی موجد کیفیت توجه ویژه شود که البته کنترل کیفیت بخشی از آن است.

◀ محمد شوقیان:

جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران در کلیه‌ی مواردی که اشاره شد می‌تواند راهگشا باشد به‌طوری که دبیر کل محترم در خصوص تعیین حق‌الزحمه و تعیین سود برای مؤسسات در بخشنامه‌ی تعیین حق‌الزحمه‌ها اشاره کردند.

◀ محمد جواد صفار:

شاید بتوان گفت که جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، در آغاز، کم‌وبیش تشکیلی حرفه‌ای برای حسابداران رسمی بوده، اما امروزه به‌شدت به سمت یک دستگاه دولتی میل کرده است و گاه خود را قیم حساب‌رسان و مؤسسات حسابرسی می‌داند. البته جامعه طی ۳-۴ سال اخیر، نقش ارزنده‌ای در تعدیل نرخ‌های حق‌الزحمه‌های خدمات داشته که انکارناپذیر است. این مسأله اما در زمینه‌های دیگر تسری ندارد؛ نمونه‌ی این موضوع، مسئله‌ی بااهمیت کنترل کیفیت است که بحث تفصیلی درباره‌ی آن نیازمند زمان دیگری است. تنها به یک مطلب اشاره می‌کنم که غالباً رابطه‌ی معکوسی بین کنترل کیفیت و درآمد مؤسسات است.

◀ مریم علیشیری:

برای قضاوت عادلانه و منصفانه در خصوص عملکرد جامعه و ارکان آن، متغیرهای زیادی را باید در نظر داشت، کسانی که تاکنون مسئولیتی را در ارکان جامعه قبول کرده‌اند، به‌طور کلی و سرجمع باید گفت که اعضای مؤثر حرفه بوده‌اند، ضمن تقدیر از اقدامات انجام شده و تلاش اعضای شورای عالی در ادوار گذشته و ارج نهادن به تلاش همه‌ی آن عزیزان، بدون شک امکان ارتقای شرایط وجود دارد. ولی این‌طور نیست که فقط به این ارکان که انتخابی یا انتصابی سر کار می‌آیند بسنده شود و توقع داشت که شورای عالی و هیأت مدیره تمام مشکلات را حل کنند. باید تمام اعضای حرفه پای کار بیایند و با تمام وجود کارهایی که از عهده‌شان بر می‌آید برای توسعه‌ی حرفه و جامعه انجام دهند. ضمن

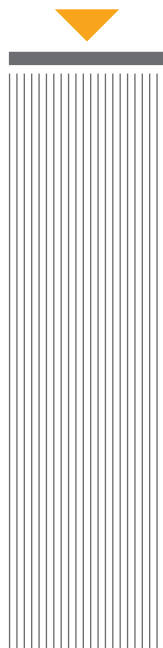
این که سند راهبردی جامعه می‌تواند چارچوب مناسبی باشد و مسیر راه را مشخص کند که می‌بایست به کدام سمت حرکت کنیم.

◀ محمدرضا گلچین‌پور:

اگر بپذیریم که وجود هر تشکل حرفه‌ای مستقیماً وابسته به وجود اعضای آن است بنابراین بدیهی است هر چه کمیت و کیفیت مؤسسات عضو جامعه‌ی حسابداران رسمی ارتقا یابد جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران می‌تواند جایگاه مناسب‌تری را داشته باشد. بنابراین با این استدلال جامعه‌ی حسابداران رسمی می‌بایستی تمام تلاش خود را در جهت رفع مشکلات مؤسسات حسابرسی انجام دهد. بنابراین تمامی چالش‌های مؤسسات حسابرسی عضو جامعه‌ی حسابداران رسمی که قبلاً بر شمرده می‌شد دغدغه جامعه‌ی حسابداران رسمی باشد. لیکن علی‌رغم تلاش‌های انجام شده و موفقیت‌های نسبی اما عملاً کناره‌گیری و یا کاهش فعالیت بسیاری از مؤسسات حسابرسی به‌ویژه پیشکسوتان این حرفه به نشانه‌ی عدم موفقیت مورد انتظار از جامعه‌ی حسابداران رسمی است. اعضای جامعه‌ی حسابداران رسمی انتظار دارند که جامعه به‌جز موضوع نظارتی و وجه تنبیهی که فعلاً بسیار پر رنگ است، وجه پشتیبانی و تشویقی اساسی و مؤثری برای مؤسسات داشته باشد تا مؤسسات بتوانند بر مشکلات درون‌سازمانی و برون‌سازمانی خود فائق شوند. این انتظار به دلایل مختلف از جمله ساختار جامعه‌ی حسابداران رسمی عملاً محقق نشده است.

◀ امیر حسین نریمانی:

جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران تا سال ۱۴۰۲ دارای دو نقش نهاد ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی و تشکیلی حرفه‌ای حسابداران رسمی بوده است. همان‌طور که قبلاً گفتیم نقش نهاد ناظر در سال ۱۴۰۲ از جامعه منتزع شد و این در شرایطی بود که قبل از آن هم دستگاه‌های نظارتی دیگری هم که از جامعه قدیمی‌تر بودند بر کار حساب‌رسان نظارت می‌کردند که قدرتمندترین آن‌ها سازمان بورس و اوراق بهادار و بانک مرکزی بودند. روند حرکت جامعه در دهه‌ی هشتاد رندی طبیعی بود که با تمام کاستی‌ها روبه‌رشد بود در دهه‌ی نود برخی از اشخاص و مؤسسات شروع به مداخله در وظایف نظارتی جامعه کردند و شبیهاتی در استقلال جامعه به‌عنوان نهاد ناظر ایجاد شد. با سلب وظایف نظارتی انتظار می‌رود که جامعه به‌عنوان تشکیلی حرفه‌ای تمرکز بیشتری بر ارتقای حرفه در زمینه‌های گسترش فضای کسب‌وکار، آموزش و استفاده از فناوری‌های نوین داشته باشد.

دلایل زیان دهی و کاهش سود عملیاتی مؤسسات حسابرسی

حمزه پاک‌نیا

زیان‌دهی و کاهش سود واحدهای اقتصادی مورد حسابرسی ناشی از عواملی نظیر وجود تورم، افزایش سطح دستمزدها، وجود مشکلات در زمینه‌ی تهیه‌ی مواد اولیه، قطعات یدکی، فرسودگی ماشین‌آلات، عدم استفاده از ظرفیت کامل تولید، قیمت‌های دستوری، عدم کارایی و بهره‌وری عوامل تولید، عدم صلاحیت علمی و تخصص و تجربی برخی از مدیران اجرایی، وجود نیروی انسانی مازاد (تورم نیروی انسانی) در مقایسه با اهداف و وظایف، تخصص ناکافی و سطح پایین علمی اغلب کارکنان، ارزیابی غیر واقعی از عملکرد مدیران، تغییرات زیاد و نامعقول مدیریت و کارکنان ارشد و سایر عوامل اقتصادی خرد و کلان است. روشن است که رفع موارد مذکور و مطلوب شدن نتایج عملکرد مالی واحدهای اقتصادی مورد حسابرسی، منجر به ایجاد انگیزه‌ی لازم برای شفاف‌سازی و استقبال از دریافت خدمات حسابرسی، پرداخت به‌موقع و مناسب حق‌الزحمه و کاهش حساسیت نسبت به حق‌الزحمه‌ی حسابرسی و چانه‌زنی برسر آن خواهد شد.

از سوی دیگر، در مورد زیان‌دهی و کاهش سود مؤسسات حسابرسی می‌توان عوامل زیر را فهرستوار برشمرد:

- ۱- در شرایط رکود تورمی و تداوم دیرپای آن و گسترش و رواج قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های متعدد و متداخل و ناقض یکدیگر، اعمال مغایر با قوانین و مقررات جاری افزایش می‌یابد و تضاد منافع گروه‌های یادشده با منافع و مصالح واقعی مؤسسات شدت می‌گیرد و فاصله‌ی عملکرد (مأموریت) مؤسسات از اهداف واقعی آن روزبه‌روز بیشتر می‌شود. به عبارت دیگر، بخش قابل‌توجهی از وقت مؤسسات صرف پاسخ‌گویی به خواسته‌های گروه و دسته‌های مختلف می‌شود که این خود بار مالی زیادی را به مؤسسات تحمیل می‌کند.
- ۲- روبه‌رو شدن با مجموعه‌ای از مسائل مختلف که اهم آن‌ها منابع انسانی، قوانین و مقررات محاسباتی و مالی، ساختار تشکیلاتی، وظایف و ارتباط با دستگاه‌های مختلف، موجب سردرگمی یا بروز پدیده‌های غیر قابل‌حل می‌شود و به لحاظ روانی موجب رفتارهای مختلف و غیر قابل پیش‌بینی

و پنهان نیروی انسانی در مجموعه می‌شود. چنانچه نقش نیروی انسانی را به‌عنوان بزرگ‌ترین منبع یا ثروت در نظر داشته و پذیرفته باشیم، نبود انگیزه می‌تواند منجر به تضعیف بنیه و عملکرد مؤسسات و در نهایت منجر به زیان‌دهی آن‌ها شود.

- ۳- قانون کار به‌عنوان یکی از قوانین مادر، بخشی از امور مؤسسات را تحت تاثیر قرار می‌دهد که مشکلات اجرای قوانین مالیات و بیمه‌ی کارکنان مؤسسات را نیز باید به آن افزود.
- ۴- استفاده و پیروی از قوانین و مقررات مختلف در مؤسسات، موجب انتظارها و توقعاتی در سازمان و تشکیلات می‌شود که قابلیت رقابتی و سودآوری آن را تحت‌تاثیر خود قرار می‌دهد.
- ۵- عدم استفاده از فناوری‌های جدید. بسیاری از مؤسسات به‌جای استفاده از فناوری‌های مدرن و پیشرفته که به‌طور معمول هزینه‌های بالایی دارد، از روش‌های قدیمی و سنتی استفاده می‌کنند که این خود یکی از عوامل زیان‌دهی است.

۶- نظارت ضعیف

بحث مدیریت و نظارت به عنوان یکی از مشکلات ساختاری بدین صورت مطرح می شود که نظارت های به عمل آمده در حدی نیست که مدیریت در عمل تحلیل هزینه - فایده را اعمال کند و از این رو هزینه ها در برخی از حیطه ها غیر قابل کنترل و بیش از حد افزایش می یابد که این نیز در نهایت منجر به زیان می شود.

۷- عدم استفاده از تکنیک های سیستم اطلاعات مدیریت و بهای تمام شده و هزینه های خدمات

۸- مقایسه و پیش بینی پذیری: در صورتی که مدیریت مؤسسه تصویر شفاف و مناسبی از عملکرد و وضعیت مؤسسه در مقایسه با سایر مؤسسات و عرصه ی اقتصادی کشور نداشته باشد، قادر به تأمین اهداف مورد نیاز نبوده و عملکرد آن مناسب و سودآور نخواهد بود.

۹- ناکارآمدی ساختار و سیستم مدیریت واحدهای مورد حسابرسی و تهیه و تنظیم سوابق مالی و حسابداری و عدم ارائه ی به موقع و مناسب صورت های مالی.

۱۰- عدم تناسب نرخ حق الزحمه ی

حسابرسی در مقایسه با قیمت سایر خدمات و محصولات در سطح کشور و افزایش بهای تمام شده ی خدمات ارائه شده توسط مؤسسات به دلیل افزایش عمومی سطح قیمت ها.

۱۱- عدم برخورد قاطع با سوءمدیریت ها

به ایرادها و مسائل مطرح شده از سوی حسابربان و بازرس قانونی در گزارش های حسابرسی و بازرس قانونی واحدهای مورد رسیدگی برای طرح و تصویب در مجامع عمومی در اکثر موارد توجه قرار نمی شود و اقدام ها و تکالیف لازم در موارد مطرح شده برای بهبود ساختار مالی و اداری شرکت ها مورد استفاده قرار نمی گیرد و این خود سبب تداوم سوءمدیریت و عدم بهبود عملکرد شرکت ها و در نتیجه افزایش حجم رسیدگی ها فراتر از بودجه ی پیش بینی شده حسابرسی می گردد.

۱۲- وجود مؤسسات حسابرسی کوچک و عدم رعایت قواعد کسب و کار حرفه ی حسابرسی و فقدان ساختار سازمانی و اداری مناسب منجر به

زیان دهی شده، همچنین عملکرد مستقل (جزیره ای) شرکای برخی از مؤسسات حسابرسی ادغام شده موضوع ادغام را بی اثر می کند.

۱۳- فقدان دستورالعمل مدون و لازم الاجرا در زمینه ی محاسبه ی حق الزحمه ی حسابرسی (استانداردسازی حق الزحمه ی حسابرسی در سطح مؤسسات حسابرسی).

۱۴- فاصله ی عمیق و غیر قابل جبران حقوق و مزایای بخش های عملیاتی و اجرایی نسبت به حقوق و مزایای کارکنان مؤسسات حسابرسی و در نتیجه خروج کارکنان ماهر و کمبود نیروی انسانی در حرفه.

۱۵- کامل و شفاف نبودن نتایج عملکرد برخی از مؤسسات حسابرسی موضوع مقایسه پذیری آن ها را با مشکل مواجه می کند.

۱۶- افزایش مبلغ قراردادهای حسابرسی به میزان کم تر از نرخ تورم که باعث می شود نتوان حقوق پرسنل را به مقدار کافی اضافه کرد تا از خروج آن ها از حرفه جلوگیری شود و مؤسسه با زیان دهی مواجه نگردد.

بودجه‌ی سال جاری و کیفیت مالیات‌ستانی

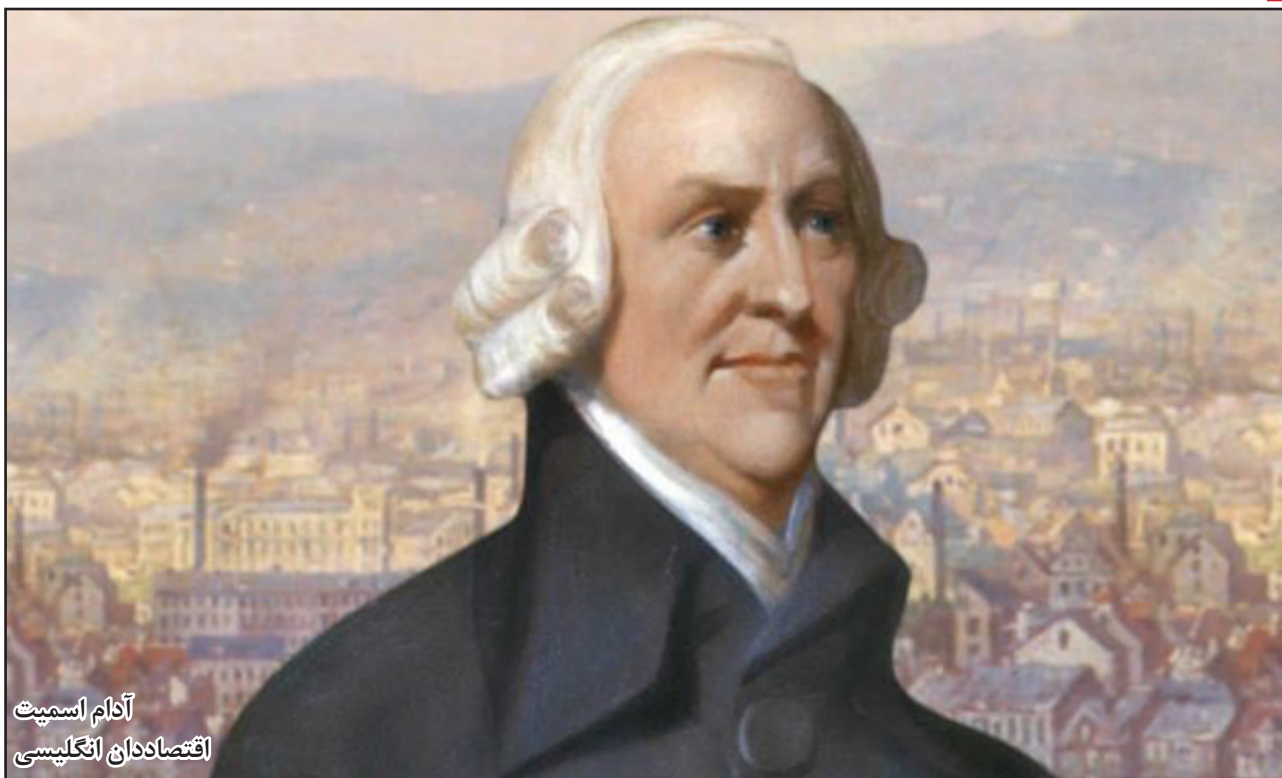
همایون مشیرزاده

شاید بنا به گفته‌ی رابرت هایل‌برونر (Robert L. Heilbronner)، فیلسوف، اقتصاددان و تاریخ‌نگار مشهور معاصر، از هیچ متفکری به اندازه‌ی آدام اسمیت تاکنون نقل قول صورت نگرفته و افکار و عقاید و نظراتش مورد استناد و استفاده‌ی دیگران قرار نگرفته است. آدام اسمیت در کتاب «ثروت ملل» (Wealth of Nations) در اواخر قرن هجدهم ابعاد گوناگون خلق ثروت را در پنج دفتر، مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. آثار تقسیم کار بر توانایی تولید، پول و ارزش و قیمت، چگونگی توزیع درآمد، انباشت و تراکم سرمایه، توسعه‌ی اقتصادی و رشد ثروت ملل مختلف، چگونگی توسعه‌ی نظام‌های اقتصادی و ظهور فئودالیسم و جهش از آن به سرمایه‌داری، اندیشه‌ها و نظام‌های گوناگون اقتصاد سیاسی، نقش دولت و قدرت حاکم در «مملکت»، از جمله مواردی هستند که در کتاب ثروت ملل به آن‌ها پرداخته شده است. به علاوه در این کتاب به مالیات و هزینه‌های

«مملکت» توجه می‌شود. به‌طور خلاصه این‌که وظیفه‌ی «اهالی مملکت»، تأمین مالی دولت در حد توان و امکانات است. در حقیقت به‌نوعی مشارکت مردم در مخارج کشور را با توجه به منافع و علایق ایشان در امور مملکت تجویز کرده است (البته فرض اولیه‌ی متفکرین قبل و بعد از او این است که وظیفه‌ی دولت، حفظ و نگهداری منافع جامعه است و در جامعه‌ای که در آن انباشت سرمایه انجام شده، و هرچند با نوعی بدبینی، نیاز صاحبان سرمایه برای محافظت از سرمایه و دارایی‌شان، منجر به ظهور دولت مدرن می‌شود). مع‌هذا آنچه را برابری یا نابرابری در مالیات یا به عبارت دیگر عدالت و بی‌عدالتی مالیاتی خوانده، در یک جمله می‌توان چنین بیان کرد که در شرایط بازار آزاد، خدمت به مردم و جامعه و دستگیری از مستمندان وظیفه‌ی دولت است که مخارج آن باید توسط توانمندان تأمین گردد. ضمن آن‌که بحث اخذ مالیات مستقیم از طبقه‌ی کارگر و ضعفا و

عوارض و مشکلات آن را هم عنوان کرده است. در بیان سایر مباحث، چهار اصل یا چهار قانون برای مالیات به شرح زیر تعریف کرده (The Four Canons of Taxation) که کیفیت و شالوده‌ی اصلی نظام مالیاتی را تشکیل می‌دهد.

- قانون عدالت (Canon of equality or equity)، به این اعتبار که بار مالیات باید عادلانه بین اقشار مردم به تناسب توان آن‌ها در پرداخت مالیات، تقسیم شود.
- قانون اطمینان (Canon of certainty): یا این مهم که مالیاتی که دولت مطالبه می‌کند، از نظر زمان و نحوه‌ی پرداخت و مبلغ باید قطعی و حتمی باشد و افراد توانایی پرداخت به‌موقع و مطمئن مبلغ را داشته باشند.
- قانون اقتصادی بودن (Canon of economy)، یعنی مخارج و هزینه‌ی وصول مالیات باید حداقل باشد. به عبارت دیگر از مخارج اداری وصول مالیات، تأخیر در تعیین و تشخیص مالیات و نیز مالیات‌های سنگین باید

آدام اسمیت
اقتصاددان انگلیسی

اجتناب کرد.

- قانون سهولت یا راحت بودن (Canon of convenience)، پرداخت و وصول مالیات باید حتی المقدور برای آحاد جامعه و دولت سهل و آسان باشد. به علاوه، وی اصول و قواعد دیگری هم علاوه بر این چهار قانون اصلی یادآور می‌شود:

- بهره‌وری (Productivity): به این معنی که مالیات نباید مانع کسب درآمد بیشتر توسط جامعه بشود بلکه باید به افزایش تولید کمک کند.

- آسان بودن یا ساده بودن نظام مالیاتی (Simplicity): پیچیده کردن قوانین و نظام مالیاتی آثار جانبی نامطلوب داشته و عملکرد سیستم مالیاتی باید برای جامعه و عامه‌ی مردم قابل فهم باشد.

- مصلحت (Expediency): نظام مالیاتی باید جنبه‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی مالیات را در نظر گرفته، به مصلحت جامعه بوده، و آثار سویی ایجاد نکند (مثلاً معافیت فعالیت‌های

کشاورزی که موجب می‌شود علاقه‌ی بیشتری در کشاورزان برای تولید خوراک و قوت جامعه و جلوگیری از مهاجرت ایشان به شهرها وجود آید).
- قابلیت انعطاف (Elasticity): به طوری که در شرایط ایده‌آل، نظام مالیاتی باید انعطاف لازم برای ایجاد و برقراری عدالت اجتماعی و توزیع ثروت را داشته باشد.

به عبارت دیگر، مالیات نه تنها مبنایی برای کسب درآمد دولت است، در عین حال باید موجب ایجاد رفاه جامعه و توزیع ثروت بین آحاد جامعه گردد.

به رغم گذشتن قریب به دو سده و پنجاه سال از تحریر کتاب «ثروت ملل»، به نظر می‌رسد تمامی نظام‌های مالیاتی دنیا سعی کرده‌اند این اصول و قواعد را در تعیین سازوکارهای تشخیص و وصول مالیات رعایت کنند (مگر در موارد اضطرار و جنگ و غیره، البته).

نظری بر تاریخ وصول مالیات در ایران نشان می‌دهد که از زمان هخامنشیان و حتی قبل از آن‌ها اخذ باج و خراج توسط

حاکمان به اشکال مختلف رواج داشته مع‌هذا تا دوران اخیر نظام قانونمندی برای وصول مالیات شکل نگرفته بوده و باج و خراج به صورت دستوری، موردی و گاه حسب نیاز و برای تأمین هزینه‌های دولت‌ها آنهم بیشتر از ممالک تحت سلطه و ملل شکست خورده در جنگ‌ها، توسط حکومت‌های فاتح به زور وصول می‌شده است. شاید تنها پس از مشروطیت و آمدن آرتور میلسپو به عنوان مستشار مالی در سال‌های بعد از جنگ جهانی اول که خزانه‌ی دولت خالی و هرج و مرج اقتصادی در مملکت حکمفرما بود، سعی شد وصول مالیات به صورتی نظام‌مند در قالب قانون صورت پذیرد (البته قبل از آن هم کارشناس دیگری به نام ویلیام مورگان شوستر به دعوت مجلس شورای ملی به ایران می‌آید لیکن، با مخالفت دربار و به دنبال درگیری با شعاع السلطنه برادر محمدعلی شاه، سرخورده و بدون نتیجه مجبور به ترک ایران می‌شود و فقط کتابی به نام «اختناق ایران» به رشته‌ی تحریر درمی‌آورد).

در دهه‌ی ۱۳۴۰ پس از اصلاحات ارضی و تحولات اقتصادی در پی آن، ازجمله فروش سهام شرکت‌های دولتی و ظهور مدل جدید سرمایه‌داری، حسب ضرورت، اصلاح قانون تجارت، و تشکیل بورس جهت تسهیل خرید و فروش سهام شرکت‌ها و لزوم تجدیدنظر در مقررات مالیاتی (به‌ویژه مالیات بر درآمد) هم مدنظر قرار می‌گیرد و در زمان تصدی وزارت دارایی توسط جمشید آموزگار، قانون مالیات‌های مستقیم در ۱۳۴۵ با کمک کارشناسان آمریکایی تهیه می‌شود و مورد اجرا قرار می‌گیرد (از آن مقطع تاکنون هر چند سال یک بار قانون اصلاح و مزین به صدها و هزاران بخشنامه و آیین‌نامه و دستورالعمل و... شده است). در اولین دولت پس از انقلاب، تسهیلاتی جهت تشخیص و تعیین و وصول مالیات توسط دولت موقت به وجود آمد. لیکن در سال‌های جنگ و نیاز به تأمین مخارج آن و مشکلات اقتصادی مربوطه، فشار بیشتری برای وصول مالیات بر درآمد ضرورت داشت. مع‌هذا دولت‌های

دست آید.

۱- اجتناب مطالبه‌ی غیرمنطقی، غیرعادلانه و غیر واقعی مالیات، در حد آنچه نگارنده در یکی دو سال اخیر با آن برخورد کرده، در مورد شرکت‌ها و اشخاص حقوقی که به‌هرحال سیستم‌های حسابداری شفاف‌تر، دفاتر قانونی و معمولاً حسابرس مستقل دارند، مراجع گوناگونی از سازمان بورس و اوراق بهادار و وزارتخانه‌ها و بخش‌های مختلف دولت یا بر کار آن‌ها نظارت مستقیم و غیر مستقیم دارند یا مجوز کار و فعالیت و خرید و فروش و صادرات و... آن‌ها را باید بدهند، علی‌رغم شرایط خاص رکود تورمی، فشار مالیاتی بیشتر شده است.

به سادگی می‌توان مشاهده کرد سود حسابداری شرکت‌ها عموماً افزایش چشمگیری یافته لیکن مشکل این‌جا است که برای مثال قیمت تمام‌شده‌ی

بعدی ترجیح دادند که بودجه را از طریق انتشار اسکناس (و فشار مالیاتی کم‌تر) تأمین نمایند. در نتیجه حجم نقدینگی بیشتر و بیشتر و باز هم بیشتر شد و طبیعتاً نقدینگی بیشتر، تورم بی‌سابقه‌ای را موجب شد که آثار آن هنوز هم ادامه دارد.

در دولت فعلی، با شعار کاهش تورم، سعی شده که بخش عمده‌ای از بودجه از طریق وصول مالیات تأمین گردد که صد البته امری است اصولی، ضروری و قابل تقدیر و جا دارد برای تمامی مسئولین وصول مالیات آرزوی موفقیت شود.

در همین راستا ضرورت دارد به چهار اصل یا قانون ابتدایی آدام اسمیت به شرح بخش اول این نوشتار، توجه بیشتری شود تا توفیق در اجرای سیاست‌های جدید مالیات‌های دولت به

۱۰۰ را قبلاً ۱۲۰ فروخته و ۲۰ سود دارد (و تقسیم هم کرده‌اند) لیکن موجودی فروخته شده را باید ۱۵۰ بخردند و جایگزین کنند.

لذا برای تأمین نقدینگی برای جایگزین کردن، یا از محل مطالبات ناشی از سود سهام پرداختی باید افزایش سرمایه دهند (که در اکثر موارد افزایش سرمایه فاقد توجیه واقعی خواهد بود و تنها بهانه برای نپرداختن سود سهام است) یا از تسهیلات بانکی استفاده کنند که آن‌هم هزینه‌ی خود را به سودهای آتی و سهام‌داران بعدی شرکت‌ها تحمیل می‌کند و اگر انتظارات تورمی وجود نداشته نباشد، حداقل به لحاظ تئوری کاهنده‌ی سودهای آتی تلقی و در نتیجه موجب افت قیمت سهام و رکود (به‌خصوص در بازار سرمایه) می‌شود و به‌علاوه تبعات دیگری به لحاظ اجتماعی و سیاسی

خواهد داشت.

۲- ایجاد تسهیلات و آسان نمودن وصول مالیات‌های تشخیصی. در بسیاری از موارد مشاهده می‌شود که مالیات تشخیصی (و جرایم متعلقه) توسط شرکت‌ها (و مؤدیان) مورد پذیرش قرار نمی‌گیرد و عموماً نسبت به برگ‌های تشخیص اعتراض می‌شود و طبیعتاً به مراحل بعدی رسیدگی ارجاع می‌گردد.

۳- کاهش مخارج وصول مالیات. به علت عدم پذیرش مالیات‌های تشخیصی و ارجاع پرونده به مراحل دیگر، عملاً بار تشخیص مالیات بر دوش هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی، شورای عالی مالیاتی، ادارات وصول و اجرا، هیأت‌های خاص و حتی در پی ارجاع به دیوان عدالت اداری به سایر ارکان حکومتی قرار خواهد گرفت که قطعاً هزینه‌های بیشتری برای نظام

مالیاتی و کل کشور به همراه خواهد داشت.

۴- افزایش بهره‌وری و بازدارندگی از طریق مقررات مالیاتی. صرف‌نظر از برخی تشکله‌ها و بنگاه‌های اقتصادی که از معافیت‌های خاص برخوردارند، در عمل و در شرایط رکود، انگیزه‌ی سرمایه‌گذاری و فعالیت و گسترش عملیات در شرایط عدم پذیرش معافیت‌ها، تشخیص اشتباه و غیر واقعی مالیات و تبعات آن، کم شده و به نوبه‌ی خود دور باطلی از رکود و تورم را به دنبال خواهد داشت. فرض بر این است که مشوق‌های مالیاتی برای ایجاد انگیزه جهت سرمایه‌گذاری پیش‌بینی شده تا ضمن ایجاد کار و تولید، دولت مالیات خود را از سودهای آینده و پس از دوران معافیت بگیرد. لذا سخت‌گیری در دادن مشوق‌ها و معافیت‌ها مغایر روح قانون و هدف قانون‌گزار خواهد بود.

۵- از همه بدتر پیچیده شدن، تعدد و بعضاً تناقض مقررات، موجب سردرگمی مؤدیان و صرف وقت غیر ضروری مؤدیان و مسئولین مربوطه شده است. به جز متن قانون مالیات‌های مستقیم و متن قانون مالیات بر ارزش افزوده، در قوانین دیگر هم اخذ مالیات و مقررات مربوطه دیده شده‌اند، از جمله قوانین بودجه‌ی سالیانه، قانون رفع موانع تولید، قانون برنامه‌ی پنج‌ساله، قانون مناطق آزاد، قانون استفاده از حداکثر توان تولیدی کشور و... به علاوه ده‌ها مورد از آرای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص مقررات مالیاتی همه‌ساله صادر می‌شوند که بعضاً مورد اعتراض دستگاه‌های مالیاتی هم واقع شده و فسخ می‌گردند! در حد تجربه‌ی شخصی در یک مورد برای تعیین و وصول مالیات بر ارزش افزوده در یک صنعت خاص، چندین دستورالعمل و بخشنامه و تفسیر و مکاتبه توسط مسئولین مختلف مالیاتی، حقوقی، فنی و غیره صادر شده که نه تنها موجب سردرگمی و صرف وقت و انرژی سازمان امور مالیاتی و مؤدیان شده، معلوم نیست به وصول مالیات تشخیصی منجر شود. در همین راستا، اشتباهات مکرر و متعدد در محاسبه‌ی مالیات و جرایم باعث اعتراض مؤدیان، هجوم به هیأت‌های حل اختلاف و گرفتن وقت کارشناسان و در نهایت بار مالی برای سازمان امور مالیاتی و در نهایت دولت خواهد شد. ارجاع پرونده‌ی مؤدیانی که مالیات خود را پرداخت کرده‌اند به وصول اجرا و مطالبه‌ی مالیات مضاعف و تکراری، صدور برگ‌های تشخیص غیرواقعی و... همه و همه موجب بالا رفتن تعداد پرونده‌ها در هیأت‌های حل اختلاف و مراحل بعدی شده و در نهایت به نظر می‌رسد چیزی هم عاید دولت نخواهد شد! بعضی هم می‌گویند فعلاً به مرگ می‌گیرند بلکه مؤدیان به تب راضی شوند (!! که حتی اگر منجر به وصول

در شرایط موجود، سازمان امور مالیاتی وظیفه‌ای بس خطیر دارد. هم باید مردم را مطلع نماید که مالیات را برای چه می‌دهند (ظاهراً کسی باور ندارد که حداقل حقوق کارکنان نیروهای انتظامی و معلمان باید از محل همین مالیات‌ها پرداخت شود و مرتباً غر می‌زنند که پول نفت داریم و چرا باید مالیات بدهیم). به‌علاوه باید از مطالبه‌ی مالیات غیرقانونی و غیرواقعی جلوگیری کند (چرا که موجب بی‌اعتمادی مؤدیان می‌شود) از طرفی سعی در فرهنگ‌سازی و آشنا کردن مؤدیان با وظایف خود، کمک و همراهی و مساعدت به مؤدیان جهت انجام تکالیف و ادای مالیات نماید و از قرائت‌های ناصحیح و متناقض از قوانین و سخت‌گیری‌های بی‌جا اجتناب شود، به‌طوری‌که در نهایت موجباتی فراهم شود تا مؤدیان با طیب خاطر و رضایت، نسبت به پرداخت مالیات حقه و به‌موقع، اقدام نمایند (اگرچه ممکن است دست‌نیافتنی و خیلی ایده‌آلیستی هم به نظر برسد).

و امثالهم، نمونه‌هایی از آثار اخذ مالیات بدون توجه به اصول ذکرشده خواهد بود. در بحث اصناف هم که هر روز شکایت و ابراز نارضایتی جدیدی است. حالا نوبت طلافروشان است و دعوا و قهر و درگیری فیزیکی بر سر عدم همخوانی ضرایب مالیاتی با درآمدهای فعالان بخش طلا.

از همه بدتر افزایش انتظارات و مطالبات جامعه از دولت است. در گذشته درآمد نفت این تصور غلط را در مردم ایجاد کرده که ایران هم باید مثل کویت و دبی و دیگر کشورهای نفتی باشد. نوعی دولت رفاه! صرف‌نظر از این‌که خود این تفکر باعث کم‌کاری، از بین رفتن تدریجی اخلاق کار و سایر مشکلات اجتماعی شده، افزایش بار مالیاتی و برآورده نشدن انتظارات هم می‌تواند موجب سرخوردگی اجتماعی، حس ناکامی و ناهنجاری‌های شخصیتی بشود که خارج از حیطه‌ی این مقاله است و خود بررسی‌های بیشتر و عمیق‌تر جامعه‌شناسانه را می‌طلبد.

مالیات شود، تالی فاسد و مشکلات عدیده‌ی بعدی به‌دنبال خواهد داشت. اصل ۵۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مقرر داشته که هیچ نوع مالیات وضع نمی‌شود مگر به‌موجب قانون این در حالی است که مراجع مطالبه‌کننده فراتر از حدود اختیار و قوانین اقدام به مطالبه مالیات می‌کنند. تعدد آرای شورای عالی مالیاتی و درخواست ارجاع پرونده‌ها به هیأت موضوع ماده‌ی ۲۵۱ مکرر و دیوان عدالت اداری، شواهدی بر این مدعا است.

۶- به لحاظ مصلحت و ایجاد برابری و عدالت اجتماعی و توزیع ثروت هم روال موجود معلوم نیست چه نتایجی به بار خواهد آورد. نارضایتی اجتماعی، سلب اطمینان مردم و مالیات‌دهندگان از دولت در بلندمدت، پیدا کردن راه‌های جدید برای فرار مالیاتی یا حداقل به تعویق انداختن پرداخت مالیات، به‌وجود آمدن انواع جدید اقتصاد زیرزمینی و استفاده از ابزاری غیر از پول رایج مملکت برای مبادلات و نیز فرار سرمایه

تأملاتی بر دوره‌ی زمانی شروع و خاتمه‌ی وظایف بازرس قانونی

و تحویل و تحول شرکت پس از تغییرات اعضای هیأت مدیره

حسن پور عبدالهیان

۱. دوره‌ی زمانی شروع و خاتمه‌ی اختیارات و وظایف بازرس قانونی

در لایحه‌ی اصلاحی قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ صرفاً عنوان بازرس ذکر شده و اشاره‌ای به پسوند «قانونی» نشده بود. بعضاً استدلال می‌شود چون بازرس در قانون تجارت پیش‌بینی شده و با این پسوند در صورت جلسات انتخاب و ثبت شرکت‌ها و درج در روزنامه‌ی رسمی می‌گردد، پس عنوان بازرس قانونی صحیح و منطبق با قانون است. اما در صورت قبول این استدلال لازم خواهد بود از عناوین هیأت مدیره‌ی قانونی مدیرعامل قانونی و مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده قانونی و... که در قانون تجارت پیش‌بینی شده استفاده شود. از این‌رو عرفاً عنوان قانونی به بازرس اضافه و در گزارش‌ها و مصوبات مجامع و روزنامه رسمی درج می‌شود. چون اختلاف نظر فی‌مابین

صاحب‌نظران در ارتباط با دوره‌ی زمانی شروع و خاتمه‌ی اختیارات و وظایف بازرس قانونی وجود دارد در این مقاله سعی می‌شود این موضوع بررسی و روشن شود.

۱- نظر اول- بازرس برای سال مالی انتخاب می‌شود و دوره‌ی زمانی شروع و خاتمه اختیاری است وظایف بازرس قانونی منطبق با سال مالی شرکت سهامی است.

۲- نظر دوم - دوره‌ی زمانی شروع اختیارات و وظایف بازرس قانونی از تاریخ تشکیل مجمع عمومی عادی و به‌منظور انتخاب و تاریخ خاتمه، تاریخ تشکیل مجمع عمومی عادی بعدی جهت انتخاب مجدد بازرس است.

۳- نظر سوم- لزوم قید دوره‌ی زمانی شروع و خاتمه‌ی اختیارات و وظایف بازرس قانونی در صورتجلسه‌ی مجمع عمومی عادی به‌طور مثال درج جمله «... به‌عنوان بازرس قانونی و علی‌البدل

به مدت یکسال شمسی انتخاب گردیده‌اند».

در زمینه‌ی نکات اشاره‌شده، موارد قانونی زیر قابل بررسی و تأمل است.

۱- ماده‌ی ۹۵۸ قانون مدنی - اهلیت قانونی، جواز تمتع از حقوق خواهد بود. ۲- ماده‌ی ۸۹ قانون تجارت - مجمع عمومی عادی باید سالی یک‌بار در مواقعی که در اساسنامه پیش‌بینی شده است تشکیل شود.

۳- ماده‌ی ۱۴۴ قانون تجارت- مجمع عمومی عادی در هر سال یک یا چند بازرس انتخاب می‌کند تا بر طبق این قانون به وظایف خود عمل کند. انتخاب مجدد بازرس یا بازرسان بلامانع است مجمع عمومی عادی در هر موقع می‌تواند بازرس یا بازرسان را عزل کند به‌شرط آن که جانشین آن‌ها را نیز انتخاب نماید.

با عنایت به مواد ۹۵۸ قانون مدنی و ۱۴۴ قانون تجارت شروع اختیارات و وظایف بازرس قانونی از تاریخ انتخاب

توسط مجمع عمومی عادی است.

نتیجه‌گیری

الف - در صورتی که مصوبه‌ی مجمع عمومی عادی مقید به محدوده‌ی زمانی باشد و تا تاریخ خاتمه‌ی محدوده‌ی زمانی، مجمع عمومی عادی جهت عزل و انتخاب بازرس جدید تشکیل نشود. تاریخ خاتمه‌ی اختیارات و وظایف بازرس قانونی تا تاریخ خاتمه‌ی محدوده‌ی زمانی مصوب مجمع خواهد بود.

ب: با عنایت به مفاد فوق‌الاشاره و عدم قید محدوده‌ی زمانی در مصوبه‌ی مجمع، شروع دوره‌ی زمانی اختیارات و وظایف بازرس قانونی از تاریخ انتخاب توسط مجمع عمومی عادی سالانه و تاریخ اتمام اختیارات و وظایف زمان تشکیل مجمع عمومی عادی و فوق‌العاده و اتخاذ تصمیم جهت انتخاب مجدد و یا انتخاب بازرس و یا بازرسان جدید خواهد بود.

ج: بنابراین در صورتی که در فاصله‌ی زمانی در مجمع عمومی عادی سالانه شرکت تغییرات بازرس صورت نپذیرد

دوره‌ی زمانی اختیارات و وظایف بازرس در محدوده‌ی تاریخ این دو مجمع خواهد بود و ارتباطی به سال مالی شرکت نخواهد داشت.

۲. تاریخ تحویل و تحول شرکت پس از تغییرات اعضای هیأت مدیره

پس از تصمیم ارکان شرکت مبنی بر تغییر اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل، با لزوم دریافت مجوز از سایر مراجع از قبیل سازمان بورس، بیمه مرکزی، بانک مرکزی و حراست مواجه می‌شوند. فرآیند صدور مجوزهای مذکور بعضاً طولانی است و در نتیجه اداره‌ی امور جاری شرکت دچار وقفه و مشکلات و نیز ابهام در خصوص تغییر و تحول و زمان اعمال اختیارات و مسئولیت‌های اعضای حقیقی هیأت می‌شود.

در خصوص تاریخ شروع مأموریت و اعمال اختیارات و وظایف اعضای جدید هیأت مدیره و مدیرعامل انتخابی و خاتمه‌ی مأموریت و اعضای قبلی نظرات متفاوتی مطرح است.

الف: پس از اتخاذ تصمیم ارکان

شرکت مبنی بر تغییر اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل و قبولی سمت اعضا جدید، شروع مأموریت و اعمال اختیارات و وظایف اعضای جدید است.

ب: تاریخ شروع مأموریت و اعمال اختیارات و وظایف اعضا جدید هیأت مدیره و مدیرعامل پس از اخذ مجوزها و ثبت تغییرات و درج آگهی در روزنامه‌ی رسمی است. گرچه طی فرآیند صدور و مجوزهای مذکور الزامی است و ثبت تغییرات اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل در اداره‌ی ثبت شرکت‌ها و درج آگهی در روزنامه‌ی رسمی منوط به آن خواهد بود، در این یادداشت تلاش می‌شود این موضوعات مورد تأمل واقع شود.

۱- ماده‌ی ۹۵۶ قانون مدنی: اهلیت برای دارا بودن با زنده متولد شدن انسان شروع و با مرگ او تمام می‌شود.

۲- ماده‌ی ۹۵۸ قانون مدنی: اهلیت قانونی، جواز تمتع از حقوق خواهد بود.

۳- ماده‌ی ۱۲۸۷ قانون مدنی: اسنادی که در اداره‌ی ثبت اسناد و ... بر طبق مقررات قانونی تنظیم شده باشند

رسمی است.

۴- مادهی ۱۰۸ قانون تجارت: مدیران شرکت (هیأت مدیره) توسط مجمع عمومی مؤسس و مجمع عمومی عادی انتخاب می‌شوند.

۵- مادهی ۱۰۶ قانون تجارت: در مواردی که تصمیمات مجمع عمومی متضمن ... انتخاب مدیران (هیأت مدیره) ... باشد یک نسخه از صورتجلسه‌ی مجمع باید به جهت ثبت به مرجع شرکت‌ها ارسال گردد.

۶- مادهی ۱۲۴ قانون تجارت: هیأت مدیره باید اقلاً یک نفر شخص حقیقی را به مدیریت عامل شرکت برگزیند.

۷- مادهی ۱۲۸ قانون تجارت: نام و مشخصات و حدود اختیارات مدیرعامل باید با ارسال نسخه‌ای از صورتجلسه‌ی هیأت مدیره به مرجع ثبت شرکت‌ها اعلام و پس از ثبت در روزنامه رسمی آگهی شود.

۸- مادهی ۱۳۶ قانون تجارت: در صورت انقضای مدت مأموریت مدیران تا زمان انتخاب مدیران جدید مدیران

سابق کماکان مسئول امور شرکت و اداره‌ی آن خواهند بود.

مستفاد از مواد ۹۵۶ و ۱۲۸۷ قانون مدنی شروع اهلیت و اعمال حقوق افراد منوط به صدور شناسنامه و کارت ملی نبوده و این‌گونه مدارک رسمی امکان ارائه‌ی دلیل و سند رسمی و سهولت اثبات آن‌ها در مقابل سایرین را فراهم خواهد نمود، لذا لزوم ثبت و انتشار آگهی تغییرات اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل مشابه مذکور به منظور تبدیل سند عادی مصوبه‌ی انتخاب مدیران به سند رسمی و اطلاع ذی‌نفعان عموم و ارائه‌ی دلیل سند رسمی برای سایرین نیز می‌باشد.

۹- در آگهی‌های منتشره در روزنامه‌ی رسمی جهت ثبت تغییرات مدیران شرکتی هیچ‌گونه اشاره‌ای به نفوذ این‌گونه تغییرات از تاریخ ثبت در اداره‌ی ثبت شرکت‌ها و انتشار آگهی نشده بلکه تمامی تغییرات مستند به تاریخ صورتجلسات شده است.

۱۰- با عنایت به مفاد مواد قانونی

فوق‌الاشاره و خصوصاً مادهی ۹۵۸ قانون مدنی مواد ۱۰۸ و ۱۲۴ قانون تجارت تاریخ شروع مأموریت و اعمال اختیارات و وظایف اعضای جدید هیأت مدیره و مدیرعامل منوط به اخذ مجوزها و ثبت تغییرات و درج آگهی در روزنامه رسمی نخواهد بود.

به دلیل این‌که بانک‌ها و دستگاه‌های اجرایی از قبیل سازمان امور مالیاتی و اداره‌ی کار، مدیران شرکت‌ها را طبق آگهی روزنامه‌ی رسمی شناسایی می‌کنند، جهت جلوگیری از تعرض به اعضای قبلی هیأت مدیره توصیه می‌گردد پس از تغییر مدیران، مدیران قبلی نسبت به تهیه‌ی ابلاغ اظهارنامه‌ی رسمی به شرکت اقدام کنند که بر مبنای آن به استناد صورتجلسه‌ی انتخاب مدیران جدید و یا احکام نمایندگان جدید اشخاص حقوقی عضو هیأت مدیره دیگر دارای سمت در شرکت نبوده و از تاریخ تغییرات کلیه‌ی اختیارات و مسئولیت‌ها به مدیران جدید منتقل شده است.

مدل سه خط دفاعی در برابر ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی

یوناس شوت - ترجمه: مرتضی اسدی و آرشیبا منتظری

خلاصه

سازمان‌هایی که سیستم‌های هوش مصنوعی (AI) را توسعه

می‌دهند و استقرار می‌بخشند، به دلایل اقتصادی، قانونی و اخلاقی، باید ریسک‌های مرتبط را مدیریت کنند. با این حال، همیشه مشخص نیست که چه کسی مسئول مدیریت ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی است. مدل سه خط دفاعی^۱ (3LOD) که بهترین روش برای بسیاری از صنایع در نظر گرفته می‌شود، می‌تواند راه‌حلی در این خصوص ارائه دهد. این مدل یک چارچوب مدیریت ریسک برای کمک به سازمان‌ها است تا نقش‌ها و مسئولیت‌های مدیریت ریسک را تعیین و هماهنگ کنند. این مقاله، روش‌هایی را پیشنهاد می‌کند که شرکت‌های هوش مصنوعی می‌توانند این مدل را پیاده‌سازی کنند. همچنین در مورد این که چگونه این مدل می‌تواند به کاهش ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی کمک کند، بحث می‌شود. به‌طوری که شکاف‌های پوشش ریسک

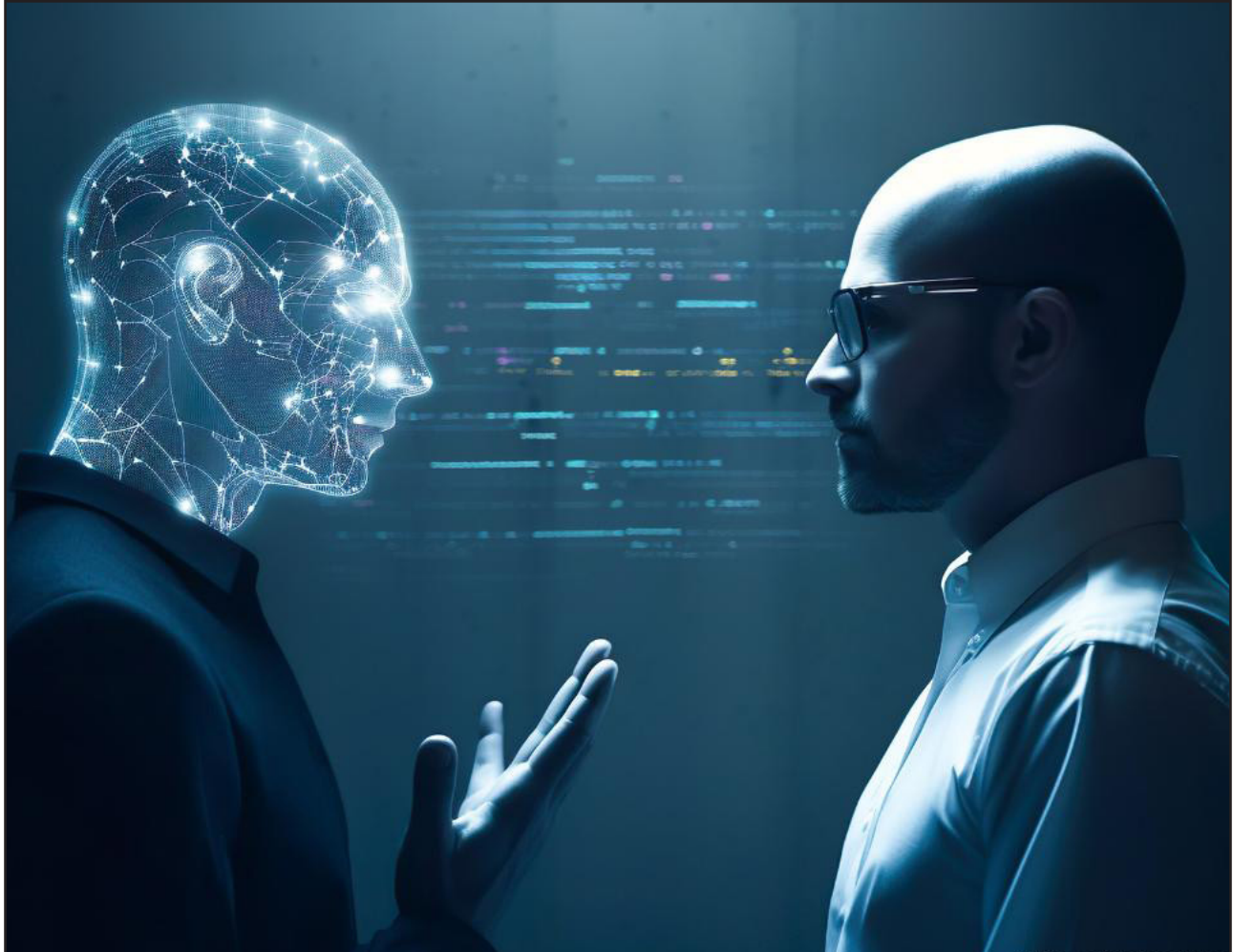
را مشخص کرده و بتواند اثربخشی شیوه‌های مدیریت ریسک را افزایش دهد و هیأت مدیره را قادر سازد تا به‌طور مؤثرتری بر مدیریت نظارت کند. هدف این مقاله آگاهی بخشی به تصمیم‌گیرندگان در شرکت‌های پیشرو هوش مصنوعی، قانون‌گذاران^۲ و نهادهای استانداردگذار^۳ است.

مقدمه

سازمان‌هایی که سیستم‌های هوش مصنوعی (AI) را توسعه می‌دهند و به کار می‌گیرند، به دلایل اقتصادی، باید ریسک‌های مرتبط را مدیریت کنند، زیرا رویدادها و موارد سوءاستفاده می‌توانند تهدیدی برای عملکرد کسب‌وکار باشند. به دلایل قانونی ممکن است مقررات آتی هوش مصنوعی، آن‌ها را ملزم به اجرای یک سیستم مدیریت ریسک کند و به دلایل اخلاقی، آن‌ها موظف به جلوگیری از آسیب هستند. با این حال، همیشه مشخص نیست که چه کسی مسئول مدیریت ریسک هوش مصنوعی است: محققان و مهندسان؟

بخش حقوقی و تطبیق^۴ تیم راهبری؟ مدل سه خط می‌تواند راه‌حلی ارائه دهد. این یک چارچوب مدیریت ریسک است که به منظور بهبود راهبری ریسک سازمان با تخصیص و هماهنگ کردن نقش‌ها و مسئولیت‌های مدیریت ریسک طراحی شده است. این بهترین مدل در بسیاری از صنایع مانند مالی و هوانوردی در نظر گرفته می‌شود. این مقاله، مدل سه خط را در زمینه هوش مصنوعی اعمال می‌کند.

تا به امروز، کارهای آکادمیک زیادی روی اشتراک هوش مصنوعی و مدل سه خط انجام نشده است. استفاده از مدل برای کاهش ریسک‌های متمایز^۵ ناشی از هوش مصنوعی پیشنهادهایی ارائه می‌دهد، اما این متن مختصر و مفید است. همچنین برخی ادبیات در مورد این که چگونه شرکت‌ها می‌توانند از هوش مصنوعی برای حمایت از مدل سه خط استفاده کنند وجود دارد، اما عمدتاً به نحوه‌ی اداره‌ی شرکت‌های هوش مصنوعی علاقه‌مند هستیم، نه نحوه‌ی استفاده از هوش مصنوعی

برای اداره‌ی شرکت‌های غیر هوش مصنوعی. همچنین پیشنهاد شده است که دولت‌ها می‌توانند از مدل سه‌خط برای مدیریت ریسک‌های شدید ناشی از هوش مصنوعی استفاده کنند، اما در این‌جا روی چالش‌های شرکت‌ها تمرکز می‌شود، نه دولت.

انجمن حساب‌رسان داخلی^۶ یک مجموعه‌ی سه قسمتی را که در آن چارچوب حسابرسی هوش مصنوعی^۷ را پیشنهاد می‌کند منتشر کرده است، هر چند مطالب آن‌ها حاوی اشاره‌ای به مدل سه‌خط است، اما نقش کلیدی ایفا نمی‌کند. در نهایت، مدل سه‌خط در کتابچه‌ای که توسط مؤسسه‌ی ملی استانداردها و فناوری^۸ (NIST) در کنار چارچوب مدیریت ریسک هوش مصنوعی منتشر کرده، ذکر شده است. با این حال، این مقاله فقط اجرای مدل سه‌خط (یا مکانیسم مشابه) را پیشنهاد می‌کند، نه نحوه‌ی انجام این کار را. روی هم رفته، حداقل دو شکاف در ادبیات کنونی وجود دارد. مورد اول کاربردی است: به نظر نمی‌رسد

برای این‌که چگونه سازمان‌هایی که سیستم‌های هوش مصنوعی را توسعه و استقرار می‌دهند می‌توانند مدل سه‌خط را پیاده‌سازی کنند، پیشنهاد مشخصی وجود داشته باشد و محدود پیشنهادهای موجود آن‌قدر دقیق نیستند تا راهنمایی‌های معناداری را ارائه کنند. مورد دوم دستوری است: به نظر نمی‌رسد بحث کاملی در مورد این‌که آیا اجرای مدل مطلوب است یا نه وجود داشته باشد. با توجه به این‌که این مدل مورد انتقاد قرار گرفته و شواهد تجربی زیادی برای اثربخشی آن وجود ندارد، پاسخ به این سؤال واضح نیست. با توجه به این موضوع، مقاله به دنبال پاسخ به دو سؤال زیر است:

سؤال ۱: سازمان‌هایی که سیستم‌های هوش مصنوعی را توسعه و استقرار می‌دهند چگونه می‌توانند مدل سه‌خط را پیاده‌سازی کنند؟

سؤال ۲: اجرای مدل سه‌خط تا چه اندازه به کاهش ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی کمک می‌کند؟ مقاله بر سه حوزه متمرکز است.

اول، بر سازمان‌هایی تمرکز می‌کند که سیستم‌های هوش مصنوعی پیشرفته را توسعه می‌دهند و به کار می‌گیرند، به‌ویژه آزمایشگاه‌های تحقیقاتی متوسط (مثلاً^۹ Google DeepMind و OpenAI^{۱۰}) و شرکت‌های فناوری بزرگ (مانند مایکروسافت و متا)، اگرچه مرزهای بین این دو دسته مبهم است (به‌عنوان مثال Google DeepMind یکی از شرکت‌های تابعه‌ی Alphabet است و OpenAI با مایکروسافت شراکت استراتژیک دارد). در ادامه از عبارت «شرکت‌های هوش مصنوعی» برای اشاره به همه‌ی آن‌ها استفاده می‌شود. این مقاله انواع دیگر شرکت‌ها (مانند شرکت‌های سخت‌افزار)، غیرانتفاعی یا مؤسسات دانشگاهی را پوشش نمی‌دهد، اما ممکن است آن‌ها نیز از تحلیل‌ها سود ببرند. دوم، این مقاله بر بعد سازمانی مدیریت ریسک هوش مصنوعی تمرکز دارد. موضوع این نیست که چگونه شرکت‌های هوش مصنوعی باید ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی را تشخیص دهند، ارزیابی کنند و به

آن‌ها نسخه‌ی به‌روز شده (IIA 2020 a) را منتشر کردند که به‌طور فزاینده‌ای جایگزین نسخه‌ی اصلی می‌شود. این مقاله عمدتاً از نسخه‌ی به‌روز شده استفاده می‌کند.

همان‌طور که در شکل ۱ نشان داده شده است. مدل به‌روز شده دارای سه نوع آیتم است: بازیگران، نقش‌ها، و روابط.

این مدل بین چهار بازیگر که به‌عنوان جعبه‌ی آبی نشان داده می‌شوند تمایز قائل می‌شود: هیأت مدیره که برای نظارت سازمانی به‌ذی‌نفعان پاسخ‌گو است. مدیریت که برای دستیابی به اهداف سازمان اقداماتی را انجام می‌دهد. حسابرسی داخلی، که خدمات اطمینان‌بخشی مستقلی را به هیأت مدیره ارائه می‌دهد، و همچنین

کنند. بخش ۴ چگونگی کمک به کاهش ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی را توضیح می‌دهد. بخش ۵ نتیجه‌گیری و سؤالاتی را برای تحقیقات بیشتر پیشنهاد می‌کند.

۲. مدل سه‌خط

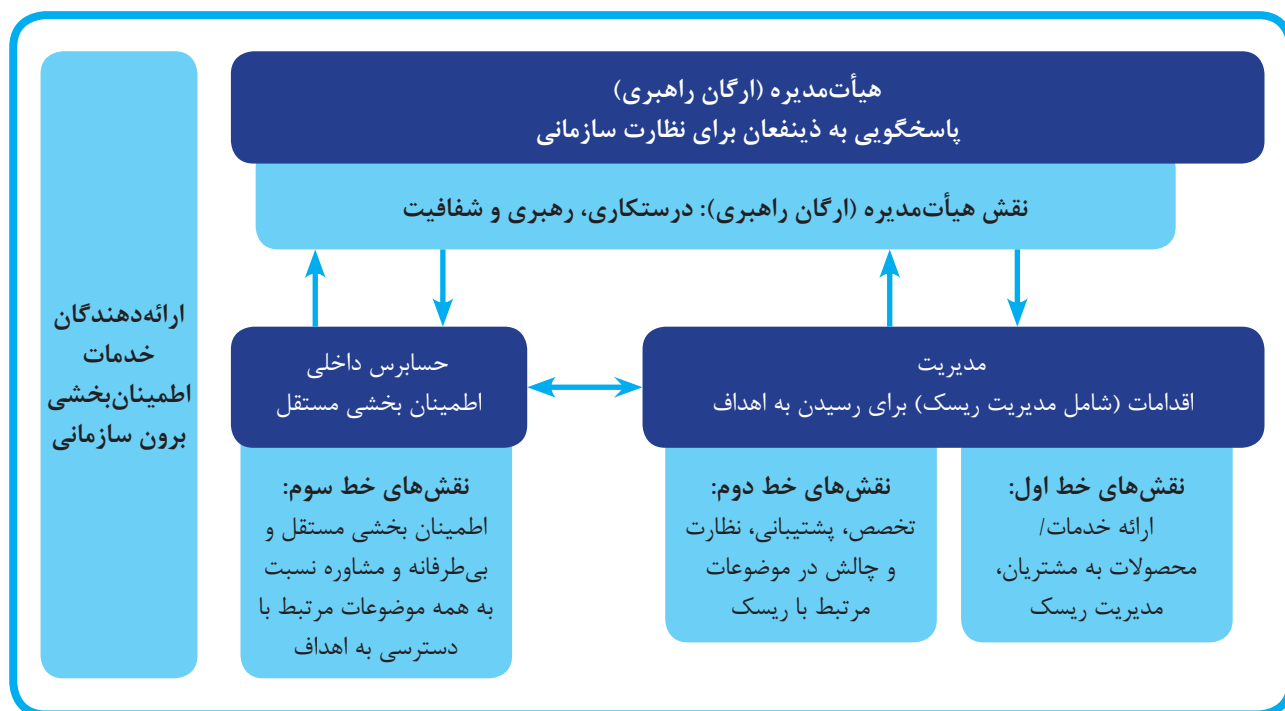
در این بخش، نمایی کلی از ساختار اصلی (بخش ۲،۱) و تاریخچه‌ی مدل سه‌خط (بخش ۲،۲) ارائه و برخی از انتقادهای اصلی بیان می‌شود، به‌طور خلاصه درباره مدل‌های جایگزین بحث می‌شود (بخش ۲،۳)، و شواهد تجربی را برای اثربخشی آن بررسی می‌کنیم (بخش ۲،۴).

۲،۱ ساختار اصلی

نسخه‌های مختلفی از مدل سه‌خط وجود دارد. اکثر متخصصان و محققان با نسخه منتشر شده توسط IIA2013 آشنا هستند. پس از یک فرآیند بررسی،

آن پاسخ دهند در عوض، موضوع برسر چگونگی تعیین و هماهنگی نقش‌ها و مسئولیت‌های مدیریت ریسک است. سوم، مقاله بر توانایی مدل برای جلوگیری از آسیب‌های اجتماعی تمرکز دارد. به ریسک‌هایی که برای خود شرکت‌ها وجود دارد کم‌تر پرداخته شده است (مثلاً ریسک‌های دعاوی حقوقی یا شهرت (اعتبار)^{۱۱}، اگرچه گاهی اوقات منافع خصوصی و عمومی همسو می‌شوند (مثلاً یکی از راه‌های کاهش ریسک دعاوی حقوقی، جلوگیری از اتفاقات است).

ادامه‌ی این مقاله بدین شرح است. بخش دو نمایی کلی از ساختار اساسی مدل، تاریخچه، انتقادات و پایه‌ی شواهد ارائه می‌دهد. بخش ۳ راه‌هایی را پیشنهاد می‌کند که شرکت‌های هوش مصنوعی می‌توانند مدل را پیاده‌سازی

همسویی، هماهنگی ارتباطی، همکاری

تفویض اختیار، هدایت، منابع، نظارت

موضوع کلیدی: پاسخگویی، گزارش‌دهی

شکل ۱: مدل سه‌خط توصیف شده توسط IIA2020a

ارائه‌دهندگان خدمات اطمینان‌بخشی برون‌سازمانی.

این مدل بیشتر بین چهار نقش که به صورت جعبه‌های خاکستری نشان داده شده‌اند تمایز قائل می‌شود. نقش هیأت مدیره نشان دادن درستکاری، رهبری و شفافیت است. علاوه بر آن، این مدل شامل سه نقش است که آن‌ها را «خطوط دفاع» می‌نامند. خط اول محصولات و خدمات را به مشتریان ارائه می‌دهد و ریسک‌های مرتبط را مدیریت می‌کند. خط دوم به خط اول در رابطه با مدیریت ریسک کمک می‌کند. این تخصص و پشتیبانی تکمیلی را ارائه می‌دهد، همچنین شیوه‌های مدیریت ریسک را نظارت و به چالش می‌کشد. خط سوم اطمینان‌بخشی و مشاوره مستقل و عینی را در مورد کلیه موارد مربوط به دستیابی به اهداف ریسک ارائه

می‌دهد. دو خط اول بخشی از مدیریت هستند، در حالی که خط سوم مترادف با حسابرسی داخلی است.

در نهایت، سه نوع رابطه بین بازیگران مختلف وجود دارد که به صورت فلش نشان داده می‌شوند. روابط از بالا به پایین وجود دارد: هیأت مدیره مسئولیت را به مدیریت محول می‌کند و بر حسابرسی داخلی نظارت می‌کند. برعکس، روابط پایین به بالا وجود دارد: مدیریت و حسابرسی داخلی پاسخگو هستند و به بدنه‌ی راهبری گزارش می‌دهند. و در نهایت، یک رابطه‌ی افقی بین بازیگرانی وجود دارد که کارشان باید همسو باشد، یعنی بین مدیریت و حسابرسی داخلی.

۲،۲ تاریخچه‌ی مختصر

خاستگاه این مدل مبهم است. تئوری‌هایی وجود دارد که ریشه‌های نظامی، ورزشی یا کنترل کیفیت را نشان

می‌دهد احتمالاً در اواخر دهه‌ی ۱۹۹۰ یا اوایل دهه‌ی ۲۰۰۰ این مدل توسعه یافته است. در سال ۱۹۹۹، کمیته‌ی بازل^{۱۲} در مورد نظارت بانکی (BCBS) رویکرد مشابهی را برای نظارت بر ریسک پیشنهاد کرد اما اولین اشاره‌ی صریح به این مدل احتمالاً در گزارشی توسط سازمان خدمات مالی بریتانیا^{۱۳} (۲۰۰۳) یا مقاله‌ای از این مدل بود.

پس از بحران مالی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، که تا حدی ناشی از شکست‌های گسترده مدیریت ریسک بود، محبوبیت این مدل به شدت افزایش یافت. در پاسخ به بحران، قانون‌گذاران و مقامات نظارتی توجه فزاینده‌ای به مسئول ارشد ریسک^{۱۴} (CRO) و کمیته‌ی ریسک هیأت‌مدیره^{۱۵} معطوف داشتند و شروع به توصیه‌ی مدل سه‌خط کردند. بیشتر کارهای آکادمیک روی این مدل نیز پس

گرفته است چهار نقطه ضعف و شکست در مدل سه خط شناسایی شده است. اول، استدلال می‌شود که انگیزه‌های ریسک‌پذیری در خط اول اغلب نادرست است. زمانی که با جایگزینی بین ایجاد سود و کاهش ریسک مواجه می‌شوند، از لحاظ تاریخی انگیزه‌ای برای اولویت‌بندی ریسک‌های قبلی داشته‌اند. دوم، اغلب عدم استقلال سازمانی برای وظایف خط دوم وجود دارد. آن‌ها بیش از حد به افراد منفعت‌طلب (سودجو) نزدیک هستند که می‌توانند منجر به اتخاذ نگرش‌های ریسک‌پذیرتر شود. سوم، عملکردهای خط دوم اغلب فاقد مهارت و تخصص لازم برای به چالش کشیدن شیوه‌ها و کنترل‌ها در خط اول است. و چهارم، اثربخشی حسابرسی داخلی به دانش، مهارت و تجربه افراد بستگی دارد که ممکن است ناکافی باشد. یکی دیگر از انتقادهای رایج

کنند. در هیچ یک از پرونده‌های آن‌ها به کمیسیون بورس و اوراق بهادار ایالات متحده^{۱۷} (SEC) یا سایر نشریات ذکر نشده است. این مدل همچنین به‌صراحت در الزامات راهبری شرکتی منشور شده توسط نزدک ذکر نشده است، جایی که همه‌ی شرکت‌های بزرگ فناوری فهرست شده‌اند. با این حال، شایان ذکر است که شیوه‌های نظارت بر ریسک در شرکت‌های بزرگ فناوری شباهت‌هایی با مدل سه خط دارد. به‌عنوان مثال، به نظر می‌رسد همه‌ی آن‌ها یک عملکرد حسابرسی داخلی را دارند (به‌عنوان مثال میکروسافت، آلفابت). بر اساس اطلاعات عمومی، آزمایشگاه‌های تحقیقاتی هوش مصنوعی با اندازه‌ی متوسط نیز به نظر نمی‌رسد این مدل را پیاده‌سازی کنند. ۲,۳ انتقادهای و مدل‌های جایگزین با وجود محبوبیت این مدل در بسیاری از صنایع، این مدل نیز مورد انتقاد قرار

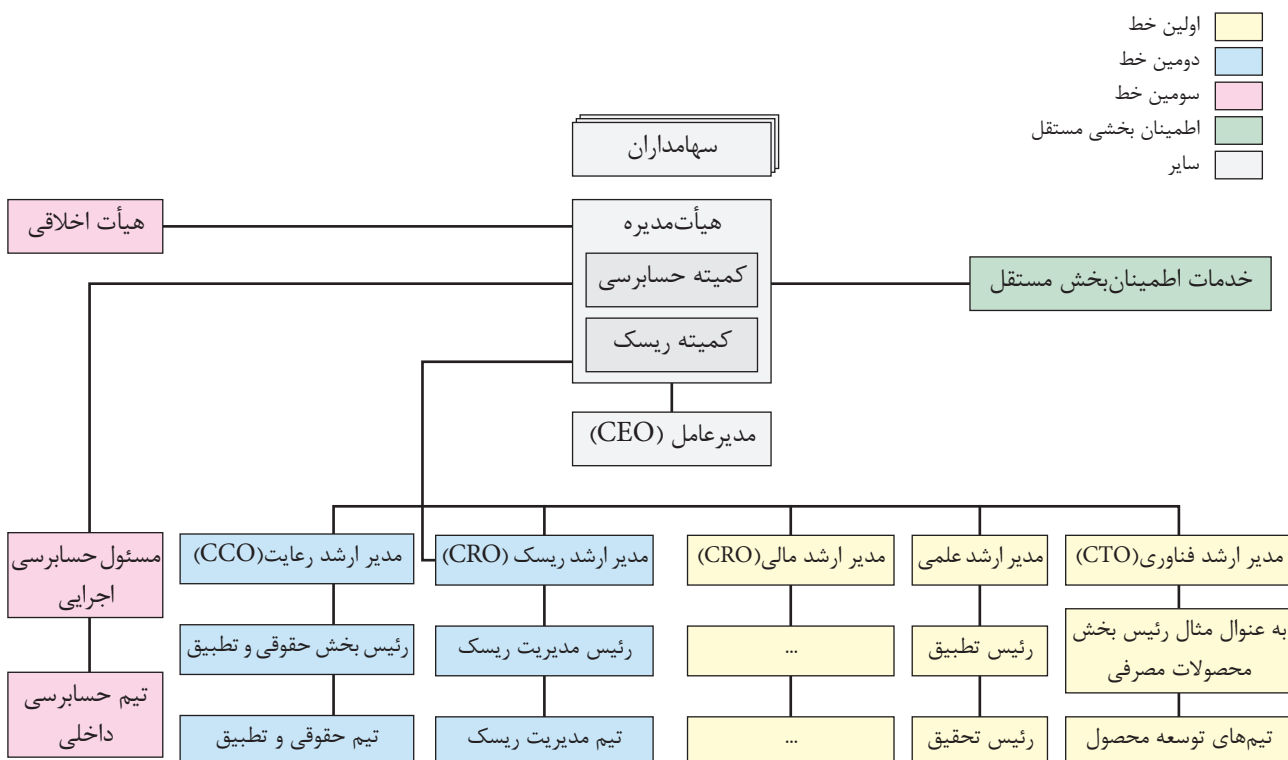
از بحران انجام شد و قبل از آن بسیاری از متخصصان مدیریت ریسک فقط نام مدل جدید را شنیده بودند. امروزه اکثر شرکت‌های بورسی مدل سه خط را پیاده‌سازی کرده‌اند. در یک نظرسنجی در سال ۲۰۱۵ از متخصصان حسابرسی داخلی در ۱۶۶ کشور ($n=14518$) اکثر پاسخ‌دهندگان (۷۵٪) گزارش دادند که سازمان آن‌ها از مدل سه خط دفاعی که توسط انجمن حساب‌رسان داخلی ارائه شده است پیروی می‌کند. در میان مسئولان ارشد حسابرسی^{۱۸} (CAEs) در اتریش، آلمان و سوئیس ($n=415$)، از یافته‌های آن‌ها پشتیبانی می‌کند. اکثر پاسخ‌دهندگان (۸۸٪) گزارش دادند که آن‌ها این مدل را پیاده‌سازی کرده‌اند، به‌ویژه نرخ پذیرش بالا در بین مؤسسات مالی تا ۹۶٪ است. در مقابل، به نظر نمی‌رسد شرکت‌های بزرگ فناوری مدل سه خط را پیاده‌سازی

این است که این مدل احساس امنیت کاذبی را ارائه می‌دهد. به زبان ساده، «وقتی چندین نفر مسئول هستند در واقع هیچ کس مسئول نیست»^{۱۸} انتقاد دیگر این است که این مدل بیش از حد بوروکراتیک و پرهزینه است. لایه‌های نظارتی اضافی ممکن است ریسک را کاهش دهد، اما به قیمت کارآمدی مدل تمام می‌شود. آخرین انتقاد این مدل به جریان اطلاعات بین خطوط بستگی دارد، اما موانع زیادی برای این موضوع وجود دارد. به عنوان مثال، ممکن است خط دوم تشخیص ندهد که آن‌ها فقط آنچه را که خط اول برای نشان دادن آن‌ها انتخاب می‌کند، می‌بینند در حالی که این انتقادها کاستی‌های مربوط را مشخص می‌کند و باید جدی گرفته شود، اما مدل را به عنوان یک کل زیر سؤال نمی‌برد. علاوه بر این، مدل سه خط در طول سالیان بهبود یافته است. امروزه تمرکز بر افزایش اثربخشی مدل و پاسخ به انتقادات است.

با توجه به این انتقادات، چندین مدل جایگزین پیشنهاد شده‌اند. به عنوان مثال، مدل چهار خطی را برای پاسخ‌گویی بهتر به نیازهای مؤسسات مالی پیشنهاد کردند. خط چهارم متشکل از مراجع نظارتی و حسابرسی برون سازمانی است که قرار است با حسابرسی داخلی همکاری نزدیک داشته باشند. مثال دیگر مدل پنج خطی است که به تدریج توسط چندین محقق و سازمان توسعه یافت با این حال، تغییرات پیشنهادی لزوماً مدل را بهبود نمی‌بخشد. استدلال شده است که افزودن خطوط بیشتر مدل را بیش از حد پیچیده می‌کند و شرکت‌ها و قانونگذاران در حال حاضر خواهان تغییرات ساختاری نیستند. همچنین شایان ذکر است که مدل‌های جایگزین به مراتب کمتر از مدل اصلی محبوب هستند. در مقایسه با این مدل‌های جایگزین، مدل سه خط همچنان «بادقت‌ترین سیستم مدیریت ریسک که تاکنون توسعه یافته است»

باقی می‌ماند. اما چه شواهد تجربی برای اثربخشی آن داریم؟
۲،۴ شواهد تجربی

منظور از «اثربخشی» تعیین درجه‌ای است که مدل مورد نظر به سازمان‌ها برای دستیابی به اهداف‌شان کمک می‌کند.^{۱۹} با توجه به هدف این مقاله، من بیشتر به دستیابی به اهداف ریسک علاقه‌مند هستم. این مسأله می‌تواند شامل موارد زیر باشد: (۱) کاهش ریسک‌های مربوط به سطح قابل قبول، (۲) اطمینان از آگاهی مدیریت و هیأت مدیره از ماهیت و مقیاس ریسک‌های کلیدی، و (۳) تطبیق با مقررات مربوط به ریسک. من کمتر به اهداف دیگر علاقه‌مند هستم (مثلاً بهبود عملکرد مالی)، اگرچه ممکن است همپوشانی‌هایی وجود داشته باشد (مثلاً کاهش ریسک آسیب به افراد ممکن است خطر زیان مالی ناشی از پرونده‌های دعاوی را کاهش دهد).

شکل ۲ - نمونه‌ی نمودار سازمانی یک شرکت هوش مصنوعی با مسئولیت‌های معادل برای هر یک از سه خط

به نظر نمی‌رسد هیچ مطالعه‌ای (با کیفیت بالا) در مورد اثربخشی مدل سه‌خط به معنای فوق‌الذکر وجود داشته باشد. فقط به نظر می‌رسد که شواهدی برای اثربخشی حسابرسی داخلی وجود دارد به‌عنوان مثال، یک نظرسنجی از مسئولان اجرایی حسابرسی (CAEs) در شرکت‌های چند ملیتی در آلمان ($n=37$) واحدهای تجاری حسابرسی شده و حسابرسی نشده را مقایسه کرد. آن‌ها دریافتند که مدیران واحدهای حسابرسی شده نسبت به مدیران واحدهای حسابرسی نشده کاهش ریسک بیشتری را تجربه می‌کنند. مطالعات دیگر نشان می‌دهد که حسابرسی داخلی به تقویت سیستم‌های کنترل داخلی کمک می‌کند و تأثیر مثبتی بر پیشگیری و شناسایی تقلب دارد به نظر می‌رسد این واقعیت که مدل سه‌خط قادر به جلوگیری از ریسک‌هایی و بحران‌های گذشته نبود، شواهد ضعیفی علیه اثربخشی آن ارائه می‌کند (اگرچه توضیح دیگر می‌تواند شامل ضعف بودن مدل در اجرا باشد)، در حالی که به نظر می‌رسد محبوبیت مداوم مدل شواهد ضعیفی را ارائه می‌کند. به نفع اثربخشی آن (اگرچه محبوبیت مدل همچنان می‌تواند بسته به مسیر تشریح شود). در نهایت، شواهدی در هر دو جهت وجود دارد به‌طور کلی، با وجود محبوبیت این مدل، «اثربخشی آن آزموده نشده باقی می‌ماند» و «بر اساس هیچ مدرک روشنی نیست» که ما شواهد محکمی مبنی بر ناکارآمدی مدل داشته باشیم و هنوز هم بسیار قابل قبول است که این مدل می‌تواند مؤثر باشد، اما مطالعات (با کیفیت بالا) شواهد تجربی برای اثربخشی آن به معنای یادشده ارائه نداده است. این نقص (کمبود) شگفت‌انگیز شواهد، به‌طور بالقوه می‌تواند با دلایل زیر توضیح داده شود. اول، از آنجایی

که اجرای کارآزمایی‌های تصادفی‌سازی و کنترل‌شده در مورد مداخلات سازمانی امکان‌پذیر نیست، جمع‌آوری شواهد قوی ذاتاً دشوار است. دوم، این مدل به گونه‌ای طراحی شده است که منعطف و سازگار باشد، به این معنی که یک نقشه‌ی راه واحد و استاندارد برای پیاده‌سازی آن وجود ندارد. این عدم استانداردسازی می‌تواند مقایسه‌ی پیاده‌سازی‌های مختلف مدل و ارزیابی

ارزش اطلاعاتی آن همچنان محدود باشد. یک دلیل این است که یافته‌ها ممکن است به هوش مصنوعی تعمیم نیابد.

شرکت‌های هوش مصنوعی از نظر ساختاری با سایر شرکت‌ها متفاوت هستند، زیرا تمرکز ویژه‌ای بر تحقیق دارند، و از آنجایی که هوش مصنوعی یک فناوری همه‌منظوره است، ریسک‌های ناشی از هوش

اثربخشی آن‌ها را دشوار کند. سوم، از آنجایی که بیشتر شاغلین عمدتاً به عملکرد مالی اهمیت می‌دهند، ممکن است محققان تشویق شوند تا بر معیارهای اقتصادی اثربخشی تمرکز کنند تا ارتباط کار خود را توجیه کنند (اگرچه شواهد زیادی در مورد آن وجود ندارد).

حتی اگر شواهد تجربی بیشتری از سایر صنایع داشته باشیم، ممکن است

مصنوعی گسترده‌تر از ریسک‌های سایر محصولات و خدمات است. دلیل دیگر این است که بزرگ‌ترین محرک توانایی مدل برای کاهش ریسک‌ها، احتمالاً روش مشخصی است که در آن اجرا می‌شود. بنابراین، شرکت‌های هوش مصنوعی به جای این‌که بپرسند «آیا مدل سه‌خط مؤثر است؟» باید بپرسند «چگونه می‌توانیم مدل را به روشی مؤثر پیاده‌سازی کنیم.»

^{۲۳}(RLAIF)، که بیشتر به عنوان «هوش مصنوعی قانونی» شناخته می‌شود، تنظیم کند. برای جلوگیری از فاش شدن یا سرقت و ضریب اطمینان مدل، خط اول ممکن است اقداماتی را برای تقویت امنیت اطلاعات شرکت انجام دهد و برای جلوگیری از سوءاستفاده، سیاستی را برای انتشار تحقیقات بالقوه مضر معرفی کنند همچنین ممکن است منطقی باشد که رویکردی جامع‌تر

خط اول مسئول ایجاد و حفظ ساختارها و فرآیندهای مناسب برای مدیریت ریسک است که شامل اقداماتی در تمام مراحل فرآیند مدیریت ریسک است. برای تشخیص ریسک‌ها، خط اول می‌تواند از تجزیه و تحلیل رویداد طبقه‌بندی ریسک استفاده کند. برای تخمین احتمال و تأثیر ریسک‌های مشخص‌شده، برای ارزیابی‌های احتمالی ریسک ممکن است از مطالعات دلفی^{۲۰}

۳- استفاده از مدل سه خط در زمینه‌ی هوش مصنوعی

این بخش راه‌هایی را پیشنهاد می‌دهد که شرکت‌های هوش مصنوعی می‌توانند مدل سه خط را پیاده‌سازی کنند. برای هر یک از سه خط، نقش‌ها و مسئولیت‌های معادل را پیشنهاد می‌دهد. ابتدا، محتوای مسئولیت‌های آن‌ها را شرح می‌دهد، سپس در مورد

داشته باشیم و چارچوب مدیریت ریسک ویزهی هوش مصنوعی را پیاده‌سازی و یا یک چارچوب کلی‌تر مدیریت ریسک سازمانی^{۲۴}(ERM) را سفارشی‌سازی کنیم. چندین سازمان راهنمایی در مورد نحوه‌ی اعمال این چارچوب‌ها برای نیازهای خاص توسعه‌دهندگان هوش مصنوعی مرزی^{۲۵} ارائه می‌دهند. و یا فقط اجازه‌ی دسترسی به مدل‌ها را از طریق یک رابط برنامه‌نویسی کاربردی

یا از ماتریس‌های ریسک^{۲۱} استفاده کنند. این تخمین‌ها معمولاً با ارزیابی مدل، به‌طور بالقوه با تمرکز بر قابلیت‌های مدل پرریسک، و ارزیابی پادمان‌های شرکت اطلاع‌رسانی می‌شوند. برای کاهش ریسک‌ها، خط اول می‌تواند مدل را بر روی یک مجموعه داده انتخاب شده از طریق یادگیری تقویتی از بازخورد انسانی^{۲۲}(RLHF) یا یادگیری تقویتی از بازخورد هوش مصنوعی

این که کدام تیم یا فردی مسئول است، همان‌طور که در شکل ۲ نشان داده شده است، بحث می‌شود.

۳.۱ خط اول

خط اول دو مسئولیت اصلی دارد: ارائه‌ی محصولات و خدمات به مشتریان، که مربوط به تحقیق و توسعه‌ی محصول هوش مصنوعی است، و مدیریت ریسک‌های مرتبط. در ادامه، روی موضوع دوم تمرکز شده است.

مدیرانی است که مسئولیت توسعه‌ی تک‌تک محصولات هوش مصنوعی را برعهده دارند. اگر محصول مستقل هوش مصنوعی وجود نداشته باشد و سیستم‌های هوش مصنوعی تنها بخشی از یک محصول را تشکیل می‌دهند مثلاً WaveNet^{۳۰} به‌عنوان بخشی از Google Assistant، کمترین سطح مسئولیت بر عهده‌ی مدیرانی است که توسعه‌ی بخش هوش مصنوعی را رهبری می‌کنند. در آزمایشگاه‌های تحقیقاتی متوسط، پایین‌ترین سطح مسئولیت مدیریت ریسک بر عهده‌ی رهبران تحقیقاتی است، یعنی محققان ارشدی که مسئول پروژه‌های تحقیقاتی فردی هستند.

معمولاً یک یا چند سطح متوسط از مسئولیت وجود خواهد داشت که ممکن است شامل تعدادی از مدیران سطح متوسط باشد که مسئول حوزه‌های گسترده‌تر محصول (مانند بازاریابی یا حوزه‌های تحقیقاتی) (مانند یادگیری تقویتی) هستند، اگرچه جزئیات این

از تطبیق، خط اول به پشتیبانی خط دوم متکی است.

در نهایت، خط اول مسئول اطلاع‌رسانی به ارکان راهبری در مورد نتایج اقدامات ذکر شده در بالا، میزان برآورده شدن اهداف ریسک و سطح کلی ریسک است. این باید به شکل یک گفت‌وگوی مستمر، از جمله گزارش در مورد نتایج مورد انتظار و واقعی باشد. گزارش‌ها معمولاً شامل سوابق ریسک و ماتریس‌های ریسک می‌شوند، اما می‌توانند شامل اطلاعاتی در مورد مدل‌های خاص، به شکل کارتهای مدل، برگه‌های داده باشند و باید توجه داشته باشید که یک خط گزارش از مسئول ارشد ریسک (CRO) به مسئول ارشد اجرایی (CEO)^{۲۹} و کمیته‌ی ریسک هیأت مدیره نیز وجود داشته باشد.

مدیران عملیاتی، اغلب در یک ساختار مسئولیت آبخاری، مسئول هستند. در شرکت‌های بزرگ فناوری، کمترین سطح مسئولیت متوجه

می‌دهند. در ماه‌های اخیر، ایجاد سیاست‌های خاص برای توسعه و استقرار مسئولانه‌ی سیستم‌های هوش مصنوعی مرزی، که به‌عنوان «سیاست‌های مقیاس‌پذیری مسئول» یا «سیاست‌های استقرار مبتنی بر ریسک» شناخته می‌شوند، رایج شده است. برای اکثر اقدامات ذکر شده در بالا، خط اول نیاز به حمایت خط دوم دارد.

خط اول همچنین مسئول اطمینان از تطبیق با انتظارات قانونی، مقرراتی و اخلاقی است. تعهدات قانونی ممکن است ناشی از قانون ضد تبعیض^{۲۷} باشد. یک مثال قابل توجه از مقررات هوش مصنوعی، قانون پیشنهادی هوش مصنوعی اتحادیه اروپا (کمیسیون اروپایی ۲۰۲۱)^{۲۸} است که ارائه‌دهندگان سیستم‌های هوش مصنوعی پر ریسک را ملزم به پیاده‌سازی یک سیستم مدیریت ریسک می‌کند. انتظارات اخلاقی ممکن است ناشی از اصول اخلاقی هوش مصنوعی باشد که سازمان‌ها به صورت داوطلبانه اتخاذ کرده‌اند. برای اطمینان

موضوع به ساختارهای سازمانی خاص بستگی دارد. مسئولیت نهایی مدیریت ریسک هوش مصنوعی بر عهده‌ی آن دسته از مدیران C-suite^{۳۱} است که مسئولیت توسعه‌ی محصول به‌عنوان مثال مدیر ارشد فناوری^{۳۲} (CTO) یا تحقیق مثلاً مدیر ارشد علمی^{۳۳} (CSO) را بر عهده دارند. در حالی که امکان تقسیم مسئولیت‌ها بین دو یا چند مدیر اجرایی وجود دارد اغلب این موضوع توصیه نمی‌شود، زیرا می‌تواند باعث کاهش مسئولیت‌ها شود.

۳.۲ خط دوم

با توجه به مدیریت ریسک خط دوم تخصص و پشتیبانی تکمیلی را ارائه می‌دهد، اما همچنین شیوه‌های مدیریت ریسک را نیز نظارت و به چالش می‌کشد. برخی از فعالیت‌های مدیریت ریسک به تخصص خاصی نیاز دارند که خط اول آن را ندارد. ممکن است شامل تخصص حقوقی باشد به‌عنوان مثال نحوه‌ی انطباق با الزامات مدیریت ریسک مندرج در قانون پیشنهادی هوش مصنوعی اتحادیه‌ی اروپا. تخصص فنی؛ به‌عنوان مثال، نحوه‌ی ارزیابی قابلیت‌های مدل پریسک یا توسعه‌ی مدل‌های زبانی^{۳۴} واقعی‌تر. یا تخصص اخلاقی به‌عنوان مثال، چگونگی تعریف آستانه‌های هنجاری برای مطلوبیت ممکن است شامل تخصص ویژه‌ی ریسک باشد. به‌عنوان مثال، مدل‌های زبانی چه ریسک‌هایی دارند. یا تخصص ویژه‌ی مدیریت ریسک، به‌عنوان مثال، بهترین شیوه‌ها برای فیلترهای ایمنی تیم قرمز. خط دوم می‌تواند خط اول را با تهیه‌ی پیش‌نویس خط مشی‌ها، فرآیندها و رویه‌ها و همچنین چارچوب‌ها، قالب‌ها و طبقه‌بندی‌ها پشتیبانی کند. همچنین ممکن است در مورد مسائل خاص توصیه کند به‌عنوان مثال: چگونه یک چارچوب مدیریت ریسک را سفارشی‌سازی کنیم تا نیازهای خاص شرکت را بهتر برآورده کنیم. راهنمایی‌های کلی ارائه کنیم

به‌عنوان مثال نحوه‌ی اطمینان از انطباق با سیاست‌های مربوط به ایمنی در بین محققان و مهندسان. یا ارائه‌ی آموزش به‌عنوان مثال، نحوه‌ی پردازش داده‌های آموزشی به روشی مطابق با مقررات عمومی حفاظت از داده‌ها GDPR^{۳۵}.

خط دوم همچنین مسئول نظارت و به چالش کشیدن کفایت و اثربخشی شیوه‌های مدیریت ریسک است. اگر اهداف ریسک برآورده نشود (مثلاً شرکت قوانین و مقررات مربوط را رعایت نکند، یا نتواند ریسک‌ها را تا حد قابل قبولی کاهش دهد) شیوه‌های مدیریت ریسک غیراثربخش است یا اگر می‌توانست با منابع کمتر به نتایج مشابهی دست یابد، آن‌ها ناکافی هستند. خط دوم معمولاً از تعدادی شاخص کلیدی عملکرد^{۳۶} (KPI) برای ارزیابی ابعاد مختلف کفایت و اثربخشی مدیریت ریسک (مثلاً تعداد ریسک‌های شناسایی شده، تعداد اتفاقات یا درصد پرسنل آموزش دیده در مورد موضوعات خاص) استفاده می‌کند.

مسئولیت‌های خط دوم در چندین تیم تقسیم می‌شود که معمولاً شامل تیم مدیریت ریسک و همچنین تیم حقوقی و انطباق می‌شود. اگرچه اکثر شرکت‌های بزرگ فناوری در حال حاضر یک تیم مدیریت ریسک دارند، اما این تیم‌ها بیشتر درگیر ریسک‌های تجاری هستند (مانند دعوی قضایی یا ریسک شهرت). ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی، به‌ویژه ریسک‌های اجتماعی، معمولاً یک نگرانی عمده نیستند. اگر شرکت‌های بزرگ فناوری بخواهند این را تغییر دهند، می‌توانند مسئولیت‌های تیم‌های موجود را گسترش دهند. راه‌اندازی یک تیم جدید مدیریت ریسک ویژه‌ی هوش مصنوعی چندان مطلوب به نظر نمی‌رسد، زیرا می‌تواند منجر به پراکندگی مسئولیت‌ها شود. احتمالاً یک ساختار مسئولیت آبخاری وجود دارد که در آن مسئول ارشد ریسک

(CRO) به‌عنوان واحد پاسخ‌گویی برای فرآیند مدیریت ریسک عمل می‌کند. آزمایشگاه‌های تحقیقاتی متوسط معمولاً تیم مدیریت ریسک اختصاصی ندارند. یک استثنای قابل توجه مربوط به تیم جدید آمادگی OpenAI است. آن‌ها می‌توانند یک تیم جدید راه‌اندازی کنند یا یک یا چند نفر را در تیم‌های دیگر با عملکردهای پشتیبانی مرتبط با مدیریت ریسک مأمور کنند.

همه‌ی شرکت‌های هوش مصنوعی فراتر از مرحله‌ی راه‌اندازی اولیه، یک تیم حقوقی و انطباق دارند. سرپرست تیم، و در نهایت مسئول ارشد انطباق^{۳۷} (CCO) یا مسئول ارشد حقوقی^{۳۸} (CLO)، مسئول پشتیبانی حقوقی و انطباق مرتبط با ریسک خواهد بود. شایان ذکر است که تیم حقوقی و انطباق نیز در صورتی که واقعاً مسئولیت اطمینان از انطباق را بر عهده داشته باشند، می‌توانند جزء خط اول باشند. اگر قدرت تصمیم‌گیری نداشته باشند و فقط از خط اول حمایت کنند (مثلاً با نوشتن نظرات حقوقی) جزء خط دوم هستند. تیم حقوقی و انطباق نیز می‌توانند از شرکت‌های حقوقی برون‌سازمانی پشتیبانی بگیرند.

بسیاری از سازمان‌هایی که سیستم‌های هوش مصنوعی را توسعه و استقرار می‌دهند، تیم‌های دیگری دارند که می‌توانند مسئولیت‌های خط دوم را بر عهده بگیرند که ممکن است شامل تیم‌های ایمنی فنی، اخلاقی، خط مشی یا راهبری باشد. با این حال، در عمل، این تیم‌ها به ندرت خود را مسئول مدیریت ریسک می‌دانند. این موضوع باید هنگام اجرای مدل سه‌خط در نظر گرفته شود (به‌عنوان مثال با راه‌اندازی کارگاه‌ها برای حساس کردن آن‌ها به مسئولیت گسترده خود). به‌طور کلی، شرکت‌های هوش مصنوعی باید از واگذاری مسئولیت‌های خط دوم به آن‌ها اجتناب کنند.

۳,۳ خط سوم

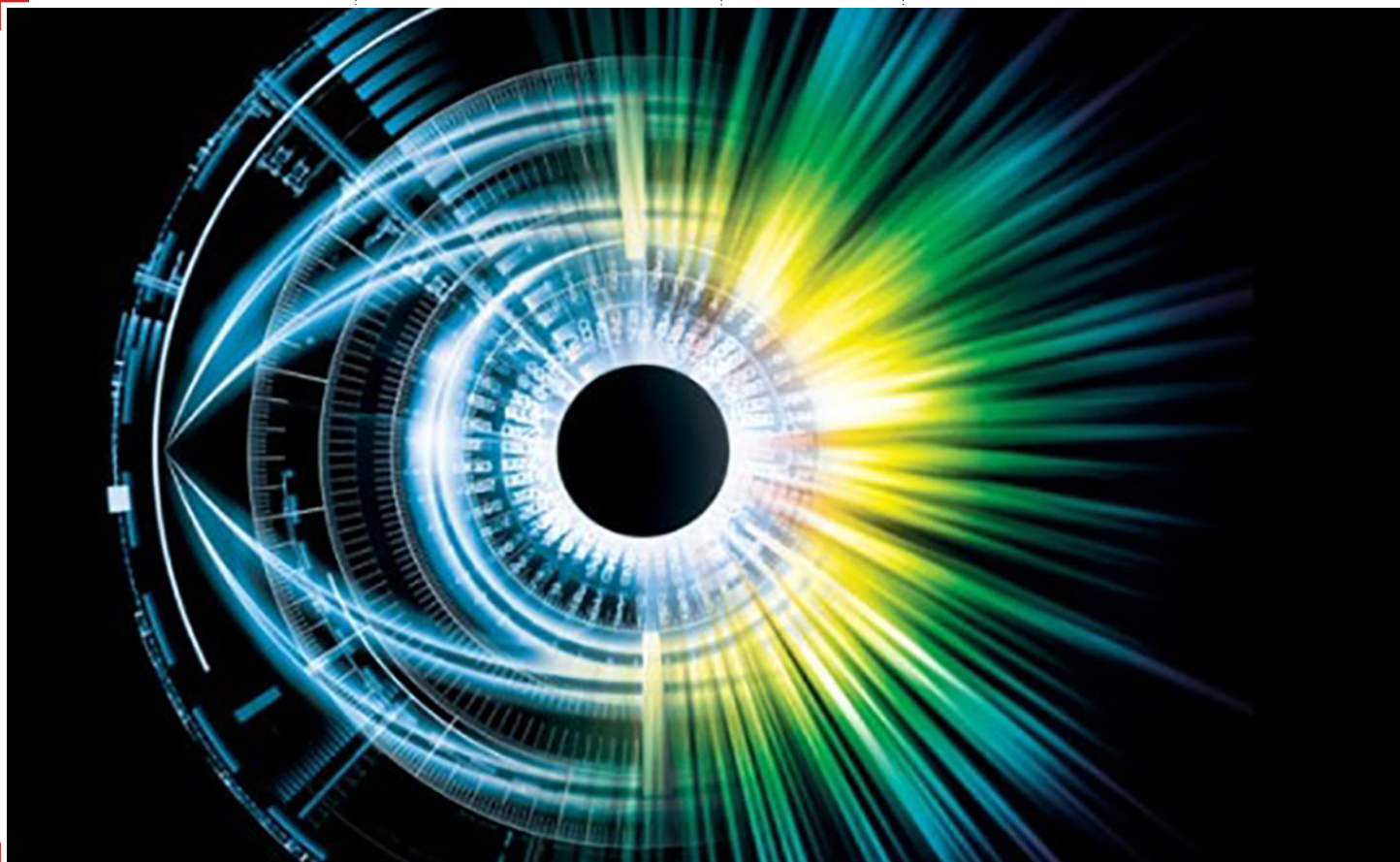
خط سوم مسئول ارائه‌ی اطمینان بخشی مستقل است. کار دو خط اول را ارزیابی می‌کند و هر گونه کاستی را به ارکان راهبری گزارش می‌دهد.

در حالی که خط دوم در حال حاضر کفایت و اثربخشی شیوه‌های مدیریت ریسک را نظارت می‌کند و به چالش می‌کشد، خط سوم به‌طور مستقل کار

داشته باشد. آن‌ها می‌توانند انطباق با قوانین، استانداردها یا اصول اخلاقی («حسابرسی رعایت») را ارزیابی کنند یا به دنبال شناسایی ریسک‌های جدید به روشی بازتر باشند («حسابرسی ریسک»). آن‌ها همچنین می‌توانند خود مدل را ارزیابی کنند، از جمله مجموعه داده‌ای که بر روی آن آموزش داده شده است («حسابرسی مدل»), تأثیر مدل («حسابرسی تأثیر»), یا راهبری شرکتی

آن‌ها. (توجه داشته باشید که این باید شامل یک فرارزیابی از اجرای خود مدل سه‌خط نیز باشد).

خط سوم همچنین با ارائه‌ی اطلاعات مستقل و بی‌طرفانه در مورد شیوه‌های مدیریت ریسک شرکت، از ارکان راهبری، معمولاً هیأت مدیره، پشتیبانی می‌کند. مخاطبان اصلی آن‌ها معمولاً کمیته حسابرسی است که عمدتاً از مدیران غیرموظف تشکیل شده است. اما

آن‌ها را ارزیابی می‌کند و به اصطلاح بر سرپرستان نظارت می‌کنند. آن‌ها می‌توانند این کار را با انجام مصاحبه (مثلاً با رهبران تحقیقاتی) و شرکت در جلسات (به‌عنوان مثال جلسات منظم تیم‌های توسعه) انجام دهند. آن‌ها همچنین می‌توانند حسابرسی داخلی انجام دهند یا حسابرسی برون سازمانی را سفارش دهند، چنین حسابرسی می‌تواند اهداف و دامنه‌های متفاوتی

«حسابرسی راهبری»). به‌طور مشابه، خط سوم می‌تواند یک تیم قرمز را قبل یا بعد از استقرار یک مدل درگیر کند تا ارزیابی کند که آیا دو خط اول قادر به شناسایی کلیه ریسک‌های مربوط هستند یا خیر. علاوه بر آن، خط سوم می‌تواند خط‌مشی‌ها و فرآیندهای کلیدی را برای یافتن نقص‌ها و آسیب‌پذیری‌ها بررسی کند مثلاً خط‌مشی مقیاس‌پذیری مسئولانه یک شرکت یا پروتکل استقرار

از آن جایی که مدیران غیرموظف فقط به صورت پاره‌وقت کار می‌کنند و به‌شدت به اطلاعاتی که توسط مدیران به آن‌ها ارائه می‌شود وابسته هستند، آن‌ها به یک متحد^{۳۹} مستقل در شرکت برای نظارت مؤثر بر مدیران نیاز دارند. خط سوم با حفظ درجه بالایی از استقلال از مدیریت و گزارش مستقیم به ارکان راهبری با پیروی از بهترین شیوه‌ها، این کار را انجام می‌دهد. اغلب به‌عنوان

«چشم و گوش»^{۴۰} ارکان راهبری توصیف می‌شوند.

خط سوم یک جایگاه سازمانی کاملاً مشخص دارد: حسابرسی داخلی. توجه داشته باشید که در این زمینه، حسابرسی داخلی به یک واحد سازمانی خاص اشاره دارد. این صرفاً به معنای حسابرسی نیست که به صورت داخلی انجام شود در عوض، این به معنای «آن دسته از افرادی است که به‌طور

اجتماعی ناشی از هوش مصنوعی غفلت می‌کنند. به جای ایجاد یک تیم حسابرسی داخلی جداگانه مخصوص هوش مصنوعی، آن‌ها باید یک تیم فرعی در تیم حسابرسی داخلی موجود خود ایجاد کنند یا به‌سادگی یک یا چند عضو تیم را موظف کنند تا بر فعالیت‌های مدیریت ریسک خاص هوش مصنوعی تمرکز کنند. آزمایشگاه‌های تحقیقاتی متوسط معمولاً تیم حسابرسی داخلی

مستقل از مدیریت برای ارائه‌ی اطمینان و بینش، در مورد کفایت و اثربخشی راهبری و مدیریت ریسک (از جمله کنترل داخلی) فعالیت می‌کنند.

به‌طور معمول، شرکت‌ها یک تیم حسابرسی داخلی اختصاصی دارند که توسط CAE^{۴۱} یا رئیس حسابرسی داخلی رهبری می‌شود. اکثر شرکت‌های بزرگ فناوری چنین تیمی دارند، اما مشابه تیم مدیریت ریسک، اغلب از ریسک‌های

ندارند. آن‌ها باید یک تیم یا وظیفه جدید حداقل یک نفر با مسئولیت‌های خط سوم ایجاد کنند. به‌طور خلاصه، شرکت‌های بزرگ فناوری باید «هوش مصنوعی را به حسابرسی داخلی بیاورند»، در حالی که آزمایشگاه‌های تحقیقاتی باید «حسابرسی داخلی را به هوش مصنوعی بیاورند».^{۴۲} شایان ذکر است که اگرچه پیشرفت‌های امیدوارکننده‌ای وجود دارد اما حرفه‌ی حسابرسان داخلی خاص هوش مصنوعی

هنوز در مراحل ابتدایی خود است.

برخی از شرکت‌های هوش مصنوعی دارای یک هیأت اخلاقی هستند. مانند کمیته‌ی «ایتر» (کمیته‌ی اخلاق و حسابرسی داخلی) میکروسافت و هیأت نظارت متا. این کمیته‌ها معمولاً علاوه بر حسابرسی داخلی می‌تواند مسئولیت‌های خط سوم را نیز بر عهده بگیرد. باید از نظر سازمانی مستقل از مدیریت باشد، اما همچنان بخشی از سازمان باشد (برخلاف ارائه‌دهندگان اطمینان‌بخشی برون‌سازمانی). اگر سازمان‌ها قبلاً یک هیأت مستقل اخلاقی داشته باشند (مثلاً متشکل از نمایندگان دانشگاه و جامعه‌ی مدنی)، می‌توانند یک گروه کاری تشکیل دهند که مسئولیت‌های خط سوم را بر عهده می‌گیرد.

۴ - چگونه مدل سه‌خط می‌تواند به کاهش ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی کمک کند

در حالی که دلایل زیادی وجود دارد که چرا شرکت‌های هوش مصنوعی ممکن است بخواهند مدل سه‌خط دفاعی را پیاده‌سازی کنند، اما این بخش فقط بر سه استدلال در مورد توانایی این مدل برای جلوگیری از آسیب‌های فردی، جمعی و اجتماعی تمرکز می‌کند. این مدل می‌تواند با شناسایی و بستن شکاف‌ها به کاهش ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی کمک کند. در پوشش ریسک (بخش ۴،۱)، افزایش اثربخشی شیوه‌های مدیریت ریسک (بخش ۴،۲)، و قادر ساختن ارکان راهبری برای نظارت مؤثرتر بر مدیریت (بخش ۴،۳) همچنین یک نمای کلی از مزایای دیگر ارائه می‌شود (بخش ۴،۴). شایان ذکر است که در غیاب شواهد تجربی قوی، بحث زیر نظری باقی می‌ماند و اغلب بر ملاحظات قابل قبول انتزاعی تکیه می‌کند.

۴،۱ تشخیص و بستن شکاف‌ها در پوشش ریسک

مدیریت ریسک هوش مصنوعی شامل افراد مختلف از تیم‌های مختلف

با مسئولیت‌های متفاوت است. اگر این مسئولیت‌ها به اندازه‌ی کافی هماهنگ نباشند، شکاف‌هایی در پوشش ریسک ممکن است رخ دهد. چنین شکاف‌هایی ممکن است دلایل مختلفی داشته باشند. به‌عنوان مثال، ممکن است هیچ‌کس مسئول مدیریت یک ریسک خاص نباشد (مثلاً ممکن است نقطه‌ی کوری^{۴۳} برای ریسک‌های پراکنده^{۴۴} وجود داشته باشد)، یا ممکن است مشخص نباشد که چه کسی مسئول است (مثلاً ممکن است دو تیم به اشتباه تصور کنند که تیم دیگر در حال حاضر از یک ریسک مراقبت می‌کند). همچنین ممکن است فرد مسئول نتواند ریسک را به‌طور موثر مدیریت کند (به‌عنوان مثال به دلیل نداشتن تخصص، اطلاعات یا زمان لازم). اگر یک ریسک خاص به اندازه‌ی کافی توسط سیستم مدیریت ریسک پوشش داده نشود، نمی‌توان آن را تشخیص داد و ممکن است منجر به ارزیابی ریسک نادرست شود مثلاً ریسک کل یک سیستم هوش مصنوعی نالایم^{۴۵}، قابل قبول ارزیابی شود و یک پاسخ ریسک ناکافی (مثلاً نالایم) دریافت و سیستم هوش مصنوعی بدون اقدامات احتیاطی کافی مستقر شده باشد.

مدل سه‌خط می‌تواند با تشخیص و بستن شکاف‌ها در پوشش ریسک از این امر جلوگیری کند. می‌تواند این کار را با ارائه‌ی روشی نظام‌مند برای تخصیص و هماهنگ کردن نقش‌ها و مسئولیت‌های مرتبط با مدیریت ریسک انجام دهد. این موضوع اطمینان‌بخشی می‌کند که افرادی که نزدیک به ریسک هستند، مسئولیت مدیریت ریسک (خط اول) را بر عهده دارند و حمایت مورد نیاز خود را دریافت می‌کنند (خط دوم). راه دیگری که مدل سه‌خط می‌تواند به تشخیص نقاط کور کمک کند، از طریق عملکرد حسابرانی داخلی (خط سوم) است. آن‌ها مسئول ارزیابی کفایت و اثربخشی کل الگوی^{۴۶} مدیریت ریسک هستند که شامل شکاف‌های بالقوه در پوشش ریسک است.

ممکن است کسی اعتراض کند که در عمل، وجود شکاف در پوشش ریسک نادر است، و حتی اگر رخ دهد، فقط به ریسک‌های جزئی مربوط می‌شود (مثلاً به این دلیل که شرکت‌های هوش مصنوعی راه‌های دیگری برای رسیدگی به بزرگ‌ترین ریسک‌ها پیدا کرده‌اند). با این حال، پایگاه داده رویدادهای هوش مصنوعی^{۴۷} حاوی ورودی‌های متعددی است، از جمله موارد متعددی که به‌عنوان «متوسط» یا «شدید»^{۴۸} طبقه‌بندی شده‌اند، که نشان می‌دهد رویدادها چندان غیر معمول نیستند. در حالی که این رویدادها دلایل مختلفی داشتند، به نظر می‌رسد که حداقل برخی از آن‌ها به شکاف‌هایی در پوشش ریسک مرتبط باشند. اما از آنجایی که به نظر نمی‌رسد اطلاعات عمومی در این مورد وجود داشته باشد، این موضوع همچنان در معرض حدس و گمان است. حتی اگر کسی فکر کند که شکاف در پوشش ریسک یک مشکل رایج در میان شرکت‌های هوش مصنوعی است، ممکن است توانایی مدل برای تشخیص و بستن آن‌ها را زیر سؤال ببریم. ممکن است کسی مشکوک شود که افراد درگیر و توانایی و تمایل آن‌ها برای تشخیص شکاف‌ها نقش بسیار بیشتری ایفا می‌کنند. در حالی که مطمئناً درست است که اجرای مدل به تنهایی کافی نیست، داشتن پرسنل توانا و مشتاق نیز کافی نیست. هر دو ضروری هستند و تنها با هم می‌توانند کافی باشند (اگرچه عوامل دیگری مانند اشتراک اطلاعات بین واحدهای سازمانی مختلف نیز ممکن است نقش داشته باشند).

به‌طور کلی، به نظر می‌رسد که اجرای مدل سه‌خط به کشف برخی از شکاف‌ها در پوشش ریسک کمک کند که در غیر این صورت مورد توجه قرار نمی‌گیرند. ۴,۲ افزایش اثربخشی شیوه‌های مدیریت ریسک

برخی از شیوه‌های مدیریت ریسک

بی‌اثر هستند، ممکن است روی کاغذ خوب به نظر برسند، اما در عمل کارایی ندارند. شرکت‌های هوش مصنوعی ممکن است در تشخیص ریسک‌های مربوط شکست بخورند، احتمال یا تأثیر آن‌ها را اشتباه ارزیابی کنند یا نتوانند آن‌ها را به سطح قابل‌قبولی کاهش دهند. شیوه‌های ناکارآمد مدیریت ریسک می‌توانند دلایل مختلفی داشته باشند، مانند تکیه بر یک معیار واحد (مثلاً استفاده از یک طبقه‌بندی واحد برای تشخیص طیف وسیعی از ریسک‌ها)، عدم پیش‌بینی تلاش‌های عمدی برای دور زدن اقدامات (مانند سرقت یک مدل منتشر نشده)، عدم پیش‌بینی تغییرات مرتبط در چشم‌انداز ریسک (به‌عنوان مثال: ظهور ریسک‌های سیستماتیک به دلیل اتکای فزاینده سوگیری‌های شناختی مدیران ریسک بر روی مدل‌های پایه به‌عنوان مثال: سوگیری در دسترس بودن، یعنی تمایل به «ارزیابی فراوانی یک طبقه یا احتمال یک رویداد با سهولت یادآوری موارد یا رخدادها»، و سایر خطاهای انسانی) مثلاً فردی که یک ثبت ریسک را پر می‌کند و اشتباه بیرون می‌زند).

مدل سه‌خط می‌تواند اثربخشی شیوه‌های مدیریت ریسک را با تشخیص چنین کاستی‌هایی^{۴۹} افزایش دهد. همان‌طور که در بالا ذکر شد، حسابرسان داخلی اثربخشی رویه‌های مدیریت ریسک را ارزیابی می‌کنند و هرگونه کاستی را به ارکان راهبری گزارش می‌دهند که می‌تواند با مدیریت برای بهبود این شیوه‌ها تعامل داشته باشد.

ممکن است کسی اعتراض کند که بیشتر کاستی‌ها فقط در موقعیت‌های کم‌ریسک رخ می‌دهند. در موقعیت‌های پرریسک، شیوه‌های مدیریت ریسک موجود مؤثرتر هستند. برای مثال، شرکت‌های هوش مصنوعی اغلب ارزیابی‌های گسترده‌ای از ریسک، قبل

از استقرار مدل‌های پیشرفته انجام می‌دهند که این ممکن است در موارد آشکار، صادق باشد ولی در موارد کمتر آشکار به اندازه‌ی مورد نظر مؤثر نباشد مثلاً به این دلیل که نسبت به خطاهای انسانی یا تلاش‌های عمدی برای دور زدن آن‌ها حساس نیستند. به عنوان مثال، اخیراً یک پست وبلاگی منتشر شده است که در آن برخی از چالش‌هایی را که در هنگام ارزیابی مدل‌ها با آن مواجه شده‌اند، بیان می‌کند. در برابر این موضوع، من مطمئناً نمی‌خواهم به این استدلال متقابل تکیه کنم که اثربخشی شیوه‌های مدیریت ریسک در حال حاضر به اندازه‌ی کافی با ریسک‌های موجود افزایش می‌یابد.

برخی از شرکت‌های هوش مصنوعی ممکن است اعتراض کنند که از قبل معادل یک عملکرد حسابرسی داخلی داشتند، بنابراین پیاده‌سازی مدل سه‌خط تنها یک پیشرفت حاشیه‌ای خواهد بود. اگرچه ممکن است درست باشد که برخی از افراد در برخی

از شرکت‌ها وظایفی مشابه آنچه حسابرسان داخلی انجام می‌دهند انجام می‌دهند، تا آن‌جا که من می‌دانم، ارزیابی اثربخشی رویه‌های مدیریت ریسک مسئولیت اصلی آن‌ها نیست و بهترین شیوه‌ها را دنبال نمی‌کنند و مانند حرفه‌ی حسابرسی داخلی، مستقل بودن سازمانی از مدیریت را ندارند، که می‌تواند به تفاوت‌های قابل توجهی منجر شود.

به طور کلی، من فکر می‌کنم این یکی از بهترین استدلال‌ها برای پیاده‌سازی مدل سه‌خط است. بدون تلاش جدی برای تشخیص شیوه‌های ناکارآمد مدیریت ریسک، انتظار می‌رود حداقل برخی از کاستی‌ها مورد توجه قرار نگیرد. میزان صحت این موضوع عمدتاً به توانایی و تمایل حسابرسی داخلی برای انجام این وظیفه بستگی دارد.

۴,۳ توانمندسازی ارکان راهبری برای نظارت موثرتر بر مدیریت ارکان راهبری، به‌طور معمول هیأت مدیره، مسئول نظارت بر مدیریت است.

برای انجام این کار، آن‌ها به اطلاعات مستقل و عینی در مورد شیوه‌های مدیریت ریسک شرکت نیاز دارند. با این حال، آن‌ها به‌شدت به اطلاعاتی که مدیران اجرایی در اختیار آن‌ها قرار می‌دهند، متکی هستند. برای نظارت موثر بر مدیران، آن‌ها به یک متحد (هم‌پیمان) مستقل در شرکت نیاز دارند. حسابرسی داخلی این وظیفه را با حفظ درجه‌ی بالایی از استقلال از مدیریت و گزارش مستقیم به کمیته‌ی حسابرسی هیأت مدیره انجام می‌دهد. این موضوع می‌تواند مهم باشد زیرا در مقایسه با سایر بازیگران، هیأت مدیره تأثیر قابل توجهی بر مدیریت دارد. برای مثال، آن‌ها می‌توانند مدیر عامل را عوض کنند (مثلاً اگر مکرراً سود را بر مصونیت اولویت می‌دهد)، تصمیم‌های راهبردی بگیرند (مثلاً جلوگیری از مشارکت راهبردی با ارتش)^{۵۰} و تغییراتی در راهبری ریسک شرکت ایجاد کنند (مثلاً ایجاد یک هیأت اخلاقی). توجه داشته باشید که یک خط گزارش تکمیلی از

مسئول ارشد ریسک (CRO) به کمیته‌ی ریسک هیأت مدیره وجود دارد. ممکن است کسی اعتراض کند که این عملکرد می‌تواند توسط بازیگران دیگر نیز انجام شود. برای مثال، حسابرسان شخص ثالث^{۵۱} نیز می‌توانند اطلاعات مستقل و عینی را در اختیار هیأت مدیره قرار دهند. در حالی که حسابرسی‌های برون‌سازمانی قطعاً می‌توانند نقش مهمی ایفا کنند، در مقایسه با حسابرسی داخلی، دارای معایبی هستند: ممکن است فاقد زمینه‌های مهم شناخت باشند،^{۵۲} شرکت‌ها ممکن است نخواهند اطلاعات حساسی را با آن‌ها به اشتراک بگذارند (مثلاً در مورد پروژه‌های تحقیقاتی در حال انجام)، و حسابرسی‌ها معمولاً فقط گزارش لحظه‌ای^{۵۳} در یک زمان هستند. بنابراین، شرکت‌های هوش مصنوعی باید حسابرسی برون‌سازمانی را مکمل حسابرسی داخلی بدانند، نه یک جایگزین. به همین دلیل است که مدل سه‌خط، بین حسابرسی

داخلی و ارائه‌دهندگان اطمینان‌بخشی برون‌سازمانی تمایز قائل می‌شود. می‌توان به این نکته اشاره کرد که در صنایع دیگر، حسابرسی داخلی اغلب دیر مداخله می‌کند و به جای نظارت بر آن‌ها، با مدیریت همکاری می‌کند و این واقعاً مشکل‌ساز خواهد بود. با این حال، همان‌طور که در بالا مورد بحث قرار گرفت، به نظر نمی‌رسد که این ویژگی ذاتی حسابرسی داخلی باشد. در عوض، به نظر می‌رسد که عمدتاً به روشی خاص راه‌اندازی می‌شود و افراد درگیر هدایت می‌شوند. با این حال، شرکت‌های هوش مصنوعی باید این نگرانی را جدی بگیرند و اقداماتی را برای رفع آن انجام دهند. به‌طور کلی، من فکر می‌کنم که پیاده‌سازی مدل سه‌خط می‌تواند به‌طور قابل‌توجهی پایگاه اطلاع‌رسانی هیأت مدیره را افزایش دهد. این تأثیر در آزمایشگاه‌های تحقیقاتی متوسط قابل توجه‌تر خواهد بود، زیرا اکثر شرکت‌های فناوری بزرگ در حال حاضر دارای یک عملکرد حسابرسی داخلی هستند، البته

نه مختص هوش مصنوعی.

۴،۴ سایر مزایا

پیاده‌سازی مدل سه‌خط مزایای زیادی به جز کاهش ریسک برای افراد، گروه‌ها یا جامعه دارد. اگرچه این مزایا فراتر از محدوده این مقاله هستند، به نظر می‌رسد حداقل ارائه‌ی یک نمای کلی ضروری است. در زیر به‌طور خلاصه به چهار مورد از آن‌ها می‌پردازیم. اول، اجرای مدل سه‌خط می‌تواند از تکرارهای غیر ضروری پوشش ریسک جلوگیری کند. افراد مختلف در تیم‌های مختلف می‌توانند کار مدیریت ریسک یکسان یا بسیار مشابهی را انجام دهند و این موضوع اغلب مطلوب است زیرا می‌تواند از شکاف در پوشش ریسک جلوگیری کند. اما اگر چنین تکراری ضروری نباشد، می‌تواند منابعی مانند نیروی کار را که می‌تواند در جاهای دیگر به نحو مؤثرتری مورد استفاده قرار گیرد، هدر دهد. بنابراین شرکت‌های هوش مصنوعی با یک مبادله اثربخشی-کارایی-مواجه هستند. این که چگونه

این مبادله باید حل شود، به زمینه خاص آن‌ها بستگی دارد. به عنوان مثال، هنگام برخورد با ریسک‌های فاجعه بار، اثربخشی (جلوگیری از شکاف در پوشش ریسک) مهم‌تر از کارایی (جلوگیری از تکرارهای غیر ضروری پوشش) به نظر می‌رسد. در این مورد، شرکت‌های هوش مصنوعی باید به جای ریسک شکاف‌ها در حوزه‌های مهم، در مورد پوشش بیش از حد توجه کنند.

به طور کلی، به نظر می‌رسد اگر به طور عمده به کاهش ریسک توجه شود این مزیت اغراق آمیز و کمتر مرتبط باشد. دوم، شرکت‌های هوش مصنوعی که مدل سه‌خط را پیاده‌سازی کرده‌اند، ممکن است مسئول تر تلقی شوند. به طور کلی، شیوه‌های مدیریت ریسک در شرکت‌های هوش مصنوعی در مقایسه با بسیاری از صنایع دیگر (مانند حمل و نقل هوایی یا بانکی) کمتر پیشرفته به نظر می‌رسد. با تطبیق بهترین شیوه‌های موجود از سایر صنایع، آن‌ها نشان می‌دهند که قصد دارند تا شیوه‌های مدیریت ریسک خود را حرفه‌ای‌تر کنند، که می‌تواند به عنوان مسئولیت‌پذیرتر تلقی شود. این تصور ممکن است فواید زیادی داشته باشد. به عنوان مثال، جذب و حفظ استعدادهایی که به اخلاق و ایمنی (صحت و سقم) اهمیت می‌دهند را آسان‌تر می‌کند. همچنین می‌تواند به جلوگیری از اقدامات بیش از حد سنگین از سوی ناظران کمک کند. حتی ممکن است در پرونده‌های دعاوی قضایی برای این سؤال که آیا یک سازمان وظیفه مراقبت خود را انجام داده است یا خیر مفید باشد. با این حال، به نظر می‌رسد که آیا پیاده‌سازی مدل سه‌خط تا این حد بر ادراک تأثیر می‌گذارد، به‌ویژه در مقایسه با سایر اقدامات راهبردی (مثلاً انتشار اصول اخلاقی هوش مصنوعی یا راه‌اندازی یک هیأت اخلاق هوش مصنوعی)، عمدتاً به این دلیل که اکثر ذی‌نفعان، از جمله بیشتر کارمندان،

مدل را نمی‌دانند و نمی‌توانند ارتباط آن را ارزیابی کنند. یک استثنا ممکن است ناظران و دادگاه‌هایی باشند که بیشتر به جزئیات شیوه‌های مدیریت ریسک اهمیت می‌دهند. بهترین حدس من این است که پیاده‌سازی مدل، تأثیرات قابل‌توجهی بر درک چند ذی‌نفع خواهد داشت، در حالی که بیشتر ذی‌نفعان دیگر اهمیتی نمی‌دهند.

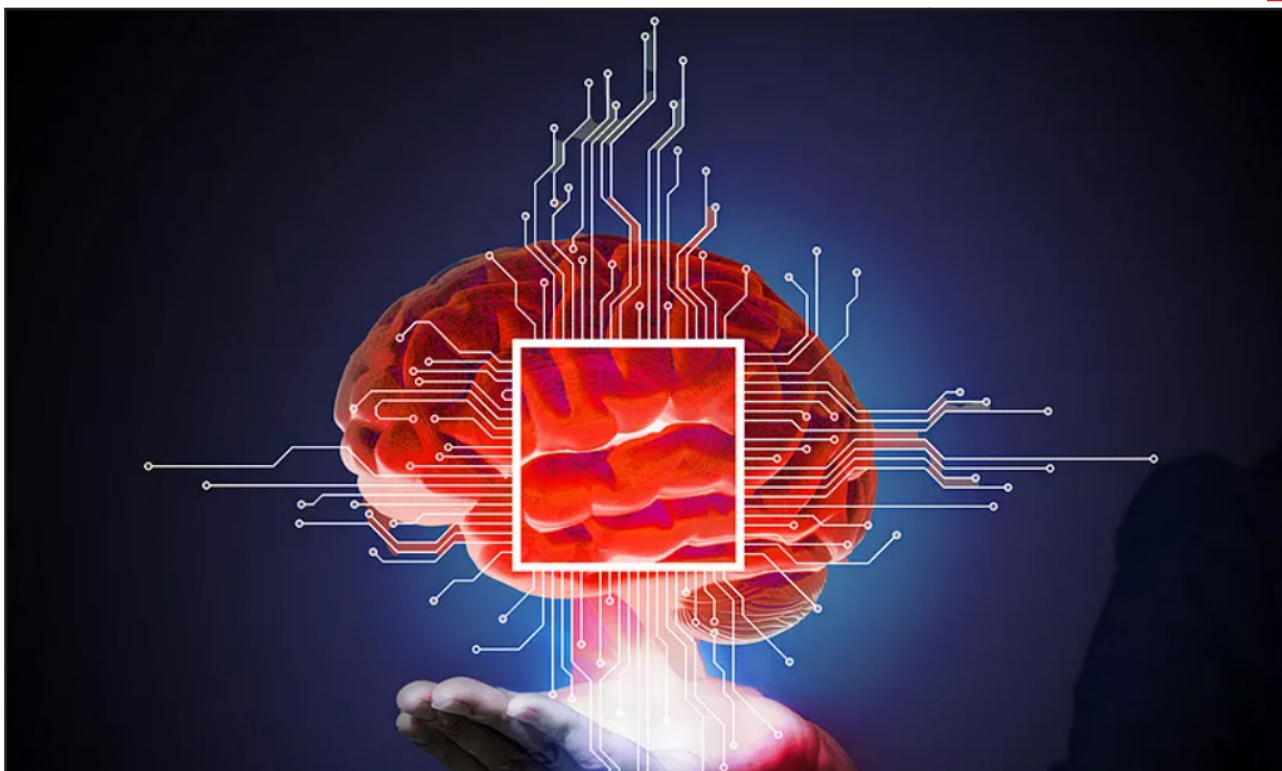
سوم، پیاده‌سازی مدل سه‌خط می‌تواند استخدام استعدادها و مدیریت ریسک را آسان‌تر کند. حرفه‌ی مدیریت ریسک هوش مصنوعی در مراحل ابتدایی خود است. من فرض می‌کنم که شرکت‌های هوش مصنوعی استخدام افرادی با مهارت‌های هوش مصنوعی و مدیریت ریسک را چالش برانگیز می‌دانند. در بیشتر موارد، آن‌ها می‌توانند کارشناسان هوش مصنوعی را استخدام کرده و آن‌ها را در زمینه‌ی مدیریت ریسک آموزش دهند، یا کارشناسان مدیریت ریسک را از سایر صنایع استخدام کرده و آن‌ها را در زمینه‌ی هوش مصنوعی آموزش دهند. پیاده‌سازی مدل سه‌خط می‌تواند استخدام کارشناسان مدیریت ریسک از سایر صنایع را آسان‌تر کند، زیرا آن‌ها قبلاً با این مدل آشنا هستند. اگر فرض کنیم که شرکت‌های هوش مصنوعی می‌خواهند استخدام‌های مدیریت ریسک بیشتری را استخدام کنند، زیرا سیستم‌ها توانمندتر می‌شوند و در موقعیت‌های حساس‌تر ایمنی استفاده می‌شوند به عنوان مثال، ممکن است اهمیت بیشتری پیدا کند. با این حال، من این استدلال را چندان قانع کننده نمی‌دانم. من شک دارم که اجرای مدل سه‌خط تفاوت معنی داری در تصمیم‌گیری‌های مربوط به استخدام (به عنوان مثال در تصمیم یک داوطلب برای درخواست یا پذیرش یک پیشنهاد) ایجاد کند. از آن جایی که مدل مربوط به بعد سازمانی مدیریت ریسک است، تأثیر قابل‌توجهی بر کار روزمره مدیریت ریسک ندارد. با این اوصاف، ممکن است مزایای

کوچکتری وجود داشته باشد (به عنوان مثال آسان کردن فرآیند ورود). بهترین حدس من این است که تأثیر خلاف واقع اجرای مدل بر استخدام کم است.

چهارم، اجرای مدل سه‌خط ممکن است هزینه‌های تأمین مالی را کاهش دهد. آژانس‌های رتبه‌بندی تمایل دارند به شرکت‌هایی که چارچوب ERM را پیاده‌سازی کرده‌اند رتبه‌بندی بهتری بدهند (زیرا انجام این کار بهترین عمل در نظر گرفته می‌شود)، و شرکت‌هایی با رتبه‌بندی بهتر تمایل دارند هزینه‌های تأمین مالی کمتری داشته باشند زیرا شرایط اعتباری بهتری دارند. ممکن است اثر مشابهی با توجه به اجرای مدل سه‌خط وجود داشته باشد. هزینه‌های تأمین مالی کمتر به‌ویژه اگر فرض کنیم که هزینه‌های توسعه سیستم‌های هوش مصنوعی پیشرفته به دلیل افزایش تقاضا برای محاسبات افزایش می‌یابد اهمیت خاصی دارد. در سناریوهایی که فشار تجاری بسیار بالاتر از امروز است، هزینه‌های تأمین مالی پایین‌تر نیز می‌تواند برای ادامه تحقیقات ایمنی که به توسعه محصول کمکی نمی‌کند، مهم باشد. با این حال، من مطمئن نیستم که تا چه حد یافته‌های چارچوب‌های ERM به مدل سه‌خط تعمیم می‌یابند. بهترین حدس من این است که پیاده‌سازی مدل سه‌خط تأثیر معناداری بر هزینه‌های مالی آزمایشگاه‌های تحقیقاتی متوسط امروزی نخواهد داشت. اما انتظار دارم که با سودآورتر شدن آزمایشگاه‌ها و استفاده فزاینده از سایر منابع مالی (مانند اعتبارات یا اوراق قرضه) این موضوع تغییر کند.

۵ نتیجه‌گیری

این مقاله، مدل سه‌خط را در زمینه‌ی هوش مصنوعی اعمال کرده است. راه‌های مشخصی را پیشنهاد کرده است که در آن توسعه‌دهندگان هوش مصنوعی مانند OpenAI، Google DeepMind و Anthropic می‌توانند این مدل را

برای کاهش ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی پیاده‌سازی کنند. استدلال می‌کند که اجرای این مدل می‌تواند از آسیب‌های فردی، جمعی یا اجتماعی با تشخیص و بستن شکاف‌ها در پوشش ریسک، افزایش اثربخشی شیوه‌های مدیریت ریسک، و توانمند ساختن ارکان راهبری برای نظارت مؤثرتر بر مدیریت، جلوگیری کند. به این نتیجه رسید که، در حالی که محدودیت‌هایی وجود دارد و نباید اغراق‌آمیز درباره‌ی آثار صحبت کرد، اما این مدل می‌تواند به‌طور قابل قبولی به کاهش ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی کمک کند.

بر اساس یافته‌های این مقاله، سؤالات زیر برای تحقیقات بیشتر پیشنهاد می‌شود. اول، بحث در مورد توانایی مدل برای کاهش ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی عمدتاً نظری بود و بر ملاحظات قابل قبول انتزاعی تکیه داشت. سایر محققان را تشویق می‌کنم که این ادعاها را به صورت تجربی ارزیابی کنند. یک مطالعه‌ی موردی صنعتی مشابه آنچه

که موکاندر و فلورییدی (۲۰۲۲) برای حسابرسی مبتنی بر اخلاق انجام دادند، می‌تواند اولین گام باشد. دوم، اگرچه به نظر نمی‌رسد شرکت‌های هوش مصنوعی مدل سه‌خط را پیاده‌سازی کنند، اما بسیاری از فعالیت‌های ذکر شده در بالا را قبلاً انجام داده‌اند. برای هدف‌گیری بهتر کار در آینده، بازنگری شیوه‌های مدیریت ریسک موجود در این شرکت‌ها و انجام تجزیه و تحلیل شکاف، مفید خواهد بود. از آنجایی که داده‌های عمومی کمیاب است، محققان باید مصاحبه یا نظرسنجی انجام دهند (مثلاً «نظرسنجی معیار مدیریت ریسک هوش مصنوعی»)، اگرچه انتظار دارم محرمانه بودن یک مانع بزرگ باشد مهم است که بدانیم آیا مقررات موجود یا آینده ممکن است حتی شرکت‌های هوش مصنوعی را ملزم به اجرای این مدل کند. به‌عنوان مثال، در حالی که ماده ۹ قانون پیشنهادی هوش مصنوعی اتحادیه اروپا به مدل سه‌خط اشاره نمی‌کند اما پیشنهاد شده است که استانداردهای

هماهنگ آینده یا مشخصات مشترک باید شامل این مدل باشند. در نهایت، مقاله مدل سه‌خط را به صورت مجزا بررسی کرده است. عوامل زمینه‌ای مانند فرهنگ ریسک در شرکت‌های هوش مصنوعی را که ممکن است بر اثربخشی مدل نیز تأثیر بگذارد، حذف کرده است. درک بهتر این عوامل، پایگاه اطلاعاتی را برای تصمیم‌گیرندگان در شرکت‌های هوش مصنوعی و فراتر از آن بهبود می‌بخشد.

همان‌طور که جرج باکس (۱۹۷۶) گفته است، «همه‌ی مدل‌ها اشتباه هستند، اما برخی از آن‌ها مفید هستند».^{۵۴} با همین روحیه، می‌توان گفت که مدل سه‌خط راه‌حل کاملی برای ریسک‌های ناشی از هوش مصنوعی نیست، اما همچنان می‌تواند نقش مهمی ایفا کند. شرکت‌های هوش مصنوعی باید آن را به‌عنوان ابزار راهبری مفید ببینند که می‌تواند برای مقابله با تهدیدات امروز و فردا از هوش مصنوعی استفاده کنند.

با مدل‌های پیشرفته‌ی هوش مصنوعی موجود مطابقت دارند یا بهتر عمل می‌کنند. در حال حاضر، "هوش مصنوعی مرزی" به معنای مدل‌های پایه یا هوش مصنوعی همه منظوره (GPAI) است. این اصطلاح به مدل‌های پایه بسیار توانمندی که می‌توانند قابلیت‌های خطرناکی داشته باشند اشاره می‌کند به عبارت دیگر، "هوش مصنوعی مرزی" حدس و گمان است و حتی هنوز وجود هم ندارد، اما می‌تواند در گوشه و کنار وجود داشته باشد.

26. Application programming interface

27. Anti-discrimination

28. EU AI Act (European Commission)

29. Chief executive officer

۳۰. WaveNet یک شبکه عصبی عمیق برای تولید صدای خام است که

توسط محققان شرکت هوش مصنوعی مستقر در لندن Deep Mind ایجاد شده است.

۳۱. گروهی از مدیران اجرایی است که مسئولیت اداره یک سازمان را بر عهده دارند.

32. chief technology officer

33. e chief scientific officer

۳۴. مدل‌های زبان هوش مصنوعی جزء کلیدی پردازش زبان طبیعی (NLP)

هستند، حوزه‌ای از هوش مصنوعی (AI) که بر توانمندسازی رایانه‌ها برای درک و تولید زبان انسان متمرکز است.

35. General Data Protection Legislation

36. key performance indicators

37. chief compliance officer

38. chief legal officer

39. ally

40. eyes and ears

41. Head of Internal Audit

42. bring AI to internal audit

43. blind spot

44. diffuse risks

45. total risk of an unsafe AI system

46. regime

47. AI Incident Database

48. "moderate" or "severe"

49. shortcomings

50. blocking a strategic partnership with the military

51. third-party auditors

52. they might lack important context

53. snapshots

54. all models are wrong, but some are useful

1. The three lines of defense

2. regulators

3. standard-setting bodies

4. compliance

5. discrimination risks

6. Institute of Internal Auditors

7. AI auditing framework (IIA)

8. the National Institute of Standards and Technology

۹. Deep Mind در سال ۲۰۱۰ با رویکردی بین رشته‌ای برای ساخت

سیستم‌های هوش مصنوعی عمومی شروع به کار کرد. این آزمایشگاه تحقیقاتی ایده‌ها و پیشرفت‌های جدید در یادگیری ماشین، علوم اعصاب، مهندسی، ریاضیات، شبیه‌سازی و زیرساخت‌های محاسباتی را همراه با روش‌های جدید سازمان‌دهی تلاش‌های علمی گرد هم آورد.

۱۰. Open AI یک آزمایشگاه تحقیقاتی خصوصی است که هدف آن توسعه

و هدایت هوش مصنوعی (AI) به روش‌هایی است که به نفع بشریت به‌عنوان یک کل نگر باشد. این شرکت توسط ایلان ماسک، سام آلتمن و دیگران در سال ۲۰۱۵ تأسیس شد و دفتر مرکزی آن در سانفرانسیسکو قرار دارد.

11. litigation or reputation risks

12. Basel Committee

13. UK Financial Services Authority

14. chief risk officer

15. risk committee of the board

16. chief audit executives

17. Securities and Exchange Commission

18. when there are several people in charge—no one really is"

19. I mean the degree to which the model helps organizations to achieve their objectives.

۲۰. در سناریوهای ارزیابی ریسک، روش دلفی به شناسایی ریسک‌های بالقوه و ارزیابی احتمالات و اثرات آن‌ها کمک می‌کند. کارشناسان دید جامعی از ریسک‌ها ارائه می‌دهند و سازمان‌ها را قادر می‌سازند تا استراتژی‌های مدیریت ریسک موثری را طراحی کنند.

۲۱. ماتریس ریسک ماتریسی است که در هنگام ارزیابی ریسک برای تعریف سطح ریسک با در نظر گرفتن مقوله احتمال در مقابل دسته شدت پیامد استفاده می‌شود. این یک مکانیسم ساده برای افزایش دید ریسک‌ها و کمک به تصمیم‌گیری مدیریت است.

22. Reinforcement learning from human feedback

23. Reinforcement learning from AI feedback

24. enterprise risk management

۲۵. frontier AI هوش مصنوعی مرزی واژه‌ای است که برای توصیف

مدل‌های هوش مصنوعی استفاده می‌شود که از نظر قابلیت‌ها یا وظایف مختلف

آیا تاکنون کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا مایل به پذیرش **اظهاری نظر مشروط** حسابرسی ناشی از انحراف از اصول پذیرفته شده حسابداری^۱ بوده است؟

وحید منتی^۲، علی محمد گرگانی^۳، شقایق ملکان^۴

چکیده

استانداردهای حسابرسی ارائه شده توسط هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام^۵ چهار نوع اظهارنظر را برای گزارش‌های حسابرس پیش‌بینی کرده است: مقبول، مشروط، مردود و عدم اظهارنظر. باین حال کمیسیون بورس و اوراق بهادار^۶ در حال حاضر تنها اظهارنظر مقبول را به‌طور کلی می‌پذیرد. در سال ۱۹۸۸ و قبل از حذف عبارت «با در نظر گرفتن^۷ (ابهامات بااهمیت)» در اظهارنظر مشروط^۸، کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا چنین اظهارنظری را تنها در برخورد با ابهامات بااهمیت مجاز می‌دانست. باین حال از زمانی که کمیسیون بورس و اوراق بهادار نشریه سلسله مطالب حسابداری^۹ شماره ۴ را در ۲۵ آوریل ۱۹۳۸ منتشر کرد؛ این کمیسیون به‌طور کلی اظهارنظر مشروط را در برخورد با انحراف از اصول پذیرفته‌شده^{۱۰} حسابداری نپذیرفته است. در این مقاله یک مثال ارائه شده است که نشان می‌دهد [تنها در این یک مورد] کمیسیون بورس و اوراق بهادار موافقت کرد که اظهارنظر مشروط برای موارد انحراف از اصول عمومی پذیرفته‌شده حسابداری، مجاز باشد.

۱- مقدمه

حسابرسی صورت‌های مالی شرکت‌هایی که نزد کمیسیون بورس و اوراق بهادار ثبت‌شده‌اند باید طبق استانداردهای حرفه‌ای هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام^{۱۱} اجرا شود. در ۱ ژوئن ۲۰۱۷ هیأت نظارت بر حسابداری

شرکت‌های سهامی عام استانداردهای گزارشگری جدیدی را صادر کرد که برای حسابرسی شرکت‌های ثبت‌شده نزد کمیسیون بورس و اوراق بهادار لازم‌الاجرا است (هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام ۲۰۱۷). استاندارد حسابرسی شماره ۳۱۰۱ هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام رهنمودهایی را برای شرایطی ارائه می‌کند که حسابرسان در این شرایط اظهارنظر مقبول صادر می‌کنند؛ این نوع اظهارنظر تنها اظهارنظر موردپذیرش طبق مقررات گزارشگری کمیسیون بورس و اوراق بهادار^{۱۲} است^{۱۳}. استانداردهای جدید گزارشگری هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام نیز شامل استاندارد حسابرسی شماره ۳۱۰۵ است. این استاندارد زمانی لازم‌الاجرا است که حسابرسان اظهارنظر مشروط، مردود و یا عدم اظهارنظر صادر می‌کنند. نکته جالب‌توجه این موضوع است که استانداردهای هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام شکل‌های مختلفی از اظهارنظر را ارائه می‌کنند که طبق الزامات گزارشگری کمیسیون بورس و اوراق بهادار نیست.

در ۲۵ آوریل ۱۹۳۸ کمیسیون بورس و اوراق بهادار در نشریه سلسله مطالب حسابداری شماره ۴ اعلام کرد که کارکنان کمیسیون بورس و اوراق بهادار در صورتی باور دارند که صورت‌های مالی گمراه‌کننده یا نادرست هستند که این گزارش‌ها طبق آن اصول حسابداری تهیه شوند که هیچ‌گونه حمایتی از طرف نهادهای معتبر و قانونی دریافت نکرده است. کمیسیون بورس و اوراق بهادار باور داشت که استانداردهای

مورد استفاده توسط بخش خصوصی استانداردهای معتبر و با حمایت نهادهای قانونی است (پرویتس و مرینو^{۱۴}، ۱۹۹۸).^{۱۵} در نتیجه این موضوع کمیسیون بورس و اوراق بهادار اعتقاد دارد که پیروی نکردن از اصول پذیرفته شده حسابداری باعث می شود تا صورت های مالی همراه کننده باشد. هنگامی که صورت های مالی شرکت ها با اصول پذیرفته شده حسابداری مطابقت نداشته باشد؛ حسابرسان ملزم به صدور اظهار نظر حسابرسی مشروط یا مردود هستند. چنین اظهار نظرهایی برای کمیسیون بورس و اوراق بهادار غیر قابل پذیرش است؛ مگر در مواردی که مورد تأیید کمیسیون بورس و اوراق بهادار باشد.

در ۲۰ آوریل ۱۹۶۱ آقای جان اف کندی رئیس جمهور وقت ایالات متحده پیشنهاد کرد که اعتبار مالیاتی سرمایه گذاری تخصیص یابد. این پیشنهاد در نهایت در کنگره تصویب شد و از ۱ ژانویه ۱۹۶۲ لازم الاجرا شد. نهاد تنظیم کننده استانداردهای حسابداری لازم الاجرا برای بخش خصوصی در آن زمان هیأت اصول حسابداری^{۱۶} بود که بیانیه شماره ۲ را صادر کرد و در آن روش های حسابداری مناسب را برای اعتبار مالیاتی سرمایه گذاری^{۱۷} ارائه داد. زمانی که کمیسیون بورس و اوراق بهادار متوجه شد که این تصمیم بدون اتفاق آرا و هماهنگی با کمیسیون گرفته شده است و شرکت های متعددی قصد پیروی از نظر هیأت اصول حسابداری را ندارند، بنابراین این کمیسیون مجموعه بیانیه حسابداری شماره ۹۶ را صادر کرد که طبق این بیانیه، به شرکت ها اجازه می داد تا روش های حسابداری غیر از روش های مورد تأیید هیأت اصول حسابداری را انتخاب کنند. در ارتباط با این موضوع کمیسیون بورس و اوراق بهادار نیز موافقت کرد هنگامی که شرکت ها از بیانیه شماره ۲ هیأت اصول حسابداری پیروی نکرده اند، حسابرس گزارش حسابرسی مشروط صادر کند. جدول زمانی رویدادهای اساسی مربوط به این رویدادها در جدول ۱ انعکاس یافته است. بخش دوم مقاله توضیحاتی در ارتباط با تاریخچه اظهار نظر مشروط ارائه می کند. بخش سوم نیز تاریخچه اعتبار مالیاتی

برای سرمایه گذاری را توضیح می دهد. در نهایت در بخش چهارم خلاصه مقاله و نتیجه گیری ارائه می شود.

۲- اظهار نظر مشروط حسابرسی

مقدمه ای کوتاه درباره ی گزارش های حسابرسی

رایج ترین اظهار نظر حسابرس اظهار نظر مقبول است که طی آن حسابرس بیان می کند که «صورت های مالی وضعیت مالی، نتایج عملیات و جریان های نقدی شرکت را از تمام جنبه های با اهمیت در تاریخ ترازنامه (برای دوره منتهی به تاریخ ترازنامه) به طور منصفانه نشان می دهد و آن صورت ها طبق چارچوب گزارشگری مالی لازم الاجرا تهیه شده اند.» (هیأت نظارت بر حسابداری شرکت های سهامی عام، ۲۰۱۷). سه نوع اظهار نظر دیگر برای حسابرسان وجود دارد که عبارت اند از: اظهار نظر مشروط، اظهار نظر مردود و عدم اظهار نظر.

هنگامی که حسابرس نتواند شواهد حسابرسی کافی و مناسب را برای صدور اظهار نظر مقبول حسابرسی کسب کند، محدودیت در دامنه ی رسیدگی وجود دارد. حسابرس با اعمال قضاوت از اهمیت محدودیت در دامنه رسیدگی و آثار بالقوه آن بر صورت های مالی تصمیم می گیرد تا اظهار نظر مشروط یا عدم اظهار نظر صادر کند. هنگامی که محدودیت در دامنه رسیدگی نسبت به صورت های مالی فراگیر باشد؛ حسابرس ملزم به صدور عدم اظهار نظر است. در این صورت گزارش حسابرس بیان می کند که «حسابرس نسبت به صورت های مالی اظهار نظر نمی کند» (هیأت نظارت بر حسابداری شرکت های سهامی عام، ۲۰۱۷). زمانی که محدودیت در دامنه رسیدگی آن چنان با اهمیت است که مانع از صدور اظهار نظر مقبول شود (اما آن قدر اساسی و با اهمیت نباشد که نسبت به صورت های مالی فراگیر تلقی شود) حسابرس مجاز است اظهار نظر مشروط صادر کند. هنگامی که حسابرس یک یا چند تحریف را شناسایی می کند که به تنهایی یا در مجموع نسبت به صورت های مالی با اهمیت است و مدیران اجرایی (مدیریت) از اصلاح آن ها خودداری

جدول شماره ۱ - جدول زمانی رویدادهای کلیدی

تاریخ	شرح رویداد
۲۰ آوریل ۱۹۶۱	آقای جان اف کندی رئیس جمهور وقت ایالات متحده، پیام ویژه ای در مورد مالیات به کنگره صادر کرد در آن پیام، آقای کندی اعتبار مالیاتی سرمایه گذاری را به منظور تشویق شرکت ها به نوسازی و توسعه املاک و تجهیزات خود پیشنهاد کرده بود.
۱۶ اکتبر ۱۹۶۲	کنگره، قانون مالیات بر درآمد سال ۱۹۶۲ را تصویب کرد که طبق این قانون شرایط لازم برای اعتبار مالیاتی سرمایه گذاری فراهم می شد.
۱۰ دسامبر ۱۹۶۲	هیأت اصول حسابداری بیانیه شماره ۲ را صادر کرد. طبق این بیانیه شرکت ها ملزم شدند تا اعتبار مالیاتی سرمایه گذاری را با استفاده از روش کاهش هزینه ها به کار گیرند.
۲۱ دسامبر ۱۹۶۲	کمیسیون بورس و اوراق بهادار و هیأت اصول حسابداری برای بحث درباره تصمیم هیأت اصول حسابداری جلسه برگزار کردند.
۱۰ ژانویه ۱۹۶۳	کمیسیون بورس و اوراق بهادار نشریه سلسله مطالب حسابداری شماره ۹۶ را منتشر کرد و در آن اعلام کرد که این کمیسیون برای محاسبه و به کارگیری اعتبار مالیاتی سرمایه گذاری، روش تدوین شده توسط هیأت اصول حسابداری با روش دوره جاری را قبول دارد.
۱۶ مارس ۱۹۶۴	هیأت اصول حسابداری بیانیه شماره ۴ را صادر کرد که به شرکت ها این امکان را می داد تا از روش کاهش بهای تمام شده به از روش دوره جاری ^{۱۸} استفاده کنند.

می‌کند؛ اظهارنظر مشروط یا مردود صادر می‌شود. اگر مجموع تحریف‌های بااهمیت در صورت‌های مالی فراگیر باشد؛ اظهارنظر مردود باید صادر شود. در این شرایط گزارش حسابرس بیان می‌کند که صورت‌های مالی؛ وضعیت مالی، نتایج عملیات یا جریان‌های نقدی شرکت را به‌طور منصفانه ارائه نمی‌کند (هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام، ۲۰۱۷).

در حال حاضر حسابرسان می‌توانند هم در شرایطی که شواهد حسابرسی کافی وجود ندارد (به عبارت دیگر، محدودیت در دامنه رسیدگی وجود دارد) و هم در شرایطی که صورت‌های مالی حاوی تحریف بااهمیت است، به عبارت دیگر، انحراف از اصول عمومی پذیرفته‌شده حسابداری وجود دارد؛ اظهارنظر مشروط صادر کنند. از زمانی که بیانیه استانداردهای حسابرسی شماره ۵۸ در آوریل سال ۱۹۸۸ منتشر شد؛ ادبیات مورد استفاده برای بیان اظهارنظر مشروط به این صورت است: «به استثنای آثار موضوعاتی که در ارتباط با اظهارنظر مشروط است؛ صورت‌های مالی؛ وضعیت مالی، نتایج عملیات و جریان‌های نقدی شرکت را به‌طور منصفانه نشان می‌دهد». بخش زیر توضیحاتی را درباره‌ی تاریخچه اظهارنظر مشروط و واژگان و اصطلاحات مورد استفاده برای بیان آن‌ها ارائه می‌کند.

اظهارنظر مشروط قبل از بیانیه شماره ۲ هیأت اصول حسابداری

قبل از آن که یک گزارش حسابرسی استاندارد و متحدالشکل وجود داشته باشد؛ حسابرسان اظهارنظر مشروط نیز صادر می‌کردند. افزون بر این، قبل از آن که رهنمود حسابرسی یکنواخت^{۱۹} توسط هیأت عالی بانک مرکزی آمریکا^{۲۰} در سال ۱۹۱۷ منتشر شود، هیچ رهنمود معتبری در ایالات متحده آمریکا برای صدور گزارش حسابرسی وجود نداشت (کارمایکل و وینترز^{۲۱}، ۱۹۸۲). در سال ۱۹۱۵ مقاله‌ای در مجله حسابداری^{۲۲} (جورج او می^{۲۳}، ۱۹۱۵) توضیحاتی درباره‌ی دو نوع از اظهارنظر مشروط ارائه کرد. اظهارنظرهای مشروطی که مسئولیت حسابرس را محدود می‌کرد (یعنی محدودیت در دامنه‌ی رسیدگی) و اظهارنظرهای مشروطی که صورت‌های مالی را مورد انتقاد قرار می‌داد (انحرافات از اصول حسابداری). جورج بر این موضوع تأکید کرد که اظهارنظرهای مشروط باید برای افراد غیر حسابدار نیز قابل فهم باشد.

رهنمود حسابرسی یکنواخت دربردارنده‌ی این موضوع بود که «اگر حسابرس اطمینان دارد که کار حسابرسی او کامل بوده و دستورالعمل‌های عمومی هیأت عالی بانک مرکزی را رعایت کرده است»، بنابراین باید از گزارش حسابرس پیشنهادی استفاده شود (هیأت عالی بانک مرکزی ایالات متحده آمریکا، ۱۹۱۷). این وظیفه به حسابرسان سپرده شد تا هرگونه بندهای شرط لازم را به‌طور واضح و کوتاه بیان کنند. هیچ‌گونه دستورالعمل دیگری درباره‌ی ماهیت بندهای شرطی که حسابرسان می‌توانستند در

گزارش‌های خود لحاظ کنند؛ وجود نداشت.

گزارش‌های حسابرسی مشروط در دوره‌ی قبل از تصویب قوانین بازار اوراق بهادار^{۲۴} در سال‌های ۱۹۳۳ و ۱۹۳۴ رایج بود؛ زیرا هیچ الزام قانونی برای کار حسابرسی، نهاد تنظیم‌کننده استانداردهای حسابداری و نهاد تنظیم‌کننده استانداردهای حسابرسی وجود نداشت؛ در نتیجه مدیریت (مدیران اجرایی) شرکت‌ها نفوذ گسترده‌ای بر مجموعه روش‌های حسابرسی انجام شده و اصول حسابداری مورد استفاده داشتند. در نبود استانداردهای حسابرسی و حسابداری، حسابرسان باید اطلاعات بیشتری درباره دامنه‌ی حسابرسی خود و روش‌های حسابداری مورد استفاده توسط مدیریت به استفاده‌کنندگان گزارش‌های خود اطلاع‌رسانی می‌کردند. متأسفانه استفاده از اصطلاحاتی برای اظهار بند شرط مانند «با در نظر گرفتن» و «بر اساس اطلاعات ارائه شده^{۲۵}» باعث ابهام استفاده‌کنندگان می‌شد (کری^{۲۶}، ۱۹۷۰).

کمیسسیون بورس و اوراق بهادار از بدو تأسیس خود به حرفه‌ی حسابرسی نگاه ویژه‌ای داشته است تا مرجعیت را از نظر گزارش حسابرسی داشته باشد. انجمن حسابداران آمریکا^{۲۷} در سال ۱۹۳۴ رهنمودی درباره‌ی گزارش حسابرس منتشر کرد (انجمن حسابداران آمریکا، ۱۹۳۴). گزارش حسابرسی پیشنهادی دو بند داشت. یک بند برای مقدمه که صورت‌های مالی حسابرسی شده را مشخص می‌کرد و نیز اطلاعات کوتاهی درباره‌ی دامنه‌ی [کار] حسابرسی ارائه می‌کرد و همچنین یک بند اظهارنظر که نتیجه‌گیری حسابرس را درباره ارائه منصفانه صورت‌های مالی بیان می‌کرد. اطلاعات مندرج در گزارش پیشنهادی حسابرس نشان می‌داد که این گزارش باید در صورت لزوم برای توضیح هرگونه بندهای شرط اصلاح می‌شد. کارمن بلو^{۲۸} (سرپرست حسابداری کمیسسیون بورس و اوراق بهادار) سخنرانی‌های زیادی را در اوایل سال ۱۹۳۶ انجام داد که در آن نگرانی‌های خود را درباره‌ی بندهای شرط گزارش حسابرس ابراز کرد بود (کری، ۱۹۷۰).

جانشین بلو (ویلیام ورنتر^{۲۹}) بیان کرد که در زمان وجود محدودیت در دامنه‌ی رسیدگی و وجود استثنائاتی در رعایت اصول حسابداری، مشکلاتی برای گزارشگری حسابرس ایجاد می‌شود و نیاز است تا رهنمودهای دقیقی برای این شرایط وجود داشته باشد. بخشی از گفته‌های ایشان، در زیر ارائه شده است: «شرایط دشوار در گروه سوم قرار دارند. آن‌ها مواردی هستند که در این بین قرار می‌گیرند و شاید در اینجا است که استقلال حسابدار رسمی موضوعی که طبق قانون اوراق بهادار و طبق قانون بورس الزامی است از اهمیت بالایی برخوردار می‌شود. به نظر من یکی از الزامات حسابدار رسمی در این شرایط این است که ماهیت دقیق اعتراض حسابرس را به‌صورت شفاف و صریح بیان کند^{۳۰}. این موضوع به این معناست که محدودیت‌های موجه

در ارتباط با دامنه‌ی کار حسابرسی و استثنائات مبتنی بر آن استثنائاتی که درباره‌ی اصول و روش‌های حسابداری مورد استفاده هستند و استثنائاتی که در ارتباط با الزام برای ثبات رویه است؛ هریک باید به‌طور جداگانه به‌عنوان یک طبقه در نظر گرفته شوند و در هر طبقه ماهیت استثنا و مبنای آن به‌طور خاص بیان شود (ورنتز، ۱۹۳۹).

یک ماه پس از سخنرانی ورنتز، در سپتامبر ۱۹۳۹ کمیته‌ی روش حسابرسی^{۳۱} (که زیر نظر انجمن حسابداران آمریکا بود) بیانیه‌های روش حسابرسی شماره‌ی ۱^{۳۲} را در اکتبر ۱۹۳۹ منتشر کرد (کری، ۱۹۷۰). بیانیه‌ی روش حسابرسی شماره‌ی ۱ حسابرسان را از اظهارنظر در مواقعی که دامنه‌ی حسابرسی آن‌ها محدود شده بود یا صورت‌های مالی به‌طور منصفانه ارائه نشده بود، منع کرد (کارمایکل و وینترز، ۱۹۸۲). باین حال بیانیه روش‌های حسابرسی شماره‌ی ۱ حسابرسان را از صدور اظهارنظر مشروط برای موضوعات بااهمیت کمتر، منع نکرد: «اگر ... این گونه افشائاتی به دلیل هرگونه تردید یا اطمینان به مشروط شدن اظهارنظر صورت گیرد بنابراین این گونه افشائات همان استثنائات هستند و باید به‌صراحت در بند اظهارنظر گزارش حسابرسان بیان شود. همان‌طور که قبلاً بیان شد اگر چنین استثنائاتی به‌اندازه‌ی کافی بااهمیت باشند که اظهارنظر را منفی کنند حسابرسان باید از اظهارنظر خودداری کند» (انجمن حسابداران آمریکا، ۱۹۳۹).

هنگامی که انجمن حسابداران آمریکا در دسامبر ۱۹۴۷ بیانیه روش‌های حسابرسی شماره ۲۳ را منتشر کرد، به نظر می‌رسید که اظهارنظر مشروط دیگر مجاز نباشد (انجمن حسابداران آمریکا، ۱۹۴۹). بیانیه‌ی روش‌های حسابرسی شماره‌ی ۲۳ برای رفع ابهام استفاده‌کنندگان در دو شرایط منتشر شد. اولین شرایط هنگامی است که صورت‌های مالی در حالی ارائه و منتشر می‌شد که بر روی سربرگ آن نام و نشان موسسه حسابرسی درج شده بود و هیچ گزارشی پیوست آن نبود؛ که در این صورت استفاده‌کنندگان نمی‌توانستند بفهمند که آیا حسابرسان قصد اظهارنظر مقبول یا عدم اظهارنظر داشته است. شرایط دوم هنگامی بود که گزارش حسابرسان شامل اظهارنظر نبود اما حاوی توضیحاتی درباره دامنه‌ی حسابرسی بود که در این صورت استفاده‌کنندگان اغلب در مورد میزان مسئولیت برعهده گرفته شده گمراه می‌شدند (انجمن حسابداران آمریکا، ۱۹۴۷). هدف از بیانیه روش‌های حسابرسی شماره‌ی ۲۳ این بود که این مشکلات با ایجاد یک انتخاب دوسویه برطرف شود: حسابرسان تنها زمانی می‌توانستند اظهارنظر مقبول صادر کنند که صورت‌های مالی منصفانه ارائه شده بود و افزون بر آن دامنه‌ی رسیدگی حسابرسان نیز کافی بوده باشد (با محدودیتی روبرو نشده باشد). اگر صورت‌های مالی منصفانه ارائه نشده بود یا دامنه‌ی رسیدگی حسابرسان

ناکافی بود؛ آنگاه حسابرسان موظف بود اظهارنظر خود را حذف و دلایل این موضوع را بیان کند (انجمن حسابداران آمریکا، ۱۹۴۷). هرگونه توضیحی درباره گزارش مشروط از بیانیه‌ی روش حسابرسی شماره‌ی ۲۳ حذف شد.

مخالفت شدیدی با بیانیه‌ی روش‌های حسابرسی شماره‌ی ۲۳ وجود داشت. برخی از جوامع و سازمان‌های دولتی مخالف بودند (کری، ۱۹۷۰). این مخالفت تا حدودی به دلیل نگرانی‌ها از استاندارد جدیدی بود که حسابرسان را از صدور گزارش‌های مشروط منع می‌کرد. بیانیه‌ی روش‌های حسابرسی شماره‌ی ۲۳ در سال ۱۹۴۹ مورد بازنگری قرار گرفت تا اظهارنظر مشروط مجاز شود:

هرزمانی که حسابرسان این اجازه را می‌دهد تا از نام او به نحوی استفاده شود که نشان‌دهنده‌ی این موضوع باشد که او در ارتباط با صورت‌های مالی^{۳۳} شرکت است؛ او باید تعیین کند که آیا در شرایط خاص مناسب است تا او (۱) اظهارنظر مقبول یا (۲) اظهارنظر مشروط یا (۳) عدم اظهارنظر درباره‌ی صورت‌های مالی به‌عنوان یک مجموعه‌ی کلی صادر کند یا خیر، بنابراین زمانی که نمی‌تواند اظهارنظر مقبول صادر کند؛ حسابرسان باید موارد مربوط به بند شروط یا استثنائات را برای تعیین اهمیت آن‌ها بسنجد. اگر آن‌ها به‌گونه‌ای نیستند که باعث شود تا اظهارنظر منفی شود؛ بنابراین صدور اظهارنظر مشروط مناسب و منطقی خواهد بود؛ اگر آن‌ها به

برای کمیسیون بورس و اوراق بهادار قابل قبول بود (کارمایکل ۱۹۷۲، ص ۳۰).

چند ماه پس از صدور نشریه‌ی سلسله مطالب حسابداری شماره‌ی ۹۰ توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار، کمیته‌ی روش‌های حسابرسی انجمن حسابداران رسمی آمریکا^{۳۶} بیانیه‌ی روش‌های حسابرسی شماره‌ی ۳۲ را در سپتامبر ۱۹۶۲ منتشر کرد (انجمن حسابداران رسمی آمریکا، ۱۹۶۲). بیانیه‌ی روش‌های حسابرسی شماره‌ی ۳۲ در ارتباط با ایجاد تمایز بین عبارات «به استثنای» و «با در نظر گرفتن» موافق کمیسیون بورس و اوراق بهادار بود. طبق نشریه سلسله مطالب حسابداری شماره‌ی ۹۰، اصطلاح «با در نظر گرفتن» فقط برای آن گزارش‌هایی است که به دلیل وجود ابهاماتی که ممکن است نسبت به صورت‌های مالی بااهمیت باشد؛ مشروط شده‌اند و به همین دلیل آثار این موضوع به اشخاصی غیر از مدیریت مربوط است. زمانی که نشریه سلسله مطالب حسابداری شماره‌ی ۹۰ و بیانیه‌ی روش حسابرسی شماره‌ی ۳۲ با هم در نظر گرفته می‌شوند؛ این موضوع مشخص می‌شود که تا قبل از سپتامبر ۱۹۶۲ کمیسیون بورس و اوراق بهادار مایل به پذیرش اظهارنظر حسابرسی مشروط ناشی از انحراف از اصول عمومی پذیرفته‌شده حسابداری یا محدودیت در دامنه رسیدگی نبوده است. اظهارنظر مشروط ناشی از وجود محدودیت در دامنه رسیدگی به‌صراحت در نشریه‌ی سلسله مطالب حسابداری شماره‌ی ۹۰ ممنوع شده بود. از آن جاکه این نوع اظهارنظر به انحراف از اصول عمومی پذیرفته‌شده حسابداری مربوط می‌شد، کمیسیون بورس و اوراق بهادار با صدور نشریه‌ی شماره‌ی ۴ سلسله مطالب حسابداری در ۲۵ آوریل ۱۹۳۸ عملاً چنین اظهارنظری را ممنوع کرده بود (کارمایکل، ۱۹۷۲).

طبق نشریه‌ی شماره‌ی ۴ سلسله مطالب حسابداری، کمیسیون بورس و اوراق بهادار باور دارد که صورت‌های مالی زمانی گمراه‌کننده یا نادرست هستند که «طبق اصول حسابداری تهیه‌شده باشند که حمایت معتبری از طرف نهادهای قانونی برای آن‌ها وجود ندارد» (کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۱۹۳۸). از آن جاکه نظرهای هیأت اصول حسابداری توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار به‌عنوان نظرات معتبر شناخته شده بود؛ بنابراین اظهارنظر مشروطی که مربوط به انحراف از نظرهای هیأت اصول حسابداری بود؛ ممنوع شد.

کمیسیون بورس و اوراق بهادار با انتشار نشریه‌ی شماره‌ی ۱ حسابداری برای کارکنان^{۳۷} در ۴ نوامبر ۱۹۷۵ این دیدگاه را تأیید کرد. طبق بیانیه روش‌های حسابرسی شماره‌ی ۱ اظهارنظر مشروط ناشی از وجود محدودیت در دامنه رسیدگی و استثنائات انحراف از اصول عمومی پذیرفته‌شده حسابداری طبق الزامات قانون ۲-۲۰ مقررات گزارشگری کمیسیون بورس و اوراق بهادار نیست (کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۱۹۷۵).

نحوی هستند که باعث می‌شود تا اظهارنظر نسبت به صورت‌های مالی به‌عنوان مجموعه‌ی کلی منفی شود؛ آن‌گاه حسابرس باید صراحتاً عدم اظهارنظر صادر کند (انجمن حسابداران آمریکا، ۱۹۴۹).

در همه‌ی سال‌های دهه ۱۹۵۰ حساب‌رسان برای مشروط کردن گزارش حسابرسی خود ناشی از انحراف از اصول پذیرفته‌شده حسابداری، محدودیت در دامنه‌ی رسیدگی یا ابهام بااهمیت از عبارات «با در نظر گرفتن» و «به استثنای»^{۳۸} به‌جای یکدیگر استفاده می‌کردند (کارمایکل^{۳۵}، ۱۹۷۲). زمانی که کمیسیون بورس و اوراق بهادار نشریه سلسله مطالب حسابداری شماره‌ی ۹۰ را در ۱ مارس ۱۹۶۲ منتشر کرد؛ اصطلاحات یادشده معنای جدیدی پیدا کردند (کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۱۹۶۲). نشریه‌ی سلسله مطالب حسابداری شماره‌ی ۹۰ توضیحاتی را برای شفاف کردن این موضوع ارائه کرد که اظهارنظر حسابرسی که به دلیل وجود محدودیت در دامنه‌ی رسیدگی مشروط شده است؛ طبق قانون ۲-۲۰ مقررات گزارشگری کمیسیون بورس و اوراق بهادار نیست (کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۱۹۶۲). این قانون بیان‌کننده‌ی این موضوع بود که کمیسیون بورس و اوراق بهادار گزارش‌های حسابرسی که به دلیل وجود ابهام بااهمیت مشروط شده‌اند و نمی‌توان در تاریخ صورت‌های مالی آن‌ها را موردتوجه قرار داد؛ خواهد پذیرفت و در چنین شرایطی باید از عبارت «با در نظر گرفتن» استفاده شود. در نتیجه نشریه‌ی سلسله مطالب حسابداری شماره‌ی ۹۰ عبارت «با در نظر گرفتن» تبدیل به «کلیدواژه» گزارش‌های مشروطی شد که

نشریه‌ی شماره‌ی ۱ حسابداری برای کارکنان برای تأیید این موضوع به نشریه سلسله مطالب حسابداری شماره‌ی ۴ و ۹۰ اشاره می‌کرد.

اظهاری نظر مشروط بعد از بیانیه‌ی شماره‌ی ۲ هیأت اصول حسابداری

از مارس ۱۹۶۲ تا آوریل ۱۹۸۸ کمیسیون بورس و اوراق بهادار اظهار نظر مشروط را تنها برای وجود ابهامات با اهمیت پذیرفت (به شکل ۱ رجوع کنید). در سال ۱۹۷۸ کمیسیون کوهن^{۳۸} خواستار حذف عبارت «با در نظر گرفتن» برای وجود ابهامات با اهمیت در گزارش حسابرسی مشروط شد؛ زیرا این موضوع ممکن بود استفاده‌کنندگان صورتهای مالی را گمراه کند (کمیسیون کوهن، ۱۹۷۸). هیأت اجرایی استانداردهای حسابرسی انجمن حسابداران رسمی آمریکا حذف عبارت «با در نظر گرفتن» در گزارش حسابرسی مشروط را پیشنهاد کرد اما به دلیل نگرانی در مورد ناکافی بودن استانداردهای مربوط به افشای وجود ابهامات، پیشنهاد خود را پس گرفت (انجمن حسابداران رسمی آمریکا، ۱۹۸۲). یک دهه بعد، در آوریل ۱۹۸۸ هیأت استانداردهای حسابداری انجمن حسابداران رسمی آمریکا بیانیه استانداردهای حسابرسی شماره‌ی ۵۸ را صادر کرد که در آن عبارت «با در نظر گرفتن» را حذف کرد (انجمن حسابداران رسمی آمریکا، ۱۹۸۸). به جای مشروط کردن اظهار نظر به دلیل وجود ابهام با اهمیت، بیانیه استانداردهای حسابرسی شماره‌ی ۵۸ حسابرسان را در این شرایط ملزم می‌کرد که اظهار نظر مقبول صادر کنند و در بند ۴ توضیحاتی برای توصیف ابهام ارائه کنند (شکل ۲ را ببینید). طی سال‌هایی که عبارت «با در نظر گرفتن» کلیدواژه گزارش‌های مشروط بوده است؛ برخی از حسابرسان از عبارت «با در نظر گرفتن» استفاده کردند تا اظهار نظر مشروط را برای

دلایلی به‌غیر از وجود ابهام با اهمیت صادر کنند (کارمایکل، ۱۹۷۲). بیانیه استانداردهای حسابرسی شماره‌ی ۵۸ عبارت «با در نظر گرفتن» را حذف کرد و استفاده از واژه «به استثنای» یا «استثنا» را در زمان ارائه توضیح درباره بند شروط در گزارش حسابرسی را الزامی کرد. اخیراً شواهد نشان می‌دهد که اظهار نظر مشروط دیگر برای گزارش‌های حسابرسی شرکت‌های ثبت‌شده در بورس و اوراق بهادار مورد استفاده قرار نمی‌گیرد. سیپریانو، همیلتون و واندرویلده^{۳۹} (۲۰۱۷) در مجموع ۱۱ اظهار نظر مشروط پیدا کردند که مدارک خود را به کمیسیون بورس و اوراق بهادار بین سال‌های ۲۰۰ و ۲۰۱۵ ارسال کرده بودند. شرکت‌هایی که اظهار نظر مشروط دریافت کرده بودند بعد از آن عضویت آن‌ها لغو شد و یا صورتهای مالی خود را تجدید ارائه کردند.

با وجود ممنوعیت کلی اظهار نظر مشروط، سیاست‌های کمیسیون بورس و اوراق بهادار امکان استفاده نادر از اظهار نظر مشروط را فراهم می‌کرد. در کتابچه راهنمای گزارشگری مالی کمیسیون بورس و اوراق بهادار چنین آمده است:

ممکن است موارد نادری وجود داشته باشد که کارکنان به گزارش حسابرسی نسبت به صورتهای مالی که دارای اظهار نظر مشروط است؛ اعتراض نکنند باین حال قبل از تشکیل پرونده باید یک معافیت از واحد اداری امور مالی و اداره حسابرس ارشد^{۴۰} درخواست و دریافت شود (کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۲۰۱۷) - شکل ۱

به‌طور خلاصه، کمیسیون بورس و اوراق بهادار به‌طور کلی از آوریل ۱۹۳۸ ناشران را ملزم می‌کرد تا به اظهار نظر مقبول دست یابند. تنها دلیل قابل قبول برای اظهار نظر مشروط زمانی وجود داشت که حسابرس به این نتیجه می‌رسید که ابهام

شکل ۱

گزارش مشروط «با در نظر گرفتن (ابهام با اهمیت)» حسابرسی در مورد ابهامات مربوط به فرض تداوم فعالیت اظهار نظر حسابرسی

به هیأت‌مدیره و سهامداران شرکت بیلدرز جنرال^{۴۱} ما ترازنامه‌ی تلفیقی شرکت جنرال بیلدرز و شرکت‌های فرعی را در ۳۱ دسامبر ۱۹۷۷ و ۱۹۷۶ و صورتهای سودزبان تلفیقی و سود (زیان) انباشته و همچنین تغییرات در وضعیت مالی برای دوره‌های منتهی به تاریخ یادشده را بررسی کرده‌ایم. بررسی ما طبق استانداردهای پذیرفته‌شده حسابرسی انجام شد و پیرو آن بررسی‌ها شامل آزمون‌هایی از سوابق حسابداری و سایر روش‌های حسابرسی که در این شرایط ضروری تشخیص دادیم، می‌شد. تحقق درآمد ناشی از موجودی‌های املاک و مستغلات، وابسته به فروش یا سایر روش‌های واگذاری املاک حداقل به ارزش دفتری آن‌ها است. همان‌طور که در یادداشت‌های ۴ و ۵ اشاره شده است؛ شرکت دارای وام‌ها و رهن‌های قابل توجهی است. تداوم فعالیت شرکت در دسترسی به منابع مالی کافی برای بازپرداخت بدهی و بهبود نتایج عملیاتی بستگی دارد.

به نظر ما با در نظر گرفتن آثار حل‌فصل نهایی موضوعات اشاره‌شده در بند پیشین بر صورتهای مالی تلفیقی صورتهای مالی ذکرشده در بالا وضعیت مالی تلفیقی شرکت جنرال بیلدرز و شرکت‌های فرعی را در ۳۱ دسامبر ۱۹۷۶ و ۱۹۷۷ به‌صورت منصفانه نشان می‌دهد و نتایج عملیات تلفیقی آن‌ها و تغییرات در وضعیت مالی برای سال‌های منتهی به تاریخ یادشده طبق اصول پذیرفته‌شده حسابداری و به‌طور یکنواخت تهیه‌شده است، همچنین به نظر ما صورتهای مالی تلفیقی مقایسه‌ای پنج‌ساله اطلاعات مالی درج شده در این گزارش را به تفکیک فعالیت‌های عملیاتی به‌طور منصفانه نشان می‌دهد.

۱۰ آوریل ۱۹۷۸

این مثال از اظهار نظر حسابرسی مشروط با در نظر گرفتن «ابهامات اساسی» است که از مقاله (گودمن و لورنسن^{۴۲}، ۱۹۷۹) نقل شده است.

بااهمیتی درباره‌ی تداوم فعالیت واحد تجاری وجود دارد و با اشاره به ابهام بااهمیت، اظهارنظر مشروط «با در نظر گرفتن (ابهامات بااهمیت)» صادر کند. اظهارنظر «با در نظر گرفتن (ابهامات بااهمیت)» در سال ۱۹۸۸ حذف شد. در این سال تصمیم گرفته شد که اگر ابهام بااهمیتی درباره‌ی تداوم فعالیت وجود داشت؛ حساب‌رسان اظهارنظر مقبول صادر کنند و یک بند تأکید برای تداوم فعالیت نیز اضافه کنند. در بخش بعدی توضیحاتی در مورد تنها شرایطی ارائه خواهد شد که کمیسیون بورس و اوراق بهادار آشکارا تمایل خود را برای پذیرش انحراف از اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری اعلام کرده است.

۳- اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری

در سال ۱۹۶۱ دولت آقای کندی (رئیس‌جمهور وقت ایالات‌متحده) پیشنهاد کرد که اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری ایجاد شود تا اقتصاد کشور از نظر ایجاد شغل و افزایش تولید از طریق سرمایه‌گذاری در دارایی‌های مولد بهبود یابد (کری، ۱۹۷۰؛ پرویتس و مورینو، ۱۹۸۸). در آوریل ۱۹۶۱ آقای جان اف کندی (رئیس‌جمهور وقت ایالات‌متحده) در پیامی به کنگره ابراز نگرانی کرد که شرکت‌های آمریکایی پیشرفت یکسانی با رقبای جهانی ندارند:

«امروز که فشار جدی بر وضعیت تراز پرداخت خود داریم؛ باید توجه ویژه‌ای به نوسازی تجهیزات و ماشین‌آلات خود داشته باشیم. دوستان ما در خارج از کشور مجبور به بازسازی ویرانی‌های پس از زمان جنگ شده‌اند و در نتیجه آن‌ها در

حال حاضر از یک سیستم صنعتی مدرن برخوردار هستند که به آن‌ها کمک می‌کند تا رقبای سرسختی در بازارهای جهانی باشند. اگر قرار است کالای خودمان در حوزه قیمت و کیفیت قابل‌رقابت با کالاهای خارجی موجود در کشور و خارج از کشور، باشد؛ ما به کارآمدترین تجهیزات و ماشین‌آلات نیاز خواهیم داشت» (کندی، ۱۹۶۱)

آقای کندی اعتقاد داشت که به مشوق‌های دیگری برای مدرن کردن و گسترش «تجهیزات و ماشین‌آلات بخش خصوصی» نیاز است.

در اکتبر ۱۹۶۲ کنگره قانون مالیات بر درآمد سال ۱۹۶۲ را تصویب کرد که در بردارنده اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری بود. این اعتبار معادل درصدی از بهای تمام‌شده دارایی‌های استهلاک‌پذیری بود که پس از سال ۱۹۶۱ به بهره‌برداری رسیده‌اند. اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری عملکرد مشابهی با اعتبارات مالیاتی امروز دارد. برای هر دلار خرج شده به‌منظور کسب دارایی یادشده، بدهی مالیاتی مالیات‌دهندگان (مؤدیان) ۰۰۷ دلار کاهش یافت.

اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری، نوع جدیدی از معامله بود که فرصتی نسبتاً جدید را در اختیار تنظیم‌کننده جدید استانداردهای حسابداری می‌گذاشت تا یک اصل جدید حسابداری (استاندارد جدید حسابداری) ایجاد شود (مونیتز^{۴۳}، ۱۹۶۶). این فرصت همچنین مشکلاتی را ایجاد کرد زیرا اعتبار مالیاتی جدید برای معاملاتی که در سال ۱۹۶۲ انجام می‌شد لازم‌الاجرا شد و در نتیجه زمان کمی برای تصمیم‌گیری هیأت اصول حسابداری

شکل ۲

گزارش مقبول حساب‌رسان همراه با بند توضیحی درباره ابهامات بااهمیت

گزارش حساب‌رسان مستقل

ما ترازنامه‌های شرکت الف را در ۳۱ دسامبر 19x1 و 19x2 و صورت‌های سودوزیان سود انباشته و جریان‌های نقدی را برای دوره‌های منتهی به آن سال‌ها را حساب‌رسی کرده‌ایم. مسئولیت تهیه صورت‌های مالی بر عهده مدیریت شرکت است. مسئولیت ما (موسسه‌ی حساب‌رسی) اظهارنظر نسبت به صورت‌های مالی بر اساس حساب‌رسی‌های اجرا شده است.

ما حساب‌رسی‌های خود را طبق استانداردهای پذیرفته‌شده‌ی حساب‌رسی انجام دادیم. استانداردهای مزبور ایجاب می‌کند که حساب‌رسی را به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی و اجرا کنیم که از عاری بودن صورت‌های مالی از تحریف بااهمیت اطمینان معقولی کسب شود. همچنین حساب‌رسی شامل بررسی (آزمون) شواهدی است که مبالغ و افشاهای موجود در صورت‌های مالی را تأیید می‌کند. حساب‌رسی همچنین شامل ارزیابی اصول حسابداری استفاده‌شده و برآوردهای بااهمیت به‌عمل آمده توسط مدیریت و همچنین ارزیابی کلیت ارائه صورت‌های مالی است. ما اعتقاد داریم که حساب‌رسی‌های ما مبنای معقولی را برای اظهارنظر فراهم می‌کند.

به نظر ما، صورت‌های مالی یادشده وضعیت مالی شرکت الف را در تاریخ ۳۱ دسامبر 19x1 و 19x2 از تمام جنبه‌های بااهمیت به‌طور منصفانه نشان می‌دهد و نتایج عملیات این شرکت و جریان‌های نقدی آن طبق اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری برای دوره مالی منتهی به آن سال‌ها ارائه شده است. همان‌طور که در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی مورد بحث قرار گرفته است؛ شرکت در دعوای حقوقی به ادعای نقض برخی حقوق ثبت اختراع، مطالبه حق امتیاز و خسارت‌های تنبیهی متهم شده است. این شرکت دعوای متقابل ارائه کرده است و رسیدگی‌های اولیه و روند کشف حقیقت در فرآیند دادرسی برای هر دو طرف در حال انجام است. نتیجه‌ی نهایی دعوای حقوقی در حال حاضر قابل تعیین نیست بر این اساس هیچ‌گونه ذخیره‌ای برای هرگونه تعهدی که ممکن است پس از صدور آرا منتج شود، در صورت‌های مالی در نظر گرفته نشده است.

[امضا] [تاریخ]

این گزارش حساب‌رسی از نمونه‌های ارائه شده در صفحه‌های ۹ و ۱۸ بیانیه‌ی استانداردهای حساب‌رسی ۵۸ برگرفته‌شده است (انجمن حسابداران رسمی آمریکا، ۱۹۸۸)

وجود داشت (کری، ۱۹۷۰). شرکت‌ها باید صورت‌های مالی خود را ظرف چند ماه بعد منتشر می‌کردند. شکل ۲

هیأت اصول حسابداری سه روش را برای محاسبه‌ی اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری در نظر گرفت (انجمن حسابداران رسمی آمریکا، ۱۹۶۲). اولین روش که در آن محاسبه‌ی اعتبار مالیاتی به‌عنوان آورده سرمایه در نظر گرفته می‌شد؛ به دلیل غیرمنطقی بودن رد شد «زیرا اعتبار سرمایه‌گذاری سود خالص برخی از دوره‌های حسابداری را افزایش می‌داد» (انجمن حسابداران رسمی آمریکا، ۱۹۶۲). روش دوم، روش «دوره‌ی جاری» بود که از طریق کاهش هزینه مالیات بر درآمد در دوره‌ای انجام می‌شد که اعتبار مالیاتی در آن دوره ایجاد می‌شد. روش دوره جاری منجر به افزایش آنی سود خالص می‌شد که این موضوع نتیجه‌ای مطلوب برای دولت آقای کندی در برداشت. روش سوم این بود که اعتبار را به‌عنوان کاهش بهای تمام‌شده دارایی مربوطه ثبت می‌شد؛ این موضوع به این نحو انجام می‌شد که اعتبار مزبور در طول عمر مفید دارایی به‌عنوان کاهش هزینه‌ی استهلاک تسهیم می‌شد. شایعه شده بود که وزارت خزانه‌داری با شناسایی اعتبار در دوره‌های طولانی مخالف بود (کری، ۱۹۷۰).

از آن‌جا که هیأت اصول حسابداری با فشار زمانی زیادی مواجه بود؛ اعضای هیأت یادشده قادر دستیابی به توافق جامع نبودند (پرویتس و مورینو، ۱۹۹۸). بیشتر اعضای هیأت یادشده از ثبت اعتبار به‌عنوان کاهش بهای تمام‌شده دارایی مربوطه حمایت کردند، اما اقلیت بزرگی از آن هیأت از روش دوره‌ی جاری حمایت کردند. بسیاری از گروه‌ها از جمله پژوهشکده‌ی هیأت اصول حسابداری کمیسیون بورس و اوراق بهادار و وزارت خزانه‌داری از روش دوره جاری حمایت کردند. در ۱۰ دسامبر ۱۹۶۲، تقریباً دوسوم از اعضای هیأت اصول حسابداری به روش کاهش بهای تمام‌شده رأی مثبت دادند. هفت نفر از اعضای هیأت اصول حسابداری مخالفت کردند. سه نفر از آن‌ها اعلام کردند که ۸ موسسه‌ی حسابرسی بزرگ آن‌ها (هشت بزرگ وقت) از بیانیه‌ی هیأت اصول حسابداری شماره‌ی ۲ پیروی نخواهند کرد (پرویتس و مورینو، ۱۹۹۸). اندکی قبل از شروع رأی‌گیری این هیأت، آنان نامه‌ای از اندرو بار^{۴۴} (رئیس حسابداری کمیسیون بورس و اوراق بهادار) دریافت کردند این نامه نشان می‌داد که اولویت کمیسیون بورس و اوراق بهادار روش دوره‌ی جاری است. در اواخر دسامبر ۱۹۶۲، اعضای هیأت اصول حسابداری و کمیسیون بورس و اوراق بهادار برای بحث درباره تصمیم هیأت اصول حسابداری با هم دیدار کردند. رئیس انجمن حسابداران رسمی آمریکا رابرت. ای. ویتسچی^{۴۵} در این جلسه شرکت کرد و از کمیسیون بورس و اوراق بهادار درخواست کرد تا تصمیم هیأت اصول حسابداری را بپذیرند (کری، ۱۹۷۰). در ۱۰ ژانویه ۱۹۶۳، کمیسیون بورس و اوراق

بهادار نشریه سلسله مطالب حسابداری شماره‌ی ۹۶ را منتشر کرد و اعلام کرد که این کمیسیون روش هیأت اصول حسابداری یا روش دوره‌ی جاری را می‌پذیرد (کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۱۹۶۳). کمیسیون بر این باور بود که نظر هیأت اصول حسابداری مشکلات قانونی نخواهد داشت:

«یکی از دلایل این بود که اعضای کمیسیون تمایلی به انتشار نشریه و گزارشی درباره‌ی اعتبار سرمایه‌گذاری نداشتند. باین حال این موضوع توسط آقای بار به آنان گوشزد شد که اگر آنان موافق اعتبار مزبور و روش محاسبه آن نباشند در نتیجه بعضی از شرکت‌های پذیرفته‌شده صورت‌های مالی ارائه خواهند کرد که با استفاده از روش‌هایی به‌غیر از روش مورد حمایت هیأت اصول حسابداری تهیه‌شده است». شکل ۳

افزون بر این، زمانی که اعضای کمیسیون بورس و اوراق بهادار از این موضوع مطلع شدند که هیأت اصول حسابداری فقط به دو روش حسابداری برای اعتبار سرمایه‌گذاری علاقه‌مند است، آنان آسوده‌خاطر شدند. آنان به‌اشتباه معتقد بودند که قرار است شش یا هفت روش مختلف دیگر ایجاد شود. درنهایت و از همه مهم‌تر این که اعضای کمیسیون اعتراف کردند که آنان طبق قانون توانایی لازم را برای انتخاب روش حسابداری و نادیده گرفتن دیگر روش‌ها ندارند. مفهوم این موضوع واضح بود: کمیسیون بورس و اوراق بهادار از هیأت اصول حسابداری پشتیبانی نمی‌کرد زیرا اعضای کمیسیون بورس و اوراق بهادار از این موضوع مطمئن بودند که نمی‌توانند نظرات کمیسیون بورس و اوراق بهادار را

شکل ۳

گزارش حسابرس نسبت به صورت‌های مالی شرکت خودروسازی آمریکای شمالی برای دوره مالی منتهی به ۱۹۶۲

به هیأت‌مدیره و سهامداران شرکت خودروسازی آمریکای شمالی:

ما ترازنامه‌ی شرکت خودروسازی آمریکای شمالی در ۳۱ دسامبر ۱۹۶۲ و صورت سودوزیان و سودوزیان انباشته مربوط به دوره منتهی به آن سال را حسابرسی کرده‌ایم. حسابرسی ما طبق استانداردهای پذیرفته‌شده‌ی حسابرسی انجام شد و شامل آزمون‌هایی از سوابق حسابداری و سایر روش‌های حسابرسی بود که در شرایط موجود ضروری دانستیم.

همان‌طور که در یادداشت ۱ صورت‌های مالی توضیح داده شده است؛ شرکت ۴۸ درصد از اعتبار سرمایه‌گذاری ناشی از تحصیل دارایی در آن سال را در سود خالص سال ۱۹۶۲ منظور کرده است. به نظر ما اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری ایجاب می‌کند که این اعتبار در سود و زیان و در طول عمر مفید دارایی مربوطه منعکس شود در صورت پیروی از اصول حسابداری، این موضوع منجر به کاهش ۳۱۱,۰۰۰ دلار سود خالص گزارش شده برای سال ۱۹۶۲ می‌شود. به نظر ما (موسسه حسابرسی) صورت‌های ذکرشده در بالا، وضعیت مالی شرکت خودروسازی آمریکای شمالی را در ۳۱ دسامبر ۱۹۶۲ به‌طور منصفانه نشان می‌دهد و به استثنای مواردی که در بند قبلی تشریح شد؛ نتایج عملیات شرکت نیز برای دوره منتهی به سال ۱۹۶۲ طبق اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری که یکنواخت با سال قبل است، تهیه شده است.

۱۵ فوریه ۱۹۶۳

ادبیات مورد استفاده در این گزارش از انجمن حسابداران رسمی آمریکا برگرفته شده است (انجمن حسابداران رسمی آمریکا، ۱۹۶۳).

در نهایت بیانییه‌ی شماره‌ی ۴ را در مارس ۱۹۶۴ منتشر کرد و طبق این بیانییه هر دو روش مزبور مجاز شناخته شدند (زف، ۲۰۰۷). این اتفاق (از جمله اقدامات کمیسیون بورس و اوراق بهادار) قدرت هیأت اصول حسابداری را کاهش داد که در نهایت هیأت استانداردهای حسابداری مالی در سال ۱۹۷۳ جایگزین هیأت اصول حسابداری شد (پرویتس و مورینو، ۱۹۹۸).

۴- نتیجه‌گیری

به‌عنوان یک قاعده‌ی کلی کمیسیون بورس و اوراق بهادار صورت‌های مالی سالانه‌ای را که حسابرس شرکت برای آن اظهارنظر مقبول صادر نکرده است؛ نمی‌پذیرد. از سال ۱۹۶۲ تا ۱۹۸۸، کمیسیون بورس و اوراق بهادار اظهارنظر مشروط از نوع «با در نظر گرفتن» را برای آن ابهامات بااهمیت می‌پذیرفت که خارج از کنترل مدیریت بود، اما اکنون این نوع اظهارنظر جای خود را به اظهارنظر مقبول با بند توضیحی داده است. از زمان صدور نشریه‌ی شماره‌ی ۴ سلسله مطالب حسابداری در ۲۵ آوریل ۱۹۳۸، صدور اظهارنظر مشروط ناشی از انحراف بااهمیت از اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری است، توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار ممنوع شده است (کارمایکل، ۱۹۷۲؛ کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۱۹۷۵). طبق دانسته‌های ما، این مقاله توضیحاتی در مورد شرایطی ارائه کرد که طبق آن کمیسیون بورس و اوراق بهادار اظهارنظر مشروط ناشی از انحراف (بااهمیت) از اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری را در زمانی پذیرفت که شرکت‌ها تصمیم گرفتند تا از روش دوره‌ی جاری برای حسابداری اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری استفاده کنند؛ یعنی هنگامی که بیانییه‌ی شماره‌ی ۲ هیأت اصول حسابداری الزام داشت تا اعتبار مزبور باید در طول عمر دارایی مربوطه شناسایی شود.

در دادگاه به تائید برسانند (مونیتز، ۱۹۶۶). کمیسیون بورس و اوراق بهادار تشخیص داد که انتخاب روش دوره‌ی جاری باعث انحراف از آن اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری می‌شود که توسط هیأت اصول حسابداری ارائه شده بود. زمانی که صورت‌های مالی طبق اصول پذیرفته‌شده‌ی حسابداری تهیه نشده باشد؛ حسابرسان ملزم به صدور اظهارنظر مشروط یا مردود نسبت به صورت‌های مالی هستند؛ اما کمیسیون بورس و اوراق بهادار اعتقاد دارد که اظهارنظر مشروط یا مردود مقررات گزارشگری لازم‌الاجرا برای شرکت‌های پذیرفته‌شده را رعایت نمی‌کند. به‌منظور حل این مشکل کمیسیون بورس و اوراق بهادار موافقت کرد اظهارنظر مشروط را در صورتی بپذیرد که استثنائات مربوط به اصول پذیرفته‌شده حسابداری ناشی از پیروی نکردن از بیانییه‌ی شماره‌ی ۲ هیأت اصول حسابداری باشد:

«با توجه به تنوع قابل توجه نظرها درباره‌ی روش حسابداری مناسب برای اعتبار سرمایه‌گذاری، اگر حسابرس لازم می‌داند که اظهارنظر خود را تحت شرایط مختلفی مشروط کند، کمیسیون گواهی‌هایی را از حسابرس که موارد مشروط را به‌طور مناسب بیان کند و شرکت پذیرفته‌شده از روش حسابداری استفاده کرده باشد که موردپذیرش کمیسیون بورس و اوراق بهادار است؛ خواهد پذیرفت (کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۱۹۶۳)».

بسیاری از شرکت‌ها با نادیده گرفتن بیانییه‌ی شماره‌ی ۲ هیأت اصول حسابداری از روش دوره‌ی جاری استفاده کردند (کری، ۱۹۷۰). به‌عنوان مثال شرکت خودروسازی آمریکای شمالی اظهارنظر حسابرسی مشروط را به دلیل پیروی نکردن از بیانییه‌ی شماره‌ی ۲ هیأت اصول حسابداری دریافت کرد (موارد تشریح شده در شکل ۳). هیأت اصول حسابداری

پی‌نویس:

۱. اعتبار معمولاً به عنوان درصدی از بهای تمام شده دارایی ثابت محاسبه می‌شود. اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری هنگامی در صورت‌های مالی واحد ثبت می‌شود که مشخص شود واحد مزبور طبق قوانین مالیاتی ایالات متحده آمریکا دولت مرکزی برای این نوع از اعتبار مجاز است. لازم به ذکر است که اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری زمانی باید در صورت‌های مالی ارائه شود که این اعتبار درآمد مشمول مالیات واحد را کاهش می‌دهد. به طور کلی می‌توان گفت که اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری نوعی از اعتبار مالیاتی است که در ارتباط با خرید کالا و کاهش مالیات بر درآمد پرداختنی است. به طور کلی دو روش برای به حساب بردن اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری وجود دارد: (الف) روش معوق (deferral method) مزایای مالیاتی ناشی از اعتبارات مالیاتی سرمایه‌گذاری به دوره‌های مالی آینده به تعویق می‌افتد و مستهلک می‌شود و (ب) روش دوره‌ی جاری (flow-through) مزایای مالیاتی ناشی از اعتبارات مالیاتی سرمایه‌گذاری در دوره‌ای ثبت می‌شود که در آن دوره اعتبار ایجاد می‌شود.

۱۸. روش دوره‌ی جاری (flow-through method) به روشی اطلاق می‌شود که طی آن مزایای مالیاتی ناشی از اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری در دوره‌ای ثبت می‌شود که در آن دوره اعتبار ایجاد می‌شود.

19. Uniform Accounting
20. Federal Reserve Board
22. Journal of Accountancy
23. George O. May
24. the Securities Acts
25. on the basis indicated
26. Carey
27. the American Institute of Accountants (AIA)
28. Carman Blough
29. William Werntz
۳۰. منظور از اعتراض، حسابرس موضوعاتی است که در بند شرط با اصطلاح به «استثنای...» بیان می‌شود.

31. Committee on Auditing Procedure (CAP)
32. Statements on Auditing Procedure (SAP)
۳۳. طبق رهنمودهای هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام، اگر یک حسابرس رضایت دهد که از نام او در گزارش‌های مدارک و ارتباطات کتبی مورد استفاده قرار گیرد و یا اگر یک حسابرس صورت‌های مالی شرکتی را تهیه کند و یا در تهیه آن‌ها کمکی ارائه کند، بنابراین گفته می‌شود که حسابرس مزبور ارتباطی با صورت‌های مالی شرکت دارد.

34. Except For
35. Carmichael
36. American Institute of Certified Public Accountants (AICPA)
37. Staff Accounting Bulletin (SAB)
38. Cohen Commission
39. Cipriano, Hamilton and Vandervelde
40. Division of Corporation Finance, Office of Chief Accountant (CF-OCA)
41. General Builders Corporation
42. Goodman and Lorensen
43. Moonitz
44. Andrew Barr
45. Robert E. Witschey

۱. در این مقاله منظور از استانداردهای عمومی پذیرفته‌شده‌ی حسابداری یا استانداردهای عمومی حسابداری، استانداردهای حسابداری است که توسط هیأت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) تدوین می‌شود یا پیش‌تر توسط هیأت اصول حسابداری (APB) تدوین می‌شد؛ و همچنین منظور از استانداردهای عمومی پذیرفته‌شده‌ی حسابرسی یا استانداردهای عمومی حسابرسی، استانداردهای حسابرسی است که توسط انجمن حسابداران رسمی آمریکا (AICPA) تدوین می‌شود.
۲. استادیار گروه حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران (ایمیل: v_menati@sbu.ac.ir).
۳. کارشناسی ارشد حسابرسی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
۴. دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

5. Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) Securities and Exchange
6. Commission (SEC)
7. Subject to

۸. با توجه به نظر هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام (PCAOB) در گزارش حسابرسی مشروط باید عبارت «به استثنای» وجود داشته باشد. عباراتی مانند «در نظر گرفتن» و «با توجه به توضیحات بیان‌شده» غیرمجاز است و نباید مورد استفاده قرار گیرد؛ زیرا در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی از عبارات «به طور مطلوب» و «تمام جنبه‌های بااهمیت» مورد استفاده قرار می‌گیرند و این عبارات با یکدیگر همخوانی ندارند و ممکن است ابهام ایجاد کنند.

9. Accounting Series Release (ASR)
10. Generally Accepted Accounting Principles (GAAP)
۱۱. درخور توجه است که از سال ۲۰۰۲ میلادی و به موجب قانون ساربنز آکسلی، هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام تأسیس شد که مقرر گردید استانداردهای حسابرسی مربوط به حسابرسی شرکت‌های سهامی عام، توسط هیأت یادشده تدوین شود.

۱۲. مقررات گزارشگری کمیسیون بورس و اوراق بهادار (SEC Regulation S-X) در ارتباط با مقرراتی است که بیان‌کننده شکل گزارشگری و افشای اطلاعات مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده نزد این کمیسیون است.

۱۳. در موارد نادر کمیسیون بورس و اوراق بهادار گزارش حسابرسی مشروط را می‌پذیرد. صادرکننده موظف است پیش از تشکیل پرونده از دفتر حسابدار ارشد معافیت دریافت کند (کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۲۰۱۷).

14. Pervits & Merino
۱۵. در حال حاضر کمیسیون بورس و اوراق بهادار، هیأت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) را به عنوان تنظیم‌کننده استاندارد حسابداری می‌شناسد. این یک اقدام رسمی اعلام‌شده در نشریه سلسله مطالب حسابداری شماره ۱۵۰ در ۲۰ دسامبر ۱۹۷۳ بود (کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۱۹۷۳). کمیسیون بورس و اوراق بهادار، هیأت استانداردهای حسابداری مالی را به عنوان تنظیم‌کننده استانداردهای حسابداری در سال ۲۰۰۲ پس از تصویب قانون ساربنز آکسلی دوباره تأیید کرد (کمیسیون بورس و اوراق بهادار، ۲۰۰۳).

16. Accounting Principles Board (APB)
۱۷. اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری (investment tax credit) نوعی از اعتبار مالیات بر درآمد است که به منظور کاهش هزینه‌ی مالیات درآمد است و نه کاهش سود مشمول مالیات. یک واحد تجاری زمانی اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری دریافت می‌کند که یک دارایی استهلاک‌پذیر را خریداری کند. به عنوان مثال تجهیزات این

بهبود نحوه‌ی برخورد حسابرسان با تقلب: حسابرسان قضایی چه می‌گویند؟

کلیدی تیم کار در مورد موضوعاتی، مانند این که چگونه و در کجا صورت‌های مالی واحد تجاری ممکن است مستعد تحریف بااهمیت ناشی از تقلب باشد و این که تیم مالی واحد مورد رسیدگی در چه زمینه‌هایی به تحریفات بااهمیت ناشی از تقلب مشکوک هستند. و (۳) پرس‌وجو از مدیریت در مورد موضوعاتی، مانند نحوه‌ی ارزیابی مدیریت از ریسک تحریفات بااهمیت صورت‌های مالی به دلیل تقلب و فرآیند آن‌ها برای شناسایی، پاسخ‌گویی و نظارت بر ریسک تقلب در واحد تجاری. متخصصان حسابرسی قضایی که در طول همکاری ASB با آن‌ها مصاحبه شد، پیشنهادات مربوط به این موارد و سایر الزامات را در بخش ۲۴۰ AU-C ارائه کردند.

تردید حرفه‌ای

تردید حرفه‌ای، همان‌طور که در AU-C بخش ۲۰۰ تعریف شده است، «نگرشی است شامل ذهن پرسشگر، هوشیار بودن نسبت به شرایطی که ممکن است نشان‌دهنده‌ی تحریف احتمالی ناشی از تقلب یا اشتباه باشد، و ارزیابی انتقادی از شواهد حسابرسی است». اگرچه حسابرسان موظفند تردید حرفه‌ای خود را در طول حسابرسی حفظ کنند، دیدگاه حسابرس قضایی ممکن است در کمک به حسابرسان برای تفکر متفاوت، مفید باشد.

برخی از حسابرسان ممکن است اتخاذ دیدگاهی مشابه حسابرسی قضایی را تا حدودی طبیعی بدانند، اگرچه برخی دیگر ممکن است بخواهند دوره‌های آموزش مستمر را برای یادگیری بیشتر در مورد مهارت‌های حسابرسی قضایی بگذرانند. متخصصان حسابرسی پیشنهاد می‌کنند که حسابرسان علاقه‌مند به توسعه‌ی این دیدگاه از طریق دوره‌هایی هستند که AICPA و جوامع حسابدار رسمی برگزار می‌کنند. حسابرسان باید به دنبال دوره‌هایی در زمینه‌ی پیشگیری، کشف و پاسخ به تقلب، از جمله خط قرمزها، مصاحبه‌ی مؤثر، درک زبان بدن و روش‌های رایج تقلب باشند.

بر اساس نظرسنجی اخیر ASB، اصول کلیدی توسعه‌ی دیدگاه مشابه با حسابرسی قضایی، هنگام در نظر گرفتن پتانسیل تقلب عبارتند از:
- بپذیرید که هر شخصی می‌تواند تقلب کند. هر کسی، از جمله حسابرسان، ممکن است توسط شخص دیگری فریب بخورد. متخصصان حسابرسی قضایی تأکید می‌کنند که تقلب ممکن است توسط هر کسی صرف نظر از موقعیت، پیشینه یا ویژگی‌های شخصیتی او انجام شود.
- از اتکای بیش از حد به شیوه‌های گذشته (که اغلب به آن رویکرد مشابه سال گذشته گفته می‌شود) و چک لیست‌ها خودداری کنید. انجام حسابرسی با همان طرز فکر استفاده‌شده در حسابرسی قبلی یا جست‌وجوی پاسخ تنها جهت بررسی معیارهای از پیش تعیین‌شده، این احتمال را افزایش می‌دهد که حسابرس به آنچه در دسترس است (یعنی سوگیری در دسترس بودن) یا اطلاعات از منابع آشنا (یعنی سوگیری آشنایی) تکیه کند. متخصصان حسابرسی قضایی از توضیحاتی که به راحتی در دسترس هستند اجتناب می‌کنند، ذهن باز خود را بر کاوش عمیق‌تر تا

از شناسایی و ارزیابی ریسک تحریف بااهمیت ناشی از تقلب گرفته تا طراحی و اجرای روش‌های حسابرسی در پاسخ به این ریسک‌ها، پرداختن به ریسک تقلب چالش‌برانگیز است. هدف از انتشار رهنمودهای اخیر توسط هیأت استانداردهای حسابرسی AICPA (ASB) کمک به حسابرسان جهت ارتقای رویکرد خود برای برخورد با ریسک‌های تقلب است. در این راستا، ASB با متخصصانی که دارای تخصص حسابرسی قضایی و تقلب هستند در مورد تکنیک‌هایی مصاحبه کرد که ممکن است حسابرسان هنگام انجام حسابرسی صورت‌های مالی مطابق با GAAS انجام دهند، اگرچه اکثر مصاحبه‌شوندگان از تجربه‌ی حسابرسی برخوردار بودند، اما متخصص حسابرسی نیستند. تقریباً همه‌ی آن‌ها در حال حاضر به‌عنوان متخصصانی کار می‌کنند که خدمات حسابرسی قضایی ارائه می‌دهند یا از تیم‌های حسابرسی در موضوعات مرتبط با تقلب پشتیبانی می‌کنند.

هر مصاحبه معمولاً یک ساعت طول می‌کشد و محتوای مهمی را پوشش می‌داد. این مقاله برخی از نکات کلیدی این مصاحبه‌ها را مورد بحث قرار می‌دهد. توجه داشته باشید که پیشنهادات این مقاله به منظور گسترش الزامات موجود مربوط به تقلب در استانداردهای حرفه‌ای نیست. ASB مصاحبه‌ها را به‌عنوان بخشی از پروژه‌ی فعلی خود در رابطه با تجدید نظرهای احتمالی در بخش ۲۴۰ AU-C (بررسی تقلب در حسابرسی صورت‌های مالی) انجام داد و این مقاله نشان‌دهنده‌ی تمرکز مستمر ASB بر بینش‌های مبتنی بر داده است.

راهنمای فعلی در مورد تقلب

بخش ۲۴۰ AU-C (بررسی تقلب در حسابرسی صورت‌های مالی)، الزامات مربوط به تقلب را برای حسابرسانی که حسابرسی صورت‌های مالی را انجام می‌دهند، شرح می‌دهد. از جمله این الزامات عبارتند از:
(۱) حفظ تردید حرفه‌ای در طول حسابرسی. (۲) بحث کردن با اعضای

زمانی که نتیجه‌ی واضح مشخص شود متمرکز نگه می‌دارند و از رویکرد مبتنی بر چک لیست برای کار خود اجتناب می‌کنند.

- کنجکاو باشید. اگرچه حساب‌رسان اطلاعاتی را در اختیار مشتریانی قرار می‌دهند که تحریف‌های صورت‌های مالی را تصحیح می‌کنند، حساب‌رسان باید کنجکاو باشند و دلیل وقوع تحریف را درک کنند. تحریف ممکن است کاستی‌هایی را در کنترل‌های داخلی مشتری نشان دهد یا نشان‌دهنده‌ی مشکلات فراگیرتر در صورت‌های مالی باشد.

- استراتژی «به من نشان بده» را دنبال کنید. اگرچه حساب‌رسان به‌طور معمول اطلاعات را از طریق پرس‌وجو از مدیریت و دیگران جمع‌آوری می‌کنند، متخصصان حسابرسی قضایی بر اهمیت حفظ تردید حرفه‌ای و به دست آوردن اسناد پشتیبانی که می‌تواند توضیحات مشتری را تأیید کند یا با آن در تضاد باشد، تأکید می‌کنند. کلید استراتژی «به من نشان بده» دنبال کردن مسیر حسابرسی و ایجاد پشتیبانی مبتنی بر مستندات برای توضیحات مشتری، به جای حسابرسی تنها از طریق پرس‌وجو است.

بحث و گفت و گو بین تیم رسیدگی

یک عنصر مهم از رویه‌های ارزیابی ریسک حساب‌رس که در بخش ۱۵ AU-C (درک واحد تجاری و محیط آن و ارزیابی ریسک تحریفات بااهمیت) گنجانده می‌شود، انجام بحث و گفت و گو بین شریک کار و سایر اعضای کلیدی تیم رسیدگی در مورد حساسیت به تحریفات بااهمیت در صورت‌های مالی واحد تجاری است. بخش ۲۴۰ AU-C شامل موارد دیگری است که باید در مورد تقلب، در زمان بحث‌ها و گفت و گوها یا جلسات طوفان فکری تقلب به آن‌ها پرداخته شود. این موارد اضافی شامل نحوه‌ی تهیه و ارائه‌ی گزارش‌های مالی متقلبانه توسط مدیریت، چگونگی سوء استفاده از دارایی‌ها، عوامل خارجی و داخلی که ممکن است انگیزه یا فشاری برای مدیریت یا سایرین برای ارتکاب به تقلب ایجاد کند و خطر نادیده گرفتن کنترل‌ها توسط مدیریت است.

متخصصان حسابرسی قضایی چندین پیشنهاد در رابطه با طوفان فکری مورد نیاز برای بررسی تقلب ارائه کردند، از جمله:

- همه اعضای تیم را به حضور تشویق کنید. بخش ۲۴۰ AU-C از اعضای کلیدی تیم رسیدگی می‌خواهد که در جلسه‌ی طوفان فکری تقلب، شرکت کنند. تشویق سایر اعضای تیم به حضور، فرصتی برای رشد حرفه‌ای ارائه می‌دهد و به حساب‌رسان کم تجربه اجازه می‌دهد تا از بحث در مورد تقلب در میان حساب‌رسان باتجربه‌تر و هر متخصصی که در جلسه شرکت می‌کند، بیاموزند. علاوه بر این، متخصصان با مهارت‌های ویژه فناوری اطلاعات و سایر متخصصان (به عنوان مثال، متخصصان حسابرسی قضایی و ارزیابی، و کنترل کیفی) ممکن است دیدگاه‌های جدیدی را به جلسه طوفان فکری بیاورند.

- بر غیرقابل پیش‌بینی بودن تأکید کنید. بخش ۲۴۰ AU-C همچنین حساب‌رس را ملزم می‌کند تا عنصر غیرقابل پیش‌بینی بودن را در انتخاب ماهیت، زمان‌بندی و میزان روش‌های حسابرسی به عنوان بخشی از پاسخ کلی به ریسک‌های ارزیابی شده‌ی تحریفات بااهمیت ناشی از تقلب در نظر بگیرند. مهم است که رویکرد حساب‌رس غیرقابل پیش‌بینی باشد، زیرا کارکنان صاحبکار زمانی که به رویه‌های حساب‌رس عادت دارند، می‌توانند

به راحتی رفتارهای متقلبانه را پنهان کنند.

- از یافته‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده کنید. ابزارهای تجزیه و تحلیل داده‌ها می‌توانند بینش عمیقی را در مورد مشتریان حسابرسی نشان دهند. استفاده از بینش‌های خاص مشتری، مانند مواردی که مبتنی بر داده‌های غیرمالی در یک جلسه طوفان فکری است، دیدگاه‌های دیگری را در مورد صورت‌های مالی مشتری به حساب‌رسان ارائه می‌کند. - طوفان فکری به صورت مستمر. تیم‌های رسیدگی ممکن است از تداوم جلسات طوفان فکری در مورد تقلب در طول حسابرسی و برگزاری جلسه‌ی طوفان فکری نهایی در نزدیکی پایان حسابرسی سود ببرند. به یاد داشته باشید که طوفان فکری بدون ساختار می‌تواند موثر باشد. نکته‌ی کلیدی این است که حساب‌رسان همچنان به تقلب فکر کنند و هرگونه مشاهدات یا مسائل مربوط به تقلب را به دیگران در تیم رسیدگی اطلاع دهند.

پرس‌وجو از مدیریت و دیگران

حساب‌رسان اغلب از کارکنان مشتری در رابطه با موضوعات مختلف از جمله تقلب، پرس‌وجو می‌کنند. تصمیم‌گیری در مورد این که کدام یک از اعضای تیم رسیدگی باید این پرس‌وجوها را انجام دهند، چه زمانی باید انجام شوند، این که از چه کسی پرس‌وجو کند و این که پرس‌وجوها در چه میزان باید انجام شوند، مستلزم قضاوت حرفه‌ای است. متخصصان حسابرسی قضایی چندین پیشنهاد ارائه کردند که ممکن است حساب‌رسان بخواهند در نظر بگیرند و ممکن است اثربخشی پرس‌وجوهای مرتبط با تقلب حساب‌رسان را افزایش دهند.

- ویژگی‌های پرسش‌های مربوط به تقلب را از پیش مشخص کنید. پرسش‌ها ممکن است پاسخ‌های «بله» یا «خیر» را به همراه داشته باشند. باین حال، درگیر کردن کارکنان مشتری در گفت و گو در مورد تقلب می‌تواند بینش بیشتری در مورد ریسک تقلب به حساب‌رسان ارائه دهد. به عنوان مثال، این امر می‌تواند با پرسیدن سؤالات باز که نیاز به پاسخ بیش از «بله» یا «نه» دارد، به دست آید. نکته‌ی کلیدی این است که کنجکاو باشید و سؤالاتی بپرسید که امکان گفت و گو در مورد تقلب را فراهم می‌کند، مانند این که مشتری چگونه ریسک‌های تقلب را شناسایی می‌کند، به آن واکنش نشان می‌دهد و بر آن نظارت می‌کند.

- فراوانی پرس‌وجوهای تقلب را در نظر بگیرید. حساب‌رسان از قضاوت حرفه‌ای جهت تعیین تعداد دفعات انجام پرس‌وجوهای تقلب مورد نیاز مندرج در بخش ۲۴۰ AU-C استفاده می‌کنند. متخصصان حسابرسی قضایی پیشنهاد می‌کنند که در طول دوره‌ی حسابرسی در مورد موضوعات مرتبط با تقلب بیشتر پرس‌وجو کنید.

- چهره‌به‌چهره درگیر شوید. متخصصان حسابرسی قضایی پیشنهاد می‌کنند که حساب‌رسان تعاملات رو در رو با کارکنان مشتری را افزایش دهند و در صورت امکان پرس‌وجوهای مربوط به تقلب را رو در رو انجام دهند، زیرا انجام این کار به حساب‌رس این امکان را می‌دهد که در زمان واقعی به پاسخ مشتری واکنش نشان دهد و به‌طور بالقوه توانایی مشتری را برای صرف وقت اضافی برای فرمول‌بندی توضیحی که معتقد است حساب‌رس می‌پذیرد، محدود می‌کند.

همچنین کنترل‌هایی را که باید وجود داشته باشند، اما وجود ندارند را در نظر بگیرند. انجام این کار ممکن است بر ارزیابی ریسک و یا پاسخ حسابرس تأثیر بگذارد. به عنوان مثال، اگرچه مشتری ممکن است یک گزارش ماهانه برای شناسایی تغییرات غیرمنتظره برای هزینه‌ها تهیه کند، اما ممکن است توسط فردی با سطح کافی از اختیار یا تخصص بررسی نشود. پیشنهاد دوم آن‌ها، که به حسابرسی‌های واحدهای کوچک‌تر و کمتر پیچیده مرتبط است، این است که حسابرسان آزمون‌های قوی‌تری را در حوزه‌هایی با تفکیک ناکافی وظایف انجام دهند. اگرچه مالک/مدیر فعال اغلب به عنوان روشی موثر برای مقابله با تفکیک ناکافی وظایف در نظر گرفته می‌شود، اما روابط طولانی مدت بین مالک/مدیر و سایر کارکنان ممکن است اثربخشی نظارت مالک/مدیر را کاهش دهد.

پیشنهاد نهایی متخصصان حسابرسی قضایی درک ماهیت و الگوی رسیدگی به شکایات دریافتی و فرآیند مورد استفاده جهت بررسی و حل و فصل شکایات، است. همان‌طور که در مصاحبه‌های ASB مشخص شد، پرس‌وجوهای مرتبط، به کارگیری هر یک یا همه‌ی نکات کلیدی ارائه شده ممکن است رویکرد حسابرسان نسبت به تقلب را بهبود بخشد. حسابرسانی که تکنیک‌های پیشنهادی را به کار می‌گیرند، ممکن است متوجه شوند که نحوه‌ی برخوردشان با تقلب بهبود یافته است.

www.journalofaccountancy.com، ۱ مارس ۲۰۲۴

تقویت تلاش‌های حسابرسان در ارتباط با تقلب

هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان بخشی (IAASB) به دنبال تقویت قابل ملاحظه‌ی استانداردهای خود در مورد مسئولیت‌های حسابرسان در ارتباط با تقلب است. پس از شکست‌های اخیر شرکت‌های برجسته در سراسر جهان، مزایای شفاف‌سازی و تقویت نقش حسابرسان در پاسخ به تقلب و موارد مشکوک به تقلب، به عنوان ابزاری برای افزایش اعتماد عمومی نسبت به گزارشگری مالی، بر کسی پوشیده نیست. از این رو هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان بخشی اصلاحاتی را برای تقویت استانداردهای خود پیشنهاد نموده است که انتظارات مربوط به تقلب را تعریف می‌کند، رویه‌های قوی‌تر را مشخص می‌کند و شفافیت را در مورد مسئولیت‌های حسابرسان و رویه‌های مربوط به تقلب در

- سطح تجربه‌ی حسابرسانی را که پرسش‌های مربوط به تقلب را انجام می‌دهند، در نظر بگیرد. سطح تجربه‌ی اعضای تیم تعامل را که پرس‌وجوهای مربوط به تقلب را انجام می‌دهند، به دقت در نظر بگیرد. از حسابرسان کم‌تجربه دعوت کنید تا همکاران باتجربه‌تر خود را در طول پرس‌وجوهای تقلب الگو قرار دهند تا بتوانند نحوه‌ی انجام پرس‌وجوهای تقلب مؤثر را مشاهده و به مستندسازی بحث کمک کنند.

- توضیحات مشتری را با شواهد پشتیبان به چالش بکشید. به دست آوردن شواهد حسابرسی که توضیحات مشتری را تأیید می‌کند یا با آن در تضاد است، یک اتفاق رایج برای حسابرسان است. با این وجود، متخصصان حسابرسی قضایی به حسابرسان یادآوری می‌کنند که در نگاه اول توضیحات مشتری را نپذیرند. در عوض، حسابرسان باید با توجه به کفایت و معقول بودن توضیحات مشتری، از طریق پرسیدن سؤالات بعدی و به دست آوردن اسناد پشتیبانی، توضیحات مشتری را به چالش بکشند. - آزمون استرس را انجام دهید. بخش ۲۴۰ AU-C حسابرس را ملزم می‌کند که از مدیریت و سایر افراد در واحد تجاری در صورت لزوم، درباره‌ی دانش آن‌ها از تقلب و موارد مشکوک به تقلب، پرس‌وجو کند. متخصصان حسابرسی قضایی پیشنهاد می‌کنند با سؤالاتی، مانند «آیا می‌دانستید در سازمان با چه کسی در مورد تقلب صحبت کنید؟» «اگر چنین است، چه کار کردید؟»، و «اگر نه، چه کاری انجام دادید؟»، کارکنان مشتری را به چالش بکشید.

- از کارکنان در سراسر واحد تجاری پرس‌وجو کنید. اگرچه حسابرسان معمولاً با کارکنان حسابداری مشتری خود صحبت می‌کنند، اما صحبت با کارکنان غیرحسابداری می‌تواند به دانش حسابرس از واقعیت‌های عملیاتی واحد تجاری کمک کند و بینش‌هایی را درباره‌ی وضعیت یا عملکرد مالی واحد تجاری آشکار کند.

در همین راستا، متخصصان حسابرسی قضایی همچنین به حسابرسان پیشنهاد می‌کنند که سودمندی گسترش پرس‌وجوهای تقلب فراتر از مشتری را در نظر بگیرند. پرس‌وجو از طرف‌های بیرونی (مثلاً مشتریان و فروشندگان) برای به دست آوردن اطلاعاتی که می‌تواند برای تأیید یا تکذیب اطلاعات ارائه‌شده توسط مشتری مورد استفاده قرار گیرد، مفید خواهد بود.

پیشنهادهای دیگر

اگرچه بیشتر پیشنهادات متخصصان حسابرسی قضایی مربوط به موضوعاتی بود که قبلاً مطرح شده است، متخصصان پیشنهادات دیگری ارائه کردند که ممکن است مفید باشد. به عنوان مثال، چندین متخصص حسابرسی قضایی به سودمندی جست‌وجوی ثبت حقوق و دستمزد برای کارکنان با حقوق یا کسوراتی که ممکن است غیرمنطقی به نظر برسد و بررسی استفاده از کارت‌های اعتباری شرکت برای هزینه‌های شخصی اشاره کردند. پیشنهاد اخیر به ویژه برای حسابرسی واحدهای غیرانتفاعی مرتبط ذکر شده است.

دو پیشنهاد، ویژه‌ی کنترل‌های داخلی و ریسک تحریفات بالاهمیت بود. اگرچه حسابرسان موظفند درک درستی از کنترل‌های داخلی مشتری خود به دست آورند، متخصصان حسابرسی قضایی پیشنهاد کردند که حسابرسان

گزارش حسابرس افزایش می‌دهد. در حالی که بسیاری از شرکت‌کنندگان در اکوسیستم گزارش‌گری مالی، به‌ویژه مدیریت و افراد دارای مسئولیت حاکمیتی، در جلوگیری از تقلب نقش دارند، استانداردهای IAASB بر نقش کلیدی حسابرسان تمرکز دارد. اگرچه حسابرسان پلیس نیستند، اما می‌توانند با شناسایی و پاسخ‌گویی مناسب نسبت به تحریف‌های بااهمیت ناشی از تقلب در صورت‌های مالی، در آگاهی بخشی به مخاطبان خود نقش داشته باشند. به این ترتیب اصلاحات پیشنهادی در استانداردهای مذکور، گام مهمی رو به جلو است. اصلاحات پیشنهادی در استاندارد بین‌المللی حسابرسی شماره‌ی ۲۴۰ (تجدیدنظر شده)، تحت عنوان مسئولیت‌های حسابرس در ارتباط با تقلب در حسابرسی صورت‌های مالی، شامل موارد زیر است:

- روشن شدن مسئولیت‌های حسابرس در ارتباط با تقلب در حسابرسی.
- تأکید بر اعمال تردید حرفه‌ای برای اطمینان از هوشیاری حسابرسان نسبت به تقلب‌های احتمالی در طول حسابرسی.
- تقویت شناسایی و ارزیابی ریسک تحریف‌های بااهمیت ناشی از تقلب.
- پاسخ روشن به تقلب یا موارد مشکوک به تقلب شناسایی شده در طول حسابرسی.
- افزایش ارتباط مستمر با مدیریت و اشخاصی که در مورد تقلب مسئولیت حاکمیتی دارند.
- افزایش شفافیت در مورد مسئولیت‌های حسابرسان و رویه‌های مربوط به تقلب در گزارش حسابرس.
- بهبود الزامات مستندسازی حسابرسی در مورد رویه‌های مربوط به تقلب.

www.iaasb.org، ۶ فوریه ۲۰۲۴

ملزومات ایجاد تیم‌های مالی و حسابداری مدرن و ایده‌آل

بررسی‌های جدید، رویه‌ی عمل روشنی را برای ایجاد واحدهای مالی با تأثیر بالا در فضای تجاری به سرعت در حال تغییر امروز، نشان می‌دهد. رابرت هاف، رهبر استعدادهای جهانی، بینش‌های ارزشمندی را درباره‌ی نقش‌ها، قابلیت‌های فنی و مهارت‌های نرم در تیم‌های مالی مدرن ارائه نموده است. در حالی که مسئولیت‌های روزانه در تیم‌های مالی بسیار متفاوت است، همه‌ی اعضا برای ایجاد تأثیر استراتژیک، به تسلط بر داده‌ها و مهارت‌های ارتباطی نیاز دارند. تحلیلگران، کنترلرها

و مدیران ارشد مالی باید از مدل‌های مالی، پایگاه داده‌های سازمانی، و معیارهای عملکرد تجاری، اطلاعات عملی و آینده‌نگر به دست آورند. این امر مستلزم ترکیب حجم وسیعی از روندهای تاریخی، انعکاس وضعیت فعلی و پیش‌بینی‌های آتی برای نتیجه‌گیری‌های معنادار است. توانایی‌های تحلیلی قوی برای نشان دادن موارد کلیدی و فراتر رفتن از رویه‌های گذشته‌نگر حسابداری، بسیار مهم است. ایجاد مدل‌های احتمالی که سناریوهای عملکرد چندگانه را پیش‌بینی می‌کنند، آمادگی لازم برای تدوین استراتژی‌های اصلی بر اساس نوسانات بازار را فراهم می‌کنند. به این ترتیب، توانمندسازی حسابداران برای ایفای نقش مشاوران استراتژیک، به معنای تبدیل نقش آنان از متخصصان کار با اعداد، به متخصصانی است که موضوعات عملکردی، فرصت‌ها و پاسخ‌های توصیه‌شده را برای مخاطبان مختلف مورد بررسی قرار می‌دهند. این همکاری گسترده با بخش‌های عملیاتی، فروش و سایر واحدهای تجاری امکان استفاده از تجزیه و تحلیل‌های مالی را در تصمیم‌گیری‌ها، به جای محاسبات مجزا در دنیای واقعی فراهم می‌کند.

• آنچه مورد تقاضاست: مهارت‌های نرم، به روز بودن، هوش تجاری و تفکر انتقادی

در حالی که تخصص فنی بسیار مهم است، مهارت‌های نرم، استعداد‌های مالی را قادر می‌سازد تا بینش‌های مالی را برای تأثیرگذاری در دنیای واقعی به کار گیرند. به‌روز بودن و حل خلاقانه‌ی مسئله به تیم‌ها اجازه می‌دهد تا به سرعت توصیه‌های استراتژیک را در پاسخ به نوسانات بازار تنظیم کنند و رهبران مالی به جای گزارش ثابت روندهای تاریخی، رهنمودهای عملی را در هنگام تغییر شرایط ارائه می‌دهند. ایجاد مدل‌های احتمالی که پیش‌بینی‌های عملکرد را به سناریوهای متعدد حساس می‌کند نیز حیاتی است. همچنین آزمون استرس و برنامه‌ریزی اقتضایی، مدیران را برای انجام حرکات قاطع در میان عدم اطمینان‌ها، تجهیز می‌کند. بهینه‌سازی مدل‌های برنامه‌ریزی منابع، همگام با ظهور فرصت‌های جدید و تغییر اولویت‌ها نیز به همین اندازه مهم است. نقشه برداری از نیازهای مالی، فناوری و سرمایه‌ی انسانی برای اهداف در حال تحول شرکت نیز تخصیص منابع را با رشد هماهنگ نگه می‌دارد. زیربنای این چابکی، درک جامع از جریان‌های نقدی، پیش‌بینی‌های بلندمدت و روندهای بازار است که استراتژی‌ها را شکل می‌دهند. در نهایت، تیم‌های مالی که به‌طور انتقادی در مورد چشم انداز بازار، پویایی عملیات و چرخه‌ی عمر شرکت فکر می‌کنند، می‌توانند ریسک‌ها را ارزیابی کرده و فرصت‌های استراتژیک را به وضوح تشخیص دهند.

• نیازهای نوظهور: مدل‌سازی تخصصی، حسابرسی و برنامه‌ریزی

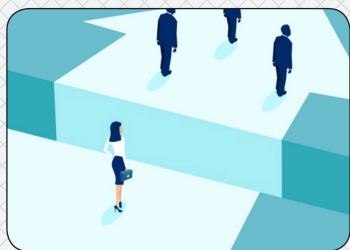
در حالی که تسلط بر مهارت‌های مالی اصلی، پایه و اساس کار را تشکیل می‌دهد، مهارت‌های تخصصی هدفمند به استعدادها کمک می‌کند تا الزاماتی را که تحت فشار ایجاد می‌شوند، برآورده سازند. بررسی‌ها حاکی از آن است که سازمان‌ها، همچنان با بیشترین کمبود استعداد در زمینه‌های پرتقاضای ذیل روبه‌رو هستند:

۱. مدل‌سازی مالی: ساخت مدل‌هایی برای تجزیه و تحلیل عملکرد، پیش‌بینی سناریوها و بهینه‌سازی تخصیص منابع.

موریارتی، مدیر اجرایی جدید FRC، در این باره اظهار داشت که اولویت نهاد ناظر اطمینان از حسابرسی‌های با کیفیت بالا و تقویت اطمینان و اعتماد عمومی در این بخش است و وی نسبت به تسلط بیگ فور بر بازار حسابرسی انگلستان هشدار داد. بی‌تردید کیفیت مهم است و FRC ارتقای کیفیت حسابرسی را به یکی از حوزه‌های تمرکز اصلی خود در چندین سال اخیر تبدیل کرده است. اما این خواسته‌ی شورای گزارشگری مالی، به‌طور ناخواسته بسیاری از مؤسسات را برای سرمایه‌گذاری، جذب نیرو، و به‌طور کلی رقابت با چالش مواجه می‌سازد، و به این ترتیب این تمرکز هزینه دارد. شورای گزارشگری مالی معتقد است که حق‌الزحمه‌های حسابرسی در پنج سال گذشته به‌طور مصنوعی پایین بوده است و باید برای بهبود کیفیت افزایش یابد. به بیان دیگر، حق‌الزحمه‌های حسابرسی آخرین جایی است که برای کاهش هزینه‌ها باید به دنبال آن بود.

www.ft.com، ۲۶ فوریه ۲۰۲۴

تنوع جنسیتی در مؤسسات حسابرسی

تنوع جنسیتی یک مسئله دیرینه در حرفه‌ی حسابداری بوده است، به‌طوری که زنان علی‌رغم تشکیل بخش قابل ملاحظه‌ای از نیروی کار در سطوح ورودی، کمتر در نقش‌های ارشد حضور دارند.

از این رو، در سال‌های گذشته، تلاش‌ها برای بهبود تنوع جنسیتی شامل برنامه‌های کاری انعطاف‌پذیر و ابتکاراتی با هدف حمایت از پیشرفت شغلی زنان صورت گرفته است. در بررسی سال ۲۰۲۳، مشابه سال ۲۰۲۲ تنها ۷ مؤسسه‌ی حسابرسی در انگلستان گزارش دادند که ۴۰ درصد (یا بیشتر) از شرکای آن‌ها، زن بوده‌اند. در زمانی که موضوع تنوع جنسیتی در این بخش مورد توجه قرار گرفت، مؤسسات دیلویت و کی پی ام جی در خصوص درصد تقسیم شرکای خود در سال ۲۰۲۳، اطلاعاتی ارائه نکردند. ارنست اند یانگ نیز به تازگی ۲۹ درصد از شرکای زن را در این پست قرار داده است، در حالی که این رقم در سال ۲۰۲۲، ۲۶ درصد گزارش شده بود. مؤسسه‌ی BDO نیز گزارش داد که در سال ۲۰۲۳ تقریباً سه چهارم شرکای آن (۷۳ درصد) مرد بودند. بررسی اخیر همچنین حاکی از وجود شکاف جنسیتی در بین رهبری مؤسسات ارائه دهنده‌ی خدمات حسابداری است. تنها ۱۵ مؤسسه از ۱۰۰ مؤسسه برتر ارائه دهنده‌ی خدمات حسابداری انگلستان گزارش دادند که رئیس مؤسسه‌ی آن‌ها زن است، این رقم ۲۵ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲ افزایش یافته است. در زمان تهیه‌ی این گزارش، هیچ یک از چهار مؤسسه‌ی بزرگ حسابرسی گزارش نکرده‌اند که زنان رئیس مؤسسه بوده‌اند و در میان این ۱۰۰ مؤسسه تنها ارنست اند یانگ است که در نوامبر ۲۰۲۳، ژانت ترونکل را به‌عنوان اولین رئیس زن انتخاب کرد تا جایگزین کارمین دی سیبیلو شود. این موضوع در حالی است که از میان مؤسسات بیگ فور قبلاً هرگز یک

حسابرسی داخلی: ارزیابی سلامت مالی، اطمینان از رعایت قوانین و مقررات، و ارائه توصیه‌هایی برای تقویت کنترل‌های داخلی.

۳. استراتژی مالیاتی: برنامه‌ریزی مالیاتی موثر برای دستیابی به نتایج پایدار.

۴. مدیریت حقوق و دستمزد: فرآیند پردازش حقوق و دستمزد و رعایت قوانین و مقررات در این زمینه.

۵. تجزیه و تحلیل داده‌ها: استفاده از هوش تجاری برای استخراج داده‌ها و نوآوری در حل مسئله.

۶. هوش تجاری: ردیابی شاخص‌های ارزیابی عملکرد (KPI) ها و شناسایی روندها برای کشف ریسک‌ها و فرصت‌های رشد.

۷. تحول دیجیتال: استفاده از فناوری برای افزایش بهره‌وری مالی و حسابداری.

ذکر این نکته ضروری است که با کسب مهارت‌های خاص در این زمینه‌ها، متخصصان مالی به عواملی برای موفقیت سازمانی تبدیل می‌شوند.

www.accountancyage.com، ۲۳ فوریه ۲۰۲۴

افزایش حق‌الزحمه‌های حسابرسی برای شرکت‌های پذیرفته شده بورسی در انگلستان

بر اساس گزارشی که اخیراً منتشر شده است، فقدان رقابت در بازار حسابرسی انگلستان و تلاش‌های نظارتی برای بهبود کیفیت، حق‌الزحمه‌های حسابرسی شرکت‌های بورسی لندن را در طول پنج سال گذشته

(از سال ۲۰۱۸) ۷۵ درصد افزایش داده است. بر اساس بررسی‌های صورت گرفته، میانگین حق‌الزحمه‌ی حسابرسی برای شرکت‌های دارای منافع عام در انگلستان، از ۳۹۷۰۰۰ پوند در سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۸ به ۶۹۴۰۰۰ پوند در سال‌های ۲۰۲۲-۲۳ افزایش یافته است. افزایش ۷۵ درصدی حق‌الزحمه‌های حسابرسی ناشی از فقدان رقابت در بازار حسابرسی انگلستان، الزامات اضافی گزارشگری مالی و استانداردهای حسابرسی است. این موضوع در حالی است که پس از وقوع شکست‌های جدی در شرکت‌های صاحب نام و برجسته، بهبود رقابت یکی از عناصر کلیدی در برنامه‌های بلندمدت دولت برای بازنگری اساسی در بخش حسابرسی بوده است. در غالب موارد، شکست‌های بزرگ در شرکت‌هایی رخ داده است که توسط یکی از مؤسسات بیگ فور حسابرسی شدند. گفتنی است پس از یک سری رسوایی‌های بزرگ، افزایش حق‌الزحمه‌های حسابرسی با اقدامات شورای گزارشگری مالی انگلستان (نهاد ناظر حسابرسی) برای گسترش اجرای قوانین به دلیل حسابرسی‌های بی‌کیفیت و درخواست از مؤسسات حسابرسی برای بهبود کار خود، همراه بوده است. ریچارد

زن در مقام رهبری کل عملیات یک مؤسسه انتخاب نشده بود. اما در حال حاضر، مؤسسات بزرگ اقدامات بسیاری انجام می‌دهند تا نشان دهند برابری جنسیتی را جدی می‌گیرند. به عنوان مثال پرایس واترهاوس کوپرز بر روی کاهش شکاف دستمزد جنسیتی کار کرده است تا تغییرات ارزشمندی ایجاد کند. علاوه بر آن، یک برنامه‌ی عملیاتی پنج ماده‌ای جهت ایجاد تغییر در مؤسسه و ترویج برابری، تدوین نموده است. دیلویت نیز از سال ۲۰۱۹، نمایندگی زنان را هم در سطح شراکت مؤسسات عضو و هم در سایر نقش‌های رهبری افزایش داده است و هدف آن این است که تا سال ۲۰۲۵، ۳۰ درصد از شرکا، مدیران و مدیران عامل زن باشند. گرنت تورنتون هم در چشم انداز خود برای حذف نابرابری جنسیتی و مقابله با موانع جنسیتی، ابتکارات متعددی از جمله تقویت سیاست‌های مرخصی خانوادگی و ارائه‌ی برنامه‌ای برای آموزش مردان در مورد اهمیت و مزایای برابری جنسیتی دارد. مؤسسه‌ی کی پی ام جی نیز برای ارتقای تنوع و برابری جنسیتی برنامه‌ی اقدامات خاصی را در نظر گرفته است که تا سال ۲۰۳۰، حداقل ۴۰ درصد همکاران، زن و ۴۰ درصد همکاران، مرد و ۲۰ درصد جمعیت، انعطاف پذیر باشد. به این ترتیب غالب مؤسسات بزرگ، استراتژی جنسیتی خود را شامل اهداف گسترده‌ای برای افزایش نمایندگی زنان در سطوح ارشد قرار داده‌اند.

۲۹ فوریه ۲۰۲۴، www.accountancyage.com

تجزیه و تحلیل داده‌ها و مدل سازی در حسابرسی

این مطلب حاصل تلاشی است که هیأت استانداردهای حسابرسی (ASB) انجمن حسابداران رسمی آمریکا برای درک و پشتیبانی استفاده از فناوری در حسابرسی انجام داده است.

تجزیه و تحلیل و مدل سازی داده‌ها، امکان استفاده از مجموعه داده‌های بزرگ و منعکس نمودن سریع الگوهای درون آن‌ها را فراهم می‌کند. تجزیه و تحلیل داده‌های حسابرسی می‌تواند مجموعه داده‌های بزرگ مشتریان را برای شناسایی روندها و ناهنجاری‌ها تجزیه و تحلیل کند و فرآیندهای حسابرسی را برای ارائه‌ی دقت بیشتر و کیفیت کلی حسابرسی ساده کند. برای حسابرسان، این به معنای درک بهتر عملیات واحد تجاری و ریسک‌های مرتبط، از جمله ریسک تقلب و افزایش

پتانسیل کشف تحریف‌های بااهمیت است.

تجزیه و تحلیل داده‌های حسابرسی توسط ابزارها و تکنیک‌های خودکاری انجام می‌شود که داده‌ها را تجزیه و تحلیل و مدل سازی می‌کند و می‌تواند برای اجرای مراحل مختلف حسابرسی، از جمله ارزیابی ریسک، اجرای آزمون‌های کنترلی، و نتیجه‌گیری استفاده شود.

مدل سازی داده‌ها، که نمایش گرافیکی اطلاعات و داده‌ها است، یکی از راه‌های کمک به شناسایی و درک روندها، داده‌های پرت و الگوها در زمان تجزیه و تحلیل داده‌ها است. مدل سازی داده‌ها به حسابرسان اجازه می‌دهد تا داشبوردهایی را ایجاد کنند، که می‌تواند در طول چرخه‌ی عمر حسابرسی، از برنامه‌ریزی و ارزیابی‌های ریسک گرفته تا گزارشگری و انتقال یافته‌های حسابرسی به مدیریت و راهبری، استفاده شوند.

• چگونه از تجزیه و تحلیل و مدل سازی داده‌ها در حسابرسی استفاده می‌شود؟

در حسابرسی صورت‌های مالی، تجزیه و تحلیل داده‌ها می‌تواند بخش مهمی از تلاش‌های حسابرسان را به خود اختصاص دهد. زیرا تیم‌های حسابرسی را قادر می‌سازد اثربخشی و کارایی حسابرسی را بهبود بخشند و قابلیت‌های خود را از طریق تجزیه و تحلیل داده‌ها و مهارت مدل سازی داده‌ها گسترش دهند.

این که کدام ابزار باید برای دستیابی به هدف هر روش حسابرسی استفاده شود، به قضاوت حرفه‌ای حسابرسان بستگی دارد. ابزارهای مورد استفاده برای انجام تجزیه و تحلیل داده‌های حسابرسی می‌توانند به سادگی نرم‌افزار صفحه‌گسترده، مانند Microsoft Excel (برای محاسبات ساده)، تا مدل‌های پیشرفته‌ی یادگیری ماشین و هوش مصنوعی (AI) باشند.

مدل سازی داده‌ها می‌تواند جزئیاتی را که ممکن است زمانی بخشی از یک ردیف آمار بوده باشد را در نظر بگیرد و تصویر واضحی از آنچه این جزئیات را نشان می‌دهد ارائه دهد. با استفاده از اطلاعات نسبتاً ابتدایی مشتری مانند تراز آزمایشی، تیم حسابرسی می‌تواند الگوهایی را مشاهده کند که ممکن است با استفاده از تکنیک‌های سنتی تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی به آسانی آشکار نباشند.

داگ دی بوئر، مدیر حسابرسی و اطمینان بخشی در مؤسسه‌ی Grimbleby Coleman، که مؤسسه‌ای با ۹۰ کارمند در کالیفرنیا است، گفت: توانایی ترسیم روندها و نسبت‌ها در طول زمان، بر اساس داده‌های درست، بسیار ارزشمند است. به عنوان مثال، به جای انجام تحلیل واریانس در ابتدا و پایان سال برای نشان دادن کاهش سود ناخالص، نرم افزار این امکان را برای حسابرسان فراهم می‌کند که روند را با جست و جوی محرک‌های عملکرد سود ناخالص پیش‌بینی نشده یا غیر تکراری، با جزئیات در طول زمان (ماه به ماه) مشاهده کنند. به این ترتیب، حسابرسان می‌توانند به مشتری کمک نمایند تا متوجه بشود چرا سود ناخالص در طول یک ماه خاص کاهش یافته است.

در GWCPA LLP نیز، مؤسسه‌ای با ۲۰ کارمند مستقر در مریلند، داشبوردهای مدل سازی داده‌ها ارتباط مستقیم بین شاخص‌های کلیدی ارزیابی عملکرد (KPI) و ریسک را در اختیار حسابرسان قرار می‌دهند، که

این مهم، امکان شناسایی دوره‌ی زمانی که تراکنش غیرعادی در آن رخ داده است را آسان‌تر می‌کند و به محدود کردن تمرکز حسابرسان کمک می‌کند. در حالی که هوش مصنوعی مولد (Gen AI) امروزه در مراحل اولیه‌ی استفاده در حسابرسی است، حسابرسان می‌توانند اعداد پرت شناسایی شده در تجزیه و تحلیل داده‌ها را در سطح داده یا تراکنش‌ها تعیین کنند.

موانع استفاده از فناوری برای حسابرسان		
دلایل عدم استفاده از نگاه حسابرسان	مدل‌سازی داده‌ها	تجزیه و تحلیل داده‌ها
نبود آموزش و زیرساخت	۲۷٪	۲۷٪
عدم سودمندی فناوری	۲۳٪	۲۰٪
عدم توانایی در دسترسی به داده‌های مشتری	۹٪	۱۲٪
دشواری در استفاده از فناوری	۹٪	۱۲٪
هزینه‌ی بالای استفاده از فناوری	۹٪	۱۱٪
دشواری در استفاده از خروجی‌های فناوری	۸٪	۵٪
نگرانی از پرسش‌های دیگران درباره‌ی فناوری	۴٪	۴٪
نگرانی از مجاز بودن استفاده از فناوری از نظر اصول پذیرفته شده حسابرسی	۴٪	۳٪
نگرانی از امنیت و حریم خصوصی پایگاه داده‌های مشتری	۲٪	۲٪
ناکافی بودن کنترل‌های حاکم بر یکپارچگی داده‌های مشتری	۳٪	۲٪
سایر دلایل	۰٪	۱٪
دانش اندک درباره‌ی فناوری	۱٪	۰٪

• چگونه مؤسسات می‌توانند موانع را برای ترکیب تجزیه و تحلیل داده‌ها و مدل‌سازی داده‌ها در فرآیندهای حسابرسی خود برطرف کنند؟ در این‌جا چند پیشنهاد وجود دارد:

• رهبران را همراهی کنید تا کار را با یافتن موارد کوچک آغاز نمایند، به‌عنوان مثال در ثبت‌های دفتر روزنامه و آزمون انقطاع زمانی.

• سرمایه‌گذاری گسترده‌ای روی افراد انجام دهید، زیرا مهارت‌های تجزیه و تحلیل و مدل‌سازی داده‌ها، فراتر از مهارت کار با ابزارها و محصولات خاص است. مؤسسات با ترویج نوآوری می‌توانند کارکنانی را که به تجزیه و تحلیل و مدل‌سازی داده‌ها علاقه‌مند هستند با خود همسو سازند.

• این جریان طولانی است، برای موفقیت فوری تجزیه و تحلیل و مدل‌سازی داده‌ها برنامه‌ریزی نکنید. ایجاد مهارت و موفقیت به زمان نیاز دارد. از تلاش‌های ناموفق درس بگیرید و بر روی تلاش‌های موفق اتکا کنید.

• همچنین، در حالی که استفاده از تجزیه و تحلیل داده‌ها و تکنیک‌های مدل‌سازی مزایای بسیاری دارد، احتیاط‌هایی برای حسابرسان وجود دارد. گاهی اوقات مدلی که به اشتباه طراحی شده است، می‌تواند گیج‌کننده باشد.

• زمان استفاده از تجزیه و تحلیل داده‌ها در حسابرسی تجزیه و تحلیل داده‌ها را می‌توان در سراسر حسابرسی، در طیف گسترده‌ای از فعالیت‌ها و رویه‌ها اعمال کرد، از جمله:

- برنامه‌ریزی حسابرسی
 - نمونه‌گیری حسابرسی
 - مستندسازی در حسابرسی
 - رویه‌های تحلیلی اساسی
 - آزمون ورودی‌های دفتر روزنامه
 - ارزیابی روش‌های حسابرسی-توسعه‌ی معیارهای کارایی حسابرسی
 - ارزیابی اهمیت
 - ارزیابی ریسک
 - آزمون اثربخشی کنترل‌های داخلی
 - کشف تقلب بالقوه
 - آزمون کامل بودن
 - شناخت روندهای فصلی در کسب‌وکار
- به‌عنوان سخن پایانی، زمان و تلاشی که برای استفاده از تجزیه و تحلیل و مدل‌سازی داده‌ها صرف می‌شود به دلیل کارایی و اثربخشی که برای حسابرسی به ارمغان می‌آورد و ارزشی که به مؤسسات حسابرسی و مشتریان ارائه می‌دهد، ارزشمند است.
- www.journalofaccountancy.com، ۱ مارس ۲۰۲۴

انقلاب گزارشگری پایداری: انگلستان و اتحادیه‌ی اروپا پیش‌تاز هستند

بازی گزارشگری پایداری در حال تغییر است و انگلستان و اتحادیه‌ی اروپا پیش‌تاز این ماجرا هستند. در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ مقررات سخت‌گیرانه‌تری در این زمینه حاکم خواهد بود که نحوه‌ی پاسخ‌گویی

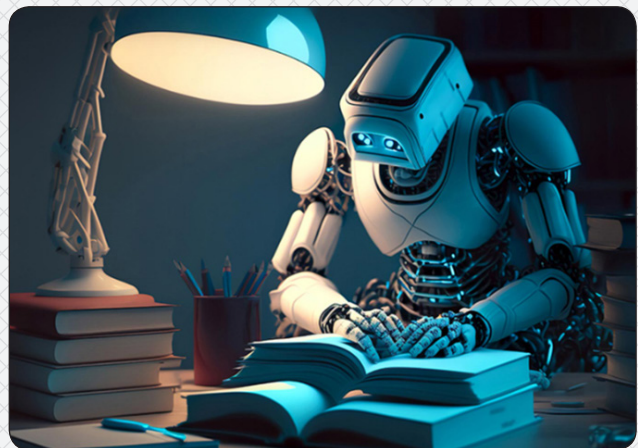

شرکت‌ها به مسائل زیست‌محیطی، اجتماعی و حاکمیت شرکتی (ESG) را تغییر می‌دهد. قوانین جدید گزارشگری پایداری انگلستان و اتحادیه‌ی اروپا مستلزم اصلاح استراتژیک فرآیندهای گزارشگری است. نکته‌ی اصلی، دیدگاهی کلی‌نگر است که ضمن تأکید بر ارزش بلندمدت، به انطباق نیز می‌پردازد. ساده‌سازی تلاش‌ها در این حوزه، موجب تحقق هم‌زمان کارایی هزینه و چابکی در چشم‌انداز همیشه در حال تغییر خواهد بود. کلید تسلط بر این تحول گزارشگری، کار گروهی است. از همه‌ی بخش‌ها باید در این زمینه ذی‌نفع وجود داشته باشد و در راستای ارتقای مهارت کارکنان خود سرمایه‌گذاری کنند. دستورالعمل گزارشگری پایداری شرکتی (CSRD) و الزامات افشای پایداری انگلستان (SDR) حجم انبوهی از داده‌ها و تجزیه و تحلیل را می‌طلبد. به این

ترتیب، آماده سازی اولیه و همکاری متقابل، کلید اصلی موفقیت است. همسویی با استانداردهای هیأت استانداردهای بین‌المللی پایداری نیز، شرکت‌ها را برای گام برداشتن در محیط نظارتی در حال تحول آماده می‌سازد. حسابداران حرفه‌ای قهرمانان حماسه‌ی گزارشگری پایداری هستند. تسلط بر داده‌ها، قدرت تجزیه و تحلیل و قابلیت برنامه‌ریزی مالی استراتژیک، آن‌ها را به متحدان ارزشمندی در دستیابی به اهداف پایداری تبدیل می‌کند. آن‌ها تغییرات تأثیرگذار را هدایت خواهند کرد، و تضمین می‌کنند که پایداری به هدف اصلی کسب‌وکار تجاری تبدیل می‌شود، نه فقط به‌عنوان چک لیستی که باید تکمیل شود. تأثیر آن‌ها فراتر از انطباق با قوانین و مقررات است، و فرهنگ همسو با اهداف توسعه‌ی پایدار سازمان ملل را تقویت می‌کند. عصر جدید گزارشگری پایداری یک شمشیر دولبه است. چالش‌ها زیاد است، اما فرصت‌ها هم همین‌طور. با آینده‌نگری استراتژیک، تعهد در سطح سازمان، و تخصص ارزشمند حسابداران حرفه‌ای، کسب‌وکارها نه تنها می‌توانند از آن پیروی کنند، بلکه قادرند ارزش پیشنهادی خود را نیز ارتقا دهند. به این ترتیب باید این تغییر را بپذیریم و با هم، راه را برای آینده‌ای پایدارتر و انعطاف پذیرتر هموار کنیم.

www.accountancyage.com، ۸ مارس ۲۰۲۴

سیر تکاملی حرفه‌ی حسابداری با هوش مصنوعی

دنیای حسابداری در حال تجربه‌ی یک تغییر اساسی است. پیشرفت‌های سریع در فناوری، به ویژه ظهور هوش مصنوعی (AI)، روش انجام کارها را تغییر می‌دهد و این موضوع فقط به معنای افزایش کارایی و دقیق‌تر شدن حسابداری نیست، بلکه آغازگاه عصر جدیدی برای این حرفه است. نیاز به فرآیندهای مالی، هوشمندتر، سریع‌تر و دقیق‌تر باعث پذیرش هوش مصنوعی در حسابداری شده است. کسب‌وکارها به دنبال ساده سازی عملیات هستند و حسابداران به دنبال راه‌هایی برای افزایش بهره‌وری خود هستند. هوش مصنوعی به‌عنوان شریکی قدرتمند، با خودکارسازی وظایف معمول، تجزیه و تحلیل حجم انبوهی از داده‌ها و

ارائه بینش‌های ارزشمند وارد عمل می‌شود. هدف این تحول، جایگزینی نیروی انسانی در حسابداری نیست، بلکه توانمندسازی آن‌ها برای تمرکز بر ارائه‌ی خدمات با بالاترین کیفیت، تفکر استراتژیک و حل مسائل پیچیده است. در عصر دیجیتال، هوش مصنوعی به حسابداران کمک می‌کند تا به بازیکنان ارزشمندتری تبدیل شوند. حسابداری راه‌درازی را پیموده است، از ثبت سوابق دستی تا اتوماسیون مبتنی بر هوش مصنوعی. کارهای وقت گیر، حجم بالای کاغذبازی و نگرانی دائمی از خطای انسانی را به خاطر دارید؟ هوش مصنوعی این داستان را تغییر می‌دهد. هوش مصنوعی تغییر دهنده‌ی بازی است، و کارهای روزمره مانند ورود داده‌ها، پردازش فاکتورها و تهیه‌ی گزارش‌های مالی را خودکار می‌کند. این امر زمان حسابداران را آزاد می‌کند، خطاها را کاهش می‌دهد و منجر به صورت‌های مالی دقیق‌تر می‌شود. اما این همه چیز نیست. هوش مصنوعی می‌تواند حجم عظیمی از داده‌ها را در زمان واقعی تجزیه و تحلیل کند و دری را به روی تجزیه و تحلیل‌های مبتنی بر پیش‌بینی باز کند. این مهم به حسابداران اجازه می‌دهد تا بینش‌های استراتژیک و توصیه‌های آینده‌گرا را ارائه دهند. همان‌طور که هوش مصنوعی به توسعه‌ی خود ادامه می‌دهد و بیشتر با شیوه‌های حسابداری ادغام می‌شود، این حرفه نیز پویاتر می‌شود. هوش مصنوعی معنای کارایی و دقت در حسابداری را مجدداً تعریف می‌نماید. الگوریتم‌های قدرتمند هوش مصنوعی می‌توانند مجموعه داده‌های عظیم را با سرعت چشم‌گیری تجزیه و تحلیل کنند و الگوها و ناهنجاری‌هایی را که ممکن است توسط انسان‌ها مورد توجه قرار نگیرند، کشف کنند. این موضوع به ویژه در شناسایی تقلب و تجزیه و تحلیل مالی، که در آن دقت بسیار مهم است، مفید است. ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی نیز با اطمینان از رعایت آخرین مقررات و استانداردها، انطباقی در تهیه و رعایت قوانین مالیاتی ایجاد می‌کنند. در اصل، هوش مصنوعی حرفه‌ی حسابداری را به سمت کارایی و دقت بیشتر سوق می‌دهد و معیارهای جدیدی را در مدیریت مالی و گزارشگری تعیین می‌کند. اما ورود هوش مصنوعی به حسابداری، نگرانی‌هایی را در مورد امنیت شغلی ایجاد کرده است. برخی می‌ترسند که هوش مصنوعی به‌طور کلی جایگزین حسابداران شود، اما واقعیت متفاوت است. در حالی که هوش مصنوعی وظایف معمول را خودکار می‌کند، این بدان معنا نیست که نقش حسابداران در حال منسوخ شدن است. در عوض، بیشتر به سمت عملکردهای استراتژیک، تحلیلی و مشاوره‌ای در حال تکامل است. حسابدارانی که از هوش مصنوعی استقبال می‌کنند و یاد می‌گیرند از قابلیت‌های آن استفاده کنند، ارزشمندتر می‌شوند و طیف وسیع‌تری از بینش‌ها و خدمات فراتر از اعداد و ارقام را ارائه می‌دهند. حضور عامل انسانی هنوز غیرقابل جایگزین است. مهارت‌هایی مانند قضاوت، اخلاق و ارتباطات چیزهایی هستند که هوش مصنوعی نمی‌تواند انجام دهد. بنابراین، به جای این که هوش مصنوعی را یک تهدید بدانیم، حسابداران باید به آن به‌عنوان فرصتی برای رشد و توسعه حرفه‌ای نگاه کنند. با انطباق با هوش مصنوعی و اتخاذ آن، حسابداران می‌توانند جایگاه خود را در آینده‌ی این حرفه تثبیت کنند و بر حوزه‌هایی تمرکز کنند که تخصص

قبلاً در ساختار آیفک بودند، گام مهمی در راستای تقویت استقلال سیستم تدوین استانداردهای بین‌المللی برای اخلاق، حسابرسی و خدمات اطمینان‌بخشی است. این ساختار جدید (IFEA) که به شکل هیأت امنایی اداره می‌شود و اعضای آن توسط IFAC و PIOB منصوب می‌شوند، مکانیسم مهمی برای اصلاح حرفه تلقی می‌شود، که به افزایش اعتماد و اطمینان در فرآیند استاندارد گذاری منجر خواهد شد. دستیابی به سیستم استاندارد گذاری مستقل، فراگیر و دارای ذی‌نفعان متعدد و تدوین استانداردهای به موقع و با کیفیت بالا از اهداف اصلی تشکیل این بنیاد بوده است. چنین سیستمی به محیطی که به سرعت در حال تغییر است و در عین حال به منافع عمومی، پاسخ‌گو است. این اطمینان وجود دارد که ساختار جدید هر دو هدف را پیش می‌برد. در حال حاضر اجرای کامل این هدف از طریق تلاش‌های مجدانه و جمعی در حال پیگیری است و روند تقویت کادر فنی این بنیاد به خوبی در حال انجام است.

۲۷ مارس ۲۰۲۴، www.ethicsandaudit.org

انسانی آن‌ها واقعاً در آن نقش دارد. آینده‌ی حسابداری به‌طور غیرقابل انکاری با نوآوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی مرتبط است. پتانسیل تحول بسیار زیاد است، و استفاده از تجزیه و تحلیل‌های پیش‌بینی‌کننده برای بهبود تصمیم‌گیری تا ارائه‌ی بینش‌های آینده نگر به مشتریان از طریق هوش مصنوعی را شامل می‌شود. به‌عنوان نمونه، هوش مصنوعی استانداردهای حسابداری پیچیده مانند ASC ۸۴۲ (حسابداری اجاره‌ها) را آسان‌تر می‌کند. این امر بار انطباق را کاهش می‌دهد و به حسابداران اجازه می‌دهد تا بر ارائه‌ی مشاوره‌ی استراتژیک تمرکز کنند. به‌طور کلی، آینده‌ی حسابداری، که توسط هوش مصنوعی طراحی شده است، آماده است تا حرفه را به گونه‌ای باز تعریف کند که در حال حاضر ما فقط می‌توانیم آن را تصور کنیم.

۱۲ مارس ۲۰۲۴، www.accountancyage.com

تقویت استقلال سیستم استاندارد گذاری از طریق تأسیس بنیاد بین‌المللی اخلاق و حسابرسی

حرفه‌ی حسابرسی در تقاطع مبارزه برای جذب استعدادها

نظرسنجی انجام شده توسط نهادهای حرفه‌ای حسابداری همچون ACCA (انجمن حسابداران خبره) و انجمن حسابداران خبره‌ی استرالیا و نیوزلند (CA ANZ) که از طریق مجموعه‌ای از کنفرانس‌ها و میزگردهای جهانی پشتیبانی می‌شود، حاکی

از تداوم چالش‌های پیش روی حرفه‌ی حسابرسی، در راه مبارزه برای جذب و حفظ استعدادها است. دیدگاه بیش از ۶۵۰۰ متخصص امور مالی در سراسر جهان نشان می‌دهد که نحوه‌ی برخورد با نگرانی‌های فزاینده‌ی نیروی کار، پیرامون تعادل میان کار و زندگی، ساعات کار انعطاف پذیر و حقوق و دستمزد عادلانه، مهم‌ترین دغدغه‌های این حرفه را تشکیل می‌دهند. بینش قانع‌کننده‌ای که از مطالعه‌ی مذکور به دست آمده، عدم وجود هدف مشترک و یکپارچه در حرفه‌ی حسابرسی را برجسته می‌کند. آنتونیس دیولاس، رئیس بخش حسابرسی و خدمات اطمینان‌بخشی ACCA می‌گوید، این موضوع نه تنها در وهله‌ی نخست از ورود داوطلبان احتمالی به این حرفه جلوگیری می‌کند، بلکه مانع از آن می‌شود متخصصان فعلی به این بینش دست یابند که چگونه کارشان ارزش ایجاد می‌کند. بیش از نیمی از پاسخ‌دهندگان به نظرسنجی ۲۵ تا ۴۲ ساله بودند که ۳۷ درصد آنان را حسابرسان فعلی و ۳۳ درصد را حسابرسان سابق تشکیل می‌دهند. بقیه نیز، حسابرسی را به‌عنوان شغلی

ایده‌ی راه‌اندازی بنیاد بین‌المللی اخلاق و حسابرسی (IFEA) به‌عنوان متولی تقویت سیستم تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اخلاق، از سال ۲۰۲۰ شکل گرفت. هدف از تأسیس این بنیاد انتقال هیأت استانداردهای بین‌المللی اخلاق برای حسابداران (IESBA) و هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌بخشی (IAASB) به نهاد جدیدی است که مستقل از فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) است. بر اساس ساختار جدید، رئیس IESBA، خانم گابریلا فیگویردو دیاس، و رئیس IAASB، تام سیدنشتاین، به‌عنوان اعضای هیأت مدیره‌ی بنیاد فعالیت می‌کنند. هیأت نظارت بر منافع عمومی نیز (PIOB) به نقش خود به‌عنوان هیأت نظارت مستقل ادامه می‌دهد و از پاسخ‌گویی استانداردهای بین‌المللی به منافع عمومی و ارائه‌ی مؤثر استراتژی‌های هیأت‌ها حمایت می‌کند. تأسیس بنیاد به‌عنوان یک نهاد حقوقی مستقل برای استقرار IESBA و IAASB، که

شناسایی حوزه‌های کلیدی به‌روزرسانی دانش و مهارت‌های حسابداران حرفه‌ای توسط آیفک

فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) در مطلب جدیدی، چهار حوزه‌ی کلیدی را منتشر کرده است که حسابداران حرفه‌ای باید دانش خود را جهت پاسخ به تقاضای فزاینده در زمینه‌ی اطلاعات پایداری، به روز نمایند. تجهیز «حسابداران حرفه‌ای برای پایداری: چه مواردی جدید است و چه مواردی تغییر نکرده است»، عنوان مطلبی است که آیفک اخیراً منتشر کرده است و به نقش حیاتی حسابداران حرفه‌ای در تولید داده‌ها، گزارشگری و اطمینان‌بخشی به اطلاعات پایداری قابل‌اتکا و همچنین اهمیت آموزش و حصول اطمینان از توانایی حسابداران حرفه‌ای برای برآورده نمودن نیازهای جامعه، اشاره می‌کند. بسیاری از کارهایی که حسابداران در حال حاضر انجام می‌دهند قابلیت انتقال به نظام گزارشگری پایداری را دارد. با این حال، موضوعات و چالش‌های جدید نیازمند شیوه‌های جدید تفکر و کار است. در این راستا آیفک چارچوبی را برای کمک به حسابداران حرفه‌ای و همچنین نهادهای حرفه‌ای حسابداری منتشر نموده است تا شکاف‌های میان مهارت فنی شناخته شده و مورد نیاز، هوش تجاری، صلاحیت رفتاری، اخلاق و ارزش‌های حرفه‌ای را برطرف کنند. از آنجایی که حرفه‌ی حسابداری برای پاسخ‌گویی به تقاضاهایی آماده می‌شود که برای اطلاعات با کیفیت بالا و مرتبط با پایداری وجود دارد، حسابداران حرفه‌ای، دانشگاهیان، مؤسسات ارائه دهنده‌ی خدمات حسابداری و نهادهای حرفه‌ای حسابداری (PAOs) باید نحوه‌ی رفع شکاف‌ها را در نظر بگیرند. در برنامه‌های آموزش حسابداری خبر خوب این است که بسیاری از کارهایی که حسابداران حرفه‌ای انجام می‌دهند قابل انتقال به نظام گزارشگری پایداری است. به دست آوردن این حق، اطمینان می‌دهد که حسابداران حرفه‌ای برای رهبری نظام گزارشگری پایداری مجهز هستند. به‌عنوان بخشی از تمرکز آیفک بر ارتباط متقابل میان آموزش و پایداری، و با هدف کمک به این حرفه در بررسی این موضوع که چه آموزش‌های اضافی ممکن است مورد نیاز باشد، چارچوب ذیل تهیه شده است که شامل موارد فعلی و مواردی است که چهار حوزه‌ی اصلی تمرکز حسابداران حرفه‌ای در آینده را در برمی‌گیرد.

برای آینده‌ی حرفه‌ای خود عنوان نمودند. نتایج این نظرسنجی به وضوح نیاز به هم‌دلی با کارکنان و توجه به محیط کار را نشان می‌دهد که مستلزم درک ابعاد مختلف زندگی افراد است. اگرچه نیروی کار متقاضی برای فعالیت در حرفه‌ی حسابرسی نیز باید فرصت‌ها و امکان سنجی زندگی حرفه‌ای خود را به گونه‌ای تجسم کند که واقعی باشد. در ادامه‌ی مطلب، ۵ یافته‌ی اصلی این بررسی برای حل بحران کنونی به شرح ذیل به دست آمد:

- تعادل میان کار و زندگی مسئله‌ی کلیدی است: فرهنگ‌های سازمانی باید با تأکید بیشتر بر محیط‌های کاری حمایتی مورد توجه قرار گیرند که نیازها و رفاه شخصی افراد را درک می‌کنند.
- مزایای جبران زحمات منصفانه: حجم کاری فشرده در اوج فصل حسابرسی باید پاداش داده شود و در صورت عدم توجه می‌تواند بر جذب و حفظ استعدادها در آینده تأثیر بگذارد.
- نردبان ارتقای شغلی و تنوع کار: نردبان ارتقای شغلی سنتی برای متخصصان جوان حسابرسی جذاب نیست. مؤسسات باید به دنبال ایجاد شبکه‌ای برای ارائه‌ی نقش‌های متنوع‌تر و تلاش برای تطبیق ترجیحات و علایق بیرونی حسابرسان باشند.
- ارائه‌ی خدمات اطمینان‌بخشی به گزارش‌های پایداری: این کار هدفمند تلقی می‌شود و امید روشنی را برای حرفه‌ی حسابرسی ایجاد می‌کند، به‌طوری که ۴۸ درصد از متقاضیان کار در حرفه اظهار داشتند چنین کاری می‌تواند آن‌ها را برای پیوستن به این حرفه وسوسه کند و ۴۰ درصد از حسابرسان می‌گویند که چنین حرفه‌ای می‌تواند آن‌ها را برای ماندن ترغیب نماید.
- فناوری را بپذیرید تا مربوط باقی بمانید: افرادی که قصد ورود به این حرفه را دارند مایلند از فناوری‌های پیشرفته استقبال کنند. در حالی که چهار مؤسسه‌ی بزرگ حسابرسی و مؤسسه‌های رده‌ی متوسط می‌توانند این آرزو را برآورده کنند، مؤسسات کوچک عقب می‌مانند. به این ترتیب، پر کردن شکاف فناوری یک ضرورت استراتژیک برای این حرفه است.
- درشرایطی که مؤسسات حسابرسی در حال اجرای طرح‌هایی برای رفع این نگرانی‌ها هستند، تداوم موضوعات اصلی نشان‌دهنده‌ی نیاز به تغییرات تحول‌آفرین است. برای نمونه، این نظرسنجی تمایل به اطمینان‌بخشی به گزارش‌های پایداری را در میان متخصصان حسابرسی موجود و افراد بالقوه در این حرفه نشان داد. این یک فرصت منحصر به فرد برای جذب استعدادها و سرمایه‌گذاری مؤسسات در این زمینه است. حسابرسان به‌عنوان ستون فقرات اطمینان‌بخشی به اطلاعات مالی عمل می‌کنند و از دقت و شفافیت اطمینان حاصل می‌کنند و در عین حال اعتماد و پاسخ‌گویی را ترویج می‌دهند. دیولاس می‌افزاید که با شیوه‌های حسابرسی قوی، کسب‌وکارها نه تنها شکوفا می‌شوند، بلکه سرمایه‌گذاران را نیز جذب و ثبات بازار سرمایه را تقویت می‌کنند، و به آینده‌ی اقتصادی موفق برای همه کمک می‌کنند.

۲۸ مارس ۲۰۲۴، www.accountancyage.com

مهارت فنی

- آنچه انجام می‌شود:

- تهیه گزارش‌های مالی با کیفیت بالا و مفید برای تصمیم‌گیری
- تفسیر داده‌ها و اطلاعات غیر مالی
- تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات برای پشتیبانی از تصمیمات

مدیریت

- ارزیابی کفایت سیستم‌ها، فرآیندها و کنترل‌ها برای گزارشگری مالی.

- آنچه در آینده باید انجام بشود:

- درک استانداردها و الزامات گزارشگری و اطمینان‌بخشی جدید مرتبط با پایداری
- ایجاد راه‌های جدیدی برای اندازه‌گیری عملکرد، از جمله معیارها و اهداف مبتنی بر دانش داده

- تجزیه و تحلیل انواع جدیدی از مجموعه‌ی داده‌ها و سناریوهای مرتبط با پایداری، برای حمایت از تصمیم‌گیری‌های آگاهانه
- طراحی، پیاده‌سازی و ارزیابی سیستم‌ها، فرآیندها و کنترل‌ها برای گزارشگری مرتبط با پایداری
- به کارگیری قضاوت و ارزیابی اهمیت در زمینه‌ی پایداری
- افشای اطلاعات پایداری مفید و با کیفیت بالا برای تصمیم‌گیری

هوش تجاری

- آنچه انجام می‌شود:

- درک و ارزیابی مدل‌های کسب‌وکار در حال تغییر
- تفسیر عوامل نظارتی، صنعت و سایر عوامل خارجی در زمینه‌ی عملیات یک واحد تجاری

- تجزیه و تحلیل تأثیر تصمیمات استراتژیک تجاری
- تدوین و ارزیابی رویه‌های حاکمیت شرکتی و مدیریت ریسک.

- آنچه در آینده باید انجام بشود:

- برخورداری از تفکر سیستمی که تأثیر چشم انداز پایداری جهانی را بر مدل‌های کسب‌وکار، زنجیره‌های ارزش و استراتژی‌ها در نظر می‌گیرند.
- شناسایی ارتباط ریسک‌ها و فرصت‌های مالی و پایداری
- ارزیابی تأثیر بر حاکمیت شرکتی، ریسک و مدیریت عملکرد
- ارائه‌ی اطلاعات مربوط به پایداری به مدیریت برای پشتیبانی از تصمیم‌گیری‌های آگاهانه
- ارائه‌ی اطلاعات با کیفیت بالا و مفید برای تصمیم‌گیری طیف گسترده‌ای از ذی‌نفعان بیرونی

صلاحیت رفتاری

- آنچه انجام می‌شود:

- آموزش تفکر تحلیلی
- ترویج انعطاف‌پذیری و چابکی فکری
- برخورداری از ذهن پرسشگر و علاقه‌مندی مستمر به یادگیری
- تقویت روابط میان افراد
- ایجاد روحیه‌ی همکاری میان تیم‌ها، سازمان‌ها، متخصصان و

کارشناسان

- آنچه در آینده باید انجام بشود:

- به کارگیری مهارت‌های تحلیلی و دانش حسابداری برای انواع داده‌های جدید و الزامات گزارشگری
- به کارگیری تفکر انتقادی و مهارت‌های حل مسئله برای تجزیه و تحلیل موثر سناریوهای آینده، از جمله ریسک‌ها و عدم اطمینان‌ها، و سنجش گزینه‌ها
- چابکی و به روز بودن در توسعه‌ی دانش و مهارت‌های جدید برای پاسخ‌گویی به فعالیت‌های مرتبط با پایداری
- بهبود مهارت‌های همکاری برای اثربخشی کار در تیم‌های چند رشته‌ای و با طیف وسیع تری از کارشناسان
- ارتباط شفاف و موثر با طیف وسیع‌تری از ذی‌نفعان درونی و بیرونی

اخلاق و ارزش‌های حرفه‌ای

- آنچه انجام می‌شود:

- پایبندی به استاندارد شماره ۱ IESBA، در کنار رعایت استانداردهای اخلاقی ملی که محدودتر است.
- کسب و حفظ دانش و مهارت‌های حرفه‌ای برای ارائه‌ی خدمات با کیفیت و حفاظت از منافع عمومی

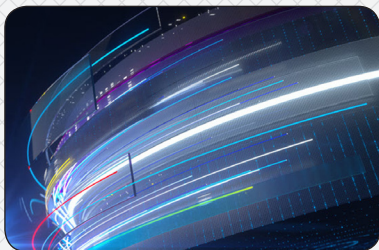
- برخورداری از ذهن پرسشگر و اعمال قضاوت و تردید حرفه‌ای

- آنچه در آینده باید انجام بشود:

- اعمال استانداردهای اخلاقی تجدید نظر شده و جدید برای گزارشگری و اطمینان‌بخشی به اطلاعات پایداری
- در نظر گرفتن تهدیدات اخلاقی در زمینه‌ی پایداری، از جمله هنگام استفاده از کار کارشناسان
- اعمال قضاوت و تردید حرفه‌ای هنگام تهیه‌ی گزارش‌های پایداری یا اطمینان‌بخشی به افشاهای مربوط به پایداری

www.ifac.org، ۱۰ آوریل ۲۰۲۴

مدیریت تحول فناوری در حسابرسی

موانع بسیاری می‌تواند در مسیر تحول فناوری در حسابرسی رخ دهد، از جمله مسائلی با پیچیدگی ذاتی، آموزش و زیرساخت‌ها؛ عدم اطمینان در مورد فایده؛ و یافتن سرمایه‌ی

لازم برای اداره و حفظ ساختار فناوری‌های یک مؤسسه. این موضوعات، برخی از یافته‌های نظرسنجی هستند که بخشی از پروژه‌ی بزرگ‌تر هیأت استانداردهای حسابرسی انجمن حسابداری رسمی آمریکا (ASB) را برای درک و حمایت از استفاده از فناوری در حسابرسی، تشکیل می‌دهند. تحول به معنای تغییر است و تغییر می‌تواند اختلال ایجاد کند. پس از

چندین سال اختلال در زندگی کاری، به نظر می‌رسد بسیاری از کارکنان از خستگی ناشی از تغییرات مستمر رنج می‌برند. به این ترتیب، با گذشت زمان درصد حمایت کارکنانی که از تغییرات سازمانی حمایت می‌کردند رو به افول گذاشت. اگر مؤسسات می‌خواهند تغییرات دگرگون‌کننده را به‌طور مؤثر اجرا کنند، باید تغییرات را در فناوری حساسی خود به دقت برنامه‌ریزی و اجرا کنند. در این مطلب مواردی بیان می‌گردد که باید در مدیریت تغییر به آن توجه کرد.

• ایجاد چشم انداز روشن و برقراری ارتباط

تحول فناوری در حساسی نه تنها به معنای ایجاد تفاوت قابل ملاحظه در بستر نرم افزاری مؤسسه است بلکه نحوه انجام حساسی‌ها را نیز شامل می‌شود. ایجاد و برقراری یک چشم انداز روشن در راستای چنین تحول مهمی، برای موفقیت بسیار اهمیت دارد. این چشم انداز، برنامه‌های استراتژیک مؤسسه را مشخص و روشن می‌کند که تغییر، چه معنایی برای تمام اعضای مؤسسه خواهد داشت. هنگام اجرای فناوری‌های جدید موارد زیادی باید در نظر گرفته شود، و تغییر باید بخش بزرگی از آن باشد. برای رهبری موفقیت‌آمیز تغییر، مؤسسات باید به پنج سوال کلیدی زیر پاسخ دهند تا به افراد کمک کند متوجه شوند چرا تغییر ضروری است، نه این که فقط در حال وقوع است:

۱. چه چیزی در حال تغییر است؟
۲. چه چیزی تغییر نمی‌کند؟
۳. چرا تغییر می‌کنیم؟
۴. چرا روشی که امروز ما انجام می‌دهیم دیگر به اندازه‌ی کافی خوب نیست؟
۵. ریسک تغییر نکردن چیست؟

به خاطر داشته باشید که مؤسسه ممکن است مجبور شود چشم انداز خود را بر اساس تجربیاتش در طول فرآیند تغییر بازبینی کند. تنظیم یک برنامه‌ی روشن و تجدید نظر در آن در صورت نیاز، بسیار مهم است.

• مزایایی را که تغییر ارائه می‌دهد برجسته کنید.

هنگام معرفی ایده‌ی تحول فناوری در حساسی، بیان دستاوردهایی که در آن وجود دارد مهم است. به‌عنوان مثال، در حالی که رهبران مؤسسه ممکن است نگران هزینه‌های اولیه باشند، اگر بدانند فناوری چه مزایایی را ارائه دهد بیشتر به پذیرش آن کمک می‌کند. از جمله‌ی این مزایا می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱. کیفیت و اثربخشی بالاتر حساسی.
۲. توانایی پذیرش مشتریانی که به دنبال حساسی هستند که از فناوری‌های پیشرفته استفاده می‌کنند.
۳. کاهش زمان اجرای کار توسط حساسان.

کارکنان ممکن است از فرصت ایجاد شده جهت کسب مهارت در فناوری‌های پیشرفته، جذب مشتریان جدید و صرف زمان در زمینه‌های پیچیده‌تر و در عین حال اجتناب از انجام کارهای دستی تکراری هیجان زده شوند. این مزایا برای کارکنان، همچنین مزیت بزرگی برای مؤسسات در راستای تلاش برای جذب و حفظ آن‌ها خواهد بود.

• تعیین کنید که کدام فناوری برای مؤسسه مناسب‌تر است.

CPAها می‌توانند از طریق تماس با متخصصانی که در مؤسسات دیگر یا شبکه‌های خود می‌شناسند، چشم‌اندازی به دست آورند تا در مورد ابزارهایی که استفاده می‌کنند و تجربیات آن‌ها اطلاعاتی کسب کنند. فروشندگان نرم افزار نیز می‌توانند اطلاعات ارائه دهند، به سؤالات پاسخ دهند و تبلیغاتی از محصولات خود ارائه دهند، که می‌تواند به مؤسسات کمک کند تا به سرعت پلت‌فرم خود را انتخاب کنند. ارزیابی مؤسسه از فروشندگان همچنین باید شامل درک نحوه‌ی محافظت نرم افزار از داده‌های مشتری، از طریق بررسی امنیت آن‌ها و همچنین ملاحظات مدیریت کیفیت باشد. این فرآیند قطعاً باید شامل بررسی واقع بینانه از زیرساخت‌های فناوری موجود، تخصص مؤسسه و این که چه سطحی از تحول اولیه را می‌تواند پشتیبانی کند، باشد. این ارزیابی بر مراحل اولیه و چارچوب زمانی پروژه تأثیر خواهد گذاشت.

• در مورد مدیریت تغییر به کارکنان توضیح دهید.

دو مورد از مهم‌ترین انتخاب‌هایی که مؤسسات می‌توانند در فرآیند مدیریت تغییرات انجام دهند، انتصاب مسئولی برای پروژه و دادن حق نظر به کارکنان در تصمیم‌های کلیدی مرتبط با پروژه است. نقشه‌ی راه فناوری باید شامل یک جدول زمانی معقول باشد که اهداف و مسئولیت دستیابی به آن‌ها را تعیین می‌کند و نقاط عطف کلیدی، مراحل پروژه و نتایج را برای هر مرحله مشخص می‌کند. با نگاهی به آینده، مؤسسات باید به‌روزرسانی‌های نرم‌افزار را زیر نظر داشته باشند و مراقب بهترین محصول بعدی باشند، همچنین برای ویژگی‌های جدید یا برنامه‌های جدید آموزش ارائه دهند و ارزیابی‌های برنامه‌ریزی‌شده را پیرامون امنیت داده‌ها و استانداردهای مدیریت کیفیت انجام دهند.

• برای موانع آماده باشید.

معمولاً ناکارآمدی‌هایی در پذیرش نرم افزارهای جدید وجود دارد، بنابراین مؤسسات باید افراد خود را برای دست اندازهای اجتناب ناپذیر جاده آماده کنند. مؤسسات باید با مدیریت متعهد، و برقراری ارتباط شفاف میان جدول زمانی و اهداف، شروع به حمایت از تغییر (و غلبه بر مخالفت با آن) کنند. بخشی از گفت و گو با کارکنان باید پیرامون توجیه آنان درباره‌ی ریسک عدم تغییر باشد، به‌طوری که اعضای مؤسسه به‌طور کامل درک کنند که تبعیت از روند گذشته، عواقب دارد. زمانی که مؤسسات در حال گذار به روشی جدید برای انجام کارها هستند، قابل درک است که بسیاری از کارکنان در مورد این که روش جدید بسیار دشوار یا زمان‌بر خواهد بود، یا آیا می‌توانند با سرعت کافی خود را تطبیق دهند یا خیر، تردیدهای زیادی را تجربه کنند. یادگیری چیزهای جدید چالش برانگیز است. علت اصلی شکست تغییر، اغلب مقاومت کارکنان و مدیریت ناکارآمد است. رهبران اغلب بر روی پیاده‌سازی فنی یا طراحی مجدد فرآیند تمرکز می‌کنند، زیرا ساده‌تر است، اما تغییر ذهنیت و فرهنگ برای موفقیت بسیار مهم است. از این رو، توصیه می‌شود تغییر با گروهی از افرادی که مشتاق به پیشبرد روند جدید هستند، شروع گردد. همچنین مؤسسه باید افرادی را در برنامه‌ریزی بگنجانند که کمترین احتمال وجود دارد تغییر را درک کنند. اگر مخالفان را درگیر کنید، آن‌ها احساس می‌کنند که در این طرح سهم دارند، و مؤسسه می‌تواند نقاط مبهم را زودتر شناسایی و به آن‌ها پاسخ دهد. در برخی

مستندسازی حسابرسی، و بهبود سیاست‌ها و رویه‌های خود را در مورد انطباق با قوانین و استانداردهای PCAOB اعلام کردند.
pcaobus.org، ۲۸ مارس ۲۰۲۴

رهبران مالی همچنان به سوی هوش مصنوعی مولد پیش می‌روند

بر اساس نظرسنجی جدید انجمن حسابداران رسمی آمریکا و انجمن حسابداران مدیریت خبره (AICPA و CIMA)، رهبران مالی همچنان نگران استفاده‌ی گسترده از برنامه‌های هوش مصنوعی مولد مانند ChatGPT و Microsoft Copilot هستند، اما بیش از یک چهارم آن‌ها می‌گویند که این امر مانع از تجربه‌ی به کارگیری فناوری در کسب‌وکارشان نگردیده است. بر اساس بررسی چشم انداز اقتصادی سه ماهه‌ی اول AICPA و CIMA، هفتاد و یک درصد از مدیران گفتند که حداقل نسبت به یکی از ریسک‌های احتمالی نقض حریم خصوصی، قصور اخلاقی یا عدم کفایت دقت، مربوط به استفاده از ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی مولد نگران هستند. سطح نگرانی در مورد این ریسک‌ها، تقریباً مشابه سه ماهه قبل است. در این سه ماهه، تنها ۶ درصد از پاسخ‌دهندگان هیچ نگرانی در مورد ابزارها ابراز نکردند. این نظرسنجی در ماه فوریه انجام شد و شامل ۲۷۵ پاسخ از CPAهای واجد شرایط بود که دارای پست‌های رهبری از جمله مدیر مالی یا کنترلر در شرکت‌های خود بودند. حدود ۲۶ درصد از پاسخ‌دهندگان گفتند که سازمان آن‌ها در حال آزمایش ابزارهای هوش مصنوعی در عملیات کلیدی هستند و ۶ درصد گفتند که قبلاً این فناوری را در یک یا چند برنامه‌ی تجاری پیاده‌سازی کرده‌اند. اما نیمی از پاسخ‌دهندگان اظهار داشتند که این ابزار را در نظر نگرفته‌اند. مدیریت ریسک و بهبود کارایی، ویژگی‌های اصلی این ابزار در آینده خواهد بود. این دو نهاد حرفه‌ای توصیه می‌کنند که تیم‌های مالی با تمرکز بر امنیت داده‌ها و حفاظت از مالکیت معنوی در طول فرآیند، استفاده از این ابزار را ابتدا از مقیاس کوچک شروع کنند و سپس از نظر استراتژیک بر اساس بینش اولیه‌ی خود در این فناوری پیشرفت کنند. ذکر این نکته ضروری است که چنین ابزارهایی ممکن است نسبت به قبل به سطح متفاوتی از سرمایه‌گذاری و یادگیری نیاز داشته باشند. بر اساس این

موارد، آنچه مقاومت به نظر می‌رسد ممکن است صرفاً به این دلیل اتفاق بیفتد که کارکنان به‌طور کامل نمی‌دانند چگونه فناوری جدید را به کار گیرند. آموزش نحوه‌ی استفاده از فناوری و ارزشی که می‌افزاید، بسیار مهم است. تحول در فناوری ممکن است دلبهره آور به نظر برسد، اما مؤسسات تجربه‌های زیادی در انطباق با رویکردهای جدید دارند. آن‌ها باید تخصص خود را در مواجهه با ناشناخته‌ها به کار گیرند، همچون زمانی که با تغییرات در قوانین مالیاتی یا اعمال یک استاندارد یا مقررات جدید، مواجه می‌شوند.
www.journalofaccountancy.com، ۱ آوریل ۲۰۲۴

جریمه‌ی چندین مؤسسات حسابرسی به دلیل تخلفات مربوط به مستندسازی حسابرسی توسط PCAOB

هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام (PCAOB) اخیراً احکام انضباطی را صادر نموده است که بنا بر آن، پنج مؤسسه‌ی حسابرسی به دلیل نقض قوانین و استانداردهای PCAOB در زمینه‌ی مستندسازی حسابرسی و ثبت به‌موقع فرم فعالیت‌های حسابرسی (AP) جریمه شده‌اند. مستندسازی حسابرسی، یکپارچگی فرآیند حسابرسی را حفظ می‌کند، زیرا این سوابق مکتوب هستند که از موارد موجود در گزارش حسابرسی پشتیبانی می‌کنند. فرم AP افشا می‌کند که چه کسی کار حسابرسی را رهبری کرده است و آیا مؤسسات دیگری در این حسابرسی دخیل بوده‌اند یا خیر. ارزش جرایم تعیین شده توسط هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام، بالغ بر ۱۳۰۰۰۰ دلار بوده است و مؤسسات متخلف موظف هستند اقدامات اصلاحی از جمله آموزش و بهبود سیاست‌ها و رویه‌ها برای تقویت انطباق با قوانین یا استانداردهای PCAOB را اجرا نمایند. اریکا ویلیامز، رئیس PCAOB، گفت: این الزامات برای محافظت از سرمایه‌گذاران طراحی شده‌اند، و زمانی که مؤسسات نتوانند آن‌ها را برآورده کنند، PCAOB در صدور احکام اجرایی کوتاهی نمی‌کند. این مؤسسات نتوانستند به موقع مجموعه‌ی کامل و نهایی اسناد حسابرسی را ظرف ۴۵ روز پس از تاریخ انتشار گزارش حسابرسی جمع‌آوری کنند و این برخلاف استاندارد مستندسازی حسابرسی است. گفتنی است، تمام ۵ مؤسسه‌ی مذکور با جرایم اعلام شده‌ی PCAOB و اقدامات انضباطی تعیین شده موافقت کردند. این مؤسسات همچنین موافقت خود را برای انجام اقدامات اصلاحی در زمینه‌ی آموزش حرفه‌ای جهت مطابقت با استانداردهای

نظرسنجی، حوزه‌های برتر برای اجرای آزمایشی این ابزارها عبارتند از فروش و بازاریابی (۴۲٪)، فناوری اطلاعات و مدیریت ریسک (۳۷٪)، عملیات اصلی کسب‌وکار (۳۰٪)، و امور مالی و استراتژیک (۲۷٪).
www.journalofaccountancy.com، ۲۸ مارس ۲۰۲۴

تغییر چشم‌انداز صنعت حسابداری و مالی با تعهد به ESG

چشم‌انداز صنعت حسابداری و مالی در سال‌های اخیر شاهد تغییر بوده است و نشانه‌های امیدوارکننده‌ای از بهبود روند جذب استعدادهای جدید با تمرکز بر گزارشگری اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیت شرمی (ESG) و استراتژی‌های تنوع، برابری و شمول (DEI) به چشم می‌خورد. سال گذشته، بودجه و افزایش نرخ بهره، عدم اطمینان‌هایی را برای جذب در صنعت حسابداری و مالی ایجاد کرد، به این ترتیب تا زمانی سازمان‌ها به دنبال افراد مناسب برای تصدی مسئولیت‌ها هستند، فرآیندهای استخدام به‌طور طبیعی طولانی‌تر می‌شوند، نقش‌ها برای دوره‌های زمانی طولانی‌تری خالی هستند، و حجم کاری بین کارکنان فعلی تقسیم می‌شود. با مقایسه‌ی کل بازار از سال ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۳، رویکرد استخدام سازمان‌ها متفاوت بوده است. استخدام انبوهی در سال ۲۰۲۲ انجام شد، اما در سال ۲۰۲۳ شرایط دشوارتری به وجود آمد، زیرا سازمان‌ها به دنبال استخدام‌های جایگزین، ارتقای مهارت‌ها یا تقسیم مسئولیت‌ها در سراسر تیم بودند. صنعت فناوری نیز چالش‌برانگیزترین سال را در بین تمام بازارها پشت سر گذاشت. با این حال، در اواخر سال گذشته، صنعت شاهد رونق مجدد بود و افراد بیشتری برای نقش‌های فناوری محور درخواست دادند که نشانه‌های مثبتی را برای استخدام در سال جاری ارائه کرد. قرار است اطلاعات ESG به‌طور فزاینده‌ای مورد تقاضا قرار گیرد، به‌طوری که گزارشگری بر اساس الزامات جدید هیأت استانداردهای بین‌المللی پایداری (ISSB)، گروه مشورتی گزارشگری مالی اروپا (EFRAG) و کمیسیون بورس و اوراق بهادار ایالات متحده آمریکا (SEC) اجباری می‌شود. با معرفی الزامات بیشتر در سال ۲۰۲۵، سازمان‌ها سال ۲۰۲۴ را برای آماده‌سازی و کسب اطلاعات بیشتر در مورد موضوعاتی فراتر از موضوعاتی که قبلاً با آن‌ها آشنا بودند، مانند گزارشگری تغییرات آب و هوایی، فرصت دارند. در کنار استانداردهای نظارتی ESG، شرکت‌ها جهت اتخاذ بهترین تصمیمات پایداری برای کسب‌وکارهای خود، به فرآیند

اطمینان‌بخشی به اطلاعات ESG همچون انتشار گازهای گلخانه‌ای و معیارهای ارزیابی عملکرد زیست‌محیطی نیاز دارند. درک این که چه طیفی از معیارها برای کسب‌وکار بسیار مهم و مفید هستند، مکان بسیار خوبی برای شروع است. به این معنا که چه چیزی بیشترین تأثیر را بر مشتریان و رقبا دارد. در این راستا، تیم‌های مالی نقش مهمی در جمع‌آوری داده‌های دقیق ESG برای کسب‌وکار دارند. هنگام استخدام و ارتقاء، کسب‌وکارها باید تصمیمات خود را بر اساس داده‌های عینی قرار دهند. استخدام بر اساس غریزه می‌تواند به جای آوردن فردی که بتواند دیدگاه جدیدی به تیم شما بیافزاید، منجر به استخدام شخصی شود که اثربخش نیست. سازمان‌ها باید شکاف‌های موجود در جریان جذب و حفظ استعدادهای خود را شناسایی کنند و با تیم‌های جذب استعداد خود برای حل این شکاف‌ها همکاری کنند. استخدام افراد مناسب برای تقویت عملکرد ESG یک شرکت آسان نیست، اما تجربه در امور مالی اغلب پایه و اساس مناسبی را برای ایفای نقش در زمینه‌ی ESG فراهم می‌کند. حسابداران و متخصصان امور مالی می‌توانند با دنیای همیشه در حال تغییر ESG به روز بمانند، و حضورشان برای آماده‌سازی کسب‌وکارها جهت رویارویی با تغییرات آتی در مقررات و سیاست‌گذاری ضروری است. اکنون اهمیت ESG برای کسب‌وکارها روشن است، و سرمایه‌گذاران علاوه بر ارزش آفرینی و رشد کسب‌وکار، پایداری را نیز ارزیابی می‌کنند. این بدان معناست که سازمان‌ها به کارکنان ماهر در درزمینه‌ی ESG نیاز دارند.

www.accountancyage.com، ۱۱ آوریل ۲۰۲۴

نهایی شدن استانداردهای جدید اخلاق و استقلال برای گزارشگری پایداری تا پایان سال ۲۰۲۴

هیأت استانداردهای بین‌المللی اخلاق برای حسابداران (IESBA) اعلام کرده است که قصد دارد تا پایان سال ۲۰۲۴ استانداردهای جدید اخلاق و استقلال را برای گزارشگری و اطمینان‌بخشی به اطلاعات پایداری نهایی نماید. این کار به‌عنوان بخشی از استراتژی گسترده‌تر IESBA برای دوره‌ی ۲۰۲۴-۲۰۲۷

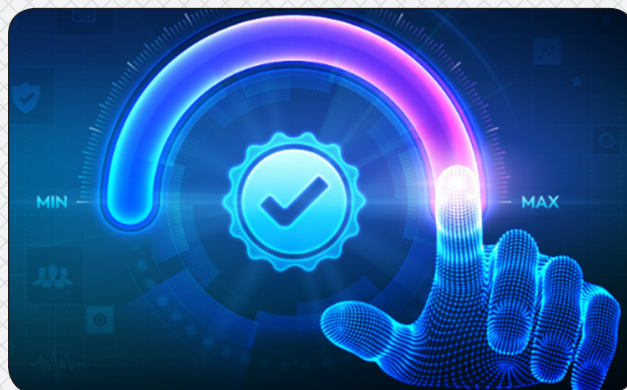

انجام می‌شود و بر روند رو به رشد اهمیت پایداری در رویه‌های مالی شرکت‌ها تأکید می‌کند. از آنجایی که سازمان‌ها در سطح جهانی با نظارت فزاینده‌ای در رابطه با تأثیرات زیست‌محیطی خود مواجه هستند، انتظار می‌رود استانداردهای آتی چارچوبی قوی برای اطمینان از اخلاقی بودن و مستقل بودن گزارش‌های پایداری ارائه کنند. با توجه به افزایش تقاضای عمومی و بازار برای اطلاعات پایداری قابل اتکا، این تصمیم و جدیت IESBA به موقع بوده است. فراتر از مسئله‌ی پایداری، برنامه‌ی استراتژیک IESBA همچنین درصدد گسترش استانداردهای اخلاقی است تا تمام افرادی را که وظایف مشابهی با حسابداران و حسابرسان حرفه‌ای

دارند، در برگیرد. به این ترتیب، گسترش دامنه‌ی استانداردهای اخلاقی در طیف گسترده‌تری از نقش‌ها، به‌ویژه آن‌هایی است که در گزارشگری پایداری دخیل هستند، از اهداف IESBA است. پرداختن به خلاءهای اخلاقی در حرفه‌ی حسابداری، یکی دیگر از تمرکزهای کلیدی IESBA، در راستای تقویت فرهنگ سازمانی و حاکمیت شرکتی است. IESBA نقش حیاتی فرهنگ سازمانی را در حفظ درستی و قابلیت اعتماد در گزارشگری مالی و غیر مالی به رسمیت می‌شناسد. نقش‌های در حال تحول مدیران ارشد مالی (CFOs) و سایر تهیه‌کنندگان اطلاعات مالی نیز در کانون توجه قرار دارد. به‌عنوان اولین خط دفاعی در حفاظت از درستی اطلاعات، نقش آن‌ها برای رسیدگی به تحولات استراتژیک در زمینه‌ی پایداری و حاکمیت اخلاقی در حال گسترش است. این تغییر مستلزم آن است که حسابداران حرفه‌ای، به‌ویژه آن‌هایی که در موقعیت‌های رهبری هستند، با مسئولیت‌های گسترده‌تری که اکنون شامل مسائل پایداری است، سازگار شوند. استراتژی IESBA نیاز به پذیرش جهانی و به موقع این استانداردها را برجسته می‌کند و تضمین می‌نماید که حسابداران در سراسر جهان به دستورالعمل‌های لازم برای مدیریت مؤثر چالش‌های نوظهور مجهز هستند. این استانداردسازی جهانی برای حصول اطمینان از این موضوع حیاتی است که اخلاق و پایداری به‌طور یکپارچه در گزارش‌های شرکتی ادغام می‌شوند، و محیط کسب‌وکار به‌طور شفاف و آگاهانه نسبت به مسائل زیست محیطی پاسخ می‌دهد. با نزدیک شدن به آخرین مهلت اجرای این استانداردهای جدید، از حسابداران و شرکت‌ها خواسته می‌شود که مطلع و آماده باشند تا این شیوه‌ها را در استراتژی‌های عملیاتی و گزارشگری خود ادغام کنند و از انطباق و حفظ یکپارچگی که ذی‌نفعان به‌طور فزاینده تقاضا می‌کنند، اطمینان حاصل کنند.

www.accountancyage.com، ۱۵ آوریل ۲۰۲۴

آموزش در مؤسسات کوچک و متوسط: بهبود کیفیت و گشودن فرصت‌ها

همه‌گیری کووید ۱۹ محرک مهم نوآوری در ارائه‌ی آموزش برای سازمان‌ها در هر اندازه‌ای بود. این نوآوری‌ها همچنان بر رویکردهای آموزشی SMPها و نهادهای حرفه‌ای حسابداری (PAOs) تأثیر می‌گذارد. یکی از بزرگ‌ترین زمینه‌های تحول، تغییر ترکیب سیستم کار به سوی

سیستم مجازی و ترکیبی بوده است. محبوبیت این رویکرد، به دلیل افزایش دسترسی، کاهش هزینه و افزایش انعطاف‌پذیری در مقایسه با سیستم کار حضوری، چشم‌گیر بوده است. با این حال، فقدان تعامل فیزیکی ممکن است برای اثربخشی لازم را نداشته باشد، چراکه سیستم کاری مجازی از مشکلاتی مانند مسائل فنی، امنیت سایبری و ریسک‌های مرتبط با حریم خصوصی رنج می‌برد. از این‌رو، رویکردهای آموزشی که در بسیاری از SMPها و PAOs در طول همه‌گیری به کار گرفته شد، همچنان به خلاقیت بیشتر جهت بهبود نیاز دارد.

• نوآوری در رویه‌های آموزشی

ظهور گسترده‌ی یادگیری آنلاین، صرف نظر ابعاد مؤسسه، نیاز به حفظ تعامل را ایجاب می‌نماید. تمرکز بر پاسخ‌گویی به سبک‌های مختلف یادگیری، صرف نظر از روش ارائه، از زمان همه‌گیری کووید ۱۹ افزایش یافته است. برخی از شیوه‌های نوآورانه که از آن زمان ریشه می‌گیرند عبارتند از:

۱- ایجاد شبکه‌های تمرین و یادگیری (مانند گروه‌ها و چت‌های آنلاین در شبکه‌های مجازی)

۲- گنجاندن رویدادهای اجتماعی در روزهای آموزشی برای بهبود حضور.

۳- آموزش چند وجهی، که هم‌زمان دو حس را درگیر می‌کند (به‌عنوان مثال، ویدیو با درج جملات و عبارات بر روی صفحه). این نوع آموزش، حواس پرتی در یادگیری را کاهش می‌دهد. مشاهده‌ی محتوای آموزشی با سرعت بیشتر از ۱ برابر نیز می‌تواند جذابیت را افزایش دهد و حواس پرتی را کاهش دهد. بنابراین می‌تواند برای برخی از سبک‌های یادگیری مفید باشد.

۴- آموزش بین رشته‌ای، آوردن کارشناسانی از سایر رشته‌ها (مانند فناوری اطلاعات) برای ارائه‌ی آموزش‌های مرتبط. این کار می‌تواند به شرکت‌کنندگان فرصتی بدهد تا سؤالاتی بپرسند که به کاهش موانع فنی و زبانی میان حرفه‌ها کمک می‌کند.

تغییرات به روش‌های آموزش محدود نمی‌شود. تعامل PAOsها و SMPها با ذی‌نفعان، مانند دانشگاه‌ها، کارفرمایان، نهادهای ناظر و نهادهای غیردولتی، در نهایت SMPها را قادر می‌سازد تا از تخصص، منابع و نفوذ این ذی‌نفعان بهره‌برند. PAOsها همچنین از آموزش‌های جمعی به دلیل نرخ‌های بهتر برای SMPها در برخی حوزه‌های قضایی حمایت می‌کنند.

• گسترش استفاده از فناوری

استفاده‌ی روزافزون از فناوری در SMPها نیاز مستمر برای به‌روزرسانی دانش کارکنان در مورد نرم‌افزار و برنامه‌های کاربردی را ایجاب می‌کند. ویروس همه‌گیر کرونا استفاده از پلتفرم‌ها و ابزارهای دیجیتال مانند ویدئوها، پادکست‌ها، آموزش الکترونیکی و اپلیکیشن‌ها را برای ارائه‌ی محتوای آموزشی تعاملی، جذاب و در دسترس افزایش داد. به‌طور هم‌زمان، استفاده از فناوری‌های کار از راه دور، همچون سیستم‌های مبتنی بر ابر، نرم‌افزار اتوماسیون حسابداری و سیستم‌های ثبت گردش کار نیز افزایش یافت. در این میان، رشد استفاده از هوش مصنوعی، به‌ویژه ابزارهای هوش مصنوعی مولد، مهم‌ترین پیشرفت اخیر است و نیازمند توجه به سیاست‌ها و شیوه‌های جدید برای اطمینان از استفاده‌ی اخلاقی و مؤثر از این فناوری است. موضوع دیگر، گسترش در دسترس

بودن داده‌ها و ابزارهای تجزیه و تحلیل داده‌ها است. پیشرفت‌ها در هوش مصنوعی تکنیک‌های تجزیه و تحلیل خودکار را پرورش می‌دهند که می‌تواند بینش‌های عملی ایجاد کند. این ابزارها در تصمیم‌گیری در تمام سطوح سازمان، به ویژه در تصمیم‌گیری استراتژیک اهمیت فزاینده‌ای پیدا کرده است. این امر چالش‌های جدیدی را برای حسابداران در تفسیر و ارائه‌ی یافته‌ها ایجاد خواهد کرد. در نتیجه اهمیت آموزش داده‌ها همچنان رو به رشد خواهد بود.

• پذیرش پایداری

تکامل مدل‌های عملیاتی SMPها و تغییر به سمت خدمات مشاوره‌ای احتمالاً بر ارائه‌ی گزارش‌های پایداری، خدمات اطمینان‌بخشی و مشاوره‌ای که فرصت‌های کلیدی را برای رشد فراهم می‌کند، تأثیرگذار خواهد بود. گزارشگری و خدمات اطمینان‌بخشی برای SMEها در ابتدا در اکثر موارد داوطلبانه بود، به این معنی که SMPها در ابتدا تنها بر فرصت‌های ارائه‌ی خدمات مشاوره‌ای در این حوزه‌ی در حال ظهور تمرکز داشتند. اما با تدوین الزامات گزارشگری مسائل اجتماعی و زیست محیطی توسط هیأت استانداردهای بین‌المللی پایداری، ضروری است که کارکنان SMPها خود را با آموزش‌های مربوطه برای ارائه‌ی این خدمات آماده کنند.

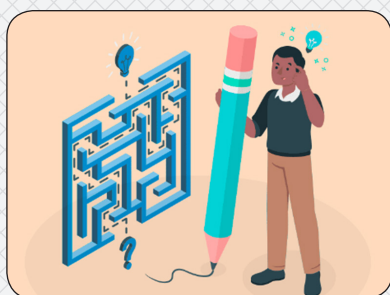
• روندهای آموزشی در حال ظهور برای SMPها

- ۱- تمرکز مستمر بر مهارت‌های ارتباطی.
 - ۲- تأکید بیشتر بر مهارت‌های توسعه‌ی کسب‌وکار.
 - ۳- رشد برنامه‌های آموزشی اختصاصی برای شرکا و رهبران ارشد.
 - ۴- تأکید بر سلامت روان و مدیریت استرس.
- برون‌سپاری آموزش یا آموزش‌های داخلی؟
- منبع آموزش، صرف‌نظر از روش، می‌تواند داخلی یا خارجی باشد. جنبه‌های زیادی برای انتخاب درست وجود دارد. ارائه دهنده‌گان برون سازمانی می‌توانند هزینه‌های قابل ملاحظه‌ای را برای آموزش دریافت کنند، اما آموزش داخلی نیز بارهایی را به همراه دارد. آموزش برون سازمانی می‌تواند گران‌تر باشد، اما می‌تواند با دسترسی به متخصصان، بهترین شیوه‌ها و فرصت‌های شبکه‌ای، ارزش بیشتری را ارائه دهد. صرف نظر از نگاه به منبع، کیفیت نیز ضروری است. در حالی که آموزش داخلی می‌تواند سفارشی‌سازی و سازگاری بیشتری با نیازها و زمینه‌ی فعالیت SMP مورد نظر داشته باشد. در دسترس بودن و صلاحیت فنی مربیان داخلی، کیفیت و تنوع محتوا و روش‌ها ممکن است همیشه با مربیان خارجی مطابقت نداشته باشد. به عنوان مثال، حوزه‌های بسیار تخصصی، مانند هوش مصنوعی یا پایداری، ممکن است به تخصص‌هایی نیاز داشته باشند که در داخل در دسترس نیستند.
- در مورد انتخاب بین منابع داخلی و خارجی گزینه‌های آموزشی، هیچ راه حل یکسانی برای SMPها وجود ندارد، زیرا هر گزینه مزایا و معایب خود را دارد و هر SMP اهداف، نیازها و منابع خاص خود را دارد. SMPها باید گزینه‌های خود را به دقت ارزیابی کنند و برای به حداکثر رساندن مزایا و به حداقل رساندن معایب هر گزینه، از ترکیبی از هر دو استفاده کنند.

• نتیجه‌گیری

بسیاری از SMPها سازمان‌هایی با عملکرد بالا هستند و آموزش جزء

استفاده از پلت فرم بلاک چین برای مدیریت قراردادهای

مؤسسه‌ی ارنست اند یانگ با هدف افزایش امنیت، کارایی و شفافیت، اخیراً فناوری بلاک چین را برای مدیریت قراردادهای اتخاذ نموده است که حاکی از حرکت به سمت راه‌حل‌های تجاری

نوآورانه است. این تصمیم استراتژیک، گامی قابل ملاحظه به سوی استفاده از بلاک چین عمومی در برنامه‌های تجاری کاربردی است و بر تعهد EY به استفاده از فناوری‌های پیشرفته در راستای ارتقای خدمات آن تأکید می‌کند. ادغام بلاک چین در حوزه‌ی مدیریت قراردادهای، انقلابی در نحوه‌ی مدیریت قراردادهای ایجاد می‌کند که سیستم‌های سنتی مدت‌هاست برای مطابقت با آن دچار چالش هستند. پذیرش بلاک چین، در مدیریت قراردادهای سطح بالاتری از کارایی و امنیت را معرفی می‌کند. این سیستم امکان ذخیره‌ی امن و شفاف قراردادهای را در بلاک چین عمومی فراهم و یکپارچگی و دسترسی را تضمین می‌کند. همچنین درحالی که معاملات توسط تمام طرف‌های درگیر قابل تأیید هستند، اما اطلاعات تجاری حساس محرمانه باقی می‌مانند. تصمیم ارنست اند یانگ برای گذار سیستم مدیریت قراردادهای به فناوری بلاک چین، ناشی از توانایی این پلت فرم برای کاهش هزینه‌های معاملات و افزایش مقیاس‌پذیری است که به چالش‌های حیاتی سازمان‌ها در این زمینه پاسخ می‌دهد. استفاده از فناوری بلاک چین، اطمینان می‌دهد که قراردادهای غیرقابل تغییر، و قابل ردیابی هستند، در نتیجه احتمال اختلاف نظر کاهش و اعتماد بین طرفین افزایش می‌یابد. علاوه بر این، با حفظ محرمانه بودن اطلاعات حساس تجاری در حالی که همچنان از مزایای یک بلاک چین عمومی بهره می‌برد، یک مزیت منحصر به فرد ارائه می‌دهد. اگرچه پذیرش بلاک چین توسط EY برای مدیریت قراردادهای، نویدبخش عصر جدیدی از کارایی و شفافیت است، اما بدون چالش و ملاحظات نیست. یکی از نگرانی‌های اصلی، ادغام فناوری بلاک چین در سیستم‌ها و فرآیندهای موجود است. این امر نیاز به تخصص فنی و منابع قابل ملاحظه‌ای برای اطمینان از پیاده‌سازی و عملیات یکپارچه دارد.

www.accountancyage.com، ۱۹ آوریل ۲۰۲۴

شناسایی کاستی‌های ارزیابی حسابرسان توسط PCAOB

به‌علاوه، صورت‌های مالی که شامل حوزه‌هایی با ریسک ذاتی بالاتر
تقلب، و برآوردهای مربوط به مدل‌ها یا فرآیندهای پیچیده است، ممکن
است تحت تأثیر پیچیدگی‌های فعالیت‌های شرکت‌های دارای منافع عام
قرار گیرد. فراتر از عواملی که در بالا ذکر شد، هیأت نظارت در سال
۲۰۲۴ بر انتخاب حسابرسی شرکت‌های دارای منافع عام، در صنایع و
بخش‌های تخصصی همچون مالی و فناوری اطلاعات تأکید خواهد داشت
که ممکن است تحت تأثیرهای منفی عدم اطمینان‌ها و نوسانات محیط
اقتصادی و ژئوپلیتیکی قرار گیرند.

۲۰۲۴، ۱۹ آوریل www.accountingtoday.com

تقویت استاندارد مسئولیت‌های حسابرس در ارتباط با تقلب از طریق ۷ تغییر کلیدی

شکست‌های اخیر شرکت‌ها در سراسر
جهان بر مزایای شفاف‌سازی و تقویت
نقش حسابرسان در برخورد با موضوع
تقلب و موارد مشکوک به تقلب، به‌عنوان
وسيله‌ای برای افزایش اعتماد عمومی در
گزارشگری مالی تأکید کرده است. هیأت
استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و
اطمینان‌بخشی (IAASB) در پاسخ به

تقاضای ذی‌نفعان برای برجسته‌سازی نقش حسابرسان در ارتباط با تقلب،
تقویت قابل ملاحظه‌ای استاندارد خود در مورد مسئولیت‌های حسابرسان
در ارتباط با تقلب را پیشنهاد کرده است. اصلاحات پیشنهادی، انتظارات
مربوط به تقلب را تعریف می‌کند، رویه‌های قوی‌تری را مشخص می‌کند و
شفافیت در مورد مسئولیت‌های حسابرسان و روش‌های مرتبط با افشای
تقلب در گزارش حسابرس را بهبود می‌بخشد. اصلاحات پیشنهادی
استاندارد بین‌المللی حسابرسی شماره‌ی ۲۴۰ (تجدیدنظر شده)،
تحت عنوان مسئولیت‌های حسابرس در ارتباط با تقلب در حسابرسی
صورت‌های مالی، شامل موارد زیر است:

۱. شفاف‌سازی مسئولیت‌های حسابرس در ارتباط با تقلب در
حسابرسی صورت‌های مالی. این تغییر با هدف ارائه‌ی توصیفی واضح
از مسئولیت‌های حسابرس در ارتباط با تقلب در حسابرسی صورت‌های
مالی پیشنهاد شده است. همچنین کاهش ابهام میان محدودیت‌های ذاتی
حسابرسی و مسئولیت‌های حسابرس، از طریق جداسازی این دو مفهوم،
مد نظر است.

۲. تأکید بر حفظ تردید حرفه‌ای برای اطمینان از این که حسابرسان
نسبت به ریسک احتمالی تقلب و اعمال تردید حرفه‌ای در طول حسابرسی،
هوشیار هستند. در اصلاحات عنوان شده، رویه‌هایی با هدف افزایش
اهمیت هوشیار ماندن در طول کار حسابرسی در خصوص اطلاعاتی که
حاوی نشانه‌هایی از تقلب است و اهمیت حفظ تردید حرفه‌ای بدون
توجه به تجربه‌ی گذشته یا فشارهایی که برای پنهان ماندن تقلب بر تیم
حسابرسی وارد می‌شود، پیشنهاد شده‌اند.

هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام PCAOB اعلام
کرد، کاستی‌های قابل ملاحظه و ثابتی در ارزیابی حسابرسان از شواهد
حسابرسی وجود دارد. بر اساس گزارش جدیدی که اخیراً توسط PCAOB
منتشر شد، تقریباً ۱۷ درصد از گزارش‌های حاوی اظهارنظر حسابرسان
در هر دو چرخه‌ی بازرسی سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ دارای کاستی‌هایی
بودند که در آن حسابرسان رویه‌های کافی را برای آزمون (یا کنترل)
دقت و کامل بودن اطلاعات تهیه شده توسط شرکت‌ها یا سایر داده‌ها و
گزارش‌ها، انجام نداده‌اند. کامل بودن و دقت در حسابرسی برای شناسایی
خطاها و تقلب ضروری است. آزمون دقت و صحت اطلاعات ارائه شده
توسط شرکت‌ها در سطح اهمیت بالایی قرار دارد چراکه بدین وسیله
می‌توان تحریف‌ها را شناسایی کرد. PCAOB در گزارش اخیر خود به
تشریح نقص‌های مشترک شناسایی شده در داده‌ها و گزارش‌های بازرسی
شده، پرداخته است که عبارتند از:

- آزمون دقیق و کامل بودن اطلاعات تهیه شده توسط شرکت‌ها
- در نظر گرفتن مربوط بودن و قابلیت اطمینان شواهد حسابرسی
- آزمون کنترل‌های صورت گرفته توسط شرکت در مورد اطلاعات تهیه شده
- ارزیابی رویه‌های تحلیلی اساسی در مورد اطلاعات استفاده شده در پیش‌بینی‌ها
- هیأت نظارت همچنین اعلام نموده است، برنامه‌ی بازرسی سال ۲۰۲۴ آن، ریسک‌های کلی تجاری موجود در حسابرسی‌های مورد بازرسی را در نظر می‌گیرد. تعدادی از این ریسک‌های تجاری عبارتند از:
- نرخ‌های بهره‌ی بالا، دشواری در دریافت اعتبارات ویا چالش‌های تورمی.
- اختلال در زنجیره‌ی تامین و افزایش هزینه‌ها.
- پیچیدگی مدل‌های کسب‌وکار که به‌طور قابل ملاحظه‌ای تحت تأثیر فناوری‌های در حال تغییر هستند.
- درگیری‌های ژئوپلیتیکی

حسابداران حرفه‌ای و همچنین سایر متخصصان مالیاتی، آنان را ترغیب می‌کند از این استانداردها در هنگام برنامه‌ریزی مالیاتی استفاده کنند تا اطمینان حاصل شود، منافع عمومی، اعتبار شرکت‌ها، شرایط تجاری و اقتصاد عمومی در نظر گرفته می‌شود. این استانداردها به ویژه با افزایش نظارت عمومی، می‌تواند از آسیب به اعتبار و شهرت شرکت‌ها و همچنین ریسک دعوی حقوقی و آسیب رساندن به منافع عمومی جلوگیری نماید. در پاسخ به نگرانی‌های فزاینده در مورد منافع عمومی، هدف اساسی این استانداردها حصول اطمینان از وجود یک مبنای اخلاقی و معتبر برای برنامه‌ریزی مالیاتی است، که در نهایت موجب بازگرداندن اعتماد عمومی می‌شود که هسته اصلی قرارداد اجتماعی بین شرکت‌ها و بازار است.

IESBA پس از برگزاری دو وبینار جهانی تعاملی، نخستین استانداردهای اخلاقی جهانی برای برنامه‌ریزی مالیاتی را که در اوایل ماه جاری منتشر شد، ارائه می‌کند. این استانداردها چارچوب اخلاقی جامعی را برای راهنمایی حسابداران حرفه‌ای در هنگام انجام برنامه‌ریزی مالیاتی و ارائه خدمات مرتبط ایجاد می‌کند. این چارچوب ذهنیت و رفتارهای مورد انتظار حسابداران حرفه‌ای را در زمانی که آن‌ها به برنامه‌ریزی مالیاتی برای سازمان‌ها یا مشتریان مبادرت می‌ورزند، تصریح می‌کند. همچنین، این چارچوب به گونه‌ای طراحی شده است که فراتر از حرفه‌ی حسابداری، تمام مشاوران مالیاتی قویاً تشویق می‌شوند از این استانداردها پیروی کنند.

www.ethicsboard.org، ۲۴ آوریل ۲۰۲۴

هشدار نهاد ناظر به بیگ فور: تقلب در آزمون‌های حرفه‌ای حسابرسی قابل تحمل نیست

شورای گزارشگری مالی انگلستان از چهار مؤسسه‌ی بزرگ حسابرسی خواسته است توضیح دهند، در راستای جلوگیری از به کارگیری ChatGPT و سایر ابزارهای هوش مصنوعی جهت تقلب در آزمون‌های حرفه‌ای حسابرسی، چه

اقداماتی انجام می‌دهند. شورای گزارشگری مالی (FRC) از بیگ فور و نهادهای حرفه‌ای حسابداری انگلستان درخواست نموده تا با همکاری و جدیت، از به کارگیری هوش مصنوعی توسط قانون شکنان برای تقلب در آزمون‌های حرفه‌ای حسابرسی، جلوگیری به عمل آورند. شورای گزارشگری مالی اعلام نموده است که به همکاری نزدیک با نهادهای حرفه‌ای حسابداری ادامه خواهد داد تا اطمینان حاصل شود که آنان سیستم‌های قوی برای شناسایی، نظارت و مبارزه با هرگونه تقلبی که می‌تواند کیفیت حسابرسی را تضعیف کند، در اختیار دارند. کی پی ام

۳. تقویت شناسایی و ارزیابی ریسک تحریفات بااهمیت ناشی از تقلب. شناسایی و ارزیابی ریسک تحریفات بااهمیت باید با استفاده از بینش حساس به تقلب، تقویت شود. تغییرات پیشنهادی، حسابرسان را بر شناسایی عوامل ریسک تقلب که ممکن است منجر به ریسک تحریفات بااهمیت شود، متمرکز می‌سازد.

۴. شفاف‌سازی نحوه‌ی برخورد با تقلب یا موارد مشکوک به تقلب شناسایی شده در طول حسابرسی. پیشنهاد شده است در صورت شناسایی تقلب و موارد مشکوک به تقلب، بخش جداگانه‌ای با الزامات جدید و تقویت‌کننده، با هدف شفاف‌سازی تلاش‌های جدی‌تر حسابرسان در این موارد، ارائه گردد.

۵. افزایش ارتباط مستمر با مدیریت و افرادی که مسئولیت راهبری در مورد تقلب را دارند. تغییرات گنجانده شده در پیش نویس مذکور، اهمیت ارتباط با مدیریت و افرادی که مسئولیت راهبری در مورد موضوعات مرتبط با تقلب را در زمان مناسب و در تمام مراحل حسابرسی دارند، نشان می‌دهد. این استاندارد همچنین بر اهمیت گفت و گوی دو طرفه و باز، با مشارکت فعال همه‌ی طرف‌ها، تأکید می‌کند.

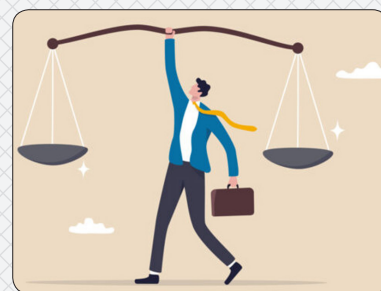
۶. افزایش شفافیت در مورد مسئولیت‌های حسابرسان و رویه‌های مربوط به تقلب در گزارش حسابرسان. پیشنهاد شده است که حسابرسان هنگام تعیین موضوعات بااهمیت حسابرسی، با هدف گنجانیدن بیشتر موارد بااهمیت حسابرسی مرتبط با تقلب در گزارش خود، از بینش حساس به تقلب استفاده نمایند.

۷. افزایش الزامات مستندسازی حسابرسی در مورد رویه‌های مرتبط با تقلب برای همسویی بیشتر با استاندارد مستندسازی حسابرسی (۲۳۰) IAS و همچنین الزامات مستندسازی در استاندارد (۳۱۵) IAS (تجدید شده در ۲۰۱۹). بر این اساس، حسابرسان موضوعاتی را که دارای زمینه‌ی تحریفات بااهمیت ناشی از تقلب هستند، یا عناصر کلیدی را که هنگام انجام پرس و جوهای مربوط به تقلب یا اجرای روش‌های ارزیابی ریسک مربوط به تقلب به دست می‌آید، مستند خواهد کرد.

www.ifac.org، ۲۳ آوریل ۲۰۲۴

انتشار استانداردهای اخلاقی جهانی برای برنامه‌ریزی مالیاتی

هدف استانداردهای برنامه‌ریزی مالیاتی که توسط هیأت استانداردهای بین‌المللی اخلاق برای حسابداران (IESBA) تدوین شده است، ارائه‌ی چارچوبی مبتنی بر اصول و معیارهای اخلاقی جهانی، با فاصله

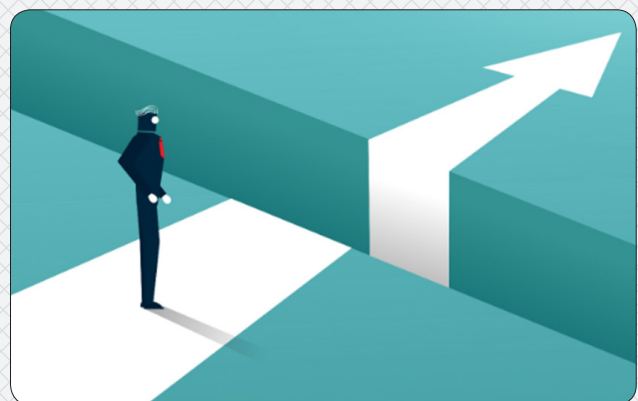

گرفتن از رویکرد کاملاً مکانیکی و قانونی، برای خدمات و فعالیت‌های برنامه‌ریزی مالیاتی است. این چارچوب به عنوان مرجعی ثابت برای همه‌ی

جی در طول دوره‌های آموزش‌های حرفه‌ای مستمر به کارکنان هشدار می‌دهد که تقلب با استفاده از هوش مصنوعی، قابل تحمل نیست و قانون‌شکنان در معرض خطر از دست دادن شغل خود هستند. دیلویت نیز به کارکنان خود تأکید کرده است که استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی در طول آزمون‌ها مجاز نیست و تخلف جدی محسوب می‌شود. همچنین انجمن حسابداران خبره‌ی انگلستان و ولز (ICAEW)، اعلام نموده است که به‌طور فعال با نهادهای ناظر برای نظارت بر امنیت آزمون‌های حرفه‌ای کار می‌کند و به‌طور مداوم استفاده از هوش مصنوعی و ریسک‌های ناشی از آن را زیر نظر دارد. سخنگوی ICAEW افزود، آزمون‌های حرفه‌ای ما همیشه به سمت بهبود مهارت‌های مورد نیاز در محیط فعلی و آتی حرفه‌ی حسابرسی حرکت می‌کند. نگرانی‌ها در مورد هوش مصنوعی به دنبال مجموعه‌ای از رسوایی‌های تاسف بار در آزمون‌های سال‌های اخیر شگل گرفته است. در سال ۲۰۲۲، FRC پس از این که متوجه شد، ده‌ها کارمند هنگام آزمون آنلاین در طول همه‌گیری، پاسخ‌های خود را به اشتراک گذاشته‌اند، به حساب‌رسان ارشد انگلستان دستور داد که تقلب را سرکوب کنند. اوایل این ماه نیز، کی‌پی‌ام‌جی هلند پس از این که صدها کارمند، از جمله شرکای ارشد و مدیران در آزمون‌های اخلاقی تقلب کردند، توسط هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام به میزان ۲۵ میلیون دلار (۲۰ میلیون پوند) جریمه شد.

www.msn.com، ۲۸ آوریل ۲۰۲۴

الزام به تغییر روند استخدام‌ها در حرفه‌ی حسابرسی داخلی

چشم‌انداز استخدام در حرفه‌ی حسابرسی داخلی باید تکامل یابد تا اطمینان حاصل شود که این حرفه با محیط در حال تغییر ریسک‌ها همگام است. بر اساس گزارش جدیدی که با همکاری بنیاد حسابرسی داخلی و مؤسسه‌ی دیلویت منتشر شده است، نیاز روزافزون به مهارت‌های جدید در زمینه‌هایی مانند تجزیه و تحلیل داده‌ها، امنیت سایبری و هوش مصنوعی، ایجاب می‌کند که تیم‌های حسابرسی داخلی شبکه گسترده‌تری را برای استخدام‌های جدید ایجاد کنند تا

اطمینان حاصل شود، منابع استعدادها قوی باقی می‌ماند و می‌توانند این حرفه را برای حرکت رو به جلو آماده کنند. بر اساس این گزارش، مدیران حسابرسی داخلی به دنبال فارغ‌التحصیلان جدید دانشگاهی هستند که در رشته‌ی حسابداری تحصیل کرده‌اند (۸۰٪) و پس از آن فارغ‌التحصیل رشته‌ی حسابرسی (۵۳٪) و بازرگانی (۴۴٪). تمایل جهت استخدام دانش‌آموختگان رشته‌های کامپیوتر یا فناوری اطلاعات نیز با ۴۳ درصد، نشان می‌دهد پیش زمینه‌ی فناوری برای استخدام در تیم‌های حسابرسی داخلی اهمیت فزاینده‌ای دارد. نتایج این نظرسنجی همچنین نشان داد که ضروری ترین مهارت‌هایی که تیم‌های استخدام کننده، صرف نظر از تجربه و تحصیلات به دنبال آن هستند شامل ارتباطات تجاری (۷۸٪)، تجزیه و تحلیل داده‌ها (۵۳٪)، و اخلاق و حاکمیت شرکتی است. (۴۶٪). در بازار کار رقابتی امروز، ما شاهد برخی از مهارت‌های نرم‌تر مرتبط با رهبری و ارتباطات هستیم که توسط مدیران منابع انسانی در اولویت قرار می‌گیرند. همان‌طور که در این گزارش مشخص است، حسابرسی داخلی برای جذب فارغ‌التحصیلان با پیشینه‌ی هوش مصنوعی، امنیت سایبری و تجزیه و تحلیل داده‌ها، در حال رقابت با برخی از بزرگ‌ترین صنعت‌هاست. این حرفه نیاز به همکاری نزدیک با بخش آموزش دارد تا اطمینان حاصل شود که منابع استعدادهای ورودی دارای مهارت‌های لازم برای جلوگیری از محیط به سرعت در حال تغییر ریسک‌ها است. این گزارش همچنین نشان می‌دهد که مدیران حسابرسی داخلی اکنون بر الزام به آموزش و کسب تجربه در زمینه‌ی فناوری‌های نو ظهور، فناوری اطلاعات و دانش داده‌ها برای اعضای تیم خود تأکید دارند. مدیران حسابرسی داخلی باید معیارهای استخدام فارغ‌التحصیلان اخیر را فراتر از مجموعه‌ی حسابداری سنتی در نظر بگیرند. سال‌هاست، حسابرسی داخلی با حسابداری رقابت می‌کرد تا استعدادهای جدیدی را وارد این حرفه کند. ما شاهد این بودیم که بسیاری از مدیران حسابرسی داخلی دارای مجوز CPA هستند. با این حال، فناوری‌های در حال تحول و چشم‌انداز ریسک، الزام حسابرسی داخلی برای توسعه‌ی استعدادها و منابع را تسریع کرده است، و این یکی از دلایلی است که IIA فارغ‌التحصیلان اخیر دانشگاه‌ها را به دلیل آشنایی با فناوری اطلاعات و تحولات آن، به‌عنوان امیدوارکننده‌ترین نامزدها می‌شناسد. توسعه و اجرای رویکردهای آموزشی جدید که آموزش را با تجربه‌ی عملی در زمینه‌های مهارتی جدید ترکیب می‌کند، دانشجویان را برای موفقیت در حرفه‌ی حسابرسی داخلی در موقعیت بهتری خواهد داد. تقویت مشارکت عمیق‌تر در محیط‌های دانشگاهی به هموار کردن راه برای رویکردی جامع‌تر برای توسعه‌ی استعدادها در این حرفه کمک می‌کند. در این راستا، IIA مجموعه‌ای از منابع دانشگاهی را برای دانشجویان علاقه‌مند به حرفه‌ی حسابرسی داخلی ارائه داده است که این منابع برای یافتن فرصت‌های شغلی جدید و همچنین تقویت مهارت‌های لازم جهت تصدی یک موقعیت شغلی موفق در حرفه‌ی حسابرسی داخلی، بسیار اثربخش است.

www.theiia.org، ۲۹ آوریل ۲۰۲۴

چگونه فروش خدمات حرفه‌ای را خود افزایش دهیم؟

برای مؤسسات ارائه‌دهنده خدمات حرفه‌ای که به دنبال رشد کسب‌وکار خود هستند، کلید افزایش فروش ممکن است در روابط با مشتریان موجود باشد. با تبدیل مشتریان فعلی به طرفداران و سفیران برند خود، مؤسسات می‌توانند کانال بازاریابی قدرتمندی را باز کنند که کسب‌وکار را از طریق معرفی‌های دهان به دهان هدایت می‌کند. معرفی شدن توسط مشتریان فعلی، یکی از مقرون‌به‌صرفه‌ترین و قابل اعتمادترین منابع درآمدی جدید برای مؤسسات ارائه‌دهنده خدمات حرفه‌ای است. مشتریان راضی که به‌طور مستقیم تخصص مؤسسات را تجربه کرده‌اند، به احتمال زیاد آن خدمات را به دیگران در شبکه‌ی خود توصیه می‌کنند. این راه اعتبار و ارزش اجتماعی مؤسسه را اثبات می‌کند که به سختی از طریق تلاش‌های بازاریابی سنتی به دست می‌آید. علاوه بر این، با استفاده از روابط با مشتریان به‌عنوان موتور فروش، می‌توان به مؤسسات کمک نمود تا خود را متمایز کنند و در بازار شلوغ کاری برجسته شوند. وفاداری مشتریان فعلی، منجر به افزایش آگاهی از برند مؤسسه، دسترسی گسترده به مخاطبان جدید و جریان پایداری از مشتریان بالقوه می‌شود که به مشتریان بالفعل تبدیل می‌شوند.

• چگونه فرهنگ مشتری مداری را ایجاد کنیم؟

افزایش وفاداری مشتریان، با پرورش فرهنگ مشتری مداری در خود مؤسسه آغاز می‌شود. این مسیر، با اولویت دادن به خدمات استثنایی و ارائه‌ی مستمر کار با کیفیت بالا که فراتر از انتظارات مشتری است، آغاز می‌شود. حفظ ارتباط باز از طریق بررسی‌های منظم، آگاه نگه داشتن مشتریان در مورد حساب‌هایشان و همچنین

به روز رسانی‌های اطلاعات مرتبط با صنعت و ارائه‌ی بینش‌هایی که ارزش آفرینی مؤسسه را نشان می‌دهد، بسیار مهم است. مؤسسات همچنین باید به‌طور فعال بازخورد مشتریان را برای شناسایی زمینه‌های بهبود و تطبیق خدمات خود برای رسیدگی به نیازها و اولویت‌های در حال تحول آنان، درخواست کنند. حرکات ساده مانند ارسال کارت‌های تبریک، هدایای کوچک برای گرامیداشت رویدادهای منحصر به فرد مشتری، می‌تواند به ابراز قدردانی و تقویت تعهد مؤسسات کمک نماید. در نهایت، توانمندسازی تیم‌های بازاریابی از طریق آموزش و منابع، رویکرد منسجم مؤسسه به ارائه‌ی خدمات برتر و روابط قوی‌تر را تضمین می‌کند.

• تشویق مشتریان فعلی برای معرفی مؤسسه به دیگران

مشوق‌های رسمی یکی از رویکردهای موثری است که مشتریان را تشویق می‌کند تا مؤسسه را به شرکت‌های دیگر معرفی کنند. مؤسسات باید دارای طرح‌های پاداش‌های مشخصی برای معرفی‌های موفق باشند، مانند تخفیف‌ها، کارت‌های هدیه یا سایر امتیازات متناسب با علائق مشتری. انجام به موقع پاداش‌های وعده داده شده پس از معرفی، رفتار مطلوب را تقویت کرده و اعتماد را حفظ می‌کند.

• توانمندسازی مشتریان به‌عنوان سفیران آگاه برند

برای تبدیل مشتریان به‌عنوان سفیران آگاه برند، مؤسسات باید آن‌ها را با محتوای ارزشمند و قابل اشتراک‌گذاری مجهز کنند. این آگاهی باید شامل بینش‌های مرتبط با صنعت و گزارش‌های روند باشد که تخصص مؤسسات را در موضوعات مرتبط نشان می‌دهد.

منابع آموزشی مانند راهنماها، وبینارها و پادکست‌هایی که به چالش‌های مشترک مشتریان می‌پردازند یا موضوعات پیچیده را ابهام زدایی می‌کنند، نیز ارزش دارند. مطالعات موردی و موارد موافقی که کار مؤسسه را برجسته می‌کنند، می‌توانند مشتریان را ترغیب کنند تا از خدمات آن مؤسسه در شبکه‌های خود حمایت کنند.

همچنین، تشویق مشتریان به مشارکت در رسانه‌های اجتماعی، دامنه‌ی شناخت برند مؤسسه را به‌طور تصاعدی تقویت می‌کند. اقدامات ساده مانند اشتراک‌گذاری به‌روزرسانی‌ها، پست‌های وبلاگ و سایر محتواها در کانال‌های شخصی یا گروهی مشتریان نیز باعث افزایش شناخت مؤسسه می‌شود. به‌طور مشابه، گذاشتن نظرات مثبت و توصیف‌ها در پلتفرم‌هایی مانند گوگل، اعتبار مؤسسه را تقویت می‌کند. مشتریان همچنین می‌توانند در بحث‌های آنلاین شرکت کنند و در صورت لزوم، خدمات مؤسسه را برای افزایش آگاهی از برند ذکر کنند.

در نهایت، مشارکت با مشتریان برای میزبانی مشترک رویدادها یا کارگاه‌ها به هر دو طرف اجازه می‌دهد تا دانش و قابلیت‌های صنعت خود را به نمایش بگذارند. این رویکرد با ارائه‌ی تجربه‌های مشتریان فعلی، به مؤسسه امکان می‌دهد از طریق شبکه‌ی مشتری به مخاطبان جدید دسترسی پیدا کند.

www.accountancyage.com | ۱ می ۲۰۲۴

به صدا درآمدن زنگ هشدار کمبود منابع انسانی در صنعت حسابداری

دلیل شرایط تحصیلی طولانی و حقوق و دستمزد اولیه نسبتاً پایین، بازدارنده است. ترکیب نیروی کار بازنشسته و تعداد ناکافی ورودی‌های جدید، آینده‌ای تاریک را برای این رشته ترسیم می‌کند. هوش مصنوعی (AI) نیز در این سناریو نقش به‌سزایی دارد. در حالی که با خودکار کردن وظایف معمول و کاهش نیاز به نیروی انسانی، کمک می‌کند، اما نگرانی‌هایی را در مورد امنیت شغلی و نقش در حال تحول حسابداران نیز ایجاد می‌کند. درک هوش مصنوعی، به‌عنوان مانعی بالقوه ممکن است جوانان را از ورود به این حرفه منصرف کند. درک این نکته مهم است که اگرچه هوش مصنوعی می‌تواند توانایی‌های انسانی را افزایش دهد، اما نمی‌تواند جایگزین قضاوت انتقادی و بینش اخلاقی شود که از ویژگی‌های حسابداران حرفه‌ای است. چالش واقعی استفاده‌ی موثر از هوش مصنوعی این است که بتوانیم در عین حفظ ارزش غیرقابل جایگزین تخصص انسانی در حصول اطمینان از گزارشگری مالی دقیق، مطابقت با مقررات و برنامه‌ریزی مالی استراتژیک، از فناوری‌های در حال تحول بهره ببریم. با توجه به این چالش‌ها، بسیار مهم است که با دولت‌ها، رهبران صنعت و ذی‌نفعان تأثیرگذار تعامل کنیم تا نقش مهمی را که حسابداران در حفظ شفافیت و پاسخ‌گویی سیستم‌های مالی ایفا می‌کنند، تقویت کنیم. بدون حضور بخش قوی برای نظارت بر معاملات و رویدادهای مالی، مقابله با پیچیدگی‌های نظارتی و اطمینان از انطباق، دشوار بوده و ثبات تجارت مدرن واقعاً در خطر است.

www.accountancyage.com، ۶ می ۲۰۲۴

راهکارهای از بین بردن شکاف مهارت‌ها در مؤسسات ارائه دهنده خدمات حسابداری

در میان تغییرات سریع پیشرفت‌های تکنولوژیکی، اقتصادهای راکد و چارچوب‌های نظارتی در حال تحول، شکاف مهارتی قابل ملاحظه‌ای پدیدار شده است که چالش‌هایی را برای مؤسسات ارائه دهنده خدمات حسابداری و به‌طور مشابه بخش‌های مالی شرکت‌ها ایجاد کرده است. این نقصان، تهدیدی برای تضعیف کارایی عملیات و مانعی برای رشد اهداف استراتژیک

ابعاد بحران کمبود نیروی انسانی دارای مهارت، که صنعت حسابداری با آن مواجه است، بسیار زیاد است. در ابتدا، این یک بحث معمولی، نظری و آکادمیک درباره‌ی مشارکت دادن نسل جوان در صنعت حسابداری بود که اغلب در جلسات نهادهای حرفه‌ای، دانشگاه‌ها و مصاحبه‌ها به آن پرداخته می‌شد. اما با آشکار شدن عواقب آن برای صنعت، به بحثی دارای فوریت و جدیت تبدیل گردید. شکاف میان منابع و مهارت‌های مورد نیاز و آنچه موجود است، فشار مستمر و از دست دادن مداوم نیروی انسانی دارای مهارت، به بحران قابل توجه و فرسایش قابل ملاحظه‌ای در صنعت حسابداری، منجر شده است. به بیان ساده، بسیاری از اعضای تیم رفته‌اند! و این وضعیت به طرز نگران کننده‌ای در حال گسترش است.

کاهش تخصص و تحلیل رفتن توانمندی‌های سازمان، مطمئناً برای بسیاری از بزرگ‌ترین بازیگران صنعت نیز صادق است و به جرأت می‌توان گفت آثار منفی آن از طرق مختلف همچون، اختلال در عملیات و ایجاد عدم اطمینان در میان سرمایه‌گذاران، آشکار شده است. مطمئناً این مشکل مختص یک حوزه‌ی قضایی نیست، بلکه نشانه‌ای از یک موضوع فراگیر است که بر صنعت حسابداری در سطح جهانی تأثیر می‌گذارد. حسابداران نقش مهمی در دنیای تجارت دارند. آن‌ها شبیه داورانی هستند که در تضمین دقت و انصاف، نقش کلیدی ایفا می‌کنند. به این ترتیب، کمبود حسابداران ماهر که در حال شدت یافتن است، با پیامدهایی که بسیار فراتر از خود حرفه است، بروز می‌کند. مشکلات در صنعت حسابداری اغلب تأثیرات بدی بر ساختارهای اقتصادی جهانی دارد. بر اساس گزارش مهمی که در مورد وضعیت جهانی صنعت حسابداری است، کمبودهای اساسی مشخص و بررسی شده‌اند و یافته‌های اولیه، وضعیت وخیم را تأیید می‌کند. تقاضا برای حسابداران واجد شرایط به‌طور قابل ملاحظه‌ای از عرضه فراتر رفته است، بدون این که بهبودی در چشم‌انداز متصور باشد. پیش‌بینی می‌شود که این کمبود به ده‌ها هزار نفر برسد. دلایل این بحران متعدد و پیچیده است. انبوهی از حسابداران با تجربه در حال بازنشستگی هستند و شکافی ایجاد می‌شود که پر کردن آن دشوار است. هم‌زمان، این حرفه جذابیت خود را برای نسل‌های جوان از دست می‌دهد، که به

ماشین این پتانسیل را دارند که وظایف معمول را خودکار کنند و منابع انسانی را برای تمرکز بر فعالیت‌های با ارزش بالاتری که نیازمند تفکر انتقادی و تصمیم‌گیری استراتژیک هستند، آزاد می‌کند. ادغام هوش مصنوعی و فناوری در فرآیندهای کاری، بازی را برای صنعت حسابداری تغییر داده است و فرصت‌هایی را برای تحلیل‌های عمیق‌تر حجم فزاینده‌ای از داده‌های پیچیده‌تر، ایجاد کرده است. با این حال، پتانسیل کامل این پیشرفت‌ها تنها می‌تواند توسط کارکنان با مجموعه مهارت‌های مناسب، مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

علاوه بر این، این فناوری‌ها می‌توانند توانایی‌های حسابداران را با ساده‌سازی تحلیل‌های مالی پیچیده، شناسایی و استخراج الگوها از مجموعه داده‌های بزرگ و بهینه‌سازی مدل‌های پیش‌بینی، افزایش دهند. با پذیرش این نوآوری‌های فناوری محور، مؤسسات نه تنها می‌توانند فشارهای فوری نیاز به کارکنان را کاهش دهند، بلکه می‌توانند خود را به عنوان رهبران صنعت در تحول قرار دهند.

شکاف مهارت‌های مالی، چالش بزرگی برای مؤسسات ارائه دهنده خدمات حسابداری ایجاد کرده است، اما این مسئله می‌تواند به طور موثر از طریق ترکیبی از ابتکارات استراتژیک برطرف شود. با تقویت همکاری با مؤسسات آموزشی و دانشگاه‌ها، سرمایه‌گذاری در برنامه‌های ارتقای مهارت‌های جامع، و به کارگیری هوشمندانه فناوری‌های پیشرفته، مؤسسات می‌توانند نیروی کار آماده برای آینده را پرورش دهند و از پیچیدگی‌های چشم‌انداز صنعت مالی مدرن عبور کنند.

www.accountancyage.com، ۱۶ می ۲۰۲۴

چرا حسابداران باید برندسازی را درک کنند؟

• ساختن یک برند قوی: چرا مهم است؟

مدیریت برند، موضوع اصلی برای مؤسسات ارائه دهنده خدمات حسابداری است که قصد دارند خود را در بازار رقابتی متمایز کنند. برند قوی نه تنها استعدادها را برتر را جذب می‌کند، بلکه وفاداری مشتریان را نیز تقویت می‌کند و شهرت مؤسسه‌ی شما را افزایش می‌دهد. مدیریت برند مؤثر می‌تواند منجر به شناخت بهتر مؤسسه در صنعت و فرهنگ سازمانی درخشان‌تر شود.

است. در نتیجه، تقاضا برای متخصصان مسلط در زمینه‌هایی مانند تجزیه و تحلیل داده‌ها، مدل‌سازی مالی پیشرفته و گزارشگری اطلاعات پایداری، به شدت افزایش یافته است. این مجموعه مهارت‌های نوظهور اکنون برای سازمان‌هایی ضروری است که به دنبال کسب مزیت رقابتی از طریق تصمیم‌گیری مبتنی بر داده، پیش‌بینی‌های مالی قوی، و گزارش‌های جامع زیست محیطی، اجتماعی و حاکمیت شرکتی (ESG) هستند. همان‌طور که مؤسسات ارائه دهنده خدمات حسابداری در فرآیندهای کاری خود و استفاده از فناوری‌ها، آینده‌نگر هستند، رهبران نیز باید رویکردی آینده‌نگر داشته باشند و در نظر داشته باشند که حسابداران در آینده به چه مهارت‌هایی نیاز دارند تا در کارهای روزمره خود برتر باشند. برای پر کردن این شکاف در حال گسترش، مؤسسات ارائه دهنده خدمات حسابداری باید رویکردی چند وجهی اتخاذ کنند که هم نیاز فوری به نیروی کار و هم استراتژی‌های توسعه‌ی استعدادها در بلندمدت را مورد توجه قرار می‌دهد. در اینجا سه گام حیاتی برای بررسی وجود دارد:

• آموزش‌های مشارکتی استراتژیک

ایجاد فضای آموزشی مشارکتی با دانشگاه‌ها و نهادهای آموزشی حرفه‌ای راه‌کار عالی برای تنظیم برنامه‌های آموزشی است که با تقاضاهای در حال تحول صنعت همسو باشد. مؤسسات با همکاری نزدیک با دانشگاه‌ها، می‌توانند نقش فعالی در شکل‌دهی برنامه‌های درسی داشته باشند، و اطمینان حاصل کنند که فارغ‌التحصیلان و متخصصان ماهر صلاحیت‌های خاص مورد نیاز برای پیشرفت در نقش‌های مالی مدرن را کسب می‌کنند. چنین مشارکت‌هایی دستیابی به منابع انسانی آماده به کار را تسهیل می‌کند و فرهنگ یادگیری مستمر را در این حرفه تقویت می‌کند.

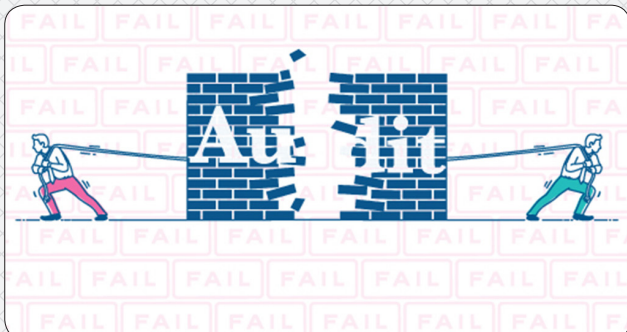
• ارتقای مهارت استعدادها موجود

در حالی که جذب استعدادها جدید بسیار مهم است، سرمایه‌گذاری برای ارتقاء مهارت‌های کارکنان حرفه‌ای موجود نیز به همان اندازه حیاتی است. مؤسسات ارائه دهنده خدمات حسابداری باید اجرای برنامه‌های آموزشی قوی درون سازمانی را در اولویت قرار دهند که کارکنان را برای ارتقای مستمر مهارت‌های خود توانمند می‌سازد. این برنامه‌ها می‌توانند طیف وسیعی از روش‌ها، از جمله آموزش مبتنی بر کلاس، دوره‌های آنلاین، کارگاه‌ها و تمرین‌های عملی را در برگیرند. یادگیری و توسعه نقش مهمی در ارتقای مهارت‌های استعدادها موجود دارد، که می‌تواند از طریق بهبود روحیه کارکنان و اطمینان شغلی، مزایای ثانویه داشته باشد. علاوه بر این، مؤسسات باید به شکل پویا کارکنان خود را برای پیگیری فرصت‌های توسعه‌ی حرفه‌ای مستمر (CPD) تشویق کنند. با ایجاد محیطی که برای یادگیری مستمر ارزش قائل است، سازمان‌ها می‌توانند نیروی کاری را پرورش دهند که چابک و سازگار باقی می‌ماند و برای حرکت در چشم‌انداز کسب‌وکار در حال تغییر آماده است.

• استفاده از اهرم فناوری

از آن جایی که صنعت مالی با کمبود مهارت‌های مورد نیاز خود دست و پنجه نرم می‌کند، ادغام استراتژیک فناوری‌های پیشرفته می‌تواند به عنوان اهرم افزایش دهنده نیرو عمل نموده، بهره‌وری را افزایش دهد و شکاف‌های استعداد را جبران کند. هوش مصنوعی و ابزارهای یادگیری

ناتوانی حسابرسان در به صدا درآوردن ناقوس خطر برای ۷۵ درصد از شرکت‌های ورشکسته

تحقیقات جدیدی که اخیراً توسط دانشگاه شفیلد منتشر شده است، حاکی از استانداردهای ضعیف و تضاد منافع در صنعت حسابرسی انگلستان است. تجزیه و تحلیل گزارش‌های حسابرسی ۲۵۰ شرکت سهامی عام که بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ سقوط کرده‌اند، نشان می‌دهد که حسابرسان در سه چهارم موارد نتوانسته‌اند زنگ خطر ورشکستگی احتمالی را به صدا درآورند. پروفیسور آدام لیور، مدیر پروژ و اصلاح بازار حسابرسی انگلستان، بیان می‌کند بخش حسابرسی انگلستان گرفتار استانداردهای ضعیف، نهادهای ناظر ناکارآمد، تضاد منافع و جرایم و محرومیت‌های ضعیف برای برخورد با تخلفات است. این در حالی است که ۴ مؤسسه‌ی بزرگ حسابرسی انگلستان یعنی دیلویت، کی پی ام جی، پرایس واترهایس کوپرز و ارنست اند یانگ که مجموعاً ۹۶ درصد از حق الزحمه حسابرسی ۳۵۰ شرکت برتر بورسی انگلستان را در سال ۲۰۲۲ به خود اختصاص داده‌اند، بسته‌های حقوق و مزایای چشم‌گیری را به اعضای تیم‌های رسیدگی ارائه داده‌اند. از سال ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲، متوسط حقوق و دستمزد شرکا در این ۴ مؤسسه نیز ۳۱ درصد افزایش یافت و به ۸۷۲۵۰۰ پوند رسید. این رقم در مدت زمان مذکور، برای شرکای دیلویت، به بیش از ۱ میلیون پوند رسید. این نخستین باری است که محققان عملکرد ضعیف و دستمزد بالا را به صورت پشت سر هم تحلیل می‌کنند و نشان می‌دهند که چهار مؤسسه‌ی بزرگ حسابرسی از نظر مالی علی‌رغم به کارگیری استانداردهای پایین‌تر، حق‌الزحمه‌ی بالاتری دریافت می‌کنند. حسابرسان در نشان دادن قضاوت مستقل یا تردید حرفه‌ای شکست خورده‌اند، یعنی هر دو ویژگی که در این حرفه غیرقابل مذاکره هستند. اصلاحات بازار حسابرسی انگلستان مدت‌هاست وعده داده شده، اما مدت‌هاست که به تعویق افتاده است. در همین حال، جرمه‌های قصور بسیار کوچک هستند و نمی‌توانند بر دریافتی شرکا تأثیر بگذارند یا رفتارشان را تغییر دهند. بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲، این جرمه‌ها به‌طور متوسط تنها ۰٫۱۶ درصد از درآمد و ۰٫۸۵ درصد سود بیگ فور بود. از این‌رو صنعت حسابرسی انگلستان با انتقادات فزاینده‌ای روبه‌رو شده است که نحوه‌ی بازگرداندن اعتماد به این حرفه را با چالش‌های جدی مواجه نموده است.

۲۱ می ۲۰۲۴، www.accountancyage.com

حسابداران چگونه می‌توانند برند خود را تقویت کنند؟

۱. تجزیه و تحلیل SWOT را برای درک نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای خود انجام دهید.
۲. خدمات یا تخصص منحصر به فردی که مؤسسه‌ی شما ارائه می‌دهد را شناسایی کنید.
۳. بیانیه‌ی واضح و قانع‌کننده‌ای بسازید که منعکس‌کننده مأموریت و ارزش‌های مؤسسه‌ی شما باشد.
- فرهنگ سازمانی مثبت، رضایت و بهره‌وری کارکنان را افزایش می‌دهد و به‌طور مستقیم بر شهرت برند شما تأثیر می‌گذارد.
- چگونه فرهنگ سازمانی قوی تری ایجاد کنیم؟
۱. برنامه‌هایی را تدوین کنید که از رشد حرفه‌ای حمایت می‌کند، مانند ارائه‌ی فرصت‌های آموزشی.
۲. فراگیری را تقویت کنید و از تنوع بخشی در تمام سطوح مؤسسه اطمینان حاصل کنید.
۳. برای بهبود مستمر محیط کار، به‌طور منظم بازخورد کارکنان را درخواست کنید و بر اساس آن‌ها عمل کنید.
- پلتفرم‌های دیجیتال برای دستیابی به مخاطبان گسترده‌تر و تعامل با مشتریان و نیروهای بالقوه ضروری هستند.
- چگونه از رسانه‌های دیجیتال و اجتماعی استفاده کنیم؟
۱. در رسانه‌های اجتماعی حضور قوی داشته باشید تا دستاوردها، فرهنگ و تخصص مؤسسه‌ی شما برجسته شود.
۲. از بازاریابی محتوا محور، برای به اشتراک گذاشتن بینش‌های ارزشمند خود استفاده کنید و مؤسسه‌ی خود را به‌عنوان یک رهبر فکری در صنعت حسابداری معرفی کنید.
۳. وب‌سایت خود را برای فراهم نمودن تجربه‌ی کاربری بهتر مشتریان بهینه کنید و مطمئن شوید که ارزش‌ها و خدمات برند شما را منعکس می‌کند.
- مشارکت اجتماعی، شهرت مؤسسه‌ی شما را تقویت می‌کند و مسئولیت اجتماعی را که جزء کلیدی مدیریت برند مدرن است، منعکس می‌کند.
- چگونه بر موضوع مشارکت اجتماعی سرمایه‌گذاری کنیم؟
۱. از خیریه‌ها و رویدادهای اجتماعی حمایت کنید.
۲. کارکنان را به داوطلب شدن و مشارکت در طرح‌های خدمات اجتماعی تشویق کنید.
۳. تلاش‌های اجتماعی مؤسسه‌ی خود را از طریق بیانیه‌های مطبوعاتی و رسانه‌های اجتماعی به اطلاع عموم برسانید.
- با تمرکز بر این حوزه‌های کلیدی، مؤسسات ارائه‌دهنده خدمات حسابداری می‌توانند برندی قوی بسازند که نه تنها استعدادهای برتر و مشتریان وفادار را جذب می‌کند، بلکه در صنعت نیز به رسمیت شناخته می‌شوند، و مورد تحسین قرار می‌گیرند.
- مدیریت اثربخش برند یک فرآیند مستمر است که نیازمند فداکاری، خلاقیت و درک عمیق از آن چیزی است که مؤسسه‌ی شما را منحصر به فرد می‌کند.

۱۷ می ۲۰۲۴، www.accountancyage.com

انتصاب رئیس جدید هیأت عالی نظارت جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

از یک رئیس و دو نفر عضو بوده و وظیفه‌ی اصلی آن حصول اطمینان از رعایت مقررات مربوط و احراز کفایت نظارت حرفه‌ای در جامعه حسابداران رسمی ایران است. جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران ضمن تریک این انتصاب شایسته، از خدمات جناب آقای لطفعلی لطفعلیان صرامی، رئیس پیشین هیأت عالی نظارت، تشکر و قدردانی نموده و برای ایشان آرزوی سلامتی و موفقیت می‌نماید.

براساس حکم دکتر احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی، جناب آقای قدرت‌الله اسماعیلی به‌عنوان رئیس هیأت عالی نظارت جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران منصوب شدند. این حکم به استناد مفاد ماده (۱۶) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران و در تاریخ ۱۲ خرداد ماه ۱۴۰۳ صادر شده است. گفتنی است که هیأت عالی نظارت مرکب

جلسات شورای عالی دوره‌ی هشتم جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

۲- از دیگر موارد، طرح نامه‌ی هیأت عالی نظارت به وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی توسط آقای دکتر بخشی بود که هر کدام از اعضای شورای عالی نظرات خود را در این مورد بیان نمودند.
۳- سایر مفاد دستور جلسه به دلیل اتمام وقت به جلسات آتی موکول گردید.

چهل و یکمین جلسه‌ی شورای عالی، ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۳

در ابتدای جلسه جناب آقای مقیمی فر رئیس محترم شورای عالی ضمن عرض خیرمقدم به ناظرین و اعضای محترم شورا، درگذشت آقای غیبی همکار محترم جامعه حسابداران رسمی ایران را به خانواده محترم ایشان تسلیت گفتند.

در این جلسه ریاست محترم سازمان حسابرسی جناب آقای دکتر جلیلی میهمان شورای عالی بودند.

در ابتدای جلسه رئیس محترم شورای عالی نیز ضمن خیرمقدم به آقای دکتر جلیلی مواردی را در خصوص ارتباطات و توسعه همکاری‌های بین جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی بیان کردند و سپس آقای دکتر جلیلی ضمن تشکر از دعوت جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران مواردی را در خصوص همکاری مشترک، افزایش نفوذ حسابرسی، ارتقای کیفیت حسابرسی و همکاری با سازمان‌های مختلف از جمله سازمان بورس و آموزش مشترک بیان فرمودند و پس از آن تعدادی از اعضای شورا و دبیرکل جامعه ضمن خیرمقدم مطالبی را در مورد مسایل مختلف مرتبط با سازمان حسابرسی و فعالیت‌های حسابرسی و اطمینان بخشی بیان نمودند.

سی و نهمین جلسه‌ی شورای عالی، ۲۸ فروردین ۱۴۰۳

در ابتدای جلسه جناب آقای مقیمی فر رئیس محترم شورای عالی ضمن خیر مقدم به نظار و اعضای محترم شورا، سال نو و اعیاد گذشته را به تمامی اعضای شورا تبریک و سالی با موفقیت را برای جامعه حسابداران رسمی ایران آرزو کردند.

در این جلسه بررسی اساسنامه‌ی نمونه‌ی مؤسسات ادامه یافت و به تصویب رسید و مقرر شد مواردی که دارای ابهام است پس از کسب نظر شورای حقوقی جامعه به همراه پیشنهادهای تکمیلی مدیر امور اعضا جمع‌بندی و نسبت به نهایی کردن اساسنامه اقدام گردد.

چهلیمین جلسه‌ی شورای عالی، ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳

در ابتدای جلسه جناب آقای مقیمی فر رئیس محترم شورای عالی ضمن عرض خیرمقدم به ناظرین و اعضای محترم شورا، درگذشت آقای مهمانی عضو جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران را به خانواده‌ی محترم ایشان و اعضای محترم تسلیت گفتند. در ادامه با تبریک روز کارگر و روز معلم وارد موضوع دستور جلسه شدند.

۱- دستور جلسه‌ی نخست در خصوص اصلاح ساختار سازمانی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران پس از تغییرات اساسنامه، فعال نمودن واحد روابط عمومی و IT محور شدن فرآیندهای جامعه بود که گزارشی در راستای اقدامات انجام شده توسط دبیرکل و آقایان رزاق و اسدی در مورد جلسه‌ی برگزار شده در هیأت مدیره با حضور آقای مهندس حسینی‌نژاد مدیر جدید IT جامعه، مطالبی به سمع شورای عالی رسانده شد.

دید و بازدید نوروزی ۱۴۰۳ جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

دیدوبازدید نروزی حسابداران رسمی ایران عصر چهارشنبه بیست و نهم فروردین ماه ۱۴۰۳ در تالار دریای نور هتل پارسیان استقلال تهران برگزار شد. در این مراسم که با استقبال گسترده ی اعضای محترم جامعه ی حسابداران رسمی ایران برگزار شد، اعضای شورای عالی جامعه، مدیران سازمان های مختلف و پیشکسوتان حرفه حضور داشتند.

مراسم ابتدا با قرائت آیاتی از کلام الله مجید و سرود ملی و سرود جامعه حسابداران رسمی آغاز و پس از آن فرهاد پناهی دبیرکل جامعه ی حسابداران رسمی با عرض خیرمقدم به اعضای محترم، سخنانی در باب مسائل جاری حرفه بیان نمودند و سپس روح الله مقیمی فر رئیس شورای عالی دوره ی هشتم جامعه ی حسابداران نیز ضمن خیر مقدم و تبریک سال نو و اعیاد از حضور گسترده اعضای محترم جامعه و میهمانان قدردانی و برای اعضای محترم آرزوی سلامتی و موفقیت را داشتند.

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران (۲۰ خردادماه ۱۴۰۳)

آبادانا ۸۸۵۴۲۸۴۴ تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان سهروردی شمالی، خیابان کورش، پلاک ۴۵، طبقه ۵، واحد ۱۴	آباد نوین تهران ۰۴۱۳۳۸۵۳۰۵۷ تبریز، گلشهر، تقاطع گلشهر، پرواز، بلوار گلشهر، پلاک ۴۷
آتامان حساب ۸۸۵۵۸۰۱۰ تهران، خیابان یوسف آباد، خیابان اکبری، کوچه پله سوم ولیعصر، پلاک ۱۰۳۶، برج سپهر ساعی، طبقه ۵، واحد ۵۰۱	آبادیس نگار آرون ۸۸۶۱۱۹۷۱-۲ تهران، میدان ونک، خیابان شهید حجت الاسلام عباس شیرازی، خیابان برزلی غربی، پلاک ۵۹، طبقه ۴، واحد ۱۹
آتیه حساب ارقام ۰۲۶-۳۲۵۴۵۱۷۰ کرج، عظیمیه، بلوار کاج، بین ندا و پامچال، پلاک ۲۵۷، طبقه ۵، واحد ۷	آبان ارقام پارس ۸۸۶۰۵۶۷۴-۸۸۶۰۵۶۷۵-۸۸۰۶۱۹۹۱-۸۸۰۶۱۹۹۰ تهران، خیابان سیدجمال الدین اسدآبادی، بالاترزمیدان فرهنگ، نبش خیابان ۳۷، پلاک ۳۰۱، طبقه ۲، واحد ۶
آتیه اندیش نمودگر ۸۸۵۲۲۰۹۶-۷ تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان میرعماد، کوچه چهارم، پلاک ۱۲، طبقه ۵، واحد ۱۹	آبان آزمون ۸۸۵۵۱۸۵۱ تهران، خیابان میرزای شیرازی، پلاک ۲۲۹، طبقه ۴، واحد ۱۳
آداک آتین ۴۴۷۶۲۰۲۵-۷ تهران، همت غرب، شهرک گلستان (راه آهن سابق)، بلوار اقاقلی، خیابان رز، پلاک ۹، طبقه اول	آبان حساب ۲۶۷۱۲۸۶۰ تهران، پاسداران، دشتستان دوم، پلاک ۲۳، طبقه ۳
آدریان نیک اندیش ۸۸۷۴۵۰۴۷-۸۸۷۴۵۳۴۸ تهران، خیابان مطهری، نرسیده به خیابان مفتح، پلاک ۱۸۱، طبقه ۴، واحد ۱۶	آبان روش ۴۴۲۶۱۷۱۰-۴۴۲۴۱۴۲۲ تهران، فلکه دوم صادقیه، بلوار اشرفی اصفهانی، بن بست ۱۲ متری بهار، پلاک ۴، واحد دوم
آذرین حساب ۰۳۱۳۶۶۴۱۹۱۷-۸ اصفهان، خیابان شیخ صدوق شمالی، جنب بانک تجارت، بن بست اسلامی، پلاک ۳۱۷، طبقه دوم، زنگ ۳	آبتین آرمان نامدار ۲۶۱۲۲۴۷۸ تهران، اقدسیه، خیابان شهید برادران موجد دانش، بن بست یاسمن، بن بست گلستان، پلاک ۶، مجتمع صاحبقرانیه، طبقه ۵، واحد ۵۶
آذین ارقام پیام ۸۸۹۷۲۲۷۵-۸۸۹۶۷۸۲۰ تهران، میدان فاطمی، خیابان فلسطین شمالی، انتهای کوچه مهشاد، پلاک ۱۳	آبتین روش آریا ۹-۸۸۱۰۹۴۱۸ تهران، خیابان ولیعصر، بالاتراز خیابان بهشتی-کوچه نادر، پلاک ۶، طبقه ۵، واحد ۱۸
آذین پندار راستین ۶۶۵۷۲۲۱۷ تهران، توحید، خیابان ستایش، خیابان ستارخان، پلاک ۸۲، طبقه همکف، واحد ۳	آبتین محاسب پارس ۰۵۱۳۸۴۷۳۴۱۱-۲ مشهد، بلوار ناصر خسرو، ناصر خسرو ۱۵، بعد از چهار راه اول، سمت راست، پلاک ۹، طبقه ۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آذین تراز ارقام

۸۸۰۲۳۵۰۷-۸۸۳۳۲۷۱۱-۸۸۰۱۵۳۳۷-۸۸۰۱۵۳۳۸

تهران، خیابان فتحی شقاقی، بعد از خیابان کاج، پلاک ۱۳۴، طبقه اول شرقی

آرمان بصیر

۸۸۷۴۶۳۰۴-۵

تهران، خیابان احمد قصیر (بخارست)، کوچه ششم، پلاک ۲۰، واحد ۶

آراء

۸۸۹۰۵۳۱۶-۸۸۸۰۲۹۳۲

تهران، خیابان فلسطین شمالی، پلاک ۴۶۳، ساختمان ۵۵، طبقه ۲، شماره ۱۰

آرمان پژوهان محاسب

۸۸۵۴۳۹۶۵

تهران، خیابان پاکستان، کوچه شهید حکیمی (دهم)، پلاک ۲۸، طبقه ۳، واحد ۴

آراد تراز پیشرو

۲۲۳۵۵۱۲۲

تهران، سعادت آباد، بلوار سرو غربی، خیابان صدف، کوچه قصرالدشتی، پلاک ۲۲، طبقه ۲، واحد ۳

آرمان پیام جامع

۸۸۵۴۰۱۷۰-۸۸۵۴۵۱۳۰

تهران، خیابان سهروردی شمالی، خیابان خرمشهر، خیابان عربعلی، کوچه چهارم، پلاک ۶۰، واحد ۸

آرتین پرگاس

۴۴۲۷۵۷۷۰ و ۴۴۲۷۵۷۷۱

تهران خیابان ستارخان، روبروی برق آلستوم، پلاک ۷۹۸، طبقه دوم واحد ۵

آرمان روش

۲۲۷۴۸۸۳۶-۲۲۷۴۸۸۳۸

تهران، میدان تجریش، خیابان شهید برادران فناخسرو، جنب اداره ثبت اسناد و املاک، پلاک ۲۴، ساختمان ملک، طبقه ۴، واحد ۱۲

آرشین حساب

۸۸۴۸۰۹۶۶

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از خیابان بهشتی، کوچه نادر، پلاک ۶، طبقه دوم، واحد ۶

آرمان نوین رسیدگی

۸۸۴۲۶۸۹۳-۸۸۴۴۷۱۰۷

تهران، خیابان مطهری، خیابان ترکمنستان، اول کوچه سرو، پلاک ۲-واحد ۱

آرمان اصول

۶۶۹۰۲۴۷۶-۶۶۹۰۲۱۵۴

تهران، خیابان اسکندری شمالی، خیابان طوسی شرقی، پلاک ۱۰۰، طبقه ۴، واحد ۹

آرمانی نو اقدم

۸۸۱۹۷۸۱۷

تهران، میدان ونک، خیابان کار و تجارت، پاساژ آسمان ونک، طبقه ۳، واحد ۳۰۲

آرمان اندیش آگاه

۰۴۴۳۲۳۲۲۳۶

ارومیه، دهستان باراندوز، روستای جانویسلو، خیابان خاکی، صیاد شیرازی، برج خدمات فناوری و کسب و کار، طبقه ۱، واحد ۱۰۲

آرمون گستران پیشگام

۸۸۷۴۳۶۸۳-۸۸۷۳۹۳۵۶

تهران، خیابان مطهری، نبش خیابان دوم مفتاح شمالی، پلاک ۳۵۸، طبقه سوم، واحد ۶

آرمان اندیشان آینده نگر ایلیا

۲۲۳۳۳۵۶۸-۷۱

تهران، مجیدیه شمالی، خیابان شهید برادران محمدی (ریحانی)، کوچه شهید ابوالقاسم سعیدی (جلال)، پلاک ۱، ساختمان پاسارگاد، طبقه ۵

آروین باستان محاسب

۴۴۴۷۸۷۷۰

تهران، خیابان جنت آباد مرکزی، خیابان کاظم توکلی شرقی، خیابان جنت آباد، ساختمان کسری، پلاک ۲۱۶، طبقه ۳، واحد ۸

آرمان آروین پارس

۸۸۹۳۷۳۱۷-۹

تهران، خیابان استاد نجات الهی، خیابان خسرو، پلاک ۳۱، طبقه ۴

آروین خدمات مدیریت رادوین

۸۸۷۳۱۵۳۴-۸۸۷۳۶۳۱۶

تهران، خیابان احمد قصیر نبش کوچه ششم، پلاک ۹، طبقه ۳، واحد ۱۳

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آزاد رای امین
۸۸۵۱۵۱۳۳-۳۴
تهران، ابتدای خیابان سهرودی شمالی، بالاتر از آپادانا، خیابان سراب، شماره ۱۲، واحد ۲

آزما تراز ژرف
۸۸۳۴۲۴۷۶
تهران، هفت تیر، باغ صبا، سهرودی، خیابان شهید مهندس زیرک زاده، خیابان شهید مسعود ملایری پور، پلاک ۹۷، طبقه ۵ غربی

آزمودگان
۸۸۹۳۹۵۱۳-۸۸۹۲۹۷۰۹
تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان دکتر عضدی (آبان جنوبی)، شماره ۵۲، طبقه دوم

آزموده کاران
۲۲۹۲۵۹۱۰-۲۰
تهران، خیابان شریعتی، قلعه، نرسیده به یخچال، کوچه شریف، شماره ۵

آزمون
۸۸۰۱۲۳۱۵-۸۸۹۳۴۰۵۱
تهران، بلوار کشاورز، بین میدان ولیعصر و چهارراه فلسطین، پلاک ۲۵، طبقه اول واحد ۱

آزمون پرداز
۸۸۷۰۸۱۷۴-۶
تهران، میدان آرژانتین، جنب مرکز خرید آفریقا، ساختمان صهبا، پلاک ۲۲، طبقه اول

آزمون تراز پارس
۰۷۱۳۸۳۸۴۲۸۵
شیراز، بلوار امیرکبیر، نرسیده به کوچه ۲۴، ساختمان پریا ۷، طبقه ۵، واحد ۱۰

آزمون حساب تدبیر
۸۸۶۱۲۹۸۲-۳-۸۸۶۲۵۹۹۴
تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، ضلع شمال غربی پل کردستان، بن بست فرشید، پلاک ۴، طبقه ۳، واحد ۵

آزمون سامانه
۷۷۵۳۷۹۴۴-۸۸۶۷۲۴۴۰-۲
تهران، خیابان بهار شیراز - تقاطع سهرودی جنوبی - شماره ۱۰۷

آریا بصیر اندیشه
۸۸۶۴۷۹۱۱-۸۸۶۴۷۹۱۰-۸۸۶۴۷۸۴۴
تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از پارک ساعی، خیابان سی و ششم، پلاک ۷، مجتمع ولیعصر (۲)، طبقه ۲، واحد ۲۲۵

آریا بهروش
۸۸۰۶۲۶۶۰-۸۸۰۳۴۴۰۶
تهران، ونک، خیابان ماهتاب، خیابان شیخ بهائی شمالی، ابتدای خیابان ستول، پلاک ۳۱، واحد ۲، طبقه بالای همکف، آپارتمان اول شرقی

آریا حسابرسان پارسا
۸۸۷۷۳۸۲۸-۸۸۷۷۴۲۲۵
تهران، خیابان گاندی، خیابان بیست و یکم، پلاک ۲۶، واحد ۴

آریا روش
۸۸۶۶۰۸۲۴-۸۸۶۷۴۷۰۴
تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از میرداماد، بلوار ستاری، پلاک ۷۴، طبقه چهارم، واحد ۱۵

آریا نیک روش
۸۸۷۰۹۳۱۱-۲
تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه شهدا - پلاک ۹ - طبقه ۲ - واحد ۱۲

آریان محاسب پویا
۸۸۲۳۰۷۳۴-۶
تهران، کوی نصر، خیابان چهارم، خیابان بلوچستان، نبش کوچه ۵، پلاک ۱۱، واحد ۴

آرین حساب همراز
۰۷۱۳۲۳۰۹۹۱۵-۰۷۱۳۲۳۴۹۳۵۶
شیراز، هنگ، خیابان مشیر غربی، خیابان شوریده شیرازی، ساختمان ترانه، طبقه ۳، واحد ۶

آریا منش امین
۸۸۳۸۴۷۵۹-۸۸۳۸۴۷۸۲
تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از خیابان بهشتی، کوچه نادر، پلاک ۶، طبقه ۴، واحد ۱۴

آریاز مبتکر هخامنش
۰۵۱۳۶۰۱۳۱۴۵
مشهد، سیدرضی ۳۸، ساختمان آرامش، پلاک ۲۷۴، طبقه ۵، واحد ۵۰۳

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آگاهان ارقام خبره ۸۸۳۲۴۵۶۸ تهران، مطهری، خیابان سلیمان خاطر، خیابان وراوینی، پلاک ۱۹، طبقه ۵	آفاق حساب برتر فردا ۰۴۱۳۳۱۳۵۹۸۱ تبریز، سه راه محقق، محقق غربی، کوچه زرگر باشی، مرکز خرید نگین گلستان، طبقه اول، واحد ۸
آگاهان بهروش پارس ۰۵۱۳۷۲۳۷۴۶۰-۶۵ مشهد، خیابان صاحب الزمان، صاحب الزمان ۱۴، مولوی ۱۴، پلاک ۱۱/۱، ساختمان پارس، طبقه دوم	آفاق کاوشگران ۰۵۱۳۷۲۶۴۷۴۶-۳۷۲۵۹۳۱۴-۳۷۲۵۹۳۱۷-۳۷۲۵۹۷۱۴-۷۲۳۶۲۴۸ مشهد، میدان راهنمایی، ابتدای بلوارسازمان آب، خیابان عطار، عطارغربی ۱، پلاک ۸
آگاهان پژوهان پویا ۶۶۵۶۲۵۵۴ تهران، آزادی، اسکندری شمالی، خیابان بهار، پلاک ۱۰، طبقه همکف، واحد ۱	آگاه اندیشان خردمند ۸۸۶۶۱۹۷۳ تهران، خیابان وحید دستگردی، پلاک ۲۸۷، طبقه سوم، واحد ۷
آگاهان تراز توس ۰۵۱۳۷۶۷۳۳۷۰-۳۷۶۱۴۷۷۴-۳۷۶۸۴۴۰۴ مشهد، بلوار فردوسی، بین فردوسی ۲ و ۴، روبروی آپارتمانهای مرتفع، شماره ۶۸، طبقه ۲	آگاه تدبیر ۰۳۱۳۶۴۱۰۴۸۴-۵ اصفهان، چهار راه آبشار، ساختمان شرکت پلی اکریل ایران، طبقه همکف
آگاهان و همکاران ۸۸۹۰۲۰۴۷ تهران، خیابان سپهبد قرنی، خیابان شاداب، پلاک ۲۸	آگاه حساب ۸۸۶۷۵۹۹۲-۳ تهران، خیابان خالد اسلامبولی، خیابان ۳۹، شماره ۱۴، طبقه ۳، واحد ۶
آماردن ۴۴۰۰۲۴۷۲ تهران، بلوار فردوس، بزرگراه کاشانی، خیابان اعتمادیان، پلاک ۱۹، طبقه ۴، واحد ۱۵	آگاه گرتراز ۸۸۸۴۴۰۸۵ تهران، خیابان شهید دکتر مفتاح جنوبی، کوچه شیمی، پلاک ۷۰، طبقه ۳، واحد ۷
آمارگاران ۶۶۴۸۵۰۶۳ تهران، خیابان طالقانی، بین وصال شیرازی و فلسطین، نبش خیابان فریمان، ساختمان اداری ۱۱۸، پلاک ۵۵، طبقه ۱، واحد ۲	آگاه نگر ۸۸۵۲۱۶۷۷-۸۸۵۲۳۸۱۶-۸۸۷۵۷۵۹۲ تهران، خیابان شهید بهشتی (عباس آباد)، کوچه آریا وطنی، خیابان شهید برادران کاووسی فر، پلاک ۵۰، طبقه ۳، واحد ۳
آوا تدبیر تراز ۰۳۱۳۶۶۸۶۴۱۴ اصفهان، هزار جریب، خیابان استقلال میانی، خیابان شیخ کلینی، پلاک ۶۷، طبقه اول	آگاه هشیار حساب ۴۴۲۸۸۸۶۰ تهران، صادقیه، بزرگراه محمدعلی جناح، میدان دوم صادقیه، پلاک ۱۵۱۸، مجتمع گلдіس، طبقه ۴، واحد ۴۲۱
آوش ارقام کادوسان ۰۱۳۳۲۷۳۰۰۰۴ رشت، محله گلسار، کوچه فرعی دوم، کوچه وصال، طبقه اول	آگاهان ارقام ۸۸۷۴۴۲۲۸-۹ تهران، خیابان سهروردی شمالی، خیابان حسینی (سورنا)، شماره ۸، طبقه ۳، واحد ۱۴

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آوند

۸۸۲۸۴۰۶۰-۸۸۲۷۴۷۴۶-۸۸۲۷۳۵۹۵

تهران، کوی نصر، خیابان چهارم، پلاک ۲۲، طبقه ۱، واحد ۳

آئین پژوهان ایرانیان

۰۵۱-۳۷۶۶۳۷۷۳-۰۵۱۳۷۶۸۴۱۲۸

مشهد، بلوار شهید صادقی، صادقی ۱۰ (توفیق ۱۶)، پلاک ۴۲، طبقه ۱

آویژه ارقام امین

۰۵۱۳۸۹۴۰۴۲۲

مشهد، محله دانشجو، معبر ماقبل آخر، خیابان دانشجو ۱۶ (عقدایی ۱۵، معبر آخر بلوار دانشجو) معلم ۳۸-فرهنگ ۳۱)، پلاک ۲۱۰، طبقه ۱

آئین محاسب و همکاران

۰۵۱۳۸۳۸۸۹۷۵-۰۵۱۳۸۹۴۰۴۵۰

مشهد، خیابان هاشمیه، هاشمیه ۳۶ (کوثر جنوبی ۹)، پلاک ۷، طبقه اول، واحد ۳

آیین بهرنگ صادق

۴۴۲۷۶۲۳۳-۴۴۲۷۶۱۳۳

تهران، خیابان اشرفی اصفهانی، بعد از جلال آل احمد، خیابان طالقانی، ساختمان گلشن، طبقه سوم، واحد ۱۳

ابتکار حساب آریا

۰۳۱۳۶۶۱۱۷۶۳

اصفهان، خیابان چهارباغ بالا، خیابان نیکبخت، کوچه جوادیه، شماره ۲

آئین ارقام

۴۴۲۹۲۸۱۳-۱۴

تهران، فلکه دوم صادقیه-ابتدای اشرفی اصفهانی-خیابان مرو دشت-پلاک ۱-طبقه ۴-واحد ۱۵

ابراراندیشان

۶۶۹۰۰۱۷۰-۶۶۹۰۳۸۹۳

تهران، خیابان انقلاب، خیابان فرصت شیرازی، شماره ۱۰۸، واحد ۱۴

آئین تدبیر سهند

۰۴۱۳۳۳۷۰۸۰۱

تبریز، خیابان فارابی (خ چایکنار)، نرسیده به پل سنگی، مجتمع کوثر، طبقه سوم، واحد ۱

احراز ارقام

۶۶۵۳۸۳۰۴-۶۶۵۳۱۵۴۳

تهران، شادمان، خیابان شهید یحیی ذوالفقاری، بن بست شهید حاج علی نصر آبادی، پلاک ۸، طبقه ۱

آئین تراز آریا

۰۳۱۳۷۸۶۶۲۹۲

اصفهان، خیابان رودکی، نبش فرعی ۶۰، ساختمان ستایش، طبقه دوم

ادیب

۴۴۰۴۳۶۰۸-۴۴۰۳۳۲۱۶

تهران، ابادر، بزرگراه اشرفی اصفهانی، خیابان گلستان ۱۴، پلاک ۳، مجتمع نگین رضا، طبقه ۶ واحد ۶۰۵

آئین محاسبان امین

۵-۶۶۰۶۶۳۱۴

تهران، ضلع جنوبی خیابان آزادی، روبروی خیابان حبیب اله، نبش خیابان حیدر تاش، پلاک ۴۱۶، طبقه ۲، واحد ۳

ارژنگ خبره

۴۴۱۵۱۱۳۵-۶

تهران، صادقیه، بلوار فردوس، خیابان ورزی جنوبی، خیابان ۱۸ شرقی، پلاک ۲، واحد ۴

آئین ابرار آریا

۸۸۹۳۸۳۴۰-۸۶۰۳۷۳۹۶

تهران، میدان ولیعصر، ابتدای بلوار کریم خان زند، پلاک ۳۰۸، طبقه ۷، واحد ۷۴

ارقام بهین آرا

۴۴۲۱۵۴۱۲-۴۴۲۱۰۱۰۵

تهران، خیابان ستارخان، بین فلکه اول و دوم صادقیه، بلوار شهدای صادقیه شمالی، نبش کوچه ۱۵، پلاک ۴۹، طبقه دوم، واحد ۷

آئین بهروش

۸۸۴۴۳۴۲۳-۸۸۴۴۴۶۶۸

تهران، خیابان مطهری، خیابان شهید محسن وزوایی، خیابان شهید استاد مطهری، پلاک ۲۸، طبقه ۹، واحد جنوبی

ارقام پردازش نوین

۶۶۴۳۶۰۱۲

تهران، میدان توحید، خیابان نصرت غربی، خیابان کاظم بیگی، بن بست دوم، پلاک ۴، واحد ۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

اطمینان فرد ۸۸۶۱۸۱۹۷-۸ تهران، خیابان ملاصدرا، خیابان شیخ بهایی، میدان شیخ بهایی، جنب بانک تجارت، برج مرم، پلاک ۱۷۱، طبقه ۴، واحد ۸	ارقام پژوهان دقیق ۸۸۵۴۷۰۷۵-۸۸۷۶۴۶۴۸ تهران، خیابان خرمشهر، پلاک ۲۱۸، طبقه دوم، واحد ۱۱
اطمینان بخش و همکاران ۸۸۱۰۵۴۳۶-۸۸۱۰۵۴۷۲-۸۸۱۰۵۳۶۷ تهران، یوسف آباد، خیابان شهید ابوالفضل فراهانی پور، خیابان شهید فتحی شقاقی، پلاک ۱۷، واحد ۵	ارقام پویا ۵۱۳۸۸۱۶۳۵۹ - ۳۸۸۲۷۳۳۳ - ۳۸۸۲۷۳۳۴-۳۸۸۲۳۵۰۱ مشهد، بلواروکیل آباد، بین وکیل آباد ۸ و ۱۰، پلاک ۷۸، طبقه اول، واحد ۱
اطهر ۸۸۸۹۶۴۲۵ - ۸۸۹۶۴۲۸۰ تهران، خیابان دکترفاطمی، بین خیابان ولیعصر و میدان دکترفاطمی، ساختمان ۳۷، طبقه ۵	ارقام نگر آریا ۶۶۴۲۰۲۶۳-۶۶۹۳۲۰۲۲-۶۶۴۳۲۲۱۸ تهران، میدان توحید، خیابان توحید، نبش کوچه پرچم، پلاک ۶۸
اعتماد ارقام امین ۴۴۹۶۸۳۷۲-۴۴۹۵۴۸۷۲-۵ تهران، خیابان آیت اله کاشانی، ساختمان آرمتا، پلاک ۴۳۰، طبقه اول، واحد ۶	ارقام نماد چرتکه ۰۲۶-۳۴۴۷۳۳۳۵ کرج، خیابان مطهری، روبروی بلوار نبوت، جنب بانک مسکن، ساختمان دلتا، طبقه ۲، واحد ۴
اعتماد حساب پویا ۵۱۳۶۰۹۹۸۴۵-۵۱۳۶۰۹۶۸۳۷ مشهد، بلوار شهید فرامرز عباسی، نبش فرامرز عباسی ۲۸، ساختمان اقاکیا، پلاک ۱۰، طبقه ۲، واحد ۴	ارکان سیستم ۸۸۸۰۴۹۴۱-۲ تهران، بهجت آباد، خیابان لارستان، خیابان شهید حمید صدر، پلاک ۳۵، طبقه ۲، واحد ۱۰
اعداد آراء ۷۷۶۷۰۵۸۵-۶ تهران، خیابان شریعتی، سه راه طالقانی، خیابان خواجه نصیرالدین طوسی، پلاک ۲۸۰، واحد ۶	اصلاح گستران امین ۷۷۸۷۲۲۴۰-۷۷۸۸۵۷۱۵ تهران، تهرانپارس، خیابان شهید حجت اله سلیمی (۱۷۰ غربی)، خیابان شهید سعید باغدارنیا (رشید)، پلاک ۷۳، طبقه دوم شمالی
افق مهر خاورمیانه ۴۴۰۷۶۱۲۴ تهران، بزرگراه اشرفی اصفهانی، گلستان چهاردهم، پلاک ۳، مجتمع نگین رضا، طبقه ۱۳، واحد ۱۳۱۱	اصول اندیشه ۸۸۷۹۹۳۶۵-۸۸۸۷۶۴۴۶-۸۸۸۷۷۰۰۳ تهران، میدان آرژانتین، خیابان الوند، بن بست کامبیز، پلاک ۶، واحد ۳
البرز پندار ۴۴۲۲۱۳۹۶-۴۴۲۲۱۱۴۹ تهران، اشرفی اصفهانی، بلوار مرزداران، نرسیده به پل یادگار امام، پلاک ۱۷۸، ساختمان نگین آسمان، بلوک C، طبقه ۵، واحد ۱۹	اصول پایه فراگیر ۸۸۹۶۲۹۰۵-۸۸۹۵۳۹۸۸ تهران، میدان فاطمی، خیابان طباطبائی، روبروی مسجد نور، پلاک ۲۰، طبقه دوم، واحد ۴
الگو حساب ۶۶۵۸۰۴۷۱-۶۶۵۸۰۴۷۵ تهران، خیابان ستارخان، خیابان باقر خان، نبش فرزین جنوبی، پلاک ۷، طبقه ۳ واحد ۴	اصول نگر آریا ۸۸۰۵۵۹۴۰-۵ تهران، ملاصدرا، روبروی بیمارستان بقیه اله، پلاک ۱۸۹، طبقه ۷، واحد ۱۵

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

امجد تراز

۸۸۷۰۵۳۰۷

تهران، خیابان ولی عصر، بالاتر از خیابان شهید بهشتی، جنب هتل سیمرغ، بن بست دلبسته، پلاک ۱، طبقه ۳

اهمیت نگر

۸۸۳۱۰۰۷۳

تهران، خیابان مفتاح، کوچه عطارد، ساختمان عطارد، پلاک ۱۲، طبقه همکف، واحد ۴

امین آزمون

۲۲۹۰۹۲۷۹

تهران، میرداماد، خیابان حصاری، خیابان کوشا، کوچه شهره، پلاک ۱، واحد ۹، طبقه سوم

اهورا محاسب پاسارگاد

۸۸۹۷۴۱۹۱-۲

تهران، خیابان جهاد، کوچه دوم الف، خیابان بیستون، پلاک ۶، ساختمان لئون، طبقه ۵، واحد ۱۸

امین تدبیر بصیر

۶۶۶۵۶۸۶۵

تهران، بلوار آیت اله سعیدی، بزرگراه ۶۵ متری فتح، پلاک ۲۰۳، مجتمع تجاری پارس صنعت، طبقه همکف

ایران مشهود

۸۸۷۸۵۷۶۵-۸۸۷۹۱۴۳۷

تهران، خیابان ظفر، بین اتوبان مدرس و بلوار نلسون ماندلا، پلاک ۲۹۰، طبقه ۴

امین حسابر افق

۶۶۹۱۰۵۵۶-۶۶۵۹۲۰۱۴

تهران، خیابان ستارخان، خیابان باقر خان، پلاک ۷۰، واحد ۹

ایستاتیس محاسب کویر

۰۳۵۳۸۳۰۱۶۹۵-۰۳۵۳۸۳۰۱۶۹۶

یزد، محله دانشجو، خیابان شهید محسن حججی، بلوار آتش نشان، طبقه اول، واحد ۵

امین محاسب پارس

۸۶۱۲۵۹۳۸

تهران، خیابان شهید استاد مطهری، خیابان سهروردی شمالی، پلاک ۲۹۳، طبقه ۲، واحد ۶

بخردیار

۸۸۴۳۳۶۵۶

تهران، عباس آباد، خیابان اندیشه، خیابان استاد مطهری، بن بست حکمی، پلاک ۱، طبقه ۴، واحد ۹

امین محاسب روش

۲۲۸۷۰۲۰۸

تهران، خیابان شریعتی، پل سیدخندان، خیابان خواجه عبدالله انصاری، پلاک ۱۰۳، طبقه سوم، واحد ۳۰

برآیند

۸۶۰۷۰۱۹۲

تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان سنایی، کوچه دوم غربی، پلاک ۳۰، طبقه همکف

امین مشاور بصیر

۸۸۸۷۴۹۰۱-۸۸۸۷۴۹۰۰

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از پارک ساعی، نبش کوچه چمن، پلاک ۲۴۱۴، واحد ۳

برنا اندیشان رایان

۸۸۳۲۴۰۶۷-۸۸۸۲۴۹۹۸-۸۸۳۱۱۹۸۸

تهران، کریم خان زند، خیابان حسینی، پلاک ۶۱، طبقه اول، واحد ۲۰۵

امین نگاه بینا

۴۴۷۵۴۶۹۴-۴۴۷۵۳۷۸۷

تهران، بلوار دهکده المپیک، خیابان ساحل، خیابان شهید حیدر امانی (۵۷)، پلاک ۱، طبقه ۱

برهان تراز محاسب

۶۶۰۲۰۵۳۶-۶۶۰۰۷۲۶۷

تهران، خیابان آزادی، بعد از دانشگاه صنعتی شریف، ساختمان ۶۲۵، پلاک ۵۱۷، طبقه ۱، واحد ۱

اندیشه نیکان حساب

۸۸۸۵۳۰۷۹-۸۸۸۵۳۰۷۳

تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از سه راه فاطمی، کوچه افتخاری نیا، ساختمان ۶۳، طبقه دوم، واحد ۶

بصیر محاسب توس

۰۵۱۳۸۴۵۶۳۶۹

مشهد، محله احمد آباد، خیابان ابودر غفاری ۱۴، بلوار ابودر غفاری، پلاک ۱۱۰، طبقه ۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

به بین محتوا

۲۶۴۲۱۸۲۸-۲۶۴۱۳۹۰۵

تهران، میرداماد، خیابان البرز، کوچه قبادیان شرقی، پلاک ۲۸، واحد ۱

بهین تراز آریا

۴۴۳۸۰۴۳۸

تهران، خیابان صادقیه، خیابان شهید حمید اسدی، خیابان ستارخان، پلاک ۱۰۱۶، ساختمان مرجان، طبقه ۵، واحد ۵۱

بهبود ارقام

۰۳۱۳۶۶۴۴۸۵۱-۰۳۱۳۶۶۴۴۸۵۲

اصفهان، خیابان شیخ صدوق شمالی، مجتمع اداری تگ نگین، طبقه ۳، واحد ۳

بهین رس

۸۸۴۸۲۹۰۹-۸۸۴۸۲۹۰۵

تهران، آرژانتین، ساعی، کوچه هشتم، کوچه دوازدهم، پلاک ۸، طبقه همکف

بهداد حساب آریا

۴۴۲۷۸۳۸۱

تهران، خیابان ستارخان، بین فلکه اول و دوم صادقیه، بلوار شهدای صادقیه شمالی، خیابان مرودشت، پلاک ۱، واحد ۱۲

بوستان محاسب ایرانیان

۴۴۹۲۷۸۸۳-۴۴۹۲۷۸۵۵

تهران، ستارخان، بین فلکه اول و دوم صادقیه، بلوار شهدای صادقیه شمالی، کوچه مرودشت، پلاک ۱، واحد ۴

بهداد روش امین

۶۶۱۴۲۳۳۱

تهران، مرزداران، کوی پارک شکوفه های انقلاب، خیابان علی اکبر وحدتی، پلاک ۴۷، واحد ۱۲

بیات رایان

۸۸۵۰۴۵۸۶-۸

تهران، خیابان شهید احمد قصیر، معبر آخر، کوچه پژوهشگاه (دوم)، پلاک ۲۲، ساختمان یازده، طبقه دوم، واحد ۶

بهراد مشار

۸۸۷۱۳۱۳۴-۸۸۷۰۳۹۰۶

تهران، خیابان شهید احمد قصیر (بخارست)، خیابان ۱۹، پلاک ۵، طبقه اول

بیداران

۸۸۳۰۶۹۱۱-۸۸۸۳۵۲۰۷-۸۸۸۲۹۷۶۱

تهران، شمال میدان هفت تیر، خیابان ملایری پور، خیابان مهندس زیرک زاده، شماره ۲۰، طبقه اول

بهروزان حساب

۶۵۰۱۰۴۹۳-۶۵۰۱۰۴۹۶

تهران، میدان آزادی، بین بزرگراه نواب و اسکندری، پلاک ۱۸۶، برج تجاری پانامال، طبقه ۸، واحد ۸۰۳

بیان گزارشگر

۸۸۵۶۱۷۰۴-۸۸۵۶۱۰۸۹

تهران، سعادت آباد، میدان سردار شهید حسن طهرانی مقدم، خیابان سرو شرقی، پلاک ۷۴، مجتمع پایدار، طبقه ۴ واحد ۴۰۴

بهمند

۸۸۳۰۵۳۹۱-۳-۸۸۸۴۳۷۰۸

تهران، خیابان قائم مقام فراهانی، جنب میدان شعاع، ساختمان ۱۱۴، طبقه ۴

بینا تدبیر

۸۸۷۱۶۴۸۶-۸۸۸۲۴۵۸۱

تهران، خیابان سید جمال الدین اسدآبادی، خیابان ۲۳، پلاک ۳۸، طبقه ۲

بهنام مشار

۸۸۸۹۱۱۵۸-۸۸۸۰۱۰۲۲

تهران، خیابان استاد نجات الهی (ویلا)، بالاتر از خیابان سپند، کوچه خسرو، پلاک ۵۸، طبقه ۲، واحد ۶

پارس

۰۲۶۳۲۷۳۶۸۶۲-۳

کرج، مهریلا، میدان معلم، ساختمان معلم (شماره ۱۵)، طبقه ۳، واحد ۸

بهنود حساب

۸۸۹۸۰۴۰۲-۸۸۹۸۰۴۴۸

تهران، خیابان دکتر فاطمی، روبروی خیابان کاج، پلاک ۱۳۶، ساختمان تهران ۶۴، طبقه پنجم جنوبی، واحد ۲۴

پارس ارکان تراز

۴۴۴۷۰۰۸۴

تهران، بزرگراه اشرفی اصفهانی، بالاتر از میدان پونک، خیابان سوم، پلاک ۶۱، واحد ۴

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

پوشش دقیق تراز ۸۸۱۴۱۷۰۷ تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان شهید مصطفی حسینی، نبش کوچه دوم غربی، پلاک ۳، طبقه ۳، واحد ۹	پارسیان حسابرس افق ۵۱۳۶۰۳۸۷۹۲ مشهد، بلوار دانش آموز، بین دانش آموز ۱۵ و ۱۷، پلاک ۱۴۹، ساختمان پزشکان، طبقه دوم، واحد ۶
پویندگان پارس حساب ۵۱-۳۸۴۸۲۲۰۱-۴ مشهد، پنجره سناباد، خیابان دانشسرای جنوبی، خیابان ابن سینا، پلاک ۱۴۵، طبقه اول واحد شرقی	پاسارگاد احرار ۴۴۲۶۴۴۸۶ تهران، ستارخان، روبروی خشکبار ایوب، پلاک ۴۸۵، طبقه همکف، واحد ۱
پیام محاسب ایرانیان ۵۱۳۸۹۴۶۴۲۱ مشهد، بلوار دانشجو، کوچه دانشجو ۲۵ (پرورش ۲۸)، پلاک ۵۵۴، مجتمع آراکس ۲، طبقه هفتم، واحد ۷۰۲	پایش گستر حساب ۴۴۰۴۷۵۹۰-۴۴۰۲۲۳۷۷ تهران، جنت آباد جنوبی، بلوار شهید مرتضی مطهری، خیابان پیامبر غربی، پلاک ۱۰۶/۷، مجتمع پندار، طبقه ۴، واحد ۱۴
پیشداد اندیشه مهرگان ۴۴۹۷۱۳۸۸-۴۴۹۷۶۸۲۲ تهران، جنت آباد جنوبی، بلوار شهید مرتضی مطهری، خیابان پیامبر غربی، پلاک ۱۰۶/۷، مجتمع پندار، طبقه ۳، واحد ۱۱	پایدار حساب ممتاز ۴۴۶۲۳۳۲۴-۴۴۴۴۴۲۱۸ تهران، جنت آباد مرکزی، خیابان شهید کبیری طامه (شاهین شمالی)، بلوار شهید سرلشکر مخبری (۳۵ متری گلستان)، پلاک ۱۷۹، طبقه همکف
پیشگامان تراز امین ۰۱۳۳۳۶۰۱۶۲۶ رشت، دباغیان، کوچه شهید رجایی، کوچه شهید مفتاح، پلاک ۵، طبقه همکف	پایش پرگاس کاردان ۰۳۱۳۶۲۰۰۱۲۲ اصفهان، محله حسین آباد، کوچه مهرداد (۴۳)، کوچه شهید مسعود مهرعلیان (۶۹)، پلاک ۱۷، مجتمع تجاری پیمان، طبقه ۳، واحد ۱۳
پیوند ارقام راهبر ایرانیان ۰۱۱۴۴۲۰۶۹۹۲ آمل، خیابان طالب آملی، روبروی دریای ۲۷/۱، بلوار طالب آملی، طبقه دوم	پرتو محاسب امین ۰۳۱۳۲۲۱۰۰۸۹ اصفهان، نقش جهان، خیابان آمادگاه، خیابان باغ گلدسته، پلاک ۵، ساختمان گلدیس، طبقه سوم، واحد ۲۳۷
تابان سراج سعادت ۰۳۱۳۶۲۵۰۴۷۰ اصفهان، باغ زرشک، کوچه بهار، کوچه حضرت یحیی ۶، پلاک ۶۲، پلاک ۷۰، طبقه همکف	پردیس محاسب مانا ۸۸۸۲۴۶۲۳ تهران، خیابان مفتاح، میدان هفتم تیر، مجتمع نگین آبی، پلاک ۵، طبقه ۶، واحد ۶۰۲
تحلیل طلب ۸۶۱۲۶۰۱۳ تهران، میدان جهاد، خیابان بیستون، خیابان بوعلی سینا غربی، پلاک ۴۷، طبقه ۵، واحد ۱۳	پرسیان پاد ۲۲۳۴۱۸۸۰ تهران، اوین، مجتمع آتی ساز-فازیك، بلوک ۵، شماره ۵۱۷۳
تحلیلگر معتمد امین ۰۷۱۳۶۲۷۷۵۸۷ شیراز، ولیعصر، خیابان ولیعصر، کوچه ۸، پلاک ۱۸۸، طبقه ۱	پرهام مشار ۸۸۴۱۶۹۶۸-۸۸۴۱۹۱۵۲ تهران، خیابان مطهری، خیابان یوسفیان، شماره ۱۲۳، طبقه ۷، واحد ۲۵

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

تلاش ارقام ۸۸۸۰۶۸۷۶ تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان شهید حمید صدر، خیابان لارستان، پلاک ۵، ساختمان سپهر، طبقه سوم، واحد ۳۰۲	تدبیر محاسب آریا ۴۴۰۱۲۵۳۶ تهران، فلکه دوم صادقیه، ابتدای آیت اله کاشانی-خیابان اعتمادیان، پشت بیمارستان ابن سینا، پلاک ۱۵-طبقه ۱، واحد ۳
تلفیق نگار ۲۲۱۴۲۹۴۲-۲۲۱۴۲۹۴۳ تهران، سعادت آباد، خیابان شهید حمید نمازی زاده(سوم شرقی)، پلاک ۱۵۶، برج کاج، طبقه سوم شمالی	تدبیرگران مستقل ۸۸۹۰۲۹۹۹-۸۸۹۰۹۱۴۴ تهران، خیابان استاد نجات الهی، خیابان اراک، پلاک ۷۲، طبقه ۲، شماره ۴
توانگر محاسب و همکاران ۶۶۹۴۹۰۷۱-۲ تهران، میدان توحید، خیابان فرصت شیرازی، پلاک ۸۳، واحد ۶B	تدبیر ارقام اسپادانا ۴۴۳۷۴۱۱۶ تهران، صادقیه شمالی، بزرگراه جلال آل احمد، پلاک ۴۴۱، طبقه ۱، واحد ۱
توسعه مدیریت دانا ۲۲۹۰۳۷۵۸-۸۶۱۲۰۹۲۲ تهران، خیابان سهروردی شمالی، خیابان کوشش، پلاک ۱، طبقه ۴	تدبیر تراز نگار ۸۸۹۷۷۶۳۵-۶ تهران، خیابان شهید گمنام، بین میدان فاطمی و گلها، روبروی مجتمع وزارت کشور، پلاک ۳۵، طبقه سوم، واحد ۶
حافظ گام ۲۲۲۷۰۹۴۹-۲۲۲۷۰۹۸۱-۲۲۹۱۲۱۵۹ تهران، خیابان میرداماد، خیابان نفت جنوبی، کوچه تابان، پلاک ۱۰، واحد ۱۵	تدوین و همکاران ۸۶۰۸۰۰۷۲-۴ تهران، بزرگراه کردستان، خیابان حکیم، پلاک ۱۱، طبقه ۳، واحد ۱۴
حامیان کاردیده پارس ۸۸۵۸۴۱۶۳-۸۸۶۹۰۸۳۰ تهران، سعادت آباد، خیابان علامه طباطبایی جنوبی، نبش خیابان شهید حمید رضا حق طلب، ساختمان علامه، پلاک ۸۰، طبقه سوم	تدوین معین بهار ۶۶۴۳۳۴۶۹ تهران، بلوار کشاورز، خیابان جمالزاده شمالی، کوچه نادر، پلاک ۲۹، واحد ۱۵
حساب گستر پویا ۷۷۷۳۶۰۲۴ تهران، تهرانپارس، خیابان آیت اله خوشوقت(حجربن عدی)، خیابان ۱۵۶ شرقی، پلاک ۱۰۶، طبقه ۱، واحد ۱۵	تراز آوران امین ۲۶۴۱۱۲۴۴-۲۶۴۱۱۲۴۲ تهران، میرداماد، جنب متروی میرداماد، مجتمع رز میرداماد، A1، طبقه سوم، واحد ۱۱، کد ۳۰۴
حساب نگر متین ۴۴۴۹۹۴۶۴ تهران، جمالزاده، خیابان یوسف، کوچه سوسن، پلاک ۴، ساختمان پالیز، طبقه ۲، واحد ۲۰۳	تراز محاسب ماندگار ۰۵۱-۳۸۴۳۴۵۱۶ و ۰۵۱-۳۸۴۶۳۸۳۴ مشهد، خیابان احمد آباد، بلوار رضا، نبش رضا ۱، پلاک ۴۰، طبقه اول
حسابرس معتمد پارسیان ۸۶۰۴۵۴۳۰ تهران، عباس آباد، خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان دکتر بهشتی، پلاک ۴۰۲، طبقه ۲، واحد ۲۶	تراز مشهود محتسب ۴۴۲۷۳۸۱۱-۴۴۲۷۳۸۱۱-۲ تهران، خیابان مرزداران، بلوار شهید سرتیپ آریافر، کوچه لاله، پلاک ۲۶، طبقه ۴، واحد ۴

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

دریک فروردین ۲۲۹۰۲۴۸۴ تهران، خیابان نفت شمالی، نبش خیابان نهم، شماره ۳۹، طبقه ششم، واحد ۲۲	حسابرسان نواندیش ۸۸۵۴۶۳۰۰-۸۸۵۱۶۷۹۲-۳ تهران، خیابان مطهری، خیابان علی اکبری، خیابان صحاف زاده، پلاک ۵۶، طبقه سوم
دش و همکاران ۴۴۸۴۶۶۰۵-۹-۴۴۸۴۶۶۰۱-۳ تهران، بزرگراه نیایش، بعد از چهارراه سردار جنگل، آشناسان، خیابان نشاط، نبش کوچه سوم غربی، پلاک ۲۴	حسابرسین ۸۸۷۰۹۷۴۳-۸۸۷۰۹۷۴۴-۸۸۷۲۱۲۶۹ تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان شهید علی میرزا حسنی، خیابان قائم مقام فراهانی، پلاک ۱۸۶، ساختمان ۲۱۶، طبقه ۳، واحد ۲۶
دقیق آزما تراز ۰۵۱۳۷۲۳۷۱۳۳ مشهد، خیابان شهید قرنی ۲۱، برج جوادان، طبقه ۷، واحد ۷۰۲	خبرگان پارس پویا ۰۵۱۳۸۸۳۴۱۸۱-۳ مشهد، بلوار وکیل آباد، بلوار کوثر، کوثر شمالی، پلاک ۸۱
دقیق تراز سپاهان ۰۳۱۳۲۷۴۳۲۸۶-۰۳۱۳۲۷۴۴۲۴۴ اصفهان، خیابان لاهور، کوچه شهید محسن تودشکی ۵۵، پلاک ۵۶، طبقه همکف	خبرگان حساب امین ۰۱۱۴۴۲۲۷۶۳۵-۸ آمل، میدان قائم، ساختمان الماس، واحد ۴۰۳، طبقه ۴
دل آرام ۸۸۹۰۱۴۹۶ تهران، میدان جهاد (دکتر فاطمی)، خیابان کامران، پلاک ۱۵، واحد ۲، طبقه اول	خبره ۸۸۹۰۲۳۱۶ تهران، خیابان ولی عصر، بین فروشگاه قدس و پمپ بنزین کوچه پزشک پور، شماره ۲۴، طبقه ۳
دیان ۸۸۴۹۰۴۷۴-۸۸۴۹۰۴۷۱ تهران، ایرانشهر، بلوار کریم خان زند، پلاک ۱۴۲، طبقه ۳	داریا روش ۸۸۶۰۱۹۸۸-۹۰ تهران، میدان ونک، ملاصدرا، خیابان شیرازی جنوبی، کوچه اتحاد، پلاک ۱۰
راد محاسب ایساتیس ۰۳۵۳۶۲۷۰۵۵۸ یزد، خیابان فرخی، کوچه شهید معینی (دادگستری)، بن بست فتوحی، پلاک ۴۸	دانا مشاور بامداد ۲۶۳۴۴۵۹۳۱۲ کرج، جهانشهر، میدان هلال احمر، خیابان نارون، پلاک ۲، مجتمع ماهان، طبقه ۴، واحد ۱۳
رازدار ۸۸۷۲۶۶۶۵-۸۸۷۲۶۵۳۵ تهران، خیابان احمد قصیر (بخارست)، کوچه نوزدهم، پلاک ۱۸، واحد ۱۴، طبقه ۷	داوران حساب ۸۸۵۴۵۶۳۸-۸۸۵۴۵۶۲۵-۸۸۵۱۰۰۵۴ تهران، خیابان قائم مقام فراهانی، بالاتر از خیابان استاد مطهری، خیابان ششم، شماره ۲۳، طبقه اول
راهبرد اندیشان مدبر ۰۷۱۳۸۴۳۹۱۳۸ شیراز، بلوار پاسداران، خیابان شهید جهان آرا، بلوار پاسداران، ساختمان پارسیان، طبقه ۲، واحد ۲	دایان معتمد فردا ۰۵۱۳۷۲۹۴۶۲۳ مشهد، کلاهدوز، خیابان آبکوه، خیابان ارم شمالی، (آبکوه ۱۷)، پلاک ۵، طبقه ۴

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

روشنگر بصیر ۴۴۲۸۴۵۴۰-۲ تهران، مرزداران، کوچه الوند ۱۳، خیابان شهید بیژن ابرهیمی (الوند)، برج الوند، برج A شمالی، طبقه ۵، واحد ۵۰۵	رایان بهروش پارس ۰۵۱۳۸۹۱۵۶۸۵-۰۵۱۳۸۶۷۹۹۳۴ مشهد، بلوار شهید صارمی، بین شهید صارمی ۲۹ و ۳۱ (بین هنرستان و هفت تیر)، پلاک ۲۰۵، طبقه اول
رئوف اندیش امین ۸۸۹۲۸۹۸۱ تهران، میدان ولیعصر، ساختمان تجارت ایرانیان، طبقه سوم، واحد ۶	رایمند امین ۰۵۱۳۶۰۲۱۷۳۳-۵ مشهد، بلوار فرامرز عباسی، نبش فرامرز عباسی ۲۴، پلاک ۱، طبقه سوم
زرین نگار راستین ۴۴۳۲۴۸۱۹ تهران، شهران جنوبی، کوچه توحید، خیابان کوهسار، پلاک ۶۵، طبقه اول، واحد ۲	رایمند و همکاران ۲۲۱۳۷۷۰۷ تهران، سعادت آباد، کوچه بی نام، بلوار استاد محمدعلی کشاورز، پلاک ۸، طبقه سوم
زرف بین بهبود ارقام ۸۶۱۲۴۸۸۱-۸۸۷۱۵۳۶۲ تهران، یوسف آباد، کوچه پله سوم، پلاک ۲۲۲۴، برج سرو ساعی، طبقه ۱۱، واحد ۱۱۰۱	رمز پویا ۲۲۹۱۱۸۸۳-۲۲۹۱۲۹۱۷ تهران، میرداماد، میدان مادر، خیابان شاه نظری، کوچه دوم پلاک ۳۹ طبقه ۵ واحد ۹
سامان اندیشان یکتا ۸۸۸۸۲۹۰۰-۸۸۶۷۴۴۷۱ تهران، خیابان ولیعصر، خیابان دامن افشار، بعد از سوگند، پلاک ۴۹، طبقه ۵	رهبین ۸۸۵۳۲۶۲۸-۸۸۵۲۳۰۵۹ تهران، خیابان سهروردی شمالی، انتهای خیابان خرمشهر، خیابان شهید عربعلی، شماره ۱، واحد ۶
سامان پندار ۲۲۰۳۷۲۱۳-۵ تهران، بلوار افریقا، نبش عاطفی غربی، پلاک ۱۵۲، واحد ۱۲۳	رهنمود ارقام پارس ۴۴۹۷۸۸۱۹-۲۴ تهران، فلکه دوم صادقیه، بلوار فردوس شرق، نبش خیابان وفا آذر جنوبی، مجتمع تجاری و اداری آتیریک سنتر، طبقه سوم، واحد ۱۱۵
سامان گستر ارقام ۸۶۰۴۴۳۶۷ تهران، خیابان عباس آباد، خیابان شهید خلیل حسینی، کوچه مهرداد، پلاک ۹، طبقه اول، واحد ۲	رهنو حساب ۲۲۳۶۵۰۵۶-۹ تهران، خیابان توحید، بن بست فرهادیه، مجتمع فرهادیه، پلاک ۳، طبقه ۵، واحد ۲۰
سپند تدبیر نیکان ۸۸۷۴۰۳۳۶-۸۸۷۳۰۸۵۰ تهران، خیابان بهشتی (عباس آباد)، خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان چهارم، پلاک ۱۰، طبقه همکف	رهیافت حساب تهران ۸۸۶۲۵۳۱۷-۸۸۶۲۴۲۹۵ تهران، خیابان شیخ بهائی، خیابان برزیل غربی، پلاک ۵۷، طبقه ۴، واحد ۱۴
سخن حق ۸۸۷۹۴۶۴۶ تهران، میدان آرژانتین، اول خیابان آفریقا، شماره ۹، بلوک ب، واحد شماره ۳	رهیافت و همکاران ۰۵۱-۳۲۲۸۶۸۰۱-۶ مشهد، بلوار مدرس، روبروی بنیاد شهید، ساختمان مسکن، طبقه اول

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

سروک پرهام

۴۴۲۶۰۴۴۹-۴۴۲۰۶۹۵۰

تهران، ستارخان، خیابان شهید بهزاد محرم نژاد، کوچه شهید غلامپور تیزهوش (خورشیدی)، پلاک ۱۳، طبقه ۱

صالح اندیشان

۸۸۸۵۱۶۷۵-۷

تهران، بهجت آباد، خیابان ولیعصر، کوچه شهید حمید فخاری، پلاک ۱۲، طبقه اول

سنجیده روش آریا

۲۶۱۴۲۶۰۰-۴

تهران، استاد حسن بنا شمالی، ضلع جنوبی میدان ملت، خیابان قلیچ خانی، پلاک ۱۰۸، طبقه ۶، واحد ۲۳

صدر

۸۸۸۴۳۰۱۵

تهران، ضلع جنوب شرقی میدان هفت تیر، کوچه شیمی، پلاک ۷۰، واحد ۲

سیاق نوین جهان

۴۴۲۹۸۶۲۲-۴۴۲۶۴۹۵۷-۴۴۲۶۴۸۱۲

تهران، بلوار مرزداران، بلوار آریا فر، نبش گلدیس ۷، شماره ۲۱، طبقه اول، واحد ۲

عامر مشاور تهران

۸۸۹۰۵۶۴۷-۸۸۸۹۰۶۱۹

تهران، خیابان فلسطین شمالی، بالاتر از بلوار کشاورز، ساختمان ۵۵، طبقه ۴، واحد ۱۸

سینافکر

۴۴۳۱۵۲۸۲

تهران، شهران جنوبی، نرسیده به فلکه اول، روبروی فرهنگسرای معرفت، مجتمع فرهنگ، پلاک ۱۸، طبقه ۴ واحد ۱۵

فاطر

۶۶۴۰۸۲۲۶-۶۶۴۹۸۰۲۵-۶۶۴۹۲۸۷۱

تهران، خیابان وصال شیرازی، بزرگمهر غربی، کوی اسکو، پلاک ۱۴، طبقه ۴

شاخص اندیشان

۲۲۹۰۲۴۸۴-۲۲۹۰۴۲۰۰

تهران، خیابان میرداماد، نفت شمالی، نبش خیابان نهم، بین بانک سپه و تجارت، پلاک ۳۹، واحدهای ۲۲ و ۲۳، طبقه ۶

فراز حساب

۸۸۵۱۴۵۳۹

تهران، ضلع جنوب غربی پل سیدخندان، خیابان میرمطهری، ساختمان ۳۸، طبقه ۵- واحد ۵۲

شاهدان

۸۸۹۶۰۱۴۵-۸۸۹۸۲۱۴۵-۸۸۹۶۰۱۷۳

تهران، خیابان زرتشت غربی، روبه روی بیمارستان مهر، پلاک ۴۵، طبقه سوم غربی

فراز مشاور

۲۶۲۱۲۸۵۸-۲۶۲۱۲۸۸۷

تهران، بلوار نلسون ماندلا، شماره ۲۴۴، مجتمع اداری الهیه، طبقه ششم، واحد ۶۰۷

شراکت

۸۸۷۱۷۶۵۱-۸۸۷۱۷۶۵۰

تهران، خیابان دکتر بهشتی، خیابان قائم مقام فراهانی، ساختمان ۲۱۶، پلاک ۱۸۶، طبقه ۴، واحد ۳۵

فراز نگر آگاه

۶۶۴۳۹۲۶۱

تهران، شهر آرا، خیابان ستارخان، خیابان کوکب (شهید غلامحسین امیرخانی)، پلاک ۵، مالک نیشابوری، طبقه ۲، واحد ۲

شریف محاسب مانا

۰۵۱۳۶۰۴۷۳۷۸-۷۹-۸۰

مشهد، بلوار دانش آموز، پلاک ۱۸۷، طبقه اول

فراگیر اصول

۸۸۶۷۱۶۸۱-۸۸۶۷۵۷۲۲-۸۸۶۶۱۱۷۵

تهران، خیابان گاندی، خیابان ۲۳، پلاک ۲۱، واحد ۲

شهودامین

۴۴۰۰۸۱۷۷-۴۴۰۲۲۶۶۰-۹

تهران، فلکه دوم صادقیه، بلوار آیت اله کاشانی، پلاک ۲۱۰ (ساختمان ماد) طبقه ۴، واحدهای ۱۲ و ۱۴ و ۱۵

فرانگر حساب خبره

۸۸۴۰۳۶۹۷-۸۸۴۰۲۹۷۷

تهران، عباس آباد، خیابان داریوش، خیابان شهید میرزایی زینالی، پلاک ۷۵، طبقه سوم شرقی

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

کاربرد تحقیق ۰۳۱۳۷۷۵۰۱۴۴-۵ اصفهان، پل وحید، ابتدای بلواروحید، مجتمع اداری امین، طبقه ۳، واحد ۲۰	فرتاک سنجش ایرانیان ۲۶۲۳۱۴۷۵ تهران، الهیه، نلسون ماندلا، مریم غربی، پلاک ۳۳، مجتمع نماد الهیه، طبقه ۲، واحد ۲۰۳
کاسپین تراز سما ۰۱۱۳۳۲۰۶۰۲۴ ساری، بلوار طالقانی، ساختمان جم، طبقه ۲، واحد ۶	فرجام اندیشان محاسب ۲۲۸۵۹۴۳۰-۳۱ تهران، سیدخندان، خیابان خواجه عبدالله انصاری، پلاک ۱۰۷، برج آسمان، طبقه ۴، واحد b
کوشا منش ۲۶۲۰۰۴۵۰-۲ تهران، خیابان ولیعصر، بالاترازچهارراه نیایش، کوچه شهید رحیمی، پلاک ۵۴، طبقه ۳، واحد ۱۲	فرزین ارقام آرین ۵۰۹۳۷۲۰-۵۵۱۳۵۰۹۴۳۱۱ مشهد، فارغ التحصیلان، خیابان دندانپزشکان ۱۲، فارغ التحصیلان ۱۱، بلوار فارغ التحصیلان (وکیل آباد ۷۷)، پلاک ۸۵، طبقه همکف
کوشش ۸۸۷۳۴۷۰۷-۸ تهران، میدان آرژانتین، خیابان بخارست، شماره ۴۹، طبقه ۴، واحد ۵	فریوران راهبرد ۸۸۹۳۴۳۵۰-۳ تهران، خیابان سپهبد قرنی نرسیده به پل کریمخان، کوچه خسرو، پلاک ۲۴، طبقه ۵، واحد ۱۰
کار آزما مشار دانا ۴۶۱۳۰۵۵۴ تهران، جنت آباد جنوبی، خیابان ۳۵ متری لاله شرقی، بن بست نسترن، پلاک ۱، مجتمع اداری تجاری لاله، طبقه اول، واحد ۴	فهیم مدیر ۸۸۵۱۴۹۴۲ تهران، خیابان سهروردی شمالی، خیابان شهید بهرام حاج حسنی، پلاک ۴۳، طبقه سوم
کارامنش تدبیر ۶۶۵۹۳۰۷۹ تهران، خیابان ستارخان، خیابان باقرخان غربی، پلاک ۱۲۱، طبقه سوم، واحد ۶	قواعد ۶۶۵۹۷۶۴۴-۶۶۵۹۷۷۵۳ قزوین، خیابان شهید بابایی، نبش کوچه ۱۱ (نسترن)، پلاک ۲، طبقه اول، واحد ۱
کاربرگ سامان ۸۸۱۰۴۲۵۱-۸۸۱۰۴۲۵۲ تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از خیابان بهشتی، کوچه نادر، پلاک ۶، طبقه ۶، واحد ۲۳	کارای پارس ۰۷۱۳۶۳۴۰۰۱۶-۱۸ شیراز، خیابان معالی آباد، بلوار دکتر شریعتی، روبروی پارک ملت، ساختمان طوبی ۸، طبقه ۱، واحد ۲
گواهان ۴۴۳۷۳۳۶۱-۴۴۳۷۳۵۱۳ تهران، مرزداران، کوچه سادات، خیابان شهید محرمعلی بی نظیر، پلاک ۱۹، مجتمع اداری امین، طبقه ۶، واحد شمالی	کارآمد حساب ایرانیان ۸۸۰۲۰۱۳۷-۸۸۳۳۴۶۵۴ تهران، خیابان فاطمی، میدان گلها، خیابان کاج جنوبی، خیابان شهید فکوری، پلاک ۹، طبقه اول، واحد ۲
متین محاسب نوین ۸۸۶۶۲۵۹۲-۳ تهران، میدان ونک، خیابان برزیل، خیابان شهید عباسپور (توانیرشمالی)، کوچه جهان آرا، پلاک ۱۰	کاربرد ارقام ۲۶۲۰۷۱۳۹-۲۶۲۰۷۱۴۶-۲۲۰۲۳۵۴۴-۲۲۰۲۳۵۲۴ تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از میدان ونک، خیابان والی نژاد، پلاک ۲۰، طبقه ۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

محیا مشار

۲۶۷۰۹۴۶۸-۲۶۴۱۲۵۸۶

تهران، میرداماد، میدان مادر، خیابان شاه نظری، ساختمان پویا، پلاک ۴۱، طبقه ۶، واحد ۱۵

مختار و همکاران

۸۸۸۰۰۲۶۷-۹

تهران، خیابان ولی عصر، خیابان زرتشت غربی، پلاک ۱۴، طبقه ۵

مدبران امین

۰۳۱۳۲۳۷۳۶۵۳

اصفهان، خیابان شیخ بهایی، بعد از چهار راه آذر، بن بست صفاری (شماره ۲۵)، مجتمع آئینه، طبقه دوم، واحد ۴

مستقل اندیشان پارس

۸۸۱۰۱۹۰۶-۷

تهران، یوسف آباد، خیابان هفتم، خیابان سید جمال الدین اسدآبادی، پلاک ۳۹، طبقه ۲

مشاوران سرآمد کاوش

۸۸۲۴۷۱۳۷

تهران، مرزداران، خیابان شهید استاد مطهری، پلاک ۱، ساختمان لاله، طبقه ۱، واحد ۵

مطلب زاده و همکاران

۸۸۵۴۹۳۱۴-۵

تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان شهید دکتر مفتاح، کوچه شهید منصور دوست محمدی (ششم)، پلاک ۳، طبقه سوم، واحد ۷

معتمد ارکان

۲۲۱۲۴۷۸۶-۸۸۶۹۷۰۵۲

تهران، خیابان شهید محمد مهدی فرحزادی، خیابان بهاران یکم، پلاک ۵۰، طبقه ۵، واحد ۹

معتمد رایان باهر

۰۲۶۳۴۲۳۳۲۷۸-۰۲۶۳۴۲۳۳۲۸۳

کرج، گلشهر ویلا، خیابان سعدی، بلوار ایثار (درختی)، پلاک ۳۱۲، مجتمع باران، طبقه سوم، واحد ۶

معین مشاور مجرب

۷۷۷۳۱۶۵۳

تهران، تهرانپارس، خیابان شهید محمد مسعود گلشنی (۱۱۷)، بزرگراه رسالت، پلاک ۲۴۹، طبقه همکف، واحد ۱

معیار حساب تدوین

۰۵۱۳۶۰۴۷۷۸

مشهد، محله شهید فرامرز عباسی، بلوار شهید فرامرز عباسی، خیابان رسالت ۴ (فرامرز عباسی ۳)، پلاک ۱، طبقه سوم غربی، واحد ۶

مفاهیم حساب جامع

۸۸۵۵۹۳۱۶-۸۸۵۵۹۳۷۰

تهران، خیابان ولیعصر، نرسیده به پارک ساعی، برج سپهر ساعی، واحد ۴۰۶

مفید راهبر

۸۸۱۰۳۰۱۸

تهران، خیابان احمد قصیر، کوچه ۱۳، پلاک ۹

ممیز

۸۸۸۹۵۳۷۷-۸۸۹۰۷۶۷۹-۸۸۸۰۲۹۰۱-۸۸۹۰۱۵۴۷

تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان آبان جنوبی، خیابان سپند غربی، پلاک ۶۴، طبقه سوم، واحد شرقی

ممیز حساب برنا

۰۳۱۳۴۵۰۰۶۵۶

اصفهان، محله رحیم آباد، کوچه مادی فرسخ ۱۸، خیابان کاوه، پلاک ۱۳۳۳، ساختمان رضا، طبقه اول، واحد ۱

مهر آفرین بصیر

۸۸۰۵۴۰۹-۱۰

تهران، یوسف آباد، خیابان ۶۰، پلاک ۴۲۲، ساختمان نگین، بلوک B، طبقه ۳، واحد ۱۶

مهرگان تراز و همکاران

۰۵۱۳۶۰۴۲۱۵۰-۰۵۱۳۶۰۴۹۳۸۴

مشهد، بلوار شهید فرامرز عباسی، فرامرز عباسی ۲۵ (رسالت ۲۴)، پلاک ۱، طبقه سوم

میزان اندیشه

۰۵۱۳۸۹۴۵۵۴۰

مشهد، محله شریف، کوچه صدف ۲۰ {معلم ۵۲}، بلوار معلم، پلاک ۱۲۵۲، طبقه سوم، واحد ۹

نکو نگرش

۸۸۶۵۲۶۱۱

تهران، کوی نصر، خیابان شهید حمید صائمی، خیابان شهید پور بافرانی (۱۹)، پلاک ۲، ساختمان ناهید، طبقه ۲، واحد ۷

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

نهان نیک نگر

۸۶۰۸۷۱۹۱-۸۶۰۸۷۰۵۳

تهران، میدان ونک، خیابان گاندی، خیابان هجدهم، پلاک ۱۵، واحد ۲

هشت

۴۴۰۲۶۹۴۶-۴۴۰۲۷۵۲۴

تهران، خیابان آیت اله کاشانی، خیابان مهران، خیابان پنجم، کوچه ارغوان، پلاک ۲۹، طبقه ۴، واحد ۸

نواندیشان

۸۸۸۴۷۹۶۲

تهران، خیابان میرزای شیرازی، نبش خیابان نژادکی، شماره ۸۳، واحد ۱۶

هشیار-بهمند

۸۸۸۴۳۷۰۴-۵

تهران، خیابان قائم مقام فراهانی، بالاتر از میدان شعاع، پلاک ۱۱۴، طبقه ۴، واحد ۲۰

نیک روشن

۸۸۷۷۹۸۷۸

تهران، بلوار آفریقا، خیابان دیدار شمالی، خیابان نلسون ماندلا، پلاک ۵۹، ساختمان مهرگان، طبقه ۲، واحد ۷

همیار حساب

۶۶۵۶۵۲۹۰-۱

تهران، خیابان کارگر شمالی، خیابان میرخانی (نصرت شرقی)، پلاک ۵۴، طبقه ۲، واحد ۴

نیک روشن تهران

۷۷۸۷۳۵۱۹-۲۱

تهران، تهرانپارس، خیابان فرجام، خیابان باغدارنیا (رشد شمالی)، انتهای خیابان ۱۷۴/۱ غربی، ساختمان پارس، پلاک ۲۰، طبقه ۳

هوشمند نگر پویا

۶۶۹۲۲۹۶۵

تهران، خیابان توحید، پلاک ۲، ساختمان پزشکان توحید، طبقه ۴، واحد ۱۳

نیک ارقام بهار

۸۸۸۰۷۳۲۳-۸۸۸۰۸۷۳۴

تهران، خیابان طالقانی، پلاک ۲۹۲، طبقه ۵ جنوبی

هوشیار ممیز

۸۸۲۰۹۸۱۷-۱۸

تهران، انتهای گاندی شمالی، پلاک ۸، طبقه ۵، واحد ۱۹

نیکان تراز ایرانیان

۸۸۹۹۶۰۶۳-۵

تهران، خیابان سید جمال الدین اسد آبادی، خیابان دوم، پلاک ۱۱، طبقه ۴، واحد ۱۱

وانیا نیک تدبیر

۲۲۰۳۱۴۷۶-۷

تهران، بلوار آفریقا، پایین تر از مدرس، خیابان گلدان، پلاک ۸، واحد ۳

نیکو مشاور

۸۸۷۸۱۷۰۸

تهران، خیابان ونک، خیابان برزیل شرقی، روبروی دانشگاه فنی و حرفه ای، پلاک ۲۹، طبقه ۳، واحد ۴

یکتا تدبیر

۲۲۸۸۸۹۳۷ و ۲۲۸۸۷۹۰۳-۵

تهران، ابتدای پاسداران، سه راه ضرابخانه، دشتستان دوم، پلاک ۲۱

نیوان مشاور اورامان

۵۵۱۹۱۶۹۰۶۶۴

مشهد، بلوار شهید قرنی، بلوار مجد، مجتمع S۱ (ضامن آهو)، طبقه ۱۲، واحد ۱۲۰۱

یکتا اندیشان بهمن

۴۴۲۸۸۸۱۶

تهران، فلکه دوم صادقیه، برج گلدیس، طبقه ۹، واحد ۹۱۴

هادی حساب تهران

۸۸۴۴۳۶۳۴_خط ویژه

تهران، خیابان مطهری، خیابان ترکمنستان، نبش کوچه سرو، پلاک ۲، طبقه ۶، واحد ۱۵

یکتا روش امین

۷۶۷۱۰۷۶۹

تهران، تهرانپارس، خیابان شهید مهران سجده ای جنوبی، خیابان شهید علیرضا ناهیدی (جشنواره)، پلاک ۲۴۸، طبقه سوم واحد شمالی

هدف نوین نگر

۲۶۴۲۲۰۵۱-۲۶۴۲۲۰۴۱

تهران، خیابان شریعتی، خیابان وحید دستگردی (ظفر)، مقابل خیابان عمرانی، پلاک ۱۴۸، طبقه ۳، واحد ۲

یکتا محاسب توانا

۴۴۳۴۲۶۹۳

تهران، جنت آباد مرکزی، خیابان مخبری، نرسیده به ستاری، پلاک ۱۹۶، ساختمان محمدی شمالی، طبقه ۴، واحد ۱۳

هزیران

۲۲۰۳۸۱۷۳-۴

تهران، خیابان نلسون ماندلا (آفریقا)، بلوار گلشهر، پلاک ۲۲، طبقه ۱۰، واحد ۴۲

مؤسسات ادغام شده

ردیف	موسسه حسابرسي ادغام شونده	موسسه حسابرسي ادغام كننده	تاريخ ادغام	نام موسسه حسابرسي پس از ادغام
۱	دایارایان	رهیافت و همکاران	۱۳۹۴/۰۲/۱۶	دایارهیافت
۲	ایران مشهود	آزمون پرداز	۱۳۹۴/۰۶/۰۱	آزمون پرداز ایران مشهود
۳	آریان فراز	دایا رهیافت	۱۳۹۴/۰۸/۰۲	دایارهیافت
۴	اندیشگران پویا	آزمون پرداز ایران مشهود	۱۳۹۴/۱۰/۰۱	آزمون پرداز ایران مشهود
۵	دانشگر محاسب خبره	ارقام نگر آریا	۱۳۹۴/۱۱/۰۳	ارقام نگر آریا
۶	دانشگر محاسب	ارقام نگر آریا	۱۳۹۴/۱۱/۰۳	ارقام نگر آریا
۷	آگاه حساب	ارقام نگر آریا	۱۳۹۵/۰۵/۲۴	ارقام نگر آریا
۸	تدبیرگران شاخص اندیش	ارقام نگر آریا	۱۳۹۵/۰۷/۲۵	ارقام نگر آریا
۹	امین مشهود پارس	کارای فارس	۱۳۹۵/۰۸/۰۱	کارای فارس
۱۰	فرازمند	بهنود حساب	۱۳۹۵/۱۲/۰۱	بهنود حساب
۱۱	متین خردمند	رازدار	۱۳۹۵/۱۲/۰۵	رازدار
۱۲	آرمان راه برد	آروین ارقام پارس	۱۳۹۵/۱۲/۱۵	آرمان آروین پارس
۱۳	آیین محاسبان امین	حساب گستر پویا	۱۳۹۶/۴/۲۴	حساب گستر پویا
۱۴	آیین ارقام	حساب گستر پویا	۱۳۹۶/۴/۲۴	حساب گستر پویا
۱۵	راهبرد پیام	فریوران	۱۳۹۶/۰۴/۳۱	فریوران راهبرد
۱۶	آب دیده محاسبان امین	هژیران	۱۳۹۶/۰۵/۳۱	هژیران
۱۷	آبان حساب	سامان پندار	۱۳۹۶/۱۱/۰۷	سامان پندار
۱۸	رهنمودگران کاردان	هوشیار ممیز	۱۳۹۶/۱۱/۰۹	هوشیار ممیز
۱۹	آروین حساب رسا	رهنمود ارقام پارس	۱۳۹۶/۱۱/۲۸	رهنمود ارقام پارس
۲۰	ایمان پردازش اعداد	احراز ارقام	۱۳۹۶/۱۱/۰۱	احراز ارقام
۲۱	نمودگر روش	آتیه اندیش ارقام	۱۳۹۷/۰۲/۰۴	آتیه اندیش نمودگر
۲۲	تدبیر امید خاورمیانه	راده	۱۳۹۷/۰۴/۱۰	راده
۲۳	آرنیکا ارقام پارس	مهرگان تراز و همکاران	۱۳۹۷/۰۵/۰۱	مهرگان تراز و همکاران
۲۴	مدبران مستقل	رازدار	۱۳۹۷/۰۸/۱۲	رازدار
۲۵	رایان بهروش پارس	آئین محاسب و همکاران	۱۳۹۷/۹/۱۲	آئین محاسب و همکاران
۲۶	مهرگان تراز و همکاران	بصیر محاسب توس	۱۳۹۷/۱۲/۰۱	بصیر محاسب توس
۲۷	دیلمی پور و همکاران	فراز مشاور	۱۳۹۸/۲/۷	فراز مشاور دیلمی پور
۲۸	نوبین نگر مانا	هدف همکاران	۱۳۹۹/۳/۱۰	هدف نوبین نگر
۲۹	کاربرگ سامان	آئین ابرار آریا	۱۳۹۹/۴/۱۳	آئین ابرار آریا
۳۰	همپیشگان روش	آرمان نوبین رسیدگی	۱۳۹۹/۶/۰۱	آرمان نوبین رسیدگی

مؤسسات منفک از ادغام

ردیف	موسسه حسابرسي پس از ادغام	موسسه حسابرسي منفک از ادغام	تاريخ خروج از ادغام
۱	آزمون پرداز ایران مشهود	ایران مشهود	۱۳۹۸/۰۸/۰۲
۲	بصیر محاسب توس	مهرگان تراز و همکاران	۱۳۹۸/۰۹/۲۱
۳	آئین محاسب و همکاران	رایان بهروش پارس	۱۳۹۹/۱۰/۱۶
۴	حساب گستر پویا	آئین محاسبان امین	۱۴۰۰/۰۸/۳۰
۵	حساب گستر پویا	آئین ارقام	۱۴۰۰/۱۱/۲۷
۶	سامان پندار	آبان حساب	۱۴۰۱/۰۵/۰۱
۷	آئین ابرار آریا	کاربرگ سامان	۱۴۰۱/۱۱/۰۶
۸	ارقام نگر آریا	آگاه حساب	۱۴۰۲/۰۸/۳۰